

The
Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

Twenty-seventh day of the Fourth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 4th December, 1964

The House met at Half past Eight of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair]

Business of the House

Sri Tenneti Viswanatham (Madugula):—Before you commence, may I submit, Sir, yesterday you were pleased to say at 9-30 that the rest of the answers for the questions will be printed in the proceedings. But may I submit that even if you do not allow supplementaries you may ask the Ministers to read out the replies. Some of the questions are important enough at least for the answers to be read out.

Mr. Speaker:—If there is time, I will have the answers read out. Today you want to ask the Ministers to read out the answers?

Sri Tenneti Viswanatham:—That is what I am suggesting.

Mr. Speaker:—But I learn they have already been sent. They are placed on the Table of the House.

Sri Tenneti Viswanatham:—You mean yesterday's answers; I think that is a great improvement.

Mr. Speaker:—Thank you.

Oral Answers to Questions

RESEARCH UNDER JOINT INDO-U.S. PROGRAMME.

691—

* 296 (4192) Q.—*Sri A. Sarwesvara Rao (Eluru)*:—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether an extensive programme of about 30 to 40 balloon flights from Hyderabad from 15th March to 1st April, 1964, was carried out for research at higher altitudes under, joint Indo-U.S. Programme :

(b) what nature of help and co-operation is sought and given by the State Government; and

(c) whether the Andhra Pradesh Science Akademi has a role in this programme ?

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy):—

(a) Sir, a flight programme of 10-12 flights from the grounds of Osmania University was carried out this year during March-April by the Tata Institute of Fundamental Research, National Centre of the Government of India for Nuclear Science and Mathematics, Colaba, Bombay, for Cosmic Ray Research at high altitudes through plastic balloons. The flights constituted a joint Indo-U.S. Programme under the auspices of the Department of Atomic Energy, Government of India.

(b) The Tata Institute of Fundamental Research Bombay addressed this Government for assistance in regard to the following viz.,

- (i) Vehicles to carry large number of hydrogen cylinders and the equipment.
- (ii) A pick up truck (15 Cwt.) and a jeep for the recovery operations;
- (iii) Issuing necessary instructions to district officers informing them about these flights and asking

them to assist the Scientists in recovery operations when the latter approached them.

The Police Department was addressed to spare a pick up truck and a jeep for use of the Institute during the period of experiments. The Director of Information & Public Relations was addressed to give wide publicity to these flights and to render all possible assistance as was done in the past. A press release was issued by the Director of Information & Public Relations. The Station Director of All India Radio, Hyderabad, was requested to give adequate publicity in regard to these flights especially in regard to the safe guarding of Scientific equipment on its landing on ground through parachute and keeping it in tact and sending intimation to the Institute authorities conducting the flights.

All Collectors except the Collectors of Srikakulam Chittoor, Nellore, Cuddapah and Anantapur were also informed suitably about these flights and they were requested to give wide publicity to them regarding the action to be taken when any one finds the parachute with the instruments.

In addition to the above, the Osmania University provided the following assistance to the Scientists etc., who carried the operations, viz.,

- (i) Hostel accommodation for 25 persons who manned the programme;
- (ii) Laboratory facilities and permission to use the common room in 'C' Hostel as a Laboratory.
- (iii) Permission to use the roof of the Physics building for installing optical and radio tracking station and a small working area for installing wireless command transmitters etc.
- (iv) Permission to take one of the telephone lines of Osmania University to have a separate telephone (with its own number).

(c) The Andhra Pradesh Akademi of Sciences has no role in this programme.

ఇవే చాలా పెద్ద ఆస్సరు. చదవటానికి ప్రైము ఎక్కువ పడుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—జిస్తు చెప్పండి.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :—జిస్తు చెప్పడానికికూడా అంత సమర్థతలేదు. కొంచెం ఊక్తికలు కాబట్టి, రేపుకాదు. ఎల్లండి వస్తుంది. ఈ లోపుగా I will get the matter placed on the Table of the House.

Mr. Speaker :—That is all right.

COURTESY TO THE PUBLIC.

692—

* 70 (4980) Q.—*Sarvasri P. Shyamsundara Rao (Achanta) and V. Satyanarayana (Penugonda)*:—Will the hon. Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the State Government was asked by the Union Government recently to give the number of instances where the officials particularly I. A. S., I. C. S., I. P. S., and the like, did not show courtesy to the people and to M. P.s., M. L. As., specially; and

(b) how many such instances of discourtesy by the officials in the State were reported to the Centre?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) Two cases.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—వివరాలు తెలియజేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఒకటి ప్రశ్న వేసిన వారికి సంబంధించినదండి. చక్రవర్తి, I. A. S. interview యివ్వలేదనేది ఒకటి examine చేసినాము. First Member వారేమీ disparaging remarks చేయలేదుగాని వారిని చూచి వట్లయి తేళాగుండేది. He would have done well if he had seen the M. L. A. అని చెప్పానాడు. అందుకని Chief Secretary and first member also have instructed him suitably. రెండవ ఆయన జి. ఆర్. నాయర్. తమకు తెలుసును అసెంబ్లీలో జరిగింది.

POLITICAL PENSIONS.

693—

* 1433 Q.—*Sarvasri P. Rajagopal Naidu (Tavanam pally) P. Narayana Reddy (Vadamalpet) and K. Mara Reddy (Rajempet)*:—Will hon. the Chief Minister be pleased to state

(a) whether any political pensions were issued in our State by the Government of India during 1963-64;

(b) if so, the amount given, and the persons to whom the pensions were given?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) No, Sir. There was no addition made during 1963-64 to the Central Political Pensions administered by the State Government on an agency basis.

(b) Does not arise.

శ్రీ వి. రాజగోపాలనాయుడు :—1964-65 లో ఏమయినా add చేశారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—1963-64 గురించి అడిగారు. ఏమీ additions లేవు అన్నాను. 1964-65 లో ఏమీ ఉన్నట్టు లేదు. subject to correction.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :—పూర్వం జమీందారీలను కంపెనీ అడ్మినిస్ట్రేషనునుంచి తీసుకున్నప్పుడు కొంతమంది జమీందార్లకు పెన్షను ఇచ్చామన్నారు. అది కంటిన్యూ అవుతుందని తెలుసు. దానికి స్టేటు గవర్నమెంటు డబ్బులోనుంచి ఖర్చు పెడుతున్నారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇవి అనేక రకాలు.

1. Pensions granted to the descendants and dependents of the former ruling families in India :

2. Pensions granted to certain leading families who were deprived of their livelihood by the extinction of British rule :

3. Pensions granted by the former rulers in India the liability for the Payment of which was taken over by the British Government as a result of transfer of territory ;

4. Pensions granted in appreciation of useful services rendered to British Government : and

5. Pensions granted for the subsistence of the members of the family of persons who were executed for high treason in 1815 and all that.

ఇవన్నీ ఉన్నాయి. మొత్తం ఇదివరకు 21 cases ఉండేవి. అవన్నీ చనిపోవడంవల్ల, ఇతర కారణాలవల్ల పోయాయి. Pending only nine cases, Sir. These are by the Government of India. మనం agency basis. మనకు కరెస్పాండెన్స్ కి దానికి డబ్బు యిస్తారు తప్ప యింకేమీలేదు.

శ్రీ తన్నేటి విశ్వనాథం :—వారు చెప్పిన దానిలో వాలుగవ item క్రింద ఎవరికి ఉంది ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—Item వారిగా లేవు. కొన్ని cases నా దగ్గర ఉన్నాయి. After the formation of the enlarged Andhra Pradesh, 5 more political pensions of Mahipath Ram's family యిచ్చినట్లుంది. 28 persons లో 18 గుర్తు 1968-64 వరకు continue అయినారు. కొంతమంది commute చేసుకున్నారు. కొంతమంది చనిపోయినారు. అట్లావుంది.

శ్రీ ఎన్. వెంకటస్వామి (వర్సూర్) :—ఈ తొమ్మిది మందిలో ఎంత amount pay చేస్తున్నారు ? ఎన్ని సంవత్సరాలవరకు pay చేయవలసివుంటుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఆ information లేదు.

శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణ :—వ్యక్తులపేర్లు యిస్తున్నటువంటి amount గురించి ఉన్న వివరాలు తెలియమీద పెట్టిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అలాగే.

శ్రీ ఎ. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం) :—అధ్యక్షా, Political pensions అలాగే ఏమిటి ? ఏ కారణాల వేత యిస్తూ ఉంటారు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇదివరకు చెప్పారు 5 categories ప్రకటితమైనవి.

PETROLEUM DEPOSITS.

694—

*1045 (4975) Q.—*Sarvasri A. Sarveswara Rao, P. Shyamsunder Rao and V. Satyanarayana*:—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

(a) whether petroleum has been found at ERUKOPADU seven miles from Thiruvur, Krishna District;

(b) if so, whether the District Collector, Krishna, has sent any report in this regard; and

(c) whether the Government propose to exploit the same?

The Minister for Finance (Dr. M. Chenna Reddy) :

(a) No, Sir.

(b) Yes Sir. On subsequent verification it was seen that the report was sent in a very casual manner without exercising proper care or deep thought over the matter.

(c) No, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, గోదావరి ప్రాంతంలో పెట్రోల్ ఉందని యిదవరకు ఒకసారి గ్లాస్ వచ్చిందని చెప్పారు. దానిమీద మళ్ళీ research చేశారా? Geological Survey Department వారు Soviet expert ఆంధ్ర రేళంలో తిరగమని చెప్పారు? కోనసీమలో గ్లాస్ వచ్చిందని అంటున్నారు. అది ఏమయినా చెబుతారా?

డా. యం చెన్నారెడ్డి :—ఈ క్వశ్చన్ తో దై రెట్టుగా సంబంధంలేదు. కృష్ణా జిల్లాలో చిన్నచోటు. అటువంటి వివరాలు పరిశీలనలోలేదు.

BARYTES.

695—

*1095 Q.—*Sarvasri P. Rajagopal Naidu and C. D. Naidu (Chittoor)*:—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

(a) the quantity of Barytes raised in the mine at Velugumetla in Khammam district during 1963-64; and

(b) whether there is any scope to develop the mine this year?

Dr. M. Chenna Reddy—(a) 256 tonnes.

(b) The possibility of developing the mine is under examination of the Andhra Pradesh Mining Corporation Ltd.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు :—అధ్యక్షా, అపలు దీనిని కొన్ని వేల టన్నుల వరకు increase చేయడానికి వీలుందని అంటున్నారు. ఎంత పెట్టుబడి పెట్టబోతున్నారు?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి :—1962 డిసెంబరులో మైనింగు లీజు మైనింగు కార్పొరేషనుకు యివ్వబడ్డాయి. 312.65 acres పైన lease యివ్వబడింది. వారు ప్రయత్నం చేసిన తరువాత ఫిబ్రవరిలో mining operation చేసినారు. దాని పైన 256 టన్నులు వెళ్ళినది. progress satisfactory గా లేదు. చాలా substantial view of barytes వంకర టంకర ఉండటం locate కాక పోవడంవల్ల అది ఆపేసి drilling operations చేస్తున్నారు. దానినిబట్టి వివరాలు స్పష్టంగా కనుక్కొనడానికి.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—మైనింగు కార్పొరేషనువారు చేస్తున్నారన్నారు; వారికున్న మినరాజిస్టులు ఎంతమంది ఉన్నారు?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి :—ఇప్పుడు drilling operations చేయడానికి సరిపోయినంతమంది ఉన్నారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—మినరాజిస్టులు, టెక్నికలు అసిస్టెన్టు ఉందా?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి :—ఉన్నారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—ఎంతమంది ఉన్నారు.

Dr. M. Chenna Reddy :—I could not tell the exact number. But there are some technical people working and they are at present engaged in drilling operations.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, Exploit చేస్తున్నాం అన్నాం. దీనిని raw material గా export చేయడమేనా లేక finished articleగా దేశంలో ఉపయోగ పరచడానికి ఆలోచిస్తున్నారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:—బేరెట్టుకి సంబంధించి వంతవరకు exploit చేపేది కొద్ది amount. దానిని మనం examine చేస్తున్నాం. Deep గా effective గా resoures అన్ని drillingతో successfulగా వెళ్ళితే అప్పుడు ques'tion of export, utilisation of raw material arise అవుతుంది as far as barities to concerned.

OPENING OF NEW SCHOOLS.

696—

* 260 (4050) Q.—*Sri M. Lakshmanaswamy (Kankipadu)*
Will the hon. Minister for Education be pleased to state;

(a) whether the Government consider to liberalise the rules to open new Schools and new sections in High Schools. and

(b) if so, the new measures intended by the Government in this regard?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Yes, Sir;

(b) Government have sanctioned Rs. 3.00 lakhs for new High Schools and another Rs. 3.00 lakhs for new sections in High and Higher Secondary Schools.

1500 teachers' posts have been sanctioned for opening new Middle Schools with class VI, and for additional sections in existing class VI. Sanction is also accorded for opening 300 additional sections in classes VII and VIII. The Zilla Parishads are empowered to allot the new classes in consultation with the District Educational Officers concerned. New Middle Schools in rural areas are permitted to be opened even with a strength of 15 pupils in respect of boys schools and 10 pupils in respect of Girls Schools.

శ్రీ యమ్. లక్ష్మణస్వామి:—అధ్యక్షా, బడ్జెటు ప్లీచ్ లో 2 సంవత్సరాల వరకు గ్రాంటు ఇవ్వము అని చెప్పారు. కొత్తగా open చేసిన స్కూల్స్ కు వెంటనే గ్రాంటు ఇస్తారా? లేక time తీసుకోబడుతుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ఒప్పు కొన్న స్కూల్స్ కు డబ్బు ఇస్తున్నాము. ఇది వరకు consideration పెట్టాము 2 సంవత్సరాలు. ఏదో కొంత భరించాలని ఆ condition ఒక సంవత్సరము అయిచది. ఇప్పుడు ఆ condition లేకుండానే గవర్నమెంటు ఒప్పుకొన్నది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, గ్రామసీమలలో 6 వ క్లాసు పెట్టడానికి జిల్లా పరిషత్తు పంచాయతీ సమితి D.E.O. అందరు అంగీకరించి పెర్మిషన్ ఇచ్చిన తరువాత ప్రారంభించకుండా వున్న స్కూల్స్ వున్నవి. అవి ప్రారంభించేదానికి చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—జిల్లా పరిషత్తుతో చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ యమ్. లక్ష్మణస్వామి:—అధ్యక్షా, కొత్తగా ఇచ్చిన 6 వ క్లాసు number జిల్లా వారీగా ఇవ్వగలరా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—నా దగ్గరలేదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (యర్రగొండిపాలెం):—అధ్యక్షా, కొత్తగా middle school ప్రారంభించాలంటే 10 వేలు, ప్రైవేటులు అయితే 20 వేలు కట్టమంటున్నారు. అది తగ్గించి middle school అయితే 5 వేలు, High school అయితే 10 వేలు కట్టేట్లు ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అది తెలియదు Middle school అయితే 5 వేలు అనుకొంటాను. 2 ఎకరాల భూమి అని ఏదోవుంది. 10 వేలు లేదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—అధ్యక్షా, 10 వేలు, 3 ఎకరాల భూమి ఇవ్వాలంటున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—Private schools అయితే ఆ నిబంధనలు వున్నవి జిల్లా పరిషత్తు స్కూల్స్ అయితే 5 వేలు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—4th form వెంటనే start చేయుమని చాలచోట్ల కోరుతున్నారు. అలా కోరేచోట వెంటనే పెర్మిషన్ ఇవ్వడానికి పూనుకొంటారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—పరిస్థితులను బట్టి రాష్ట్రము మొత్తము పైన ఎక్కువ చేయాలని చెబుతూనే వున్నాము.

శ్రీ యన్. వెంకటస్వామి:—అధ్యక్షా, 6 లక్షల గ్రాంటు జిల్లా పరిషత్తులకే పంచమసి ఇస్తున్నాము అంటున్నారు. Private High Schools చాల వున్నవి. వారికి ఈ సదుపాయాలు కలుగ చేయడానికి ఏర్పాట్లు చేశారా?

శ్రీ తె బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అది గవర్న మెంటు sanction చేసినట్లు వుంది. ఎవరికి అనిలేదు. తరువాత ఇంకొక question వస్తున్నది వేరే schools open చేయడానికి. additional section open చేయడానికి 25 లక్షలు sanction చేశాము.

ENGLISH MEDIUM SCHOOLS.

697—

*344 (4413) Q.—*Sri S. Vemayya (Buchireddypalem)*
Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government selected any High School in Nellore District to introduce English as Medium of Instruction during 1964-65; and

(b) if not, the reasons therefor?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) No, Sir.

(b) Does not arise, as there is no proposal, but English has been introduced as medium of instruction only in one section from class 9 onwards in the V.R.C. Higher Secondary school, Nellore.

శ్రీ యన్. వేమయ్య:—అధ్యక్షా, ఆ ఒక సెక్షనులో ఎందుకు పెట్ట వలసి వచ్చింది? Higher Secondaryలో కొంత మందికి ఇంగ్లీషు లోను, కొంత మందికి తెలుగులోను teach చేస్తున్నారు. ఈ విధముగా ఎందుకు జరుగుతోంది.

Sri K. Brahmananda Reddy:—There are no high schools in Nellore District having English as medium of instruction in all sections of the schools and there is also no proposal to introduce English as medium of instruction in any high school in that District.

MIDDLE SCHOOLS IN YELLAVARAM TALUK

698—

*382 (4587) Q.—*Sri Ch. Mallikarjuna* [Put by *Sri P. Gunnayya (Kothur)*]:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) the number of Middle Schools in Yellavaram Taluk East Godavari District;

(b) whether the Government propose to consider a scheme to establish a High School and cosmopolitan hostel at each taluk headquarters in Girijan Taluk, and four Middle Schools at four places in each of the said taluks as feeder schools to the High School with hostels attached to them without any reference to the population to ensure the educational advancement of the Girijans; and

(c) if not, the reasons therefor?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Nil, Sir. However there is a Higher Elementary School at Addateegala and with the introduction of the integrated Elementary Education syllabus in class VII during the current year, it will have the same status of class VI of a Secondary School.

(b) There is no proposal before the Government to establish a High School and Cosmopolitan Hostel at Yellavaram during the current year.

There is also no proposal to establish four Middle School^s in each of the four Girijan Taluks as feeder schools attached to them. There is a High School at Rampachodavaram with a hostel attached to it.

(c) Consequent on the introduction of integrated syllabus in class VI during the current year the question of opening new Middle schools does not arise. However Class VI will be opened in existing Primary Schools when there is strength of pupil, whenever the strength justifies for it.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, ఏజన్సీ పరియాలలో strengths పాఠా
న్యత ఇవ్వకుండా education ని improve చేయడము అవసరము కాబట్టి 6th
class నీ open చేసారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—నేను నంబరు చెప్పలేను కాని గిరిజన్ పరియాన్
లో కొంచెము special consideration వుండవలసిన అవసరము వుంటుంది.

శ్రీ యమ్. వీచ్ఛయ్య (పాయకారావుపేట):—అధ్యక్షా, ఏజన్సీ పరియాన్
లో High schools గాని, middle schools గానిలేవు అక్కడ స్కూల్స్ పెట్టి
వారిని encourage చేయడముద్వారా విద్యాభివృద్ధి కలుగ చేస్తాము అక్కడ
strength లేదుకాబట్టి స్కూల్స్ పెట్టడము లేదనేది సరికాదు. అందువల్ల అక్కడ
స్కూల్స్ పెట్టడానికి చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—తీసుకొన్నాము.

AGENCY MIDDLE SCHOOL ARAKUVALLEY

699—

*460 Q.—*Sarvasri P. Rajagopal Naidu and C.D. Naidu.*—
Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the agency Middle School at Arakuvalley
has been upgraded to a High School ; and

(b) if not, the reasons therefor ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) Yes, Sir.

(b) Does not arise. The agency Middle School at
Arakurvally was upgraded into a high school during 1961/62
itself.

Sri P. Rajgopal Naidu :—Thanks.

ADMISSIONS TO HIGH SCHOOLS IN VIJAYAWADA

700—

* 497 Q.—*Sri S. Jagannadham (Narasannapeta).*—Will
the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether the Government is aware of the situation that there is no provision for admission to more than half of the students who seek admission in High Schools in Vijayawada Town; and

(b) if so, the action taken by the Government to ease the situation?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) An additional amount of Rs. 25.00 lakhs has been sanctioned for opening new schools, additional sections. Higher classes etc., 9 new High Schools have been permitted to be opened this year in Krishna District. A provision of Rs. 3.00 lakhs has been made for opening additional sections in the existing High and Higher Secondary Schools in the State.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహ రావు (ఎల్లందు):—అధ్యక్షా, ఇది విషయ వాడకు సంబంధించినది. కృష్ణాజిల్లాలో 9 High schools లో classes open చేయడానికి అవకాశాలు కల్పించాము అంటున్నారు. విషయవాడలో ఎన్ని High Schools క్రొత్త classes తెరవడానికి అవకాశము కల్పించారు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—Break up లేదు విషయవాడకు సంబంధించి

శ్రీ యమ్. లక్ష్మణస్వామి:—అధ్యక్షా, కొత్తగా 6th class పెట్టిన చోట హిందీనికూడ Compulsary చేశారు. ఆక్కడ హిందీ టీచర్లను appoint చేసే విషయము ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—నా దృష్టికి రాలేదు. Naturally these are matters to be discussed in the zilla parishad in Krishna District.

శ్రీ యన్. జగన్నాథం:—అధ్యక్షా, Admission కోరిన students సంఖ్య ఎంత? అందరికి seats ఇచ్చారా? ఎవరైతే వా మిగిలిపోయారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—Question లోనే ఉంది. "Whether the Government is aware of the situation that there is no provision for admission to more than half of the students who seek admission....." దానికి 'yes' అన్నాము. అంటే చాలామంది ఆ range లో వుండన్నమాట.

Sri P. Anthony Reddy (Anantapur) :- Mr. Speaker, Sir, may I know if the Vijayawada municipality requested the Education authorities for sanction of new sections to admit these excess students and if so what action is taken thereon ?

Sri K. Brahmananda Reddy :- I presume they must have asked, Sir.

శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణ :- అధ్యక్షా, ఇది విజయవాడకు సంబంధించిన ప్రశ్న. Admission ఉన్న దానికంటే రెట్టింపు వున్నట్లు అర్థమవుతోంది. వారిని admit చేసుకోడానికి విజయవాడ మునిసిపాలిటీలోని High Schools లో ఎన్ని sections పెంచడానికి orders పంపించారు వివరాలు చెప్పవలసి వుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఆ information లేదని అన్నారు కదా.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- నేను ఒక్కటే మనవి చేస్తున్నాను. These are too small matters for the Assembly, I submit to you for your consideration. Not that it is not admissible. These are matters at the municipality and zilla parishad level because as you know, Sir, all this has been transferred to them. Our duty mainly is to sanction money and request them to open so many hundreds of classes or schools or middle schools or high schools. మేము సంబర్ చెబుతాము తప్ప దానిలో ఎంతమంది వుండేది. ఎలా appoint చేసేది ఆ డిటైల్స్ దొరకటం కష్టం. ఎడిషన్ లో మని ఎంత ఇచ్చారు ఎంత ఆవకాశం కల్పించారు, ఎన్ని హైస్కూల్స్ కి, ఎన్ని మిడిల్ స్కూల్స్ కి, ఎన్ని న్యూ క్లాస్ లకు, ఎంతమంది టీచర్స్ కు ఈ సంవత్సరంలో మన రాష్ట్రంలో ఎంత ప్రోవిజనం చేప్పాము. ఈ సందర్భములో అది ఒక్కటే వుంది అది ఇచ్చాము.

శ్రీ ఎ. విశ్వేశ్వరరావు :- మంత్రిగారు రాష్ట్రం మొత్తంమీద, జిల్లా మొత్తం మీద చెబుతామంటున్నారు. కాని తరగతులు తెరిచే సంఖ్య వచ్చేటప్పటికి పట్టణాల వారి విభజించేటప్పటికి సరిపోవటంలేదు. జెజవాడలాంటి పట్టణంలో రివెన్యూ ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ లో తెరవటానికి పర్మిషన్ ఇస్తారా, దానికి కావలసిన డబ్బు ఇస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- ఈ సంవత్సర 17-8-64 న ఈ పరిస్థితి గమనంలో పెట్టుకొని స్పెషల్ గా 25 లక్షలు శాంక్షన్ చేయటం, 1500 మంది ఉప

ధ్యాయులను వేసుకోమిని చెప్పటం, దాని తరువాత 6 లక్షలు వేరే ప్రొవిజన్ చేయటం జరిగింది. నీడ్ 50 లక్షలు వుండవచ్చు, 55 లక్షలు వుండవచ్చు. ఈ పరిస్థితిని చూసి సింపలిటిక్ యాటిట్యూడ్ తీసుకొని చేయటం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు (వేమూర్):- విజయవాడలోకాని, ఎక్కడయినా సరే వున్న స్కూల్స్ లోని ప్రైన్ట్ ను బట్టి ఎడిషనల్ సెక్షన్స్ ఎన్ని కావాలంటే అన్ని కాంప్లెక్స్ చేయటానికి డి. ఇ. వోన్ కు ఆర్డరైస్ చేసిన విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసునా?

Sri K. Brahmananda Reddy :- I take the information Sir; Thank you.

FINANCIAL ASSISTANCE TO SECONDARY SCHOOLS 701—

*1190 Q.—**Sri A. Sarveswara Rao:**—Will the hon. Minister for Education be pleased to state.

(a) whether Government of India has offered financial assistance to the State Government on cent percent grant basis for certain selected schemes like strengthening of Science labs., improvement of school libraries and special training to Science teachers etc., for Secondary Schools during the rest of the 3rd Plan period; and

(b) what are the selected schemes suggested to the Centre by the State Government for the financial help?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) Yes, Sir.

(b) I. *Strengthening of Science Laboratories :*

(i) 1084 High Schools at Rs. 15,000/- each	1,62,60,000
(ii) 140 Higher Secondary Schools at Rs. 5,000/- each	7,00,000

II. *Special Training of Science Teachers :*

2,500 teachers at Rs. 300/- each	7,50,000
----------------------------------	----------

III. Improvement of School Libraries:

(i) Training of clerks as librarians 1,224 clerks at Rs. 50/- each	61,200
(ii) Providing grants to School-libraries for the purchase of books at Rs. 5,000 each for 1,224 schools	61,20,000
	2,38,91,200

రెండు కోట్ల వై చిల్లర అని సిఫార్సు చేస్తే మాకు వచ్చిన సహాయం ఘనమారు 10 లక్షలు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—సెంకడరీ స్కూల్స్‌లో సెవెన్ ఛారమ్‌ను ఓపెన్ చేసే స్కీము ప్రతి సంవత్సరం ఫేజ్ ప్రోగ్రాంలో పెంచటం జరుగుతున్నదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఆ ఇన్‌స్పెక్షన్ వున్నట్లు లేదండీ. వారు సెంట్ వర్సంటు గ్రాంటు ఇస్తారా అంటే ఆ వివరాలు ఇచ్చాము. లేబరేటరీస్‌కు, స్పెషల్ ట్రైనింగ్‌కు, స్కూల్ లైబ్రరీలకు అడిగాము, మేము అడిగింది చెప్పాము ఈ స్కీమ్స్ అన్నీ గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు సంపించాము. ట్రైనింగ్ ఆఫ్ 10,500 టీచర్ ట్రైనింగ్ రికరింగ్ కాస్ట్ 82 లక్షల 50 వేలకు, నాన్ రికరింగ్ కాస్ట్ 80 లక్షలకు సంపిస్తే 9 లక్షల 81 వేలు మొట్టమొదట స్కీమ్స్‌కు అంటే స్పెషల్ ట్రైనింగ్ ఫర్ టైన్స్ టీచర్స్‌కు, ఇంప్రూవ్‌మెంట్ ఆఫ్ స్కూల్ లైబ్రరీస్‌కు మొత్తానికి కలిపి ఇచ్చారు. అదేగాక మన హై స్కూల్స్‌లో ఈ టైన్స్ ఎక్స్‌ప్రెస్ మెంట్ కొంచెం ఎక్కువ చేయటానికి మన ప్రభుత్వం కూడా తోడ్పడుతోంది.

శ్రీ తన్నేటి విశ్వనాథం :— ట్రైనేడు ఇన్‌స్టిట్యూషన్‌లో నుండి వచ్చిన వారిని రికగ్నిషన్‌తో సంబంధం లేకుండా వారిని ఎగ్జామిన్ చేసి వారికి కూడా ఎ. ఎస్. ఎల్. సి. కాని, ఛార్ట్, ఫిఫ్త్ ఛారమ్ సర్టిఫికేట్స్ ఇస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఆ పద్ధతి అమలులో లేదు.

Sri P. Anthony Reddy :- Mr. Speaker, Sir, recently Mr. Chagla, the Union Minister for Education, has stated that for laboratory equipment and technical aids the Govt. of India will meet cent percent grant. In view of this, Will the State Government request the Central Government for these grants and see that all our schools are fully equipped scientifically so far as laboratories and technical aids are concerned ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— వారు చెప్పారు. సెంట్రల్ పర్సంటు ఇన్స్టామెంట్ టేనే మేము 2 కోట్ల 38 లక్షలకు పంపించింది. వాని చెప్పింది సంతోషకరంగానే వుంది. కాని వచ్చిన డబ్బు పది లక్షలు మాత్రమే.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య:— మనం కోరిన దానికంటే తక్కువ వచ్చినప్పుడు అంతటానే సంతృప్తి పడ్డారా లేక ఇంకా కావాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ప్రెస్ చేయటానికి ప్రయత్నించారా, చేస్తే ఎప్పుడు చేశారు, దానికి ఏమి సమాధానం వచ్చింది?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— చేస్తున్నామండీ. ముఖ్య లేదంటే పెరుగు పేయి మంటే నేనేం చేసేది? 2 కోట్ల పై చిల్లరకు వ్రాశాము. పది లక్షలు వచ్చింది. ఇంకా అడుగుతున్నాము. మన సిడ్స్ బట్టి మన అధికారులు ఇట్లో చేసిన తరువాత ఇంత ఇస్తే రీజనబుల్ గా వుంటుందని చెప్పాము. వారికి వున్న ఇబ్బంది బట్టి ఇంత ఇచ్చారు. సైన్స్ ఎక్స్ ప్లెంట్ ఎక్కువ చేయాలని మనం కూడా కొంత ఇవ్వటానికి ప్రతిసంవత్సరం ఒక ప్రొగ్రాం పెట్టుకున్నాము.

శ్రీ ఎ. నర్సేశ్వరరావు:— ఈ విధంగా ఇవ్వటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు ఒక టెసిస్ ఏర్పాటు చేసి వుంటారు. పెరుగు, మట్టిగ వుంటాయి కాని కొందరు ప్రత్యేక లెక్సిక్ ఉపయోగించి పెరుగు తీసుకొని మట్టిగ వదిలేస్తారు. అలిండియా కాన్ఫరెన్స్ కు వెళ్లినప్పుడు ఇతర రాష్ట్రాల విద్యామంత్రులను సంప్రదించి వారు ఏ లెక్సిక్ ఉపయోగించారో తెలుసుకొని ఆ పద్ధతి నుపయోగించి ఎక్కువ డబ్బు రాబట్టటానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— అది కూడా నిజమేననుకోండి. ఇతర రాష్ట్రాలకు ఈ సందర్భములో ఎంత వచ్చింది, మనకు తక్కువ వచ్చిందా లేదా అనేది కూడా పరిశీలించి అటువంటి భావం కలిగితే మీ తరపున పోట్లాడి వస్తాను.

NEW HEADQUARTERS HOSPITAL BUILDING
AT NELLORE

702—

* 224 (3885) Q.—*Sri G. C. Konadaiah (Nellore)*:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the construction work of the Hospital building at Nellore has been taken up;

(b) when the work will be completed ; and

(c) when the General Hospital will be shifted to the new Building ?

The Minister for Health and Medical (Sri Y. Sivarama Prasad):—(a) Yes, Sir.

(b) Completion of work depends on availability of labour and material and making available funds in budget of each year for this work and it is too early to indicate time at this stage.

(c) After completion of the new Headquarters Hospital Buildings, the hospital will be shifted to the new building.

BUILDING FOR GOVERNMENT HEAD QUARTERS
HOSPITAL, NELLORE

703—

*255 (4037) Q.—*Sarvasri S. Vemayya, and A. Sarweswara Rao*:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the construction of the Government Headquarters Hospital at Nellore will be taken up during 1964-65 ; and

(b) if not, the reasons for the delay ?

Sri Y. Sivarama Prasad:— (a) Yes, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య :- ఇంత కాలంలో పూర్తి కావాలని ఏదైనా ట్రైమ్ ఫిక్స్ చేశారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- ట్రైమ్ ఫిక్స్ చేయలేదు. డెఫినెట్ ట్రైమ్ ఫిక్స్ చేయటానికి వీలుండదు. సబ్జెక్ట్ టు ఎవై లబిలిటీ ఆఫ్ లేబర్ అండ్ మెటీరియల్, సబ్జెక్ట్ టు ఎవై లబిలిటీ ఆఫ్ ఫండ్స్ బైది గవర్నమెంట్ ఇన్ని ఉన్నాయి. ఈ సంవత్సరం డోనర్ గారు ఇచ్చిన ఆ లక్షలు దానిక్రింద ఖర్చు పెట్టబడు తున్నది. బేస్ మెంట్ వరకు వచ్చింది. దర్యాజాలు పెడుతున్నారు. మిగిలినవి వచ్చే బడ్జెట్ లో ప్రొవిజన్ చూపించి కంప్లీట్ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాము.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య :- వారిచ్చిన మూడు లక్షలేనా లేక గవర్నమెంటు కూడా ఎడ్వాన్స్ చేసిందా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- ఇప్పటి వరకు ఎడ్వాన్స్ చేయలేదు. చేసినా కూడా ఖర్చు పెట్టటం కష్టం. ఆ మూడు లక్షలతోనే పని జరుగుతోంది.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :- గవర్నమెంటు ఈ సంవత్సరం ఏమైనా డబ్బు ఇవ్వడలచుకొన్నదా, డోనర్ గారు ఇచ్చిన మూడు లక్షలుగాక ఇంకా ఆదనంగా వారు ఇస్తారని ప్రభుత్వానికి తెలుసునా, ప్రభుత్వం ఏదైనా ఫేర్డ్ ప్రోగ్రాం వేసుకొని ఇతరకాలంలో పూర్తి చేయాలనే ఐడియాలో వున్నదా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- ప్రస్తుతం మూడు లక్షలు ఇవ్వబడింది. పది లక్షలు ఇచ్చినా వెంటనే ఖర్చు చేయడం కష్టం. టోటల్ ఎస్టిమేషన్ 22 లక్షలు. వచ్చే సంవత్సరం బడ్జెట్ లో ఏడబ్ల్యూ.డి వారు పది లక్షలు అధగదలచినట్లు తెలుస్తోంది. దానిలో సాధ్యమయినంతవరకు ఎంతవుంటే అంత ఇస్తామని, సాధ్యమయినంత త్వరలో పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. లక్ష్మణస్వామి :- నెల్లూరు హాస్పిటల్ తో పాటు విజయవాడ హాస్పిటల్ ను గురించి కూడా బడ్జెట్ లో చెప్పారు. దానిని గురించి శ్రద్ధ తీసుకున్నారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- అది వేరే ప్రశ్న చేయాలి.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :- ఈ హాస్పిటల్ తోనుకు మూడు నాలుగు మైళ్ళ దూరంలో పెట్టవట్లు ఉంది. ఎన్ని బెడ్స్ ఉంటాయి? ఇది ఇన్ పేషెంట్, అవుట్ పేషెంట్స్ కు కలిపి అయితే ఇబ్బంది అవుతుంది. ఇది ఇన్ పేషెంట్స్ కు టాట్ పేషెంట్స్ కు కలిపేనా?

శ్రీ వై. శివరావుప్రసాద్ :—200 బెడ్స్ ఇన్ పేమెంటుకు, అవుట్ పేమెంటుకు కలిపి పనికి వచ్చేటట్లు చూస్తున్నాను. ఇదివరకు ఉన్న హాస్పిటల్ మెటర్నరీ హాస్పిటలుగా కన్వర్ట్ అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. మేము ఎప్పుడు ప్రశ్నలు పంపించినా ఒకటే సజ్జెక్ట్ అంటూ క్లబ్ చేశామంటారు. ఈ రెండు ప్రశ్నలూ నెల్లూరు హాస్పిటలుకు సంబంధించినవే. అయినా రెండు ప్రశ్నలుగా ఎట్లా వచ్చాయి? మేము పంపినప్పుడు ఇట్ ఈజ్ క్లబ్ ది కాజ్ సజ్జెక్ట్ ఈజ్ సేమ్ అని చెబుతారు. మరి ఈ రెండూ ఒకటే సజ్జెక్టు సంబంధించినవైనా పేరుపేరుగా ఎలా వచ్చాయి?

మిసర్ స్పీకర్ :—పొరబాటుగా క్లబ్ చేయలేదు.

You want to make a point out of it. It is all right. After all, Mr. Vavilala Gopalakrishnayya, we receive some thousands of questions from the members. Sometimes we pass orders 'Admitted'. Then, they might have forgotten about this previous question; Sometimes it happens. You cannot help it.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—చిన్న ప్రశ్న అనికాదు. మేజర్ ఇన్ఫర్మ అయినా క్లబ్ చేస్తారు.

Mr. Speaker:—Anyhow, I may assure you that nothing is done intentionally.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—I am not attributing any such thing.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య :—మంత్రిగారు చెబుతూ ఇన్ పేమెంటుకు, ఔట్ పేమెంటుకు కూడా కలిపి అన్నారు. నాకు తెలిసినంతవరకు ఇది రైటు కాదనుకొంటాను. ఇన్ పేమెంటుకు మాత్రమే హాస్పిటల్ ఉద్దేశించ బడింది. ఇప్పుడు వున్న హాస్పిటల్ ఔట్ పేమెంటుకు ఉపయోగిస్తారని విన్నాము. అది ఎంత వరకు నిజం.

శ్రీ వై. శివరావుప్రసాద్ :—ఆవివరాలు ప్రస్తుతం నా వద్ద లేవు. దానిగురించి విచారిస్తాను.

EQUIPMENT TO THE EYE SPECIALIST IN NELLORE HOSPITAL.

704—

* 347 (4424) Q.—*Sri S. Vemayya*:— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether there are any proposals with the Government to sanction equipment to the Eye Specialist at the Government Headquarters Hospital, Nellore during 1964-65; and

(b) if not, the reasons therefor ?

Sri Y. Sivarama Prasad :—(a) The answer is in the negative.

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య :—ఎక్స్‌ప్రెస్ మెంటు చాలినంత లేదు. దానిని ఇంప్రూవ్ చేయవలసిన అవసరం ఇంకా ఉంది. ఈ సంవత్సరం చేయటానికి వీరుంటుందేమో మరొకసారి దర్యాప్తు చేయిస్తారా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :—ప్రస్తుతం దానికి 1200 రూపాయలు ఇచ్చాము. ఇంకా అవసరమయితే ఇవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తాము.

MEDICINES TO NELLORE GENERAL HOSPITAL

705—

*403 (4713) Q.—*Sri G. C. Kondiah*:— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether a letter to the Editor in Andhra Patrika, daily on 10-4-1964 with regard to the Supply of medicines to Nellore General Hospital is brought to the notice of the Government; and

(b) what is the amount of the money that is given to the Hospital every year ?

Sri Y. Sivarama Prasad :—(a) Yes, Sir.

(b) 1963-64	...	Rs. 1.20 lakhs.
1964-65	...	Rs. 1.48 lakhs.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య :-గవర్న మెంటు ఇస్తున్న డబ్బులో ఎక్కువభాగం ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ కు ఖర్చు అవుతూ మెడిసిన్స్ కు తక్కువభాగం వస్తున్నదని ప్రభుత్వ రృప్తికి వచ్చిందా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :-మెడిసిన్స్ కు ఇచ్చేది వేరు. ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ కు ఇచ్చేది వేరుగా వుంటుంది.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య :-ఇచ్చిన డబ్బు కాస్ట్ లీ మెడిసిన్స్ కు ఖర్చు పెట్టటం వల్ల ఎలాట్ చేసిన డబ్బు 9 నెలల్లోనే అయిపోవడం వల్ల మిగిలిన నెలల్లో మందులు లేకుండా హాస్పిటల్స్ నడుస్తున్నవని ప్రభుత్వానికి రిపోర్ట్స్ వచ్చాయా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :-రిపోర్టు వచ్చినట్లు లేదు. కనుక్కొంటాను.

Sri K. Brahmananda Reddy :-We are thinking, Sir. during the course of the next year, from April 1st, whatever may be the difficulties, of substantially increasing the money for supply of medicines in several hospitals in the State.

శ్రీ టి. వి. ఎన్. చలవతిరావు (విజయవాడ — సౌత్) :-మంజూరు చేసిన డబ్బుతో మెడికల్ ఆఫీసర్ నరాసరి మందులు కొనవచ్చా లేక మెడికల్ స్టోర్స్ కు వ్రాసి తెప్పించుకోవాలా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :-సాధారణంగా మెడికల్ స్టోర్స్ కు వ్రాసి తెప్పిస్తారు. అర్జంటు అయితే లోకల్ గా కొంటారు.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య :-ముఖ్యమంత్రిగారు డబ్బు పెంచుతామని చెప్పినందుకు సంతోషం, ఎంత పెంచుతారు ? ఇచ్చిన మందులు రోగులకు ఉపయోగ పడకుండా ఉన్నాయి. దానికి కట్టుదిట్టాలు చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :-బాగా చేయాలనేవుంది. కాని ఇప్పుడే బేరంగా అడిగితే నేను చెప్పలేను. సబ్ స్టానియల్ గా ఖరగాలని ఆలోచిస్తున్నాము. హాస్పిటల్ కమిటీస్ పె్పున్నాము. అవి శ్రద్ధగా పని చేయడంలేదు. వాటిని సక్రమంగా పనిచేసేటట్లు చేసి చెకింగ్, సూపర్ వైజింగ్ పెట్టి ఎట్లా రికాన్స్టిట్యూట్ చేయాలా అనేది గౌరవసభ్యులతో ఆలోచించబోతున్నాము. మందులు విషయంలో కాని, ఇతరవిషయాల్లో కాని వచ్చే కంప్లయింట్సును ఎట్లా మినిమైజ్ చేయడానికి వీలుంటుందో ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ యం. వీచ్ఛయ్య :- హాస్పిటల్స్ లో వున్న మందులు బ్లాక్ మార్కెట్ లో అమ్ముకొంటూ లేవని చెబుతున్నారు. అందువల్ల మందుల లిస్ట్ అందరకూ తెలిసేటట్లుగా ఒక లిస్టు ఎనాన్స్ చేయటంవల్ల ప్రభుత్వానికి వచ్చేనష్టం ఏమిటి?

శ్రీ వై. శివరావు ప్రసాద్ :- Misuse కాకుండా ఏ ఏర్పాట్లు అవసరమో అవన్నీ చేయడానికి సిద్ధంగావున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- ముఖ్యమంత్రిగారు హాస్పిటల్ ఎడ్వైజు జరి కమిటీస్ రిలరెన్స్ చేసే విషయం చెప్పారు. శ్రద్ధ సీనుకోలేదని మెంబర్లను అనటం అన్యాయం...నో యాస్పర్.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- యాస్పిరేషన్ ఎవరికీలేదు. బహుశా అపోజిషన్ కు సంబంధించినవారికంటే మాకు సంబంధించినవారే ఎక్కువ వుండవచ్చు ఏమయినా సరిగా ఫంక్షన్ చేయటంలేదనేది నిర్వివాదాంశము. వారు కారణమూ, వీరు కారణమూ అనికాదు. హాస్పిటల్ డాక్టర్ మీటింగుకు పిలవకపోవటమో, ఏమైనా కాని వ్వండి, ఎవరూ రెస్పాన్సిబిలిటీ తీసుకోవడంలేదు. సరిగా ఫంక్షన్ చేయటంలేదు. సరిగా మీటింగ్స్ జరగటంలేదు, జరిగినా ఒక నిమిషం జరుగుతున్నాయి. ఒక సంవత్సరంలో ఒక మీటింగ్ కూడా జరగనివికూడా వున్నాయి. అందుకే ఈ కమిటీనను కాన్స్టిట్యూట్ చేసి సక్రమంగా పని చేయించాలని ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- దానికి కారణాలు ఉన్నాయి. అది వారు అంగీకరించి నట్లయితే సంతోషమే, కాని వచ్చేది 15 రోజులకు అంటున్నారు. అసలు వచ్చినప్పుడు అక్కడ చూచి పొండి అనేది తప్పితే ఆ terms of reference మీకు పంపించినటువంటి G.O.లో దాంట్లో వీళ్లకు ఏమీ మార్పూడడానికి వీలులేదు ఏమంటారు? ఔను! కాకపోతే వెళ్లిపోండి అనే పద్ధతిలో ఉన్నది. అందువల్ల మొత్తముకూడా re-organise చేయవలసి యుంటుంది. నామట్టుకు నేను చెప్పుతాను వారానికి ఒకసారి hospitalకు వెళ్లి కనీసం నేను చేయగలిగింది ఏమిటంటే ఆ sanitary condition కానన్నదా లేదా, పాకీదొడ్లు కానన్నాయా లేదా అనేది తప్పితే అంతకంటే ఏమీ చేయడానికి వీలులేకుండా ఉన్నది. అది కాస్తా improve చేస్తే కాగుంటుంది, He said I will agree. అయితే అది ఎక్కువ effectivగా పని చేయవలసి యున్నది.

CHEMICAL EXAMINER'S DEPARTMENT

706--

* 304 (4201) Q.—Sri A. Sarveswara Rao :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether a proposal for converting Chemical Examiner's Department into a full fledged Forensic Science laboratory was pending with the Government since more than two years ; and

(b) if so, the reasons therefor ?

Sri Y. Sivarama Prasad :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు (నర్సంపేట):—ఇది 'No, Sir' అని అంటున్నారు. మరి, ఇది ఎంతవరకు వాస్తవమో నాకు అర్థం కావడంలేదు. మీరు ప్రకటించిన report లోనే స్పష్టంగా ఉన్నది. Page No. కూడా చెప్పగలుగుతాను. అది Director of Medical Services దగ్గర pendingగా ఉన్నదని ఒక letter కూడా వ్రాశారు. No. 256/1962. ఈ question పంపించి ఒక సంవత్సరం కావస్తుంది. అది fullfledged laboratory గా తయారైందా, ప్రతి బంధకం ఎమిటో కాస్త జాగ్రత్తగా చూచి చెప్పమని అడుగు పున్నాను.

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :—Answer జులైలో తయారై వచ్చింది. లేదని వచ్చింది. మీరు చెప్పింది ఏమిటో నాకు తెలియవరిస్తే కనుక్కోతానండి.

SUPPLY OF MEDICINES BY MADRAS MEDICAL STORES

707—

* 350 (4430) Q.—*Sri S. Vemayya* :— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the Government is still continuing the method of placing indents on Madras Medical Stores Depot for supply of medicines to this State ; and

(b) if so, the reasons therefor ?

Sri Y. Sivarama Prasad :—(a) and (b) Indents are placed on the Madras Medical Stores Depot for the supply of Medicines to Kuddapah, Kurnool, Chittoor, Anantapur and Nellore Districts only.

The Medical Stores Depot at Hyderabad was established by the Government of India in 1951. In the initial stages, the Depot was supplying stores only to the Telangana Region. The Depot is being developed gradually by the Government of India and it is now supplying stores to most of the Medical Institutions in the Andhra Districts also except the five districts referred to above. As soon as the Depot is fully developed with adequate space for storing of drugs and medicines, it will be able to take up the supply to these 5 districts also.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య:—ఇది ప్రతివారి బడ్జెట్ లో కూడా చాల సంవత్సరాల నుంచి వస్తున్నది. కాని మద్రాసు నుంచి కాకుండా, మన రాష్ట్రంలోనే ఈ Stores అంతా కూడా supply చేసి పెడతామని చెప్పడం జరుగుతున్నది. కాని ఇంతవరకు కూడా అది జరగడంలేదు. కాని, allot చేసినట్లు, జిల్లా అంతా కూడా సరిగా వాళ్లకు indents అందుతున్నాయా? కాని ఇక్కడే అది development అయితే మనము ఇక్కడనే అన్ని ఏర్పాట్లు చేసుకొందామని మంత్రిగారు నెల విచ్చారు. మరి ఎంత లోపల develop అవుతుంది, మరి ఎప్పటినుంచి మనము మద్రాసుకు పోకుండా ఇక్కడనే supply చేసుకొనే దానికి తాహను వస్తుందో చెప్పగలరా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:—అది Government of India వారిదండి, Hyderabad Medical Stores అంటే అది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కాదు. Madras Medical Stores అంటే మద్రాసు గవర్నమెంటుది కాదు. రెండూ కూడా Central Government వే. ఇప్పుడు ఇది 61 లోనే start చేశారు, గనుక developing లో ఉన్నది. ఇంకా కొంత స్థలం acquire చేసి storage facilities కోసం, ఇంకా కొన్ని buildings కట్టాలని వాళ్లు చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు five districts లో అవి Madras కు దగ్గరగా ఉండడం వలన చాలాటి అక్కడ ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నవి. మనము ఇప్పుడు చేసేటటువంటిది fully developed అయిన తరువాత, అన్ని districts కు ఇక్కడనుంచే supply జరుగుతుంది.

INDUSTRIAL MUSEUM AT VIJAYAWADA

708—

* 847 (4043) Q.—Sri T. V. S. Chalapathi Rao :—Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that the Government have taken over from the Krishna Zilla Parishad the building and appurtenant site of the Industrial Museum in Vijayawada;

(b) if so, from what date it was taken over by the Government;

(c) whether the Government has paid any compensation to the Zilla Parishad; and

(d) what is the object of the Government in taking over the said museum building?

The Minister for Excise and Prohibition (Sri M. R. Appa Rao):—(a) Yes, Sir;

(b) It was taken over by the Director of Archaeology, Andhra Pradesh from the Zilla Parishad, Krishna on 30—11—1963 A.N.

(c) The question of payment of compensation to the Zilla Parishad does not arise, as it is a trust property and only its management vested in the Zilla Parishad, Krishna.

(d) The said museum building has been taken over from the Zilla Parishad, Krishna for the location of the Regional State Museum and its office in it.

శ్రీ టి. వి. ఎస్. చలవతిరావు:—ఈ Museum start చేయడానికి ఉద్దేశాలు ఏమిటండి? ఉద్దేశాలు fulfil చేయడానికి ఇప్పుడు ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నది?

Sri M. R. Appa Rao:—We are going to establish regional museums where we are going to house archaeological finds of some importance.

శ్రీ టి. వి. ఎస్. చలవతిరావు:—ఈ Museumలో Archaeological Exhibits మాత్రమే కాకుండా, ఇది industrial museumగా కూడా ఉంటే బాగుంటుంది, కాశీ స్థలం చాలా ఉన్నది. అదంతా కూడా పాదువడిన స్థలంగా

misuse అవుతున్నది. కనుక అక్కడ దానిని Industrial museumగా కూడా develop చేయడానికి ప్రభుత్వానికి ఉద్దేశము ఉన్నదా?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు:-ప్రస్తుతం ఆ ఆలోచనలేదు.

శ్రీ ఎం. లక్ష్మణస్వామి:-అది Regional Meeting placeగా పెడతాము. Staff quarters కూడా ఉంటాయని చెప్పినారు. ఎక్కువగా staff quarters గా చేయడానికి ప్రయత్నం చేయకుండా ఉండాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. అప్పారావు:-అది staff quarters కాదండి Museumన్నూ, auditoriumన్నూ.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు:-అది Trustees ఇచ్చిందంటున్నారు. అయితే వారు ఇచ్చింది Industrial Exhibitionగా ఇచ్చారు, archaeological exhibition కని. మరి పీఠేమో office పెట్టడం కొరకు తీసుకొంటామని అంటున్నారు. మరి అది ఆ trustees ప purposeకు ఇచ్చారో ఆ purpose fail కావడం లేదా దీనివల్ల?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు:-అది క్రిష్ణా జిల్లా పరిషత్తు క్రింద ఉన్నదండి. క్రిష్ణాజిల్లా పరిషత్తువారు agree అయిన తరువాతనే ఇది మార్చడం జరిగింది. Archaeological Museum ఇది వరకే ఎప్పుడో ఉన్నది. అందువల్ల అక్కడ archaeological finds కూడా ఉన్నాయి. అందువల్ల అక్కడ Staff Regional Museum పెట్టాలని, ఒక scheme ఉన్నది, for all regions.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:-Regional Archaeological Museum పెడతామని అంటున్నారు. కాని ఇదివరకు Industrial Museum పని చేస్తున్నది. అటువంటప్పుడు ఆ Industrial Museum కు ఉన్నటువంటి purpose లేకుండా, ఒక Archaeological Museum చేస్తారా లేక రెండింటినీకూడా ఉంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా విశాలమైన ప్రదేశము ఉన్నది కాబట్టి.

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు:-ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ జి. బావనయ్య (నిడుమోలు):-Auditorium కడతారంటే, ఇదివరకు ఏవో కొన్ని agreements ఉన్నాయని అన్నారు. కనుక ఏ రకంగా కడతారు? లేకపోతే, State Government తీసుకొని కట్టిస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు:-స్టేట్ గవర్నమెంటేనండి.

HOUSES TO HARIJANS OF KOPPAL VILLAGE

709—

* 112 (2933) Q.—*Sri P. Parvata Reddy (Peddavoor)* :—
Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) the amount of expenditure incurred by Social Welfare Department towards the housing facilities for Harijans in Koppal village in Devarkonda taluk, Nalgonda District ;

(b) the number of houses constructed ; and

(c) whether it has been brought to the notice of the Government that the Harijans are not residing in those houses ; and

(d) if so, the reasons therefor ?

The Minister for Social Welfare (Smt. T. N. Sadalakshmi) :—(a) Rs. 24,247-60

(b) Forty eight

(c) Yes, Sir.

(d) Because some of the houses have callapsed ; Harijans are not residing in them.

శ్రీ పి. పర్వతరెడ్డి :— 24 వేలు ఖర్చుపెట్టి ఇళ్లు కడుతున్నారు. అవి మరుసటి సంవత్సరమే కూలిపోతున్నాయి. వరువాత, ఆ కూలిపోయిన ఇళ్ళవాళ్లు తిరిగి ఆ గ్రామాలకు వస్తే, గ్రామములో ఉన్నటువంటి ప్రజలు ఆ స్థలం ఆక్రమించుకొన్నారు. వాళ్లు ఇళ్ళు లేక ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఈ విషయం మంత్రి గారి దృష్టికి వచ్చిందా? ఆ విధంగా మరుసటి సంవత్సరమే ఆ ఇళ్ళు కూలిపోతే, వాళ్లమీద ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నారండి?

శ్రీమతి టి. ఎన్. నదాలక్ష్మి :—ఆ Officer పైనా లేక ఆ ప్రజల వైవా?

శ్రీ పి. పర్వతరెడ్డి :— Officers వైన.

శ్రీమతి టి. ఎన్. నదాలక్ష్మి :—ఆ ఆఫీసర్లు దానికి బాధ్యత వారు మొత్తము డబ్బు repay చేయాలని instructions issues చేశారు.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి:-కొన్ని ఇళ్ళు కూలిపోయినాయని చెప్పారు. మిగతా ఇళ్లలో నై నా వాళ్ళు ఉండడానికి ఎందుకు నిరాకరించారు?

శ్రీమతి బి. ఎన్. సదాలక్ష్మి:-నిరాకరించడం కాదు. ఇళ్ళు కూలిపోయినాయి, 38 ఇళ్ళు కూలిపోయినాయి, మరి ఎంకా అందులో ఎట్లా వుంటారు? 48 ఇళ్ళు కట్టితే, 38 ఇళ్ళు కూలి పోయినాయి. మిగతా వాటిలో ప్రస్తుతము ఉన్నారు ప్రజలు అక్కడ.

శ్రీ వి. నారాయణరెడ్డి:- Recovery కి ఉత్తరువులు ఇచ్చినామని అంటున్నారు. ఇప్పటికి ఎంత వసూలు అయిందండి?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి:- Separate question వేస్తే తెప్పించి ఇస్తాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:- separate question వేస్తే తెప్పించి ఇస్తారని అన్నారు. అసలు ఆది ఇందులోనే ఉన్నదండి, గవర్నమెంటు సోటీసుకు వచ్చిందా అని. ఆ ఇళ్ళలో ఉండడం లేదని అంటున్నారు. మరి ఉండకపోయినప్పుడు ఏమి చర్య తీసుకున్నారు అనే విషయం చెప్పలేదు. డబ్బు కట్టమని orders pass చేశామని అన్నారు. ఆ orders ఎప్పుడు pass చేసినారు, pass చేసిన తరువాత, ఇంత వరకు తీసుకొన్న చర్యలు ఏమిటి? దానిని ప్రభుత్వము pursue చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది కదండి. మరి pursue చేయకుండా ఎందుకు వదలి వేశారు ?

శ్రీమతి బి. ఎ. నదాలక్ష్మి :- Question లో ఇది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా, మరి ఎన్ని కట్టారు, ఎంత expenditure అయింది అని అన్నారు. కాని ఎంత recovery అయిందని అడగలేదు. కనుక ఎంత recovery అయింది అనే దానికి separate question వేసినట్లయితే తప్పని సరిగా తెప్పించి పెడతాను. మరి ఇళ్ళు కట్టడమా లేదా అనేది తరువాత ఆలోచించవలసి ఉంటుంది.

Sri T. Balakrishnayya (Satyaveedu):- May I know, Sir, whether the houses were checked up by the technical people concerned before the houses were allotted to those Harijans.

శ్రీమతి బి. ఎ. నదాలక్ష్మి:-అవి కట్టక పూర్వమే, ఆ concerned Engineers లో plan తీసుకుని ఏవిధంగా కట్టవలసిందని అన్ని instructions లో సలహా తీసుకొని కట్టారు. అయినా కూడా కొన్ని difficulties వల్ల అవి కూలిపోయినాయని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. గున్నయ్య:- Social Welfare డబ్బు ఈ విధంగా చాలా రోజుల నుంచి దుర్వినియోగము అవుతున్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వంవారు ఒక Housing Board ఏర్పాటు చేసి, దానిద్వారా ఈ హరిజనులకు గిరిజనులకు ప్రతి సంవత్సరం సక్రమంగా ఇళ్లు కట్టించడానికి ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీమతి టి. ఎన్. నదాలక్ష్మి:-ప్రస్తుతం ఆవిషయం గురించి నేను ఏమీ చెప్పలేనది.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి (భువనగిరి) :-కొన్ని ఇళ్ళు మాత్రం కూలిపోయినాయి, తక్కిన ఇళ్లలో ఉంటున్నారని అన్నారు. అది వాస్తవమే కాదు. అధ్యక్షా, ఒక ఇంటిలో కూడా, ఒక family కూడా లేదు. మరి వారికి ఎక్కడినుంచి report వచ్చిందో తెలియదు.

శ్రీమతి టి. ఎన్. నదాలక్ష్మి:-ఆ ఇళ్ళు 1957-58 లో కట్టారు. Director of Social Welfare అక్కడికి 18.12.61 న వెళ్ళినప్పుడు, అక్కడ కనీసం పది ఇళ్ళలో నివసిస్తూ ఉన్నట్లుగా వారినుంచి నాకు report ఉన్నది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:-ఆ మోస్తరుగా ఆన్సర్స్ అంత casualగా విసిరేస్తే ఎట్లా? ఇప్పుడు ఎవరైనా enquiry చేశారా అంటే ఒక్కరూ చేయలేదని చెబుతూ 61లో వెళ్ళి చూశామంటే ఎట్లా? మేము ఇక్కడ బాధ్యతతో ఉన్నామనేది వారు గ్రహిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీమతి టి. ఎన్. నదాలక్ష్మి:-ఇప్పుడు అంటే రేపా, మర్నాడా. వారు ఎప్పుడో చూసిన విషయం డేట్ తో సహా ఇచ్చాను. ఆఫీసర్లును పంపి తెలుసుకోమంటే తప్పనిసరిగా తెలుసుకుంటాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:-సరే, వాదం ఎందుకు?

Mr. Speaker :- The question is whether the Harijans are not residing in the Houses at present. You say that in 1961 the Director of Social Welfare went and saw. During these 3 years nobody seems to have gone there and found out.

(Some Members rose to ask questions)

Mr. Speaker :- There is no use of putting any supplementaries now.

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి (అలేదు):—1959 లో కూలిపోయినవి. ఇప్పటి వరకు ఆ అఫీసర్లుమీద చర్య తీసుకొనడంగాని, ఆ డబ్బు పనులు చేయడంగాని చేశారా? ఇప్పటి వరకు చర్య తీసుకోలేదా అంటే information లేదు అంటే ఎట్లా? 5 ఏండ్లు అయినది—ఆ ఇళ్ళు కూలిపోయి. అసలు ఆ ఇండ్లలో ప్రజలు ప్రవేశించక ముందే కూలిపోవడం, ఇది ఎక్కడి ఆచారమండి?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి:—చర్య తీసుకున్నారా, లేదా అనేది ప్రశ్నలో ఉంటే తప్పకుండా సమాధానం తెప్పించేదామని. ఎన్ని ఇళ్ళు కట్టించారో, ఎన్ని ఇళ్ళు కూలిపోయాయో, ఎంతమంది ఉన్నారో information తెప్పించాను Instructions ఇచ్చారు—చర్య తీసుకోమని తీసుకున్నారో, లేదో, ప్రస్తుతం information లేదు. Separate question కావాలి.

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి:—ఆ కట్టిన అఫీసర్లు ఎవరు?

(The Minister for Social Welfare rose.)

Mr. Speaker :—Better you do not enter into discussion with them.

(Pause

No purpose will be served by putting any question.

EVALUATION CELL IN THE OFFICE OF THE DIRECTOR OF SOCIAL WELFARE

710—

* 247 (4015) Q.—*Sri T. Balakrishnaiah*:—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) whether any evaluation cell has been started by the Government to assess the progress of Scheduled Castes in various directions ; and

(b) if so, whether a copy of the work done by the Evaluation cell will be placed on the Table of the House ?

Smt. T. N. Sadalakshmi.—(a) The answer is placed on the Table of the House.

(b) Dozen copies of each of the report of the Committee were supplied to the Library of the Legislature for the use of the members.

(Answer placed on the Table of the House)

(a) On the basis of recommendations contained in the 48th report of Estimates Committee on the Ministry of Home Affairs on Scheduled Castes, Scheduled Tribes and other Backward Classes, a section consisting of one Superintendent, 3 (three) Upper Division Clerks, one Typist and a peon was set up in the office of Director of Social Welfare, Hyderabad in the year 1960 for evaluating the progress of schemes for the Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Other Backward Classes. The evaluation is meant for obtaining progress reports from the implementing officers and submitting them to Government in time. For a qualitative evaluation of all the schemes, the Government have appointed a State Evaluation Officer and a State Evaluation Committee, with the Chief Secretary as its Chairman, who evaluated schemes pertaining to Social Welfare Department along with other schemes.

(b) The cell has been submitting monthly, quarterly, half-yearly and yearly progress reports to Government and the sub-committees set up by Government to review the progress of schemes. The latest report was submitted to Sub-committee IV of the State Advisory Committee for Planning held on 22—3—1964 to review the Plan Schemes.

B. R. K. Sastry,
Ex-Officio Joint Secretary to
Government.

Sri T. Balkirshnaiah;—It is stated in the reply that the Committee has gone into the affairs of the Scheduled Castes. Who are the members of the State Evaluation Committee and what is the work done by them in 1960. Will the Government place a report of the work done by the Committee at least before the next budget session?

Smt. T. N. Sadalakshmi:— The Chief Secretary (Chairman), Finance Secretary, Special Secretary of Education are the members—

శ్రీ పి. గున్నయ్య (కొత్తూరు):— ఈ కమిటీ వివిధ రంగాలలో ఏ ఏ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేసిందో, ఒకనబ్ - కమిటీవేసి హరిజన, గిరిజన ఎమ్.ఎల్.ఎలు 5 గురితోపేసి, వారికి ప్రభుత్వం ఒక జీప్ ఇచ్చి 1 సంవత్సరంలో, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఏమి జరిగినవో ఒక రిపోర్టు అందజేయడానికి ఆ కమిటీని ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీమతి టి. యన్. నదాలక్ష్మి:— సాధ్యపడదు.

శ్రీ జి. బావనయ్య:— ఈ హౌస్ లో స్కిము క్రిందకట్టే ఇళ్లు పడిపోతున్నవి గనుక ఇది అవసరంలేదని ప్రభుత్వానికి రికమెండ్ చేసిన మాట నిజమేనా ? దానిని ప్రభుత్వం పాటించిన మాట నిజమేనా ?

శ్రీమతి టి. యన్. నదాలక్ష్మి:— అది exact గా ప్రభుత్వం ఈ విధంగా submit చేసిన విషయం చెప్పలేనుగాని సెంట్రల్ వర్కింగ్ గ్రూపువారు ఈ హౌస్ లో పడిపోతున్నవని మూడవ ప్లానులో తీసేసిన విషయం వాస్తవమేనని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— Evaluation Committee వారు last report submit చేశారన్నారు. దానిలో house-building అంతా అన్యాయంగా ఉన్నదని, అది సరైన పరిస్థితికాదని తీవ్రంగా విమర్శ చేశారు. దానిపై ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకున్నది.

శ్రీ టి. యన్. నదాలక్ష్మి:— ఆ రిపోర్టు ప్రకారం ఆఫీసర్లు ప్యూప్ తీసుకొని ప్రస్తుతం ఆ ఇళ్ళు కట్టడం లేదు. కట్టినాగాని కూలిపోకుండా కట్టుకున్నారు.

శ్రీ ఎల్.లక్ష్మణస్వామి:— Evaluation Committee పూర్తిగా ఆఫీసర్లతో ఉండడంవల్ల paper మీదతప్ప practical గా తెలియటంలేదు. Non-officials తో కూడ కలిపి ఆ కమిటీని ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీమతి టి. యన్. నదాలక్ష్మి:— ఆ విషయం నాకుకూడ తోచిందిగాని సెంట్రల్ వారి ఆదేశాలు అవసరం ఉంటుంటే మో తెలుసుకొని వారిని పాటించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ పి నారాయణరెడ్డి :—Commissioner, Scheduled Castes, Scheduled Tribes report అసెంబ్లీలో చర్చకు పెట్టమన్నారు. దానిని ఎప్పుడు చర్చకు పెట్టుతారో సెలవిస్తారా ?

Sri T. N. Sadalakshmi :—That is a separate question.

శ్రీ పి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :—కట్టబోయే ఇళ్ళను అపమని అడేశించారు. ఇప్పుడు కట్టుతూ ఆసిన ఇళ్ళను కట్టమని ఉంటారు. ఇదివరకే part payment ఇచ్చి కట్టమన్నారు. ఇదివరకు ఉన్నవి ఊడగొట్టి గోడలవరకు కట్టిఉన్నవి, ఎమర్జెన్సీలో ఆపుచేయబడియున్నవి. అక్కడ కాపురం వుండడానికి వీలులేదు. అవి వెంటనే పూర్తి చేయించడానికి సత్వర చర్యలు తీసుకొని వూర్తిచేయిస్తారా ?

శ్రీ టి. యన్. నదాలక్ష్మి :—ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే ఆలోచించి చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—ఇళ్ళుకట్టుట అపివేయడం చాలవిచారకరం. ఇళ్ళు కట్టుకొనుటకు స్థలాలు ఇస్తున్నారు, డబ్బులేక ఆయిదు, పది సంవత్సరాలుగా ఉంటున్నవి. ఆఫీసర్లు అయితే తీనేస్తున్నారు, అధ్యక్షా. ఇళ్లు డైరెక్టుగా కట్టుకునే అసామీలకు డబ్బు ఎందుకు ఇవ్వకూడదు ?

శ్రీమతి టి. యన్. నదాలక్ష్మి :—అది సాధ్యపడదు.

శ్రీ టి. బాలకృష్ణయ్య :—ఆ కమిటీ సభ్యులపేర్లు చదివారుకాని వారి రిపోర్టులో ఏవ విషయాలు పరిశీలించి ఏమిచర్యలు తీసుకున్నదీ ఒక సమగ్రమైన రిపోర్టు వచ్చే బడ్జెటు సెషన్లోనై నా అందిస్తారా అనేదానికి సమాధానం ఇవ్వలేదు.

శ్రీమతి టి. యన్. నదాలక్ష్మి :—డబ్బు కాపీలు లైబ్రరీలో పెట్టించాము.

GLASS FACTORY AT HYDERABAD.

886—

*837 (3935) Q.—*Sarvasri S. Vemayya and A. Sarveswara Rao :—*Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether there are proposals with the Government to start a Glass Factory at Hyderabad with the assistance of Hungary Government; and

(b) if so, the details of the scheme?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Yes, Sir. There is a proposal under the consideration of the Andhra Pradesh Industrial Development Corporation Ltd. to establish an Integrated Glass Project in Technical Collaboration with a Hungarian Firm.

(b) The project envisages manufacture of sheets glass glass bottles, glass shells etc. at an estimated cost of about Rs. 200 lakhs.

REROLLING MILL AT GUNTAKAL.

887—

* 948 (4543) Q.—*Sri P. V. Chowdary (Dharmavaram)*
Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government is contemplating to establish re-rolling mill at Guntakal; and

(b) if so, the details thereof?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) & (b) No, Sir. The Government are not contemplating to establish a re-rolling mill at Guntakal in the public sector. A private firm has already been licensed to set up a unit with an annual capacity of 5000 tons per annum. It is expected to go into production in a few months time.

TYPEWRITERS MANUFACTURE AT HYDERABAD.

888—

*1773 Q.—*Sarvasri A. P. Vajravelu Chetty (Kuppam)*
and *M. Pitchayya*:—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether any firm has been given a licence for the manufacture of typewriters in Hyderabad;

(b) if so, the name of the Firm; and

(c) the facilities, either finance or otherwise provided by the State Government or the Industrial Finance Corporation to that Firm?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) & (b) M/s. Rai & Sons, New Delhi have been given a licence for the manufacture of typewriters in Hyderabad.

(b) The firm has not approached the Government or the Andhra Pradesh Industrial Development Corporation for providing any financial assistance. However, the Government will give necessary help to the firm for supply of power and water as they have already acquired the land.

SITE FOR CABLE UNIT FACTORY.

889—

*1901 Q.—**Sarvasri V. Visweswara Rao, A. Sarveswara Rao and K. Rajamallu (Chinnur):**—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government agreed to provide 500 acres of land for “*Cable Unit Construction*” at Hyderabad; and

(b) if so, when it will start functioning?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) The Government of India have not yet taken a decision regarding the location of the factory.

SITE FOR STEEL PLANT.

890—

* 2537 Q.—**Sri P. O. Satyanarayana Raju (Kosigi):**—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that American Experts are likely to visit our State in connection with the location of Steel Plant;

(b) if so, the stage at which the matter stands?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) The State Government have no information, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—విశాఖపట్నంలో పెన్సింగుని మనం అనుకొన్నాము. కాని అదిరాదని, అది గోవాలో, సేలంకో, హోస్పేటకోపోతుందేమోనని అనుమానం క్రియేట్ అయినది. దాని విషయంలో ప్రభుత్వానికి తెలిసిన ఇన్ ఫర్మేషన్ ఏమిటో మంత్రిగారు చెప్పగలరా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మనందరెడ్డి :—అసలు ప్రశ్న వేరు ; వాగు అడిగిందివేరు దానికి కావాలంటే మనంపోయేలోపు.....It is too early, Sir, to say now. That is what I am feeling. మనం పేపర్సులో చూస్తున్నాము. ఆంగ్లో అమెరికన్ కొలాలబరేషన్ జరుగుతున్నది : వారువచ్చి వేరియస్ సైట్స్ చూస్తారు ; తర్వాత వారు రిపోర్టు ఇస్తారు ; దాని తర్వాత నిర్ణయాలు జరుగుతాయి అని. ఈ మధ్య నేను ఢిల్లీ వెళ్ళినపుడు కనుక్కొంటే—ఇంకావారు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ తో మాట్లాడడానికి రాలేదు ; వారు బహుశా డిసెంబరు నెలలోకస్తారన్నది అప్పుడు వాడుకతో ఉంది. వారు వచ్చిన తర్వాత వేరియస్ సైట్స్ విశాఖ పట్నం, బిలిడెల, గోవా—ఇటువంటి స్థలాలలో చూస్తారని వారు ఒక రిపోర్టు ఇస్తారని తెలిసింది. నా ఆభిప్రాయంలో మనకు గట్టి కేస్ ఉన్నదని నేను అనుకొంటున్నాను.

Mr. Speaker:—I do not think we can do full justice to this question during question hour because this is a very important matter with regard to the location of the steel plant, whether it should be in the South or in Andhra or in some other place. I think we will have half-an-hour discussion.

Sri K. Brahmananda Reddy:—No, no. Not now, Sir. I would request you to bear with me. I know the feelings of the Assembly irrespective of party affiliations. I know the feelings of the Andhra people in general. Now, we are also taking steps to appoint a special officer for a few months time, to go and collect every information available. Also the officer will be a man who was previously a Collector at Vizag. He will be able to put the entire data available before the experts when they come here. Therefore, Sir, I feel even if you give me some time I can only tell you about our case but it will be premature. When the necessity arises, I will be the first man to do the needful either the Assembly or otherwise whatever steps may be taken. But, at the present juncture, except saying about my case, the information which I

may be having, I will not be able to do any justice. Therefore, let us wait for some more time, Sir. After all we are going to meet in the Budget session. As I have already told the House we are likely to meet even in the first week of February. By that time, some more things would be cleared up and that will be a proper occasion for us to make the case or to press the case or to do some thing further about it.

Mr. Speaker:—It would be good if no decision is taken by the Central Government within that time.

Sri K. Brahmananda Reddy:—No, Sir. It won't.

Mr. Speaker:—Then we can have it in February.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఇప్పటికే దీనిపై చాలా చర్చ జరుగుతున్నది, మన యాజిమెంట్ వారికికూడ ఉండవచ్చును. అందరికీ ఉండవచ్చును. కాని—
Atleast our feelings should be known by the Centre కాని ఇన్ ఫర్మేషన్ వారికి ఎవై లభింపి లేకపోవచ్చును. కాని దాని అవసరం ఏమిటో—
What the Andhra people feel, what the House here feels, that must be known to the Centre and also to the Industries department.

Mr. Speaker:—What the hon. Chief Minister says is that by February he will be able to get exhaustive report about this matter and then the Assembly can discuss about it and express their views. The question is not going to be decided before January.

Sri V. Srikrishna :—May not be decided; but they may take some positions. ఇప్పటికే కొన్ని స్టేట్ మెంట్స్ వస్తున్నవి. ఆయన ఒక రిపోర్టు సబ్ మిట్ చేశాడని, టై రిడిల్లాను ఫేవర్ చేస్తూ కూడ రిపోర్టు సబ్ మిట్ చేశాడని తెలుస్తున్నప్పుడు—మన వాయిస్, మనం చేసే ప్రొటెస్టు మన అసెంబ్లీ నుండి లేకపోతే—అవన్నీ అయిపోయిన తర్వాత మనం చేసేది తక్కువ ఉంటుంది. దానికై నా కొంత ప్రయత్నం చేయటానికి, మనం ఈ బైల్డ్ ము పోగొట్టుకోవద్దు అని వారు చెప్పిన చెప్పలేక పోయారు.

Mr. Speaker:—With that object, I said we may have half an-hour discussion.

Sri V. Srikrishna :—Yes, yes. That is better. Let us have an hour's discussion and let them give whatever they have got at their disposal. What ever information they have got, they may place before the House.

Mr. Speaker :—So that the hon. Members may express their views in this matter.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Views can be expressed but we should not also forget that others will also naturally express the same views.

Sri V. Srikrishna :—Why should we be so diffident?

Sri K. Brahmananda Reddy :—Where is the question of diffidence? There is no question of diffidence.

Sri V. Srikrishna :—If we have a claim we can have it, If we do not have, let us make.....

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—లేదు, మేము అంతా ఎంతానా అలాంటివి మాట్లాడండి. Feelings are well-known, Sir. With the injustice that had been done in the last two or three plans to Andhra Pradesh in the Industrial Development of the State, unless this comes there is no question of correcting the regional imbalance, there can be no question of industrial development. That, we are all absolutely clear in our mind, Sir. Therefore, if you so feel, I have the least objection. You may give half-an-hour and two or three hon. members may speak about it. I have no objection, Sir.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి (ప్రశ్నా ౨) :—అర్థగంట చాలదండి, because that will mean just 10 minutes for one, 10 minutes for another and 10 minutes for the hon. Chief Minister. No proper analysis of the situation as it is can be made. If it is to be done at all, we must have a full-fledged discussion about it—might be for a day—without any particular decision of course to be made, but proper data atleast from the hon. members and governmental side may be put in.

Mr. Speaker:-I will decide about it in consultation with the leaders of all parties.

Sri K. Brahmananda Reddy:-Yes, Sir.

Sri Vavilala Gopala Krishnayya:-We can send a unanimous resolution on that point, to the House of the People. That point also may be considered.

శ్రీ డి. భాస్కరరావు (కాకినాడ) :-ఇల్లిక్ సెక్టర్ లో కొలాబరేషన్ తోటి గ్లాస్ ఫ్యాక్టరీ ఒకటి పెట్టటానికి ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. ఇల్లిక్ సెక్టర్ లో ఉన్నటువంటి కాజ్ గ్లాస్ వర్క్స్, ఆంధ్రా పేపర్ మిల్స్ ఇత్యాది ప్రైవేట్ సెక్టారుకు ఇవ్వడం జరుగుతున్నది, గవర్నమెంట్ ఇండస్ట్రీయల్ పాలసీలగురించి ఏమన్నా ఫీట్ మినిస్టర్ గారు తెలియజేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :-అధ్యక్షా, మీకు తెలుసు ఆంధ్రా పేపర్ మిల్లు సంగతి మనం ఒక డెసిషన్ తీసుకొన్నాము, తీసుకొన్న తర్వాత కార్యక్రమం చాలా సక్రమంగా సాగుతున్నది. భాస్కరరావుగారు కాకినాడవారు కాబట్టి వారిని అక్కడ జరిగే కార్యక్రమము చూసిరమ్మని మనవిచేస్తున్నాను, ఇది పాలసీకి సంబంధించింది ఏమీ లేదాడి. Paper is a private Sector. It can also be public sector, రెండవది, అజంజూహిమిల్స్ తో మనకు 52 వర్సెంట్ షేర్స్ ఉన్నవి. మైనార్టీ అయినప్పటికీ, మన మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ వగైరాలు ఉన్నారు. అది మీకు తెలుసును. అట్లా ఊగులాడుతూ నడుస్తూ ఉన్నది. చాలా కాలం క్రిందట పెట్టబడినటువంటిది. ఇప్పుడు మాకు వచ్చినటువంటి రిపోర్టుబట్టి కానీండి, మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ చేస్తున్నటువంటివారి రిపోర్టుబట్టి కానీండి సుమారు ప్రభుత్వం ఇంకా 55, 60 లక్షల రు॥లు దీనిలో పెట్టుబడిపెట్టి కొత్త యంత్రాలు అయితేనేమి, కొత్త పరిస్థితులు అయితేనేమీ ఏర్పరిస్తే తప్ప, అది మంచి పరిస్థితి లోనికి రాదు. ఇప్పుడు లెక్ స్టయిల్ ఇండస్ట్రీ—మెషినరీ సందర్భంలో రెండు, మూడు సంవత్సరాలకు మారిపోతున్నది; మాతనమైనవి వస్తున్నది; మూడుకూ ఉన్నవి.

ఇప్పుడు ఆ rates చూస్తే మనం Rs. 1100 share యిప్పుడు exchangeలో 60 రూపాయల పైచిల్లర లేదు. కొద్దిమాసాలక్రితం 52 లోను 50 లోను అంతకు తక్కువలోను ఉన్నది. అందుకని ప్రభుత్వం యివన్నీ అలోచించుకొని ఈ వర్జి అనుకున్నాము. మేము నష్టానికి అమ్మితిమి. 100 రూపాయలకు 62, 65 వస్తే మేము అమ్మితిమి. మనమేరు స్టాండ్ కు 100 కి 100 రూపాయలపై వస్తే మేము

వచ్చినా consider చేస్తాము అని చెప్పడం జరిగింది. అనేక కంపెనీలను సంప్రదించడం దేశం మొత్తంపైన కొన్ని కంపెనీలు interest చూపించడం. వాళ్ళ offers ఏవోకొన్ని ఉన్నాయి. అవి Cabinet Sub-Committee దగ్గర పరిశీలన చేయడం, ఆ process లో ఉన్నదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయం ఆలోచించండి. దీనికి మనం 80 లక్షల రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టగలమా లేదా అనేది ఒక విషయం. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి minority shares నష్టం లేకుండా ఏదైనా చేస్తే ఉపయోగం. ఆ industry కూడ బాగుపడడానికి అక్కడ workers కూడా బాగా పనిచేసుకోడానికి, ఉత్పత్తి ఎక్కువ చేయడానికి ఉపయోగం ఉంటుందా లేదా అని ఆలోచిస్తున్నాము.

CLAY DEPOSITS IN VISAKHAPATNAM DISTRICT.

891—

*1096 Q.—*Sarvasri P. Rajagopal Naidu, and C.D. Naidu:*
Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether clay-deposits were found out in the State as a result of the investigation conducted by the Andhra University; and

(b) if so, the places where they were found?

Dr. M. Chenna Reddy.—(a) Yes, Sir.

(b) Nakkapalli village; Payakaraopet, and Peddagurraluru of Visakhapatnam district.

INDUSTRY TO MANUFACTURE PAINTS.

892—

* 1415 Q.—*Sarvasri P. Rajagopal Naidu, P. Narayana Reddy and K. Mara Reddy:*—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether there is any proposal with the Government to start an industry to manufacture Paints in Cuddapah District; and

(b) if so, when will it be started?

Dr. M. Chenna Reddy:(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

PERIODICAL PUBLISHED BY STATE EXPORT
PROMOTION COMMITTEE.

893—

*2118 Q.—*Sarvasri A.P. Vajravelu Chetty and K. Rajamallu*:—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether the Commercial Intelligence Wing of the State Export Promotion Committee publishes any periodicals or reports; and

(b) if so, what are the names of the periodicals or reports?

Dr. M. Chenna Reddy:(a) There is no Commercial Intelligence Wing as such for the State Export Promotion Committee.

(b) Does not arise.

STORES DIRECTORY.

894—

*2119 Q.—*Sri A. P. Vajravelu Chetty*:—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state;

(a) whether the Directorate of Central Stores Purchase proposes to compile Stores Directory;

(b) if so, whether any officer was deputed to Delhi for his purpose; and

(c) whether the Directory would be published?

Dr. M. Chenna Reddy:(a) This is under consideration.

(b) The Section Officer (Statistics) Central Stores Purchases Department was deputed to Delhi in July, 1962 not for this purpose but for furnishing the information on the purchases of Andhra Pradesh Government to Directorate General of Supplies and Disposals, as required by them for incorporating in the All India Government Directory.

(c) Does not arise.

ACQUISITION OF LAND FOR INDUSTRIES.

895—

*2244 Q—*Sri M. Pitchaiah*:—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether it is a fact that an extent of one thousand acres of lands has been acquired for the allotment of the same to industrialists, near Hyderabad City; and

(b) the number of industrialists to whom the said land had been allotted?

Dr. M. Chenna Reddy:—(a) Not as yet Sir., but is under consideration.

(b) Does not arise.

LOANS GIVEN UNDER STATE AID TO SMALL SCALE INDUSTRIES.

896—

*2521 Q—*Sarvasri C.K. Narayan Reddy (Pileru) and Md. Ismail (Samalkot)*:—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

(a) what is the allotment of loans under State Aid to Small Scale Industries in the years 1963-64 and 1964-65;

(b) the amount of loans sanctioned and disbursed during the above period;

(c) how many times the Board has met, and considered the loan applications in the years 1963-64 and 1964-65 (upto August 1964) and;

(d) what is the usual time taken to process the loan applications?

Dr. M. Chenna Reddy:—(a) Rs. 7.00 lakhs for 1963-64 and Rs. 9.00 lakhs for 1964-65.

(b) During the year 1963-64 the entire provision of Rs. 7.00 lakhs was spent towards the grant of loans to Small Scale and Cottage Industries. During the year 1964-65 an amount of Rs. 2.14 lakhs has been spent so far towards the same purpose.

(c) During the year 1963-64 the Board of Industries (Telangana area) met on 4-11-63 and the Board of Industries (Andhra area) met on 8-11-63 and considered the loan applications. During the year 64-65 no meeting of the Boards of Industries has so far been held.

(d) The usual time taken to process the loan application ranges from 4 to 6 months.

TUITION FEE RAISED BY AIDED SCHOOLS IN TWIN CITIES.

897—

*1259-C. Q—*Sri Tenneti Viswanatham:—*Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that most of the aided Schools in the twin cities raised the tuition fees for Primary, Middle and High Schools;

(b) if so, whether the managements have obtained prior sanction of the D. P. I. as envisaged under rules; and

(c) if not, what action does the Government propose to take against the management concerned?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Twelve Secondary Schools in the twin cities have raised the tuition fees.

(b) These 12 Secondary Schools have not obtained prior permission of Director of Public Instruction.

(c) The correspondents of the Schools have been instructed to bring down the rates of tuition fees to the rates prescribed by Government and to refund excess fees collected to the pupils concerned.

NON PAYMENT OF SALARY TO THE TEACHERS.

898—

*2283 Q—*Sarvasri G. C. Kondaiah, N. Venkataswamy, (Paruchuru), S. Jagannadham, A. Sarveswara Rao and P. Satyanarayana*:—Will the hon Minister for Education be pleased to state:

(a) whether the Government are aware of the non-payment of salaries to the teachers of the Higher Secondary School, Nazarpeta and its branch in Morrispet in Tenali since January, 1964;

(b) if so, the reasons for the non-payment of the same;

(c) whether any complaint has been received by the Government in the matter; and

(d) if so, the action taken by the Government thereon to relieve the distress of the teachers?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) Want of funds.

(c) Yes, Sir.

(d) The Department prevailed upon the management to pay salaries to the staff.

SOCIAL SCIENCE TEXT BOOK FOR III FORM.

899—

*2374 Q—*Sarvasri N. Venkataswamy and A. Sarveswara Rao*: Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that 1847 War of Independence has been described as 'Sepoy Mutiny' in the Social Science Text Book (page 117) prescribed for Form III; and

(b) if so, the action taken to amend the same?

Sri K. Brahmananda Reddy:- (a) No, Sir.

(b) Does not arise.

BEGGAR HOMES.

900—

*1335 Q-*Sarvasri P. Rajagopal Naidu, P. Narayana Reddy and K. Mara Reddy*:- Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) the number of beggar homes maintained by the Social Welfare Department; and

(b) whether there are any industries to these beggars?

Smt. T. N. Sadalakshmi:- (a) Nil.

(b) Does not arise.

శ్రీ వానిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :-—సిపాయి మ్యూటిని అనే పదం 117 వ పేజీలో ఉన్నది అన్నారు ఆ పేజీలోలేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :-—ఈ మాదిరిగా ఉన్నది. బ్రిటీష్ పరిపాలన తొలగించి స్వాతంత్ర్యం తిరిగి వచ్చాదందుటకే 1857-58 లో సిపాయిలు తిరుగుబాటుచేసి యుద్ధంలోనికి దిగిరి.

Business of the House

Sri Ramachandra Rao, Deshpande:- On a point of submission, Sir. Yesterday, during the question hour you were pleased to just observe that the answers to the supplementary questions, will be placed on the Table of the House. Today the answers are not there. I would like to draw your attention.

Mr. Speaker :—Perhaps, you were not present when hon. Sri Tanneti Viswanatham raised this point.

Sri Ramachandra Rao Deshpande :—Regarding yesterday's questions, Sir.

Mr. Speaker :—You came late to the House I suppose.

Sri Ramachandra Rao Deshpande :—Yes, Sir.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు :—నిన్న పిళ్ళాన రాహిత్య తీర్మానం చర్చ వగైరా ముగిసిన తరువాత ఓటింగ్ సందర్భంలో పేరులు నమోదు చేయవలసిందిగా opposition party leaders కోరడం జరిగింది. కాని తమరు తొందరగా ముగించారు. నేను అర్థం చేసుకొన్నంతవరకు పేరులు note చేసుకొనే అవకాశం staff కుకూడా లేకుండా పోయింది. అసలు పేరులు note చేశారా? Note చేసుకుంటే అటుయిటు చేసుకున్నారా లేక ఒక మాప్రక్కే చేసుకోబడినాయా? కొద్దిగా వివరిస్తే అదిపమిటో అబ్బుస్తుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పేరులు note చేసుకొనే ఉంటారు; ఏదైనా పొరపాటు ఉంటే చెప్పండి.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు :—నాకు తెలిసినంతవరకు close చేసుకొనే పద్ధతిమాస్తే పేరులు note చేసుకొనే అవకాశం లేదేమోననిపించింది. చాలవంది అటువైపు ఉండిరి, ఇటువైపు ఉన్నంతవరకు note చేసుకున్నారా? అసలు చేసుకున్నారా లేదా అనేది తెలియదు. ఆ information తెలుసుకుందామని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ వైపు ఉన్న వాళ్ళు పేరులు అన్ని చేసుకొన్నారు. But they have not noted names of the members of the Congress Party.

Sri T. Nagi Reddy :—But trouble arises, Sir, because it becomes important for the reason for the people to know as to who voted for and who voted against and who voted central or who were not present. That would be the way in which the whole thing would be featured if 'Ayes' and 'Noes' are noted in the Assembly debates. That is why we wanted them to be taken. I do not know whether they have taken the lists at all.

I expect that they would have taken it. Since there were quite a number of Congress members, probably because they knew the order in which they were sitting probably they would get the names collected... ..

Mr. Speaker:—If they have not done it, I do not think it is proper to do it now.

Sri T. Nagi Reddy:—That is true, but any way the purpose of the voting does not seem to have been carried to its full length.

Mr. Speaker:—I am really sorry that I got up and went away yesterday. I should have waited for another five minutess.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇప్పుడు చెప్పడం proper కాదు గాని ఒక side పేరులు తీసుకోవడం అంతకన్నా improper.

Mr. Speaker:—Even that if you say that we should not get them printed...If all of you want that they should not go into record. I will see that they do not go into the record.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—No, no. We want them to be in the record, but they are not prepared to take it into record.

Mr. Speaker:—They have also not objected.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Attendance పుస్తకం ఉన్నది. దానిలో నుంచి తీసుకోమనండి.

Mr. Speaker:—I do not think it is proper to do it.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:—కాంగ్రెసు మెంబర్లు అందరూ against చేసినారు. కాంగ్రెసు M. L. As. అంటే అందరికీ తెలుసు. వాళ్ళ పేరులు అనవసరం.

శ్రీమతి ఎ కమలాదేవి:—100 మంది చాలేదు. 160 మాత్రమే హాజరయ్యారు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—Opposition తో ఎవరూ neutrals గా నిలబడలేదు. కనుక అందరూ vote చేశారు అని వ్రాసుకుంటాము.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు :—కాంగ్రెస్ పార్టీయొక్క strength పడిపోయింది అని మాకు తెలియదు ఇప్పటివరకు. అదే నిజం అయితే అంతటితోనే సరిపెట్టుకుంటాము.

Mr. Speaker:—This way we can get correct names. Most of the members who voted against the Motion yesterday were all congress members. Their strength is about 178 or 176, I am not very sure. If you take off the names of absentees we can get 167 names. The members from the Congress party who absented themselves yesterday, that, we have from the attendance register of yesterday. I do not think any other party member voted against the Motion except the Congress Members.

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి :—సంతకం పెట్టినవారందరూ ఓటింగ్ కు హాజరుకాక పోవచ్చు కదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—Motion ఇచ్చినవారు అందరూ మొత్తం 90 మందో, ఎంతమందో ఉన్నారు. వచ్చిన ఓట్లు 85. అది దినదివానికి తగ్గుతోంది. తధాస్తు అనుకోండి. అది అట్లా ఉంచండి. మా సభ్యులు వచ్చినటువంటివారు 167, 167 మంది హాజరు. కొంతమంది బబ్బువల్ల కొంతమంది యితర...

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు :—రోగాలు మీకే వస్తున్నాయా మాకు అర్థం కాలేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—రోగాలు వస్తున్నాయి. అసలు...

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—డివిజన్ కు ఎప్పుడైతే కాలే చేస్తామో, ప్రతి కేసులోనూ సేమ్స్ నోట్ చేయాలి. అది సాంప్రదాయం. అది ఇక్కడ కూడా ఎడాప్టు చేసుకుంటే సరిపోతుంది. నిన్న అది ఫిజికల్ గా సాధ్యం కాదు. మీరు వెంటనే లేచి వెళ్ళిపోయారు. ఇంక లేదుగదా అని వాళ్ళుకూడా వెళ్ళిపోయారు.

Mr. Speaker:—It takes a long time.

ప్రతి సారి పేర్లు నోట్ చేయాలంటే కొంచెం కష్టం.

Sri Tenneti Viswanatham:—It will take time; that is part of Democracy.

Mr. Speaker :—Whenever members insist upon the names being noted, we will note. I will see that hereafter it is done.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—నేను ఒక సజెషన్ చేస్తాను. పార్లమెంటులో వున్నట్లు ఇక్కడ కూడా ప్రెస్ బటన్ డివిజన్ పెడితే బాగుంటుంది. ఎవరెవరు ఏ విధంగా ఓటు చేశారో వెంటనే తెలిసిపోతుంది. It is not very difficult to have it. If the Chief Minister thinks that Democracy can be infused into our proceedings a little more, I think he can as well get it done.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—బాగానేవుంది గాని, అసలు పార్లమెంటులో సరిగా పనిచేయడం లేదని—(నవ్వులు)

Messages From the Council

re : Bills Passed by the Council.

Mr. Speaker:—I am to announce to the House that I have received the following messages from the Chairman of the Andhra Pradesh Legislative Council.

1: "In accordance with Rule 174 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I transmit a copy of the Indian Partnership (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1964, as passed and agreed to by the Legislative Council on 2nd December, 1964 without any amendment and signed by me.

Yours faithfully,
(Signed) G. Brahmayya."

2. "In accordance with Rule 174 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I transmit a copy of the Land Acquisition (Mines) (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1964 as passed and agreed to by the Legislative Council on 2nd December, 1964 without any amendment and signed by me.

Yours faithfully,
(Signed) G. Brahmayya."

3. "In accordance with Rule 174 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I transmit a copy of the Andhra Pradesh Cinemas (Regulation) Amendment Bill, 1964 (L. A. Bill No. 28 of 1963) as passed and agreed to by the Legislative Council on 2nd December, 64 without any amendment and signed by me.

Yours faithfully,
(Signed) G. Brahmayya."

PAPERS LAID ON THE TABLE.

Amendment to the Andhra Pradesh Public Libraries Rules, 1960.

Sri N. Ramachandra Reddy:—Sir, on behalf of the Chief Minister I beg to lay on the Table under sub-section (3) of Section 25 of the Andhra Pradesh Public Libraries Act, 1960, a copy of G. O. Ms. No. 2467 Education dated 7th September, 1964 relating to the amendment issued to the Andhra Pradesh Public Libraries Rules 1961 and published in Rules Supplement to Part II of the Andhra Pradesh Gazette dated 24th September, 1964.

Mr. Speaker:—Paper laid on the Table.

Andhra Pradesh Co-operative Societies Rules 1964

(Sri T. Ramaswamy):—Sir, I beg to lay on the Table a copy of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Rules, 1964 (together with the errata) made in exercise of the powers conferred by sub-section (1) of Section 130 of the Andhra Pradesh Cooperative Societies Act, 1964 and published at pages 197-285 of the Rules Supplement to Part II of the Andhra Pradesh Gazette dated 30th July, 1964.

Mr. Speaker:—Paper laid on the Table.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair).

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, ఈ కో-ఆపరేటివ్ రూల్స్ టేబుల్ పై పెట్టారు. కాగానే ఉన్నది. దానికి 75 అమెండుమెంట్లు వున్నవి 15 రోజులలోగా యివ్వాలి. అంటే మేము ఇవ్వదలచుకున్న అమెండుమెంట్లు నెక్స్ట్ సెషన్ లోగా యివ్వ వచ్చునా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—14 రోజులలో ఎప్పుడైతే వా ఇవ్వవచ్చు.

Mr. Deputy Speaker:—He wants to know whether they have been placed only to-day.

Sri T. Ramaswamy:—They have been placed only to-day. If any amendments are recieved within 14 days it will come in next session for discussion.

శ్రీ తన్నేటి విశ్వనాథం :—నెక్స్ట్ సెషన్ అంటున్నారు గాని చాటివి వెయ్యడం లేదు. క్రిందటి రెండున్నర ఏళ్ళలోను జరిగిన దేమిటో ఒక్కసారి చూడండి. చెన్నపట్నంలో ఇటువంటి కొశ్చెన్ వచ్చింది ఒకప్పుడు. పెట్టగానే అమెండుమెంట్లు ఇచ్చాము. మైము షెడ్యూలు పొలాంగ్ చేసి డిస్కస్ చేశాము. నాకు కాగా జ్ఞాపకం. పొలాంగ్ చేయవలసిందేగాని, డిస్కస్ మరొకప్పుడు అట్టిపెట్టడం లేదు. మద్రాసు ప్రీసిడెంటు చూడండి. నేనే చేయించాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—ప్రస్తుతానికి పొలాంగ్ చేయడం అనవసరం. నెక్స్ట్ సెషన్ లో డిస్కస్ చేయవచ్చు.

శ్రీ తన్నేటి విశ్వనాథం :—ఇదివరకు అమెండ్ మెంట్లు ఇచ్చివా ఎక్కడాలో కూడా చేయలేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—చాలిలాం గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పారు—

శ్రీ తన్నేటి విశ్వనాథం :—అంతా చెబుతున్నారు. ఈ విధంగా చేస్తుండడం వలన డిస్కస్ అంతా ఇన్ ఫర్మిటన్ అయిపోతుంది.

Mr. Deputy Speaker :—The Minister for Revenue will give his reply to the debate filed with the House.

Flood Situation in the State

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—అధ్యక్షా, 26 సెప్టెంబర్ 64 నుండి 28 వరకు అధిక వర్షాలవలన వరదలు వచ్చినవి. దానికి నాలుగైదు జిల్లాలు ఎఫ్లెట్టు అయినవి. ముఖ్యంగా కృష్ణానది ఉప్పొంగడమే గాక, మిగతా డెయిన్స్, బుడమేరు, తమ్మిలేరు, ఎర్రకాల్వ మొదలైనవన్నీ కూడా ఉప్పొంగడం వలన ఆ ప్రాంతాలకు చాలా నష్టం కలిగినది. వివరాలన్నీ కూడా సభ్యులందరికీ అందజేయబడ్డాయి. ఎంత నష్టం జరిగినది, అందుకు ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలగుర్చి వివరంగా నోట్ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేయడమైనది. 18 మంది గౌరవ సభ్యులు యీ చర్చలో పాల్గొన్నారు. వరదలు ప్రతి సంవత్సరం కూడా వస్తూనే వున్నవి. ఈ సంవత్సరం పెచ్చుగా రావడం దురదృష్టకరం. దీనివలన ప్రజలకు ఎంతో ఇబ్బంది కలిగినది. కొన్ని ప్రాంతాలలో ముఖ్యంగా మాచెర్ల, దాచేపల్లి మొదలైన ప్రాంతాలలోని ప్రజలకు కలిగిన నష్టాన్ని, కష్టాన్ని చూసినప్పుడు చాలా విచారం కలిగినది. అయితే నిన్న గౌరవసభ్యులు మాట్లాడుతున్నప్పుడు ప్రభుత్వం గైకొన్న చర్యలను గుర్చి ప్రస్తావించారు తప్ప డిస్క్రిమినేట్ చేయలేదు. తాత్కాలిక చర్యలు, శాశ్వత నివారణ చర్యలను కూడా ప్రభుత్వం యీ విషయంలో తీసుకున్నది. ఈ రెంటిని సభ్యులు డిస్క్రిమినేట్ చేయలేదు. అవిశ్వాస తీర్మానముపై మాట్లాడిన ధోరణితోనే దీనిపైనకూడా మాట్లాడారు తప్ప వాస్తవమును గుర్తించి ప్రభుత్వము తీసుకున్న చర్యలకు హర్షించలేక పోయినందుకు విచారిస్తున్నాను. వెంటనే రిలీఫ్ కొరకు ప్రభుత్వం కొన్ని తాత్కాలిక చర్యలు గైకొన్నది. అందులో ఏ విధమైన జాప్యం కూడా జరగలేదని నేను స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. ప్రత్యేకంగా కాంగ్రెసు సభ్యులేకాదు. ప్రతిపక్ష సభ్యులు కూడా ఆ సమయంలో స్వతంత్రపార్టీ లీడర్ రంగాగారు ఇచ్చిన స్టేట్ మెంట్ మరచిపోకూడదు. ప్రభుత్వం మెపినరీ అంతా వెంటనే మూప్ అయి వెనువెంటనే ఆ ప్రాంతాలలో పర్యటించి, పర్యటించడానికి ఏమాత్రం కూడా వీలులేకపోయినా, రైలు, రోడ్లు కమ్యూనికేషన్స్ లేకపోయినాకూడా ప్రత్యేకం విమానాలు తెప్పించి కేంద్రమంత్రులతో సహా ఆ ప్రాంతాలలో పర్యటించి ఏవిధమైన చర్యలు తీసుకొనడం అవసరమో వాటిని వెంటనే తీసుకున్న విషయం తమకు తెలిసినదే.

సంజీవరెడ్డిగారు, సుబ్రహ్మణ్యంగారు, సంజీవయ్యగారు, కె. ఎల్. రావుగారు—వీరంతా ఆ ప్రాంతమంతా విమానాలతో తిరగడమే కాకుండా తదుపరి కూడా ఆ ప్రాంతాలన్నీ చూచారు. రాష్ట్ర మంత్రులుకూడా వెనువెంటనే అన్ని ప్రాంతాలకుకూడా వెళ్లి ఎంతనష్టం కలిగిందనేదికూడా విచారణ చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వోద్యోగులు బాధ్యతవహించి, ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్ళడానికి వీలులేకపోయి

నప్పటికీ ఏదోవిధంగా వెళ్ళి సత్వరమే చర్యలు తీసుకున్నారనేది స్పష్టం. దానిని ప్రతిపక్ష సభ్యులు హర్షించారు. ఈ సారైనా ప్రభుత్వం మెషినరీ అంతా కదిలి, రిలీఫ్ ఇచ్చారని చెప్పడం చాల సంతోషకరమైన విషయం. ఇళ్లు పోయినవారున్నారు. రోడ్లు రైలు కమ్యూనికేషన్ను ఆగిపోయాయి. అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు గుంటూరులో వున్నారు. అక్కడనుంచి రావడానికి వీలుకలుగలేదు. చెరువులు తెగిపోయాయి. దాదాపు 8 లక్షల ఎకరాలు సబ్ మర్జ్ అయిపోయింది, అందులో 50 వర్సంటు వెబ్ సరియా, మిగతాది డ్రై సరియా. అందులో కొంతభాగం పూర్తిగాను, కొంతభాగం పార్షియల్ గాను నష్టపడింది. సబ్ మర్జ్ డ్ పీరియడునుబట్టి నష్టం కలిగింది. ఇన్ టెన్సివ్ అజమాయిషీ ఆయన తరువాత ఎంత నష్టం కలిగిందో తేలుతుంది. వెనువెంటనే ప్రభుత్వం స్పెషల్ గా కలెక్టర్లు కాన్స్టేబుల్స్ పిలవడం జరిగింది. కలెక్టర్లు కాన్స్టేబుల్స్ కుముందు దీనికి సంబంధించిన అన్ని డిపార్టుమెంటులనుంచి సమాచారం తెప్పించడం జరిగింది. కలెక్టర్లు సమావేశంలో యీ విషయాన్ని ఖచ్చితంగా చర్చించడం జరిగింది. ఏయే జిల్లాల్లో ఎంత నష్టం కలిగిందో, ఏయే ప్రాంతాలలో రిలీఫ్ ఏ విధంగా ఇవ్వవలసి వుంటుందో విచారించటం జరిగింది. ఎగిస్ట్రార్ జి. బి. ను కూడ కొంత పరకు రిలీఫ్ చేయడం జరిగింది. 50 రు.ల కంటే పాచ్చుగా రిలీఫ్ యివ్వడానికి వీలులేనందున, ఆ జి.బి. ను కూడ సవరించేలాండ్ రెవిన్యూతో నిమిత్తం లేకుండా 200 రు.ల వరకు ఇవ్వడానికి అవకాశం కల్పించబడింది. ఇదివరకు చనిపోయిన వారికి డబ్బు ఇవ్వడానికి అవకాశం లేకుండేది. స్పెషల్ జి; బి. యిస్యూ చేసి 200 రు.లు ఇవ్వడానికి అవకాశం కల్పించబడింది. బ్రిష్ ఆయిన టాంక్స్ కు పర్మనెంటు రెవెన్యూ కాదు. ప్లాండింగ్ క్యాప్స్ ను సేవ్ చేసుకోడానికి రింగ్ బండ్స్ కూడ వేశారు. అందువల్ల ప్లాండింగ్ క్యాప్స్ చాలవరకు సేవ్ చేసుకోడానికి అవకాశం కలిగింది. క్యాప్స్ సబ్ మర్జ్ అయినచోట్లలో రిసీడ్ కానిచోట్ల క్యాప్స్ కు నష్టం ఎక్కువ కలిగింది. బుడమేరు, తమ్మిలేరు, ఎర్రకాలవ-వీటికి వరదలు ఉధృతంగా వచ్చినందువల్ల-కొల్లేరు ప్రాంతం ప్రాంతం మునిగి పోతుంది-యీ సంవత్సరం అంతకంటే పాచ్చుగా కొల్లేరు ప్రాంతం మునిగిపోయి అపారమైన నష్టం కలిగింది. కొల్లేరులోని నీరు సముద్రంలోకి పోవడానికి వీలు లేక, ఉప్పుచేరు ద్వారా సముద్రంలోని నీరు ఎదురుతన్నడం వల్ల ఆ ప్రాంతం పాచ్చుగా మునగడం జరిగింది. ఈ ప్రాంతమంతా ప్రత్యేకంగా అందరూ పర్యటించారు. నేను కూడ వెళ్ళి చూడడం జరిగింది. ఇమ్మిడియట్ రిలీఫ్ కు-ఇళ్లు కూలిపోయి ఇబ్బందులలో వున్నవారిని ఇతర ప్రాంతాలకు తీసుకువెళ్ళారు. వారిని రక్షణ ప్రాంతాలలో వుంచి ప్రభుత్వం ఫీడ్ చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వమే కాకుండా ఫిలాంథ్రప్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ ప్రజలు కూడ కొంతమంది ధాన్య సేక

రణ చేసి, ఫీడింగ్ జరిగించారు. ఆకివీడు ప్రాంతం, విజయవాడలో కృష్ణలంక, అశిత్ నగర్, వనపర్తి మున్నగు ప్రాంతాలలోని ప్రజలందరకూ ప్రభుత్వపక్షం నుంచి 5-10 రోజులు భోజనపసతి కలిగించడం జరిగింది. ఆ రోజులలో ప్రజలకు చాల యిబ్బంది కలిగింది. ఆ ఇబ్బందులనుంచి ఎట్లా నివారణ చేయాలనే విషయం ఆలోచించుకోవలసిన అవసరం వుంటుంది ఎన్ని ఇళ్ళు కాలిపోయాయి. పి.డబ్ల్యు. డి. రోడ్డుకు ఎంత నష్టం కలిగింది. జిల్లాపరిషత్తు రోడ్లకు ఎంత నష్టం, పంచాయతీ సమితుల రోడ్లకు ఎంతనష్టం, మేజర్ కెనాల్స్ ఎన్ని బ్రిడ్జ్ అయినాయి—ఇవన్నీ వివరంగా యీ ఫిగర్స్ లో ఇవ్వడం జరిగింది. కలెక్టర్లు కాన్ఫరెన్సులో ఒక్కొక్క ఐటముకు ఎంతదబ్బు కేటాయించాలో—రోడ్డు రిపేర్స్ కు ఎంత, రిహబిలిటేషన్ కు ఎంత—నిర్ణయాలు తీసుకొనడం జరిగింది. డెస్టిట్యూట్స్ కు ఏ విధంగా సహాయం చేయాలో—యీ విషయాలన్నీ తమకు అందజేయబడినాయి కనుక నే నిప్పుడు ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. శాశ్వత సహాయం చేయడంలో ప్రభుత్వం ఏమీ లోటు చేయలేదు. జాబ్యం కూడ చేయలేదని మనవి చేస్తున్నాను, ఈ సహాయం అంతమందికీ అందలేదని కొంతమంది నభ్యులు ఆరోపణ చేశారు. మధ్యన ఎవరో పది పర్సంటు కాజేశారు అని చెప్పడం వాస్తవంకాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఎక్కడైనా వందమందికీ నష్టం కలిగినప్పుడు ఏ ఐదారుమందికో ముట్టకపోతే ముట్టకపోవచ్చు. అది వేరే విషయం. దానిని ఇప్పుడైనా సవరించుకోవచ్చును. కాని మధ్యన ఎవరో తీసేశారనేది మాత్రం వాస్తవంకాదు. ఇటువంటి కేసులు వుంటే ఇప్పుడైనా ఎంక్వయిరీ చేయించి, శిక్షించడానికి కూడ అవకాశం వుంది. ప్రభుత్వం చర్య గైకొంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :— సబ్ కలెక్టరుకు, తహశీల్దారుకు పెటిషన్లు ఇచ్చాము. ఇంతవరకు విచారణ జరగలేదు అని చెప్పాను,

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :— అటువంటివి వుంటే కమిషన్లు కోడానికి కూడ అవకాశంలేదు. ఎవరికి ఎంత రిలీఫ్ ఇచ్చారనేది ఇన్వెస్టిగేట్ చేస్తే బయటకు వస్తుంది. ఏ ఆఫీసరుగాని, గ్రామోద్యోగి గాని బాధ్యులయిన వారివి తప్పుకుండా చర్య తీసుకోబడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. కాళ్ళత నివారణకు కేంద్రప్రభుత్వం మిత్రా అధ్వర్యాన ఒక కమిటీవేశారు. వారు పర్యటన చేసిన తరువాత కాళ్ళత నివారణకు ఏమీ చేయాలో ఆలోచించబడుతుంది. ప్రతి సంవత్సరం పరదలు వస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం యీ విధంగానే చెబుతోంది అని కొంతమంది నభ్యులు చెప్పారు. అది వాస్తవం. ప్రతి సంవత్సరం కూడా వస్తున్నాయి కానీ ఇంత ఉధృతంగా వచ్చిన సంవత్సరం లేదు. ప్రభుత్వం కాళ్ళత నివారణ గురించి ఆలోచించకుండా కళ్ళుమూసుకుని

వుందని చెప్పడం పూర్తిగా విజంకాదని మనవి చేస్తున్నాను. మనకు ఆర్థిక ఇబ్బ దికూడ వున్నది. కొంతమంది గౌ. సభ్యులు చెప్పినట్లు ఉప్పులేదు. వై డెనింగు, స్ప్రియిలునింగు చేయడానికి ప్రయత్నం చేసిన విషయం అందరికీ తెలిసినదే. దీనికి కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయి. ఎంతడబ్బు ఖర్చుచేశామో అంత ప్రతిఫలం కనబడుటలేదు. డబ్బు వృధా అయిందని కూడ కొంతమంది చెప్పారు. అది కొంతవరకు వాస్తవం. నేను ప్రత్యక్షంగా చూచాను.

అక్కడ protection bunds ఏవైతే వేసినారో ఆ bunds కూడా మరల కొట్టుకు పోవడమో లేకుంటే మట్టివేసి కట్టడమో human labour ను employ చేసి bunds వేయడానికి ప్రయత్నం చేసినారో దానినుంచి మనకు అంత ప్రతి ఫలం చిక్కలేదు. అంత లాభంకూడా కలగలేదు. కొంతవరకు అయితే కావచ్చు. దాని ననుసరించి ఈ అనుభవంవల్ల ఈ స్కిమును అట్లాగే ఆపుచేసి మనం dredgers వచ్చినట్లయితే ఈ కార్యక్రమాన్ని సక్రమంగా కొనసాగించడానికి వీలవుతుంది. Dredgers కొరకు మనం indent పెట్టినాం, దానిలో foreign exchange difficulties యివన్నీ ఉన్నాయి. Dredgers వచ్చినప్పుడే ఈ కార్యక్రమం కొనసాగుతుంది. కాని కేవలం human labourతో ఉప్పులేరు wideningగాని ఈ స్కిము తీసుకోవాలంటే ఇది కష్టతరమైన విషయం. Dredgers కొన్ని వచ్చినాయని కొంతమంది సభ్యులు చెప్పినారు. Small Dredgers వచ్చినాయి, కాని ఉప్పులేరు wideningకు పనికి వచ్చే dredgersకి మాత్రం foreign exchange release కాలేదు. చిన్న dredgers వేరే పనికి ఉపయోగపడతాయి. కాని పెద్ద కార్యక్రమం చేపట్టడానికి ఉపయోగపడవు. మొత్తం స్కిము పైన double purpose schemes ఏవైతే ఉన్నాయో flood control schemes అయితేనేం flood control వల్ల రిజర్వాయరు పైన కట్టుకుంటే వాటిని ఇరిగేషనుకి కూడా ఉపయోగపరచడానికి ఏదైతే అవకాశం ఉందో, బుడమేరుపైన అయితేనేం ఎర్ర కాలువపైన అయితేనేం తిమ్మిలేరుపైన అయితేనేం ప్రాజెక్టులు కట్టుకున్నప్పుడు ఈ floods ప్రతినంవత్సరం ఉండకుండా ఆ విధముగా ఉంటాయి. ఇదివరకు బుడ మేరు widening కూడా అక్కడచేయడం జరిగింది. దానినుంచి కొద్దిగా లాభం కలిగిందిగాని ఎంత ప్రతిఫలం వస్తుందని జరించామో అది కలుగలేదు. అందుచేత comprehensive schemes, double purpose serve అయే స్కిము తీసుకో వాలని ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉన్నాం. బహుశా floods వల్ల యింతవత్సం కలిగి నప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టి ప్రత్యేకంగా అక్కర్లించబడినదని మనం అందరం ఒప్పుకోక తప్పదు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రధానమాత్యులకు వ్రాశినారు. వారు సానుభూతి తెలపడం కొంత relief కొరకు డబ్బు పంపించడం చూచినప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికూడా దీనిపై పడినది; కేంద్ర ప్రభుత్వంకూడా కట్టు తెరి

చింది; ఇంత నష్టం ఈ ప్రాంతానికి కలిగింది దీనికి శాశ్వతంగా ఏదయినా తప్పకుండా చేయవలసిన అవసరముందని గుర్తించినందుకు ప్రత్యేకంగా నిపుణులయొక్క సంఘం ఏర్పాటు చేసినారు త్వరితగతినీ నాలుగు నెలల్లో రిపోర్టు ఇవ్వాలని ఏర్పాటు చేసినారు కనుక తప్పకుండా కేటాయింపు వస్తుందని ఈ స్కిమ్ము ముందుకు పోతాయని ఆశించవచ్చు. అయితే ముఖ్యంగా గౌరవ సభ్యులు యిదివరకు శాశ్వతమైన స్కిమ్ము ఎందుకు తీసుకోలేదని చెప్పారు. దానికి మాత్రం నేను చెబుతున్నాను. ఆ ఆరోపణ చేస్తే కొంతవరకైనా వాస్తవం ఉంది కాని తాత్కాలిక చర్యలలో కూడా ప్రభుత్వం జాప్యం చేసినది అనడం న్యాయం కాదు. వాస్తవం కాదు, ఏదో no confidence motion పైన మాట్లాడినట్లు దానిపైన మాట్లాడితే వాస్తవ విషయాలను కప్పిపుచ్చడం వెంట వెంటనే చేసినారని అపోజిషన్ లీడర్లు కూడా కాంప్లీ మెంటు చేస్తే దానిని కూడా గుర్తించకుండా, ఎమీ చేయలేదు, relief ఇవ్వలేదు. ఇచ్చిన relief సరిపోలేదు అని ఆ విధముగా అంటే ఎంతవరకు న్యాయం. ఎంతవరకు జాప్యం అని, గౌరవ సభ్యులే గుర్తించాలని మనవి చేస్తున్నాను. తాత్కాలిక నివారణలో మాత్రం, immediate relief లో మాత్రం ప్రభుత్వం ఏ మాత్రం జాప్యం చేయకుండా ఏ మాత్రం ఆశీర్వాదం లేకుండా వెను వెంటనే చర్యలు గైకొన్నదని స్పష్టము చేస్తున్నాను. అయితే దీనిలో plan wise అని కూడా flood control measures కు కొంత డబ్బు ఏర్పాటు చేసుకున్నాం. మూడవ ప్లానులో మాత్రం 152 లక్షలు ఏర్పాటు చేసుకుంటే ఏమయినా తెగిపోతే. drain కాగు చేసుకోవడం అంతవరకే పనికి వస్తుందిగాని Comprehensive schemes వేయడానికి మాత్రం ఆ విధముగా సరిపోవడంలేదు. కనుక ఇప్పుడు ఈ experts committee report వచ్చిన తరువాత comprehensive schemes అన్నీ తీసుకోబడతాయి. తదుపరి శాశ్వతంగా floods కి నివారణ జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే కేవలం నష్టపడిన వారికే కాదు, చనిపోయిన వారికే కాదు, పశువులు ఎవరైతే నష్టపడినారో వారికీ కూడా ఉదారంగా సహాయం చేయడం జరిగింది. ఇండ్లు కోల్పోయిన వారికి ఆ విధముగా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. కలెక్టర్ల కాన్ఫరెన్సులో ఈ tank repairs ఏవయితే ఉన్నాయో వానికి వెను వెంటనే 40% ఎస్టిమేట్సు ఈ సంవత్సరమే ఖర్చు పెట్టాలని ఉత్తరువులు ఇవ్వబడ్డాయి. మిగతావి 65-66లో ఖర్చు పెట్టడానికి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. కనుక వచ్చే season వరకు ఈ tanks చాలా భాగం restore అయిపోయి normally restore అవుతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇదే కాక కొన్ని భూములు Sand cast అయినాయి. కొన్ని భూములు erode అయినాయి. Sand cast అయిన భూములకు sand cast తీసి వేయడానికి manual labour గాని బుల్ డోజర్ ద్వారా గాని తీసుకొనడానికి

ఏర్పాటు చేయబడినది. ఇవి కాక eroded lands ఏవయితే ఉన్నాయో వాటిని బాగుచేయడానికి అవకాశంలేదు. ముఖ్యంగా మహబూబ్ నగర్ ప్రాంతంలో వన పర్తి, కొల్లాపురంలో eroded landsను బాగుచేయడానికి అవకాశంలేదు పూర్తిగా రాళ్లన్నీ తేలిపోయినాయి. వాటిని మళ్ళీ మట్టి పోసి సమానం చేయడానికి అవకాశంలేదు, వాటికి ప్రత్యామ్నాయంగా కొన్ని ప్రభుత్వ భూములు, బంజరు భూములు యివ్వవలసినదని ఉత్తరువులు యివ్వ బడ్డాయి. కనుక వీలయినంత వరకు compensate అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. జిల్లా పరిషత్తు రోడ్డు, పంచాయితీ సమితి రోడ్డు ఉన్నాయి. అవన్నీ కూడా రిపేరు చేయడానికి ఎస్టి మేట్సు అన్నీ కూడా తయారవు తున్నాయి. ఇదివరకే traffic ను restore చేయడానికి temporary repairs మాత్రం చేసినారు. Permanent గా repair చేయడానికి డబ్బు కేటాయించబడినది. స్కిముకూడా టేకప్ చేయబడతాయి విశ్వేశ్వరరావుగారు చెప్పినారు కృష్ణలంక flood bank ఏదయితే ఉండో ప్రతి సంవత్సరం వస్తుంది, అజిత్ నగర్ కాలనీ యివన్నీ affect అవుతున్నాయని చెప్పినారు. దానికి రి లక్షలు శాంక్షను అయి bundను strengthen చేయడానికి స్కిము తీసుకోబడుతుంది. ముందు ముందు recurrence ఉండదని మనవి చేస్తున్నాను. అది కాక ఏలూరు టవును కొరకు రి లక్షల రూపాయలు కేటాయించబడుతున్నాయి. మునుముందు ఏలూరు టవునులో అటువంటి నష్టం కలగడానికి అవకాశం ఉండదు. దాని ననుసరించి చర్యలు గైకొనబడతాయి. ఇది కాక శిస్తు రెమిషను యివ్వడం జరిగింది, అజ్ఞాయిషీ చేస్తున్నారు. దాని ననుసరించి ప్రాంతాలు వరదకు గురి అయినాయో నష్టం ఎక్కడైతే కలిగిందో ఆ ప్రాంతానికి శిస్తు రెమిషను యివ్వబడుతుంది. శిస్తు రెమిషను యివ్వడమేకాకుండా pestioidesకి గాని Seedsకి గాని subsidy కూడా దీనిలో కేటాయించ బడినది. కేటాయించడమే కాకుండా దాళవా crop ఏ ప్రాంతం affect అయినదో ఆ ప్రాంతానికి preference యిచ్చి దాళవా crop localization చేయాలని ఉత్తరవులు యివ్వబడ్డాయి. కొన్ని సమావేశాలు జరిగాయి. ఇవ్వాళకూడా కొంతమంది కలెక్టర్లను పిలిపించినారు. Chief Minister గారు Chief Engineersను జిల్లా కలెక్టర్ల సమావేశం బహుశా 11 గంటలకు ఏర్పాటు చేసినారు. ఇంకా పూర్తిగా విచారించి ఎక్కడైతే second crop అవసరం ఉంటుందో, నష్టం కలిగిందో అక్కడ localization జరుగుతుంది. అయితే దీనిలో కొన్ని సందర్భం లేకపోయినా ఆరోపణ చేయాలని చెప్పి ఆరోపణలు చేసిన ఘట్టాలుకూడా లేకపోలేదు. అయితే second crop localization ప్రతి సంవత్సరం చేస్తూనే ఉన్నారు. ప్రతి ఒక్క సభ్యుడు, రైతు ఏమి అనుకున్నారంటే సాది పెర్మనెంటు జోనులో చేరిపోతే బాగా ఉంటుంది. వా crop కి ఏదీ వస్తే రెండు పంటలు

పండించుకుంటే బాగుంటుందని ఆ విధముగా కోరుతారు. కోరిన దానిలో అభ్యంతరం లేదు. కోరవలసివచ్చే, నీరు ఎంత అభ్యంతరం అవుతుంది. ఎంత వరకు సరఫరా చేయగలుగుతాము. కెనాల్స్ రిపేరు చేయవలసి ఉంటుంది. దానిననుసరించి rotation system వైదేతే పెట్టుకున్నామో దానిననుసరించి localization జరుగుతుంది. ఇటువంటి అవాంఛితులు వచ్చినప్పుడు ప్రత్యేకంగా నీరు యివ్వడానికి వీలవుతుంది. కాని ప్రతి ఒక్కరు పెర్మనెంటు జోనులో చేరిస్తే బాగుంటుంది అని చెప్పడం, నీరుంటే మొత్తం పెర్మనెంటు జోను చేసుకుంటే అభ్యంతరం లేదు. ఎంత available water ఉంటుందో దానిననుసరించి localization జరుగుతుంది. దానిననుసరించి water supply అవుతుంది దానిననుసరించి రిపేర్స్ చేసుకొనడానికి clean చేసుకొనడానికి మనకు వ్యవధి దొరుకుతుంది. కనుక ఈ ప్రాంతానికి రాలేదు ఆ ప్రాంతానికి రాలేదు అని ఈ విధముగా చెప్పడం అది న్యాయం కాదని మనవిచేస్తున్నాను ప్రత్యేకంగా మూర్తిరాజుగారు ఏమి శలవిచ్చినారో నాకు ఏమీ అర్థంకాలేదు. మంత్రులుగాని ఆఫీసర్లుగాని ఎవరైతే తిరుగుతారో వారి T. A. బిల్లుకు అయిన డబ్బు ఖర్చుపెట్టినట్లయితే ఈ స్కీమ్ కింతవరకు అయిపోవునని చెప్పారు. అందులో ఎంతవరకు వాస్తవం, ఏ విధముగా సాధ్యం అవుతుంది. ఎవరూ పోకపోతే ఎవరూ రాలేదని చెప్పడం, ఈ డబ్బుంతా దీనికి ఖర్చు పెడితే అవుతుందని చెప్పడం తాత్కాలికంగా నివారణకు వెనువెంటనే relief యివ్వాలి, ఇవన్నీ departmentకి చేతకాకపోతే మేమే చేసుకుంటాం అని ఆ విధముగా చెప్పడం; ఆ పద్ధతి స్కీమ్ కు వాస్తవంగా చూస్తూనే ఉన్నారు; advances betterment levy యివ్వాలని అన్నప్పుడు వచ్చిన objections చూసినాము, flood control మేము చేసుకుంటాం అంటే అది సాధ్యం అవుతుందా, అన్నవారు చేయించగలుగుతారా అని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం తప్పకుండా చేయిస్తుంది. ప్రభుత్వానికి ఉన్న యిబ్బందులను గ్రహించాలి గాని galleryకి మాట్లాడతాం ప్రజల సింపతికి మాట్లాడతామని సందర్భం కాకుండా మాట్లాడతే ఆ విధముగా అర్థం లేకుండా మాట్లాడితే పెద్ద కార్యక్రమాలన్నీ ప్రాజెక్టులన్నీ రిజర్వాయర్లు అన్నీ కావాలంటే దాదాపు 25 కోట్లు 30 కోట్లు కావలసి ఉన్నప్పుడు కేవలం ఉపవ్యాసాలతో అయే రిజర్వాయర్లుకాదు. ఏదో ఏమర్చ చేసినంత మాత్రాన రిజర్వాయర్ల నిర్మాణంకాదు ఆ విధముగా కావు. దానిననుసరించి negative approach కాదు. Positive approach తీసుకోవాలి. ఎందుకు ఈ కార్యక్రమము జరుగలేదు, ముందు ఎట్లా తీసుకోగలుగుతాము, కేవలం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వల్లనే ఈ కార్యక్రమాలు జరుగుతాయా, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎంత సహాయం ఇవ్వవలసి ఉంటుంది దానిని ఏవిధంగా publish చేసుకోవలసి ఉంటుంది, foreign exchange difficulties ఏవేవి ఉన్నాయి — ఇవన్నీ నిర్లక్ష్యం చేసి చరదల

అన్నింటికీ కట్టుకుని పోవాలనుకుంటే—ఇందులో ప్రభుత్వానికి సంతోషం ఏమైనా ఉన్నదా? ఇన్ని సంవత్సరాలుగా కార్యక్రమాలు ఎందుకు తీసుకోబడలేదో positive గా ఆలోచిస్తే బాగా వుంటుంది అంతేకాని ప్రభుత్వానికి చేతకాకపోతే మేమే కట్టుకుంటాము అంటే వచ్చేది ఏమీ లేదని స్పష్టం చేస్తున్నాను. వళ్ళిమ గోదావరికి మంత్రులు లేకపోవడం వల్ల అక్కడ అన్యాయం జరిగిందని అన్నారు. ఇదివరకు మంత్రులున్నచోట హచ్చుగా చేసారా? అందరి కలెక్టర్లను పిలిపించారు. ఏ ప్రాంతంలో ఏమేమి ఏ విధంగా నష్టం జరిగిందో ఆ విధంగానే తీసుకోవడం జరిగింది. వళ్ళిమ గోదావరికి మంత్రులు లేరు కనుక అక్కడి రోడ్లకు కేటాయింపు జరుగలేదు, చెరువులకు కేటాయింపు చేయడం జరుగలేదనే విమర్శ చేయడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రతి జిల్లా కలెక్టరును ఇంజనీరును పిలిపించారు. Data అంతా collect చేసుకున్న తరువాతనే నిర్ణయం గైకొనబడింది; మంత్రులు ఏ జిల్లావారో ఆ జిల్లాకే చేసుకుంటారనేది సరియైనది కాదు. వరదలు మూడు నాలుగు జిల్లాలలోనే వచ్చాయి. ఆ జిల్లాలకే అక్కడనుంచి వివరాలు తెప్పించి కేటాయింపు చేశారు కాని అన్ని జిల్లాలకు చేయలేదు. శ్రీకాకుళం జిల్లాకు రాలేదని లచ్చన్నగారు చెప్పారు. అక్కడ నామదూపేడా వచ్చిన floods తప్ప భారీ ఎత్తున రాలేదు. అందువల్ల consideration లో లేకపోయినప్పటికీ ఆ కలెక్టరును రిపోజ్ట్ తీసుకు రావాలని అన్నాము. అందరు కలెక్టర్లకు వ్రాయడం జరిగింది. Specific గా consideration లో వున్నా లేకపోయినా, శ్రీకాకుళం కలెక్టరు నాకు ఇంత డబ్బు సరిపోతుందని, ఇన్ని tanks, beaches అయినాయని చెప్పినపుడు, అంతా దృష్టిలోనికి తీసుకున్న తరువాతనే ఆరు లక్షలు శ్రీకాకుళం జిల్లాకు కేటాయింపు చేయడం జరిగింది, మూడు నాలుగు జిల్లాలకే limit చేయడం జరుగలేదు. ఎక్కడెక్కడ ఏ విధంగా నష్టం జరిగిందో దృష్టిలోనికి తీసుకున్న తరువాతనే allotments చేయడం జరిగిందనే మనవి చేస్తున్నాను. నష్టపడిన వారికి డబ్బు ముట్టందని నష్టపడినవారికి కొంతమందికి ముట్టలేదని విశ్వేశ్వరరావుగారు చెప్పారు. అటువంటివి ఎక్కడైనా జరిగితే, concrete గా వ్రాసి ఇస్తే తప్పకుండా investigate చేయిస్తాము. నేను ఏలూరు వెళ్ళినప్పుడు కలెక్టరు, డిప్యూటీ కలెక్టరు అందరు చెప్పారు—ఎన్ని ఇండ్లకు నష్టం జరిగిందో ప్లేటు మెంటు తయారు చేస్తే తరువాత దానిని రివైజ్ చేయవలసి వచ్చిందని చెప్పారు; ఒకే family కి ఒకే ఇల్లు ఉన్నా అన్నదమ్ములు నలుగురు ఉంటే నాలుగు ప్లేట్లు వేయించుకుని డబ్బు తీసుకోవాలని ప్రయత్నం చేసినట్లు వా రృప్టికి వచ్చింది. పూర్తిగా enquiry చేయండి, తప్పదు statement ఎవరైనా ఇస్తే తీసి వేయాల్సి ఉత్తరువులు ఇవ్వడం జరిగింది. లేనిచోట ఎవరైనా తీసుకుంటే ఇవ్వు దైవా తో యిల్లు నష్టమైందని లేనిది తూడవచ్చున్న ఎవరైతే చూడారోకొరకొరపోతే ఇవ్వు

దైవా ఇప్పించడానికి అభ్యంతరంలేదు. నష్టం ఏ విధంగా జరిగింది, ఎంతవరకు జరిగింది అనే discretion కలెక్టరుకు ఇచ్చాము. రెండు వందలవరకు ఇవ్వాలని చెప్పడం జరిగింది. 50 రూపాయలూ, రెండు వందల రూపాయలూ discriminate చేయడంలో కొంత ఇబ్బంది జరిగిందని చెప్పారు. Huts గా ఉన్నవాటికి రు. 50లు ఇవ్వాలని discretion ఇవ్వడం కరిగింది. కొన్నిచోట్ల ఇండ్లు పక్కిమంగానే ఉన్నాయి. కొన్నిచోట్ల గోడలు లేక, తడికలు కట్టి వాటికి పెట్టిన మట్టి మాత్రం కొద్దిగా కొట్టుకు పోయిన సందర్భాలున్నాయి. దానిని అనుసరించి discretion ఉపయోగించి ఎంతవరకు నష్టమైనదో ఆ విధంగా ఇవ్వడమే జరిగింది కాని కొద్దిగా నష్టమైనప్పటికీ maximum ఇవ్వాలనడం న్యాయంకాదు, తమకున్న discretionను ఉపయోగించి కలెక్టర్లు కొన్నిచోట్ల రు. 10 లు ఇచ్చి యిండవచ్చును. కొన్నిచోట్ల రు. 50 లు ఇచ్చి యిండవచ్చును. Nature and extent of the damage ని బట్టి ఇవ్వడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఇచ్చే డబ్బుకాక కొంత మంది philanthropic persons నుంచి కొన్ని institutions నుంచి ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి మనకు రెండు లక్షల రూపాయలు వచ్చాయి. మాచెర్లకే ప్రత్యేకం కేటాయించి ఇచ్చిన వారున్నారు. మిగతా ప్రాంతాలకు divide చేసి proportionate గా ఎంతనష్టం కలిగిందో ఈ రెండు లక్షలు ఆ విధంగానే divide చేయడం జరిగింది. మాచెర్ల నేను కూడ రెండుసార్లు వెళ్ళాను. అంతా చూచాను. లచ్చన్నగారు విమర్శ చేశారు, వారు వెళ్ళినప్పుడు దుర్గంధం ప్రబలిందని వాసన వచ్చిందని చెప్పారు. వాస్తవం కాదని ఎవరూ అనడంలేదు. పెద్ద calamity జరిగినప్పుడు అటువంటివన్నీ జరుగుతాయి. మాచెర్లలో ఘంటసీబ్బంది మాత్రమే కాక ఇతర ప్రాంతాలనుంచి కూడా scavengers ను ప్రత్యేకమైన సిబ్బందిని పిలిపించడం జరిగింది. Ordinary labour వాటిని తీసివేయడానికి తయారు కాలేదు, ప్రత్యేకంగా scavengers వస్తేనే ఈ కార్యక్రమం జరుగుతుంది. చెత్త తీసివేయడం ఆయితే కూలిజాళ్లు చేయాలిగుతారు. కాని వశువులు చవిపోయినప్పుడు వాటిని తీసివేయడానికి ordinary labour వల్ల కానపుడు గుంటూరు జిల్లానుంచే కాకుండా ఇతర ప్రాంతాలనుంచి కూడా scavengers ను పిలిపించి తీయించడం జరిగింది. ఇందులో ఏమీ లోపం జరుగలేదు, నాలుగు రోజులు పోవడానికే పీలు కాలేదు. కమ్యూనికేషన్లు restore కావడానికి కొంత time పట్టింది. మొదట మేము plane లో వెళ్ళి చూచి వచ్చాము. Normally restore అయిన తరువాత రెండవసారి మేము వెళ్ళడానికి కొంతకాలం పట్టింది. అన్నీ తీసివేసిన తరువాత కూడా కొంత దుర్గంధం ఉండిపోయింది. Bleaching powder అన్నీ వేసిన తరువాత కూడా అక్కడక్కడ కొంత వాసన వస్తూనే ఉంది. ఇందులో ప్రభుత్వం జాప్యం చేయలేదని మనవి చేస్తున్నాను. నాగార్జున

సాగర్ తెనాలి కు కట్టిన ఎక్స్‌టెండ్‌డ్ discharge చేయడానికి అవకాశం లేదు కనుకనే ఆ water recede అయి మాచెర్ల అంతా submerge అయినదని చెప్పారు. Discharge కావడానికి కట్టిన ఎక్స్‌టెండ్‌డ్‌ను normal గా వచ్చే rain fall ను బట్టి ఆలోచించి discharging capacity ఆలోచించి కట్టడం జరిగింది, Abnormal గా కొన్ని tanks తెగాయి, అవి తెగుతాయని ప్రోవిజన్ పెట్టడం normal గా జరుగదు. ఏ స్కీమును తీసుకున్నా floods ఎంత వస్తాయి, వర్షపాతం ఎంత ఉన్నది, ఇన్ని సంవత్సరాలలో average rain fall ఎంత ఉంటుంది, maximum ఎంత ఉంటుంది, discharging capacity ఎంత ఉంటుంది—ఇవన్నీ దృష్టిలో ఉంచుకున్న తరువాతనే చేయడం జరుగుతుంది. అంతేకాని వైన అన్ని చెరువులు తెగి పోతాయి, దేశం మీద నీరు అంతా వస్తుంది కాబట్టి దానికి అవకాశం కల్పించాలని ఏ స్కీమూ పెట్టడం జరుగదు. వైన tanks తెగడం వల్ల ఉదృతంగా వచ్చే నీరు పోవడానికి capacity లేనందున water recede అయి అమాంతంగా మాచెర్లను కప్పి పుచ్చినందున ప్రజలకు ఎటు పోవడానికి అవకాశం చిక్కలేదు, చాలా రోజులు ఆ విధంగానే ఉండలేదు. ఆ water discharge అయిపోయింది. ఆ విధంగా ప్రజలకు కొంత నష్టం కలిగింది. వేల సంఖ్యను 40 సంఖ్యకు దించారని చెప్పారు, చనిపోవనివారని చనిపోయారని ఎట్లా చెప్పాలో నాకు అర్థం కావడం లేదు. అప్పుడు మనం assess చేసుకోలేకపోయాం Press వారు కొంతమంది వెయ్యి అన్నారు ; కొంతమంది నూరు అన్నారు. ఇల్లిల్లు వెళ్ళి లెక్క వేశారు. Bodies దొరికినంత వరకే compensation ఇచ్చారు. దొరకని వారి వారికి compensation ఇవ్వలేదని అన్నారు. కొన్ని missing అని అంచనా ఇచ్చారు. కొన్ని శవాలు wash out అయిపోయాయి. ఏ family member miss అయినదో వారికి compensation ఇవ్వబడింది కాని శవాన్ని produce చేయాలని ఎక్కడా అనలేదు. శవాలు దొరికిన వారికి ఇచ్చారు, మిగతా వారికి ఇవ్వలేదు అని లచ్చన్నగారు చెప్పారు. ప్రభుత్వ దృష్టికి ఈ రోజున తీసుకు వచ్చినా compensation ఇవ్వవచ్చును. ఏ దైనా తప్పు జరిగితే rectify చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది, అటువంటి instances ఏవి లేవు. నేను అక్కడ ఉన్నప్పుడు చెప్పాను, R. D. O. కు కలెక్టరుకు కూడా చెప్పడం జరిగింది. జాగ్రత్తగా enumerate చేయండి. నష్టపడ్డవారికి తప్పకుండా సహాయం చేయాలి, ఆ విధంగా చర్య తీసుకోండి, తరువాత complaints రాకూడదు, వస్తే బాధ్యులు అవుతారని ప్రత్యక్షంగా చెప్పడం, జరిగింది కనుక facts and figures కు వ్యతిరేకంగా చెబితే అది ఎంతవరకు న్యాయమనే ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ వి. సత్యనారాయణ: కాకినాడ fishermen కు ఇచ్చారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:- అది కూడా మనవి చేస్తాను. అక్కడ కూడా facts and figures తీసుకోకుండా చెప్పడం జరిగింది. నేను కాకినాడ వెళ్ళాను, గ్రామ గ్రామం చొప్పున దాదాపు 20, 30 గ్రామాలు వెళ్ళాను. వెంటనే ప్రతి ఒక్క family కి ఒక బస్తా బియ్యం ఇవ్వడం జరిగింది. తిరిగి వచ్చిన తరువాత ఏ fisherman చనిపోయాడో వాని కుటుంబానికి రెండు వందల రూపాయలు ఇవ్వడం జరిగింది. అట్లా ప్రతి ఒక్కరికి ఇవ్వడం జరిగింది, ఎవరికయితే boats మునిగి పోయాడో వారికి కూడా వెయ్యి రూపాయలు, 50% సబ్సిడీ, 50 పర్సంటు loan, ఇవ్వడం అరిగింది. Repairs of boats కు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది—50 పర్సంటు సబ్సిడీ, 50 పర్సంటు లోను. దాదాపు 70 fishermen miss అయినారు వారికి ఇవ్వ వలసినదని ఉత్తరువులు ఇచ్చాము. ఏ లోపము జరగ లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఇ. సుబ్బారావు (హుచినపూడి) :- 79 మందికి ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు. Only two people were paid out of 80.

Sri N. Ramachandra Reddy :- If it is true certainly it will be investigated and the rest will be paid. I do not know how the Officers have understood the orders.

శ్రీ ఇ. సుబ్బారావు :- 30 మంది వరకు తిరిగి రాకపోతే వారు చనిపోయారని అనుకుంటున్నారు. 2 bodies దొరికినవి. మిగిలిన వారు బ్రతికి వస్తారేమో అని చెబుతూ వుంటే అది కూడా పరిశీలించాలని...

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :- వచ్చేవారు ఎప్పుడో వచ్చారు. 2 నెలల తరువాత వస్తారని కాదు. 5 రోజుల తరువాత వచ్చారు. 10 రోజుల తరువాత వచ్చారు. 15 రోజుల తరువాత వచ్చారు. మిగిలినవారి bodies దొరకలేదు. అక్కడవుండి specific instructions ఇవ్వటము జరిగింది. కొంతమంది చెప్పారు “మా నెంబడి 7 మందివస్తే నేను ఒక్కణ్ణే మిగిలినాను. మిగిలిన 6 మంది చనిపోయారు” అని. వారికీ కూడా ఇవ్వాలని ఉత్తరువు ఇచ్చాము. అవి carry out కాకపోతే certainly Collectors will be reminded that action will be taken and relief provided to them. విశ్వేశ్వరరావుగారు ఇంకొక విషయము చెప్పారు. పల్లెటూళ్ళ వాళ్ళకు, పట్టణాలవారికి discriminate చేశారని చెప్పారు. పల్లెటూరివారు, పట్టణవాసులు అనిలేదు. ఎవరు నష్టపడితే వారికి సహాయము ఇవ్వడము జరిగింది. ప్రత్యేకముగా అజిత్ నగర్ కాలనీ, కృష్ణలంక పూర్తిగా మునిగిపోయాయి. కనుక వారందరికీ feeding చేయడము జరిగింది.

Relief ఇవ్వడము జరిగింది, కనుక ఎక్కడైతే ఎక్కువ నష్టము కల్గినదో దాని ననుసరించి చేయడము జరిగింది. దానిలో discrimination లేదని మనవి చేస్తున్నాను. కైకలూరు ప్రాంతము చూశాను. కమ్మిలి అప్పారావుగారు మొదలైన వారు వచ్చారు. కొల్లేరు ప్రాంతము వరదలకు గురి అవుతోంది. ఎప్పుడైతే comprehensive schemes తీసుకొంటామో అప్పుడు దానిని తగ్గించడానికి వీలు అవుతుంది. వారేకాదు మూర్తిరాజుగారు చెప్పారు. “వైవారందరి వత్తిడి వల్ల ప్రభుత్వము ఏదో చేసినది” అని అన్నారు. వత్తిడివల్ల చేసినది ఏమీలేదు. వైవన్న నీరు అంతా వచ్చి ఇక్కడ చేరుతూవుంటే వీరికి ఎక్కువ నష్టము వస్తున్నది అని ఆరకముగా ఆరోపణ చేశారు. కాని అది వాస్తవముకాదు. ఎ స్కిమ్ము తీసుకోవాలో చూసి దానిననుసరించి తీసుకోబడుతుంది. ఉప్పులేరు widen లేకపోవడము వల్ల నీరు సముద్రము గుంజుకోవడానిన అవకాశము లేదు. కనుక ఈ water అక్కడ stagnate అయి submerge అవడము మూలాన అక్కడి ప్రజలకు చాల నష్టము కలుగుతోంది. ఉప్పులేరు widen చేయడమువల్ల ఈ కార్యక్రమము పూర్తికాదు. Sea mouth లో regulator ఏర్పాటు చేసి sea water recede కాకుండా ఏర్పాటు చేయకపోతే widening చేసినందువల్ల లాభములేదు. ఇంజనీర్లు కొందరు చెప్పారు. ఇది low level లో వుండిగనుక Water ఇటు రావడానికి అవకాశము వుంది. దానిని అనుసరించే regulator పెట్టి widen చేస్తే sea water recede కాదు.

Comprehensive Schemes గురించి Expert Committee Report వచ్చిన తరువాత తప్పక ఈ స్కిమ్ము take up చేయబడతాయి. ఆ ప్రాంతములకు వెళ్ళినపుడు second crop కి నీరు ఇవ్వాలని seeds supply చేయాలని pesticides ఇవ్వాలని చెప్పారు. Subsidy ఏర్పాటుచేయడము జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాలన్నీ దృష్టిలోకి తీసుకొన్నాము. శాశ్వత నివారణ చర్యలు తీసుకోవాల్సివుంటుంది. తాత్కాలిక చర్యలలో ఏమీ లోపము జరగలేదు. శాశ్వత చర్యలు తీసుకొన్నపుడు ఎటువంటి తేడా జరగదు. గుంటూరు జిల్లాలో minor drains వున్నవి. రేపల్లె డ్రయిన్, తుంగభద్ర డ్రయిన్, ఖట్టి ప్రోలు డ్రయిన్ వీటన్నింటినీ improve చేసినయెడల ఎటువంటి ఇబ్బంది ఉండదు. ఇంజనీర్లు examine చేస్తున్నారు. వాటన్నింటికీ ఏవిధమైన చర్యలు తీసుకోవాలో అవి తీసుకోబడతాయి వావిలాల గోపాలాచార్యయ్యగారు చెప్పారు. నాగార్జున సాగర్ డామ్ వచ్చిన తరువాత 20 లక్షల ఎకరాలు సాగులోకి వస్తుంది. తగిన డ్రయిన్స్ ఏర్పాటు చేయకపోతే నష్టము కలగటానికి అవకాశము వుంటుంది కనుక drainage schemes కి అవకాశము కల్పించాలని చెప్పారు ఇంజనీర్లు. ఇది వరకే ఆలోచనచేశారు. ఈ drains కి outlet ఎలా provide చేయాలో అలా

తప్పకుండా provide చేస్తారు. అది comprehensive గా ఆలోచన చేస్తున్నారు. Dam కట్టడమయితేనేమి, కాలువలు త్రవ్వించడమయితేనేమి development అయితేనేమి, drains పోవడానికి అవకాశాలు అయితేనేమి comprehensive గా ఆలోచనచేసి ఈ స్కీమ్ను simultaneous గా execution లోకి వచ్చేటట్లు చేయవచ్చు. దానిని అనుసరించి ఎటువంటి ఆపోహలకు అవకాశం వుండదని మనవి చేస్తున్నాను. చిన్న డ్రయిన్స్ కు సంబంధించి phased programme పెట్టాలని కొంతమంది చెప్పారు. ఈ సూచనలు నేకరించి instructions ఇవ్వబడతాయి. మొత్తము స్కీములన్నీ ఒకేసారి కావాలంటే అది మాత్రము సాధ్యంకాదు. హెచ్చుగా allotment వున్న స్కీమ్ను phase చేసుకొన్నట్లయితే వరదలు ముందు రాకుండా వుండడానికి అవకాశము వుంటుంది. ఏమైనప్పటికీ వరదలు రావడము దురదృష్టము. ప్రజలు చాలా నష్టపడ్డారు. జరిగిన నష్టము అంతా compensate చేయాలంటే ఏ ప్రభుత్వమూ చేయలేదు. తాత్కాలికముగా relief అంతవరకు ఇవ్వగలుగుతామో అంతవరకు ఇస్తాము. శాశ్వత విచారణకు ఏ విధముగా చేయాలో ఆ విధముగా చేయడము జరుగుతుంది. ఇళ్ళు పడిపోయి సామాను అంతా కొట్టుకొనిపోతే ఆనష్టము అంతా ఇవ్వాలి అంటే ఏ ప్రభుత్వము అయినప్పటికీ, ఎంత కేటాయింపు చేసినప్పటికీ సాధ్యముకాదు. శక్తి వున్నంత వరకు పరిస్థితులను అనుసరించి చేయడము జరిగింది. 25 కోట్లవరకు నష్టము జరిగిందని, 5 కోట్లకు తక్కువ కాకుండా సహాయము కావలసివుంటుందని ముఖ్య మంత్రిగారు ప్రధాన మంత్రికి వ్రాయడము జరిగింది. ఈ సంవత్సరము దాదాపు 1-1/2 కోట్ల రూపాయలు ఇస్తాము అని చెప్పారు. వచ్చే సంవత్సరము మిగిలినది ఇస్తాము అన్నారు. అన్నింటికన్నా ముఖ్యము మిత్రా కమిటీ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత comprehensive scheme తీసుకొంటే శాశ్వతముగా వరదల విచారణ కావడానికి అవకాశము వుంటుంది. ఇంత నష్టము జరిగి బాధ కలిగినప్పటికీ ఈ స్కీమ్ను విషయములో కేంద్రప్రభుత్వము కళ్లు తెరవడానికి ఇది ఎంత వరకు boon లా పనిచేస్తుందా అనేది అనుకోక తప్పదు. ప్రభుత్వము పెంటనే కావలసిన చర్యలు తీసుకొన్నది. ప్రజలకు ఇవ్వవలసిన relief ఇవ్వడము జరిగిందని మనవి చేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—Flood Committee అని చెప్పారు. ఆకమిటి అన్ని జిల్లాలో వర్షానికి అసెంబ్లీ సభ్యులను సంప్రదించడానికి వీలువుంటుందా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఇప్పుడు floods వచ్చినచోట్ల సర్కటిస్తుంది. బుడతూరు, తమ్మిలేరు, కొల్లేరు, ఎర్రకాలవ. ఇది అంతా ఒక basin లాగవుంది. దీనిననుసరించి రిపోర్టు ఇస్తారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—శ్రీకాకుళం విశాఖ జిల్లాలలో integrated schemes తయారుచేయడానికి, వారు చేయకపోతే మన ప్రభుత్వమువారు ఏదయినా కమిటీని వేస్తారా? అనేక మైన సూచనలున్నవి. 10, 15 సంవత్సరాల నుంచి చెబుతున్నాము. తాత్కాలికముగా గోడలు పెట్టించడం, మట్టివేయడము జరుగుతోంది. కాని comprehensive schemes లేవు, ఆకమిటీ కాకపోతే మన గవర్నమెంటు ఏదయినా కమిటీని వేస్తుందా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఆప్రాంతములోకూడ వరదలు వచ్చిన ఘటనలు లేకపోలేదు. కారదనది పొంగినపుడు అక్కడ వరదలు వస్తున్నవి. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు తాత్కాలికముగా మరమ్మత్తులు చేయడము జరుగుతోంది. తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో ఏలేరు, తాండవ, పంపానదులువున్నవి. ప్రతి సంవత్సరము వరదలు వస్తున్నవి. ఈస్కీమ్ను అన్ని investigate అయివున్నవి. పీటన్నింటిని అనుసరించి అభ్యంతరమువీమీలేదు, కమిటీ వేయవచ్చు. Investigate అయివున్నవి కనుక డబ్బు allot చేస్తే ఈస్కీమ్ను తీసుకోడానికి అవకాశము వుంటుంది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—విశాఖ, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో స్కీమ్ను పున్నట్లుగా కన్పించదు. అందుచేత నేను చెబుతున్నాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—వరద బాధితులకు సహాయం చేసే చర్యలు తీసుకొంటున్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు. రెండవ పంట ఇవ్వదలచినట్లు కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరు ప్రకటనలుచేశారు. ఈ సంవత్సరం గవర్నమెంటు 2 లక్షల ఎకరాలకు నీరు ఇస్తామన్నారు. అయితే పోయిన ప్రాంతాలకు ఇస్తామన్నారు. కొన్ని parky లో పోవచ్చును. కొన్ని కాల్యలక్రింద ఇస్తే ఆ ఆయకట్టువంశకు ఇవ్వవలసి వస్తుంది. ఆ విధంగాచేస్తే Cash crops గాని, second crop గాని లేని ప్రమాదం లేకుండాపోయింది కాబట్టి అలాచేయడానికి వూనుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—నేను మాట్లాడినప్పుడు వివరాలన్నీ చెప్పాను. ఇప్పుడు 11 గంటలకు కమిటీ ఉన్నది. అందరు కలెక్టర్లు, Chief Engineer వస్తున్నారు. లభ్యమయ్యే నీటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని చేస్తారా? Availability and feasibility will be taken into consideration and previous localisation also will be taken into consideration and the affected area also will be taken into consideration.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—కృష్ణకు flood banks విషయం అంగీకరించుమన్నారు. కృష్ణలంకలో అంగీకరించారా? ఇబ్రహీం పట్టణం ములగలూర్ వర

కైనా అంగీకరించారా అజిత్ నగర్, కృష్ణలంకలకు కలిపారా కృష్ణలంక ఒక ప్రక్కన, అజిత్ నగర్ ఇంకొక ప్రక్కన ఉన్నాయి, బుడమేరుచుట్టూ పడితే అజిత్ నగర్ కు projection వస్తుంది. కృష్ణకు పడితే కృష్ణలంకలకు projection వస్తుంది. కాని రెండింటిని కలిపారు. ఈ రెండు కనులను విడి విడిగా చేయడానికి అంగీకరిస్తారా?

కృష్ణానదికి ఇబ్రహంపట్టణంనుంచి ములగలూరు వరకు sanction చేసినారు. బుడమేరుకు కూడ కట్టపోయిడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా? ఇంత వరకు Revenue Department వారి క్రింద ఉన్నార. P.W.D. కి మార్చిమన్నారు ఎగువ భాగంలో కట్టలుపోని బుడమేరు గ్రామాలకు రక్షణ కల్పిస్తారా?

(శ్రీ) ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—కృష్ణలంక, అజిత్ నగర్ ల రక్షణకొరకు మాత్రం 8 లక్షలు ఈ సంవత్సరం sanction చేశారు. పూర్తి schemes కు ఎంత అవుతుందో నాదగ్గర వివరాలులేవు. ఇప్పుడు ఇచ్చిన suggestions ను comprehensive schemes వచ్చినట్లయితే ఆలోచన చేయవచ్చును.

ఒక గౌ. సభ్యుడు:—అధ్యక్షా మహబూబ్ నగర్ గురించి ఎక్కువ సెలవివ్వలేరు.

(శ్రీ) ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—మహబూబ్ నగర్ గురించి ఎక్కువ సెలవివ్వక పోయినా కేటాయింపులు మాత్రం జాగాచేశామంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—రు. 27 వేతే కదా ఇచ్చింది.

(శ్రీ) ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—కొల్హాపూర్ తాలూకాలో పాడై పోయిన కావుల మరమ్మత్తుకు ఏర్పాటు చేయబడింది. Sand cast lands విషయం esoded lands విషయం మనవి చేశాను. ఇందుకు మహబూబ్ నగర్ ను ఒక division ఏలూరులో ఒక division గుంటూరులో ఒక division 3 sub divisions దీనికి ఏర్పాటు చేశారు. వచ్చే సంవత్సరం వరదలు రాక పూర్వమే tanks అన్నీ restore కావాలని ప్రత్యేకంగా మహబూబ్ నగర్ లో ఒక sub division ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ముఖ్యంగా కొల్హాపూరం, వనపర్తి తాలూకాలలో tanks restore చేయడానికి ఒక division ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

(శ్రీ) ఎ. సర్వేశ్వరరావు:—వరదకాధితులకు ఇచ్చే సహాయం రు. 200/-ల దాకా పెంచామని అన్నారు. అయితే నెలకు రు. 50/-ల తీరం వచ్చే వారికి ఈయన క్కరలేదని పూర్వ పురాల్ లో ఉంది. రు. 10/-ల వన్ను కట్టేవారు అయినట్లయితే ఈ సహాయానికి ఇదివరకు disqualify చేసేవారు ఇప్పుడు అ disqualify

tion తీసేశారు. పన్ను ట్రేవారు ఎవరైనా ఉన్నట్లయితే అతనికి సహాయం ఇవ్వ వచ్చును, బాగానే ఉంది. అయితే రు. 50/-ల జీతం సంపాదించుకొనేవారికి ఈ సహాయం ఇవ్వకూడదనే rule అట్లాగే ఉండిపోయింది. అది సరిస్తారా?

పూర్ టౌన్ flood banks విషయమైకొంత డబ్బు కేటాయించామని చెప్పారు, అది సరిగా వినపడలేదు ఆ amount ఎంతో చెబుతారా?

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి:- 8 లక్షలని చెప్పాను. land revenue లో విమిత్తం లేకుండా ఇవ్వమని స్పష్టం చేశాము. దీనిలో sary అనాది clarify చేయలేదు. It will be taken notice of and it will be clarified.

శ్రీ ఎన్. ఆర్. దాట్ల (అత్తిలి):- అధ్యక్షా, రెండవపంటకు నీరు ఇస్తామంటున్నారు. Early crop విషయంలో మార్చి 15 తరువాత scarcity ఉండడానికి అవకాశం ఉంది కాబట్టి 10 వేల ఎకరాలకు ఇస్తామంటున్నారు. ఇప్పుడు బాచెంగ్ లే 15 వేలు మించదు అంటున్నారు. మూతకాలువలకు C scheduleలో మాత్రమే ఇస్తామన్నారు. మూతకాలువలు అయిఉండి B schedule అయినప్పటికీ వాటికింద ఎత్తుభూములు, తోటలులేవు. మార్చి 15 తరువాత నీళ్లు అడగము అవి రైతులు చ్రాసి ఇచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వానికి నీరు ఇవ్వడంలో అభ్యంతరం ఏమిటి? కావలి సినంత నీరు ఉంది. ఇటువంటి సందర్భాలలో ఇదివరకు ఉభయ గోదావరి జిల్లా లలో ఉన్న M.L.As. ను పిలిచి consult చేసేవారు. కాని ఇప్పుడు ఆ విధంగా కాకుండా Officers నిర్ణయించాలనే attitude ఎందుకు వచ్చినదో నెలవిస్తారా?

శ్రీ ఎ. నత్తనారాయణ:- అధ్యక్షా, పంచాయతీ సమితిరోడ్లు, జిల్లావరిషత్తు, రోడ్లు. Highways Roads ఈ వరదలపల్ల పోయినవి. ముఖ్యంగా పంచాయతీ రోడ్లు చాలాపోయినవి. వాటికి మరమ్మతులకు grants ఇచ్చే విషయమై ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాము. ఎంత ఇవ్వబోతున్నారో? ఇస్తారో లేదో నెలవిప్పలేదు. కొల్లేరు ముంపు నివారణకు గతంలో 4 schemes ఆమోదించబడినవి. డబ్బులేదనే కారణంచేత వాయిదావేశారు Central Government వారు దయా ధర్మ విహం ఇస్తేనే అమలు జరుపుతాము లేకపోతేలేదు అంటున్నారు. ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఒక్క scheme కూడా అమలు చేయలేదు. దీనిని గురించి నెలవిప్పవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఈ వచ్చే కమిటీకి సహాయంగా, కేవలం officers మీదనే ఆధార పడకుండా ఎంపలీనుంచి కొంతమంది ప్రతినిధులకు కొంతమంది techniciansను కలిపి ఒక కమిటీగా వేస్తే effective గా వారిని commence చేయడానికి వీలుగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:—రిమిషన్ విషయంలో cesses కూడా remit చేయాలని కోరుతున్నాను. దాని విషయం సెలవిస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. రామగోపాలరెడ్డి (మైదారం):—అధ్యక్ష, land erosion వల్ల వచ్చిన నష్టాన్ని గురించి ప్రభుత్వం వద్ద సమాచారం ఉన్నదా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—Early second cropsకు 15 వేల ఎకరాలు మాత్రమే fix చేసినారండి. Closed channels కు March 15th వరకు ఇవ్వాలని ఇదివరకు ఉంది. దానిని extend చేయాలని ఇప్పుడు ఆలోచన జరుగుతున్నది. Cesses విషయం అప్పారావుగారు చెప్పారు.

Cesses remit చేయాలని అన్నారు. అది చేయడానికి వీలులేదు. Land remissions అయినప్పటికీ, cesses remit చేయడానికి వీలులేదు. Cesses remit చేసినట్లయితే ఆ institutions కూడా నడవడానికి అవకాశము లేదు, అయితే దాని postponement మాత్రం ఆలోచించ వలసిందిగా పంచాయితీరాజ్ డిపార్టుమెంటుకు note పంపించినాను, వారు మాకు వ్రాసినారు. ఇప్పుడు land revenue remission ఇంకా జరగలేదు. కనుక అది remission అయిన తరువాత మీరు పంపించండి, మేము ఆలోచిస్తాము అని. కనుక పూర్తిగా remission మాత్రం కాదు. కాని postponement మాత్రం ఆలోచించవచ్చునని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మిత్రగారి కమిటీ గాక వేరే ఒక కమిటీ వేయమన్నారు. లేకుంటే ఈ కమిటీ డాంట్లో జోడించమని అన్నారు. ఇప్పుడు అదంతా సాధ్యం కాదండి. గౌరవసభ్యులు ఎవరైనా ఆ కమిటీ ముందువెళ్లి తమ అభిప్రాయాలను చెప్పి, ఈ స్కిములు ఇట్లా ఉంటాయి, వాటి ఫలితాలు ఇట్లా ఉంటాయి, అని ఆ కమిటీ ముందు evidence చెప్పవచ్చు, దానిని ఆమోదించి ఆ కమిటీవారు నిర్ణయం తీసుకొంటారు.

Sri Tenneti Viswanatham:—You were pleased to say that the Committee is concerned only with the flood affected areas but not with Srikakulam or Visakhapatnam.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—అదే అంటున్నారు. అందుకొరకే ఆ కమిటీ లోనే ఇంకా కొంతమందిని వేయమని అన్నారు. మీరు చెప్పిందిగాదు, సర్వేశ్వర రావుగారు చెప్పింది, ఈ కానవ సభ్యులను వారిని వీరిని కలిపి ఇంకొక కమిటీని డాంట్లోనే కలిపితే బాగుంటుందని అన్నారు. అది ఇప్పుడు సాధ్యం కాదు. కాము సెలవిచ్చింది ఆలోచించవచ్చు, మిగతా floods ఎక్కడెక్కడైతే వస్తున్నాయో, వాటికి కమిటీ వేసుకోవచ్చు, వాటికి schemes మనము 1964-65 వేసుకోవచ్చు.

*Government Motion :
re : Amendment to the Rules Framed
under Sub-Section (1) of Section
40 of the Andhra Pradesh
(Andhra Area) Estates Abolition
Act 1948.*

4th December, 1964

541

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Sir, my points have not been answered.

Mr. Deputy Speaker:—Your points were answered already by the Minister.

GOVERNMENT MOTION.

Amendment to the Rules Framed under sub-section (1) of Section 40 of the Andhra Pradesh (Andhra Area) Estates Abolition Act 1948.

Sri N. Ramachandra Reddy:—Sir, I move :

‘That the following amendment to the Rules framed under sub-section (1) Section 40 of the Andhra Pradesh (Andhra Area) Estates Abolition Act, 1948 (Act XXVI of 1948) be approved as required under sub-section (2) of section 40 of the said Act.

‘Add the following as Proviso to Rule 14:

‘Provided further that in the case of an estate situated partly in the plains and partly in the scheduled areas, the twelve months’ period referred to above shall be computed from the date on which the settlement operations are completed in respect of the portion lying in the plains, or where that date is earlier than the date of expiry of the three fasli years referred to in section 30 or section 34. as the case may be, not later than twelve months from the later date and that in the case of an estate situated wholly in the Scheduled Areas, the compensation shall be paid not later than thirty six months from the date on which the Addhra Pradesh (Andhra Scheduled Areas) Estates (Abolition and Conversion into Ryotwari) Amendment Regulation, 1960 (Andhra Pradesh Regulation III of 1960), came into force, or where such date is earlier than the date of expiry of the three fasli years referred to in

re : Amendment to the Rules Framed under Sub-Section (1) of Section 40 of the Andhra Pradesh (Andhra Area) Estates Abolition Act 1948.

section 30 or section 34 as the case may be, not later than twelve months from the later date.

Explanation:-“Scheduled Areas” means the areas specified in the schedule to the Andhra Pradesh (Andhra Scheduled Areas) Estates (Abolition and Conversion into Ryotwari) Regulation 1951, (Regulation IV of 1951)”

Mr. Deputy Speaker:-Motion moved.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Andhra area లో ఉన్నది కాకుండా, scheduled area లో ఉన్నటువంటి జమీందారీ ఆశాలిఫన్కు సంబంధించిందిగా అగుపడుతున్నది. I think I am correct. ఇప్పుడు ఈ pay చేసే విషయంలో ఒక్కొక్కప్పుడు ఏమైనా 12 నెలలు చేయమని అన్నారు. ఇప్పుడేమైనా మాడు సంవత్సరాలు, 30 నెలలు, అంటున్నారు. అసలు ఇది ఎందుకు తీసుకురావలసి వచ్చింది? దీనికి కారణము వివరంగా చెప్పతే దానిమీద మాట్లాడడానికి వీలుంటుంది. ఏదో ఊరికే ఒక చిన్న amendment మాత్రం తీసుకొనివస్తే, అది చాలదు. దానికి కొంత explanation ఇప్పిస్తే, దానిమీద మాట్లాడడానికి కాస్త వీలుంటుంది, కనుక కాస్త explanation ఇప్పించండి.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—అధ్యక్షా, యిప్పుడు amendment ఏమిటంటే,

“Provided further that in the case of an estate situated partly in the plains and partly in the scheduled areas, the twelve months’ period referred to above shall be computed from the date on which the settlement operations are completed in respect of the portion lying in the plains, or where that date is earlier than the date of expiry of the three fasli years referred to in section 30 or Section 34, as the case may be, not later than twelve months from the later date and that in the case of an estate situated wholly in the Scheduled Areas, the compensation shall be paid not later than thirty six months

Government Motion :
re : Amendment to the Rules Framed
under Sub-Section (1) of Section
40 of the Andhra Pradesh
(Andhra Area) Estates Abolition
Act 1948.

4th December, 1954

543

from the date on which the Andhra Pradesh (Andhra Scheduled Areas) Estates (Abolition and Conversion into Ryotwari) Amendment Regulation, 1960 (Andhra Pradesh Regulation III of 1960), came into force, or where such date is earlier than the date of expiry of the three fasli years referred to in section 30 or section 34 as the case may be, not later than twelve months from the later date." దీనిని అనుసరించి ఈ amendment తీసుకరావడం జరిగింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇప్పుడు ఏ estates కు ఇది apply చేయవలసి వచ్చింది ? Specific గా చేసినది, How is it going to apply.

Mr. Deputy Speaker :—I think it is a general amendment

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అసలు difficulty ఏమి వచ్చిందన ? What is the difficulty Government has faced and how is this amendment going to help ? Is they can educate on this point, we shall see if there is my possibility of changing it.

Sri N. Ramachandra Reddy :—The regulation was passed, the survey in agency areas has been brought into force on 20-8-1963. The period of three years is reckoned from this date. It is a statutory obligation.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Statutory అంటారు. Regulation pass చేశామంటే చాలదండి. Regulation ఎందువల్ల late చేశారు. Estate Land Act pass అయింది ఎప్పుడు ? ఇదేమైనా 48 వ సంవత్సరం Act, దానికి సంబంధించింది apply కాదు It cannot apply to the Estate areas అందువల్ల 1948 సంవత్సరంలో వచ్చినదానిని ఈ వేళ 84 సంవత్సరంలో దానికి apply చేస్తున్నాము. అది ఒక వేళ late అవుతుందేమో, 12 నెలలలోకాదు, మూడు సంవత్సరాల వరకు apply అయ్యేట్లు చేశామని అంటున్నారు, అసలు ఇంత delay ఎందుకు చేయవలసి వచ్చింది. రెండవది, partial గా వచ్చింది, కొంత భాగము ఇక్కడ, కొంత భాగము అక్కడ అని చెప్పవున్నారు. అట్లాం

*re : Amendment to the Rules Framed
under sub-section (I) of section
40 of the Andhra Pradesh
(Andhra Area) Estates Abolition
Act 1948.*

టివి ఏవి ఉన్నాయి ? తరువాత వాళ్ళకు డబ్బు ఎంత ఇవ్వబోతున్నారు? ఆడబ్బు ఎందుకు ఇంత delay కావలసివచ్చింది? ఇదేమైనా substantial amount గానా లేపోతే bonds ప్రకారంగా ఇచ్చే ఇన్ని సంవత్సరాలకు ఇస్తామని ఇదివరకు ఏవో Rules వచ్చాయి మనము pass చేశాము. అదేమైనా దీనికి apply అవుతుందా? అదేది చెప్పకుండా ఊరికే చేశామంటే అంత fair కాదు, మమ్ములను ఈ విషయంలో educate చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. Formal గా ఏదో officialsను పెట్టారు గనుక, మేము move చేసినాముగనుక మీరు ఒప్పుకోండి అంటే అది సరి అయినది కాదు. నా charge ఏమిటంటే 1948 లో చేసినటువంటి దానికి immediate గా ఎందుకు regulate చేయలేదు? అయితే రామచంద్రారెడ్డిగారు చెప్పవచ్చు నేను 48 లో లేనని. అది ఒప్పుకొంటాను. కాని వారు వచ్చిన తరువాత, ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చిన తరువాత చేశారా? మొన్న నేటికే Act చేశారు. దానివల్ల delay అయిందన్నారు, అది Regulation చేశారు గాని Act కాదు. 61 వ సంవత్సరంలో Regulations issue చేశాము. అందువల్ల దాంట్లో వచ్చిన చిక్కులవల్ల చేశామని అంటున్నారు. అసలు ఎందువల్ల ఇది చేయవలసి వచ్చింది? వైగా, ఈ agencies లో ఆ ముతా system అవి పెట్టేసి backward గా ఉన్నటువంటి ప్రజలను వీళ్లు ఏమైనా రోజూ దోచుకొని పోనేటటువంటి వద్దతి ఇది. దానికి ఇంకా ఏమైనా ఏళ్ళు దాంట్లో provision పెట్టేసి దీనిని continue చేసి ఇదికాకపోతే మళ్ళీ తీసుకొనిన రోజునుంచి, 12 నెలల తరువాత తీసుకుంటామంటే, still they are holding the lands. అందువల్ల Estates land Act ఏదైతే మనము తీసుకువచ్చామో ఆ మాత్రం కూడా దానిని అమలు జరపలేక పోతే, అసలు ఆంధ్ర area లో వచ్చినటువంటి మంచి reforms ఏమీలేవు. ఇంత వరకు, ఏదైనా చేసిఉంటే, 1946 లో వచ్చినటువంటి Estates Abolition Act 1948 లో చేసినటువంటి Abolition of Estates ఈ వేళవరకు కూడ ఇంకా అమలుజరపలేదు. ఎందువల్ల అమలు జరపలేదు? Act లో ఏమి, కాదు, గవర్నమెంటు పొరబాటా. గవర్నమెంటు Regulation చేయవలసివచ్చి నటువంటి అవసరం ఉంటే, దానిని ఎప్పుడైతే చేయలేదో అందువల్ల delay అయింది. అయితే నేను మనవి చేసేది ముతా దార్లను బలపరచడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నది? వాళ్ళకోసమని చెప్పి, కావలసిన compensation కోసం ఎందువల్ల ప్రాణం భారపోస్తున్నది. దానికి ఇంత delay చేయవలసి వచ్చింది! అందువల్ల

ఇది ఎన్ని estates కు apply అవుతుంది, దీని వలన ఎంతడబ్బు ఇవ్వవలసి యుంటుంది, ఆ వివరాలు చెప్పవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—అయితే ఈ Regulation 63 లో pass చేశారంటే, అసలు survey avoid చేయడానికి. అయితే ఈ survey and settlement Agency Estatesలో అది అవసరం కాదా అనేది ఆలోచనలో ఉండి నది. ఇదిగాక, ఆ estates అన్నీ కూడా ఒకేసారి notify చేయబడలేదు. As and when the Estates were notified, of course, theis matter was considered. దానిని అనుసరించి ఆలస్యమైందిగాని అన్నీ ఒకేసారి notify చేయబడ లేదు. When the Estates were notified, the action was taken. That is why, ఇప్పుడు దానిని తీసుకురావలసి వచ్చింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Estates అన్నీ ఒకసారి తీసుకురాలేదు. ఒప్పుకొంటాను. ఎప్పుడైతే estates తీసుకోడానికి వచ్చిన Statute ఉన్నదో, అప్పుడు అది apply అవుతుంది. కనుక అప్పుడు తీసుకొనినటువంటి చాంట్లో ఏమైనా miss అయింది. పోనీ, ఇప్పుడు కొత్తగా ఒక estate కు ఇచ్చారు అంటారా. అది కాదు మళ్ళీ, కనుక ఇది ఒక blank resolution general గా అన్నిటికి apply అవుతుంది. ఎప్పటికప్పుడు మేము survey చేస్తున్నాము అన్నారు. That is all right. Survey చేసినప్పుడు, notify చేస్తున్నారు, taken over estate, సంహారించాము. అందువల్ల taken over estates మొదటనే అయింది కాబట్టి ఇప్పుడు మేము resolution తెచ్చాము అంటే, what is the difficulty అని? Why have you brought it? ఇదివరకు ఉన్నటువంటి Statute ఉన్నప్పుడు, ఇది ఎందుకు తీసుకురావలసివచ్చింది. ఈ రెండింటికి తేడా ఏమిటి?

Sri T. Nagi Reddy :—It would have been better if the hon. Minister had told the House why exactly at this particular moment this amendment has been brought forward. Of course, estates are notified at different times, and probably at the time of notification of a particular estate the Government encountered certain difficulties. We do not know what particular difficulties the Government felt in implimenting the old rule. If

re : Amendment to the Rules Framed
under Sub-Section (1) of Section
40 of the Andhra Pradesh
(Andhra Area) Estates Abolition
Act 1948.

he had told the House the reasons as to why he was induced to bring forward this amendment, the House and Sri Vavilala Gopalakrishnayya will be satisfied,

Sri N. Ramachandra Reddy :—There are about 9 estates అందులో మూడూ విషయంకూడ చెప్పారు. Mutadari abolition and Malguzari abolition are also under consideration. I think within a month or so, Mutadaries will be abolished.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అది కాదు. అది regulation ద్వారా చేయాలి, దానికి legislation అవసరంలేదు. The process is almost complete ఆ Estates షేర్లు ఏవో చెప్పుతారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—పోలింగరం, గంగోలు, ముట్లూర్, కట్టాల తొమ్మిది అంటే. ఇందులో అయితే ఉన్నాయండి ఇప్పుడు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మీ దగ్గర ఆ information ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. What is the quantum of amount ?

Mr. Deputy Speaker :—I do not know whether such information is available at this stage.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—They must come with all the information before they come to the House.

Mr. Deputy Speaker :—They have come with a general resolution.

Sri N. Ramachandra Reddy :—It is only to tide over the difficulty. The amount is already fixed. అంతేగాని, extra amount ఇచ్చేది ఏమీ ఉన్నది ఇందులో.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :—అర్థమే, ఆ clarification. అసలు Agency areas లో ఉన్నటువంటి estates లో అసలు settlement operation

re : Amendment to the Rules Framed under Sub-Section (1) of Section 40 of the Andhra Pradesh (Andhra Area) Estates Abolition Act 1948.

ఎన్ని సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయగలుగుతారో. గవర్నమెంటు చెప్పగలుగుతారా ?

Sri N. Ramachandra Reddy :—As and when it is possible, as and when they are notified, survey and settlement operations are taken up.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ఎన్ని సంవత్సరాలు పడుతుందో చెప్పగలరా? Estates అన్నీ అయిపోయినాయి, ఇంక 7, 8 మాత్రం ఉన్నాయని చెప్పారు. మిగతా అన్నీ రాష్ట్రమంతటా తీసుకున్నారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :— త్వరలోనే అవుతాయనీ. అవి objections ఏమీ లేకుండా, litigation లేకుండా ఉంటే త్వరగా అవుతాయి. ఏవైనా objections వచ్చినట్లయితే, enquiry జరుగుతుంది, దానివల్ల జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— Estates తీసుకోవడం సరేనండి. కాని survey and settlement objections Agency areaలో ఎప్పుడు జరుగుతాయని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :— అది ఎప్పుడు notify అయితే అప్పుడు తీసుకోబడుతుంది.

Sri K. Govindarao :—It is not being done. You are winding up survey operations.

Sri N. Ramachandra Reddy :—If survey and settlement has not been taken up, it is a different story. It has to be looked into, and it will be looked into.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ఇప్పుడు Survey Department ను ఎత్తివేస్తారని, అనుకోంటున్నారు. క్రమ క్రమంగా. కనుక అది జరుపుతారా? లేక అది un economic అని మానివేస్తారా ?

re : Amendment to the Rules Framed under Sub-Section (1) of Section 40 of the Andhra Pradesh (Andhra Area) Estates Abolition Act 1948.

శ్రీ ఎ.కా. రామచంద్రారెడ్డి:—జరుపుతారంటి. ఎక్కడ జరగలేదో కాము వ్రాసి పంపించినట్లయితే, అక్కడ survey and settlement జరిపించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—Agency areas లోను, శ్రీ కాకుళం, విశాఖ పట్నం జిల్లా లోను చాలా కొద్ది భాగమే చేశారు, and it is very unlikely that settlement operations are going to be constructed in those districts from the information we have got.

Mr. Deputy Speaker:—The question is:

“That the following amendment to the Rules framed under sub-section (1) of Section 40 of the Andhra Pradesh (Andhra Area) Estates Abolition Act, 1948 (Act XXVI of 1948) be approved as required, under sub-section (2) of section 40 of the said Act.

‘Add the following as Provison to Rule 14:

‘Provided further that in the case of an estate situated partly in the plains and partly in the scheduled areas, the twelve months’ period referred to above shall be computed from the date on which the settlement operations are completed in respect of the portion lying in the plains, or where that date is earlier than the date of expiry of the three fasli years referred to in section 30 or section 34, as the case may be, not later than twelve months from the later date and that in the case of an estate situated wholly in the Schednled Areas, the compensation shall be paid not later than thirty six months from the date on which the Andhra Pradesh (Andhra Scheduled Areas) Estates (Abolition and Conversion into Ryotwari) Amendment Regulation, 1960 (Andhra Pradesh Regulation III of 1960), came into force, or where such date is earlier than the date of expiry of the three fasli years

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964 as Reported
by the Regional Committee.*

referred to in section 30 or section 34 as the case may be, not later than twelve months from the later date.

Explanation :— “Scheduled Areas” means the areas specified in the schedule to the Andhra Pradesh (Andhra Scheduled Areas) Estates (Abolition and Conversion into Ryotwari) Regulation, 1951, (Regulation IV of 1951)”

The motion was adopted.

GOVERNMENT BILLS.

The Andhra Pradesh Irrigation (Construction and maintenance of water Courses) Bill, 1964 as Reported by the Regional Committee.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, పోయినసారి ఈ బిల్లులో ఉన్నటువంటి omnibus powers గురించి మాట్లాడుతూ పరిధంగా ఈ చట్టము మన రాష్ట్రము లో ఉత్పత్తిని పెంచడానికి బదులు రైతులయొక్క ఋణభారాన్ని పెంచుతుంది అనేటటువంటిది చెప్పతూ time ఆయిపోయినందువలన, మరల దానిని ఈరోజున తీసుకోవలసివచ్చింది. అసలు ఈ చట్టముద్వారా ప్రభుత్వము ఎంతపెద్ద authority కోరుతూ ఉన్నదో తెలియజేయటానికి నేను ఒకచిన్న పిషయం ఇందులో చదువ దలచుకొన్నాను. ఇప్పుడు irrigation work అన్నారు. సాధారణంగా water courses కు సంబంధించిన irrigation work అంటే, అది రైతులకుమీద పడవేయాలని ప్రభుత్వముయొక్క ఉద్దేశము, సాధారణంగా irrigation work అంటేపదో నీళ్లుపారించడానికి కావలసిన కాలవలు ప్రవ్వడం, మరమ్మతులు చేయడం అని అనుకొంటాము. ఇది దానికి సంబంధించిన చట్టము అని అనుకొంటాము. కాని ఆ పేరుపెట్టే ఈ చట్టములో బ్రహ్మాండమైన అధికారాలను ప్రభుత్వము స్వీకరిస్తుంది, democracy లో ఒక ప్రత్యేకత ఉన్నది. అంటే అసెంబ్లీ దగ్గరకువచ్చి అధికారాన్ని ఎంత వీలైతే అంత ఎక్కువగా తీసుకోవడం, అందులోను అత్యధికమైన majority ఉన్నటువంటి పార్టీ సునాయాసంగా అధికారాలన్నింటినీ book చేసుకొంటూ ఉంటుంది Irrigation work అంటే Clause 2 (g) లో ఒక definition ఇచ్చారు. Irrigation work includes అని “all buildings machinery, fences, gates, rods and other erections occupied by or belonging to the

Government Bill
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964 as Reported
by the Regional Committee.

Government and connected with an irrigation work which are owned maintained, constructed or controlled by the Government" అని అన్నారు. నేను అనుకొన్నాను, ఏదో irrigation work ఉంటే బ్రహ్మాండంగా buildings అన్నీ కూడా తీసుకువచ్చి పెట్టారు. బహుశా ప్రభుత్వం వారు ఈనాడు పన్నువసూలు చేయడమే వారి బాధ్యతగా లేక దేశానికి అవసరమైన కార్యక్రమాలన్నీ శ్రమదానంతోనో, బుద్ధిదానంతోనో చేయదలుచుకొన్నారా అని? Is the Government only for the collection of taxes and nothing else? నిన్న మొన్ననే అంత బ్రహ్మాండమైనటువంటి additional land revenue వేసి దానికి ఇలాంటి పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు ఉంటే మీరంతా ధరలు పెరుగుతున్నాయి, కదా అని, దానికి betterment levy చేసి ఇంత బ్రహ్మాండమైన ప్రాజెక్టులు కట్టుతూ irrigation facilities ఇస్తున్నాము అని irrigation charges పెంచి ఇన్ని చేసిన తరువాత, ఈరోజున ఈ irrigation work అనే పేరుపెట్టి ఎంత బ్రహ్మాండమైన definition ఇచ్చారో చూడండి. బహుశా ఇది చట్టములో గుర్తించ లేరులేమని అనుకోవచ్చు; కాని అధ్యక్షా, 12వ క్లాజ్ లో (b) సెక్షనులో మనకు ఒక చిన్న విషయం ఉన్నది. "Clause 12 (1) (b): to maintain all works necessary for the necessary passage across the water-course of any public road or irrigation or drainage work in use at the time of its construction and of the drainage intercepted by it." ఇక్కడ irrigation work నేమంటే ఉండొచ్చు, ఈ irrigation work కూడా రైతులే maintain చేయాలని ఏమిటి irrigation work అంటే including all those things which I have read already బహుశా హిట్లర్ కూడా అడగనటువంటి కొన్ని సర్వాధికారాలు ఈనాడు ఈ ప్రభుత్వము కోరుకు, ఈ రైతులమీద ఈ బాధ్యత మోపడానికి అడుగుతున్నది తరువాత, ఈ చట్టాన్ని తడగామే ఎక్కడ ప్రవేశ పెడుతున్నాడు? నాకు తెలిసినంతవరకు ఈ చట్టము pass అయిన మరుక్షణమే దీనిని బహుశా అనంతపురం జిల్లాలో, తీసుకెళ్ళి, అక్కడ High level canal క్రింద కాలవలు శ్రవ్యడానికి ఈ చట్టాన్ని మీరు ప్రయోగించబోతున్నారు అనలు irrigation work అనేవి చేయడమే వెనుకబడినటువంటి ప్రాంతాలలో. ఆ వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి రైతులయొక్క దీనావస్థ గురించి ప్రభుత్వము యొక్క రిపోర్ట్ లు నేను చెప్పవలసిన అవసరంలేదు,

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

మద్రాసు ప్రభుత్వం ప్రకటించిన ఏ నిబంధన చూచినా, మద్రాసు రాష్ట్రం మొత్తంగా ఏ ఒక్క జిల్లాలోనైనా రైతాంగం ఎక్కువ ఋణభారంతో బాధ పడుతున్నదంటే అది అనంతపురం జిల్లా ; రైతాంగం పంటలమీద ఒక జూదగాడి మాదిరిగా ఆధారపడి ఉన్నదని చెప్పగలిగియుంటే అది అనంతపురం జిల్లా. అటువంటి ప్రాంతానికి రేకలేక నీరు ఇస్తున్నామని చెప్పి ఆ రైతులు ఆ నీరును : నియోగించుకొనుటకు వీలులేని దౌర్బల్య పరిస్థితి కల్పిస్తే దానివల్ల ఆహారోత్పత్తి పెరుగుతుందా అని అనుకుంటున్నాను—ఎందుకు ప్రభుత్వానికి ఈ దురుద్దేశం పుట్టిందో అర్థం కావటంలేదు. మాటలు కోటలు దాటుతుంటాయి. ఈనాడు ఇన్ఫర్మేషన్ వర్క్స్ తెచ్చి పంటలు పండించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. కాని ఈ దేశానికి ఉన్న బ్రహ్మాండమైన దురదృష్టమే ఇది—ఎన్ని ప్రాజెక్టు కట్టినా ఆహారసమస్య పరిష్కారం కావడంలేదు. మీరు (ప్రభుత్వం) కట్టుతూనే ఉండండి, ఇలాంటి చట్టాలు చేస్తూనే ఉండండి. కాని మీరు ఆహార సమస్యను పరిష్కారం చేయలేదు. ఈ చట్టం ఇప్పుడున్న రీతిలో అమలు జరిపితే రైతాంగాన్ని అతఃపాతాళానికి తీసుకుపోవడంతప్ప వారిని బాగు పరచడానికి ప్రయత్నం చేయదు. క్రిందటి తడవ నేనుకొన్ని వివరాలు అడిగాను, అవి ఇప్పటికీ ఇవ్వలేదు. ఈ చట్టాన్ని నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుక్రింద అమలు జరిపితే మీ అంచనాల ప్రకారం రైతులకు ఎంత ఖర్చు అవుతుందని అనుకుంటున్నారు అని అడిగాను. దీనిని తక్షణమే అమలు జరుప దలచుకొన్నట్లువంటే తుంగభద్ర ఎగువ కాలవక్రింద ఎంత ఆదాయం వస్తుంది, ఎంత ఖర్చు రైతాంగంమీద పడుతుందని ప్రశ్న వేశాను. ప్రభుత్వానికి ఒక అంచనా ఉండాలి కదా ? దీనివల్ల జరిగేపని యిది, ఇంత ఖర్చు రైతులమీద పడుతుంది, ప్రభుత్వానికి ఇంత అవుతుంది, ఇంత ఆదాయం వస్తుంది అనే అంచనా ప్రభుత్వం పెద్ద తేకుండా హాసు ముందు పెట్టుకుండ, హౌస్ జాగ్రతగా ఆ రూపములో ఆలోచించడానికి అవకాశం కలిగించకుండా ప్రభుత్వం ఇలాంటి చట్టం తెచ్చి మమ్మల్లను ప్యాస్ చేయమని కోరడం, అంతకంటే తమ అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేయడమనేది ఇంకొకటి ఉండదు. ప్రతిపక్ష సభ్యులు విజ్ఞప్తి చేసేది—మీ ప్రభుత్వం కనీసం ప్రజాస్వామిక పద్ధతులను అసెంబ్లీనయినా అమలు జరిపేట్లు ప్రయత్నం చేయాల్సిన బాధ్యత ఉన్నదని. కనీసం ప్రభుత్వ పార్టీఅయినా ఈ బిల్లువల్ల రైతాంగానికి ఇంత ఖర్చు అవుతుందని వారికైనా చెప్పారా ? లేదు. వారికి చెప్పినా ఎప్పుడైనా వ్యతిరేక వస్తుందని, వారిని మళ్ళయిచెట్టి వారికి చెప్పకుండా మాకూ చెప్పకుండా దాచి

Government Bill :
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.

పెట్టి దీని ఫలితం ఏదో చిన్నది అని సామాన్యమైనదిగా తోసిపుచ్చి ఇక్కడ ప్రవేశ పెట్టడం అన్యాయం. ఇది రైతాంగాన్ని కృంగదీసే చట్టం కాబట్టి మొత్తం కమ్యూనిస్టు పార్టీ దీనిని వ్యతిరేకించ దలచుకున్నాము. ఇది అమలు జరపడం ద్వారా ప్రభుత్వం ఏ ఉద్దేశాన్ని అమలు జరపాలని ప్రయత్నిస్తున్నదో, ఏ ఇర్రి గేషన్ ప్రాజెక్టు రైతులకు ఉపయోగ పడేట్లు చేయాలని అనుకుంటున్నదో ఆ ఉపయోగం జరగబోయేది లేదు కాబట్టి, రైతాంగంపై ఇంకా భారం పడే తుంది కాబట్టి ఈ చట్టం ద్వారా ఇచ్చే నీటిని వినియోగించుకొనే పీలులేని దౌర్భాగ్యాన్ని రైతాంగానికి కల్గిస్తున్నారు కాబట్టి, దీనిని వ్యతిరేకించాలని ఈ సభను కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ Water Courses Bill సెలెక్టు కమిటీలో, రిజియనల్ కమిటీలనుంచి వచ్చి తిరిగి ఇక్కడ రెండవసారి చర్చ జరుగుతోంది. రిజియనల్ కమిటీలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ మొత్తంగా దీనిని వ్యతిరేకించాము. కాని మెజారిటీ నిర్ణయంతో తిరిగి ఇక్కడకు వంపడం జరిగింది. ఈ బిల్లు చూడటానికి చాలచిన్నదిగా ఉందికాని ఆంధ్రదేశం రైతాంగంమీద ప్రత్యక్షంగా ఆర్థిక భారం మోపడానికి ఉద్దేశిస్తోంది. ఈ బిల్లు తెచ్చే ఉద్దేశాలలో ఏమి కారణం తెలుపుతున్నారంటే—1957 ఫసలిలో తెలంగాణాలో ఈ చట్టం ఉన్నది; ఆది ఆంధ్రకు వర్తింప జేస్తున్నాము. ఇది కొత్తదీకాదు—అన్నారు. తెలంగాణాలో చట్టం చేసియుండవచ్చును. దానిని తెలంగాణాలో ఎక్కడైనా ఫలానా ప్రాజెక్టుక్రింద ఫలానా జిల్లాలో అమలు జరిపామని చెప్పగలరా? అంటే చెప్పలేకపోయారు. మా ఆనుభవంలో చూస్తే తెలంగాణాలో ఎక్కడా అమలు జరిపియుండలేదు. ప్రభుత్వం ఇంకా ఏమి కారణం చెబుతున్నదంటే పెద్దపెద్ద మొత్తాలు ఖర్చుచేసి నీటిపారుదల పథకాలు పూర్తి చేసిన తర్వాత కూడా వాటిని ఉపయోగించుకొనుటలో జాప్యం జరుగుతోందని, ఆ ప్రాజెక్టుక్రింద ఆయకట్టు అభివృద్ధి కంటుపడుతోందని అన్నారు. అంటే పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టు కట్టినా రైతాంగం తమ ఆర్థిక స్థితి బాగాలేనందున ఆ కొత్త ఖామూలను వెంటనే సేద్యంలోకి మార్చడానికి శక్తి లేదని ఒకవైపు ప్రభుత్వం చెబుతోంది, కాని ఈ భారాన్ని మీ నెత్తిన పెట్టుతున్నాము మీరు నిర్వహిస్తే మేము (ప్రభుత్వం) నిర్మించి రెవిన్యూ బకాయి కిస్తేల మాదిరి వసూలు చేస్తామని చెబుతున్నారు. కేవలం water courses అని పేరేగాని ఈ బిల్లులో ఏమీవదలలేదు. చెరువులు, కుంటలు, నిలువ చేసే బోయింగ్ ట్యాంకులు, ప్రకృతి సిద్ధ ప్రవాహాలు లేక వాటిభాగాలు, సరస్సులు, ప్రకృతి

సిద్ధ జలాశయాలు లేక వాటిభాగాలు, బావులు, చెరువులు, కొలనులు, కుంటలు, మడుగులు, ఇవన్నీ ఇందులో చేర్చారు. ఇక మిగిలిన ఏ నీటి వనరులూలేవు, ఏది ప్రారంభించినా మొత్తం రైతాంగంపైన భారంపడుతుంది.

(Mr. Speaker in the Chair.)

నందికొండక్రింద main canal తీస్తున్నారు. అదివిడిచి మిగతా కెనాల్స్ రైతులు తీసుకోవాలి. ఈ చట్టంక్రింద 100 ఎకరాల బ్లాక్కు చేస్తాము, వాటి క్రింద రైతాంగం ఖర్చులు భరించాలన్నారు. అక్కడ సీబింగ్స్, కొల్వలు తీసిన తరువాత సర్వేయర్లు భూమి నష్టపరిహారం, తాము ఉండటానికి నిర్మించిన భవనాల ఖర్చులు, రైతాంగంపైన వేయాలని ఈ బిల్లులో స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. మొన్ననే అదనపు శిస్తుభారం రైతులమీద మోపడం, ఇప్పుడు మళ్ళీ ఇంతభారం వేయడం అంటే ఒకవైపు అధికాహారోత్పత్తి కావాలని చెబుతూ రైతాంగమీద వారి ఆర్థికస్థిమితకు మించిన శిస్తుభారం వేసిందిపోను పరోక్షంగా ఈ భారాన్ని మోపుతూ, ఆ బాధ్యతనుంచి ప్రభుత్వం తప్పుకుంటోంది. ఇటువంటి నీటివనరులకు సంబంధించిన సమస్య ప్రభుత్వం స్వయంగా చేయనిచో, శిస్తులు రద్దు చేయాలి, నీటి బాధ్యత మీరు (రైతులు) తీసుకోండి, శిస్తులు విడిచివేయండి, వాటి నిర్మాణానికి కయిన ఖర్చులు ఏటేటా సీస్తులద్వారా ఇవ్వండి అనైనా చెప్పాలి. అలాలేకుండా ఈ భారాన్ని రైతాంగమీద మోపడం అన్యాయం. ఇటువంటి బిల్లును ఎవరూ అంగీకరించరాదని వాచను తీసుకోవాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీనుంచి మంత్రిగారికి సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. అయ్యపురెడ్డి (మిడ్నార్):—అధ్యక్షా, ఈ బిల్లుపైన వచ్చినటువంటి కమ్యూనిస్టుపార్టీ వ్యతిరేకత చూసినపుడు నాకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది. ముఖ్యముగా నాగిరెడ్డిగారు చేసినటువంటి ఉపన్యాసం వింటుంటే ఎటువంటి న్యాయమైన బిల్లును అయినా ప్రచారం నిమిత్తం ఉపయోగించే దానికి వెనుదీయరనేది స్పష్టంగా తేలిపోతుంది. ఈ బిల్లు యొక్క అవశ్యకత వాస్తవానికి ఇప్పుడు వస్తున్నటువంటి మేజర్, మైనర్ ఇరిగేషన్ క్రింద రైతులయొక్క బాధలు ఎవరైనా తుణ్ణంగా విచారిస్తే. వారికి తెలుస్తుంది. నా అనుభవములో కె. సి. కెనాల్ క్రింద కొత్తగా పొరుదల కాలువలు ఏర్పాటు చేస్తున్నప్పుడు ఆయకట్టు దారులయొక్క బాధలు చూసినపుడు, రకరకాల అక్షేపాలు వింటున్నప్పుడు ఇట్లాంటి చట్టం లేకపోయింది అని మేము భావించటము జరిగింది. ఇప్పటికైనా

Government Bill :
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.

ప్రభుత్వం యీ చట్టం చేస్తున్నందుకు వారిని అభినందించాలి. రైతులపై పెద్ద భారం పడుతుందని, రైతులపైన కొత్తగా పెద్ద భారం వేసి రైతులంగాన్ని కృంగి దీస్తున్నారని కమ్యూనిస్టుపార్టీ వేస్తున్న అపవిత్ర-యీ యాభ్యున్న పూర్తిగా మాననపుడు—ఏమాత్రం సబబుకాదని తేలుతుంది. నా అనుభవంలో ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. కె.సి కెనాల్ క్రింద కొత్తగా కాలువలు ఏర్పాటు చేస్తున్నప్పుడు ఒక ఎకరా, రెండు ఎకరాలు, మూడు ఎకరాలు ఉన్నటువంటి రైతులు—వారి నీరు కావాలని, కాలువలు కావాలని ఘోష పెడుతుంటే—పది ఎకరాలు, 20 ఎకరాలు 30 ఎకరాలు ఉన్న రైతులు దానికి అడ్డంకు చేశారు. కాలువలు యివిధంగా త్రవ్వడానికి లేదు ఈవిధంగా త్రవ్వనే ప్రవ్వనద్దని అడ్డంకు చేశారు. ఎకరా, రెండు ఎకరాలు మూడు చేసుకొని ఏదైనా ప్రభుత్వదామనుకునే పేర్లైన రైతులు పెద్ద రైతుల పాలంలో నుండి ఒక కాలవ రావలసివంటే, ఎక్కడానికి పోయింది ఏదట్లుండి వారు వంద ఎకరాలకు, 50 ఎకరాలకు కూడా మేము కె.సి కెనాల్ క్రింద కాలవలు త్రవ్వమంటే వారు ఏవ్వారు. కాని, పెద్ద రైతులు ఆ కాలువను పూడ్చేశారు. పూడ్చేసిన ఫలితంగా చిన్న రైతులకు ఎవరికీ వీటిపొందల సౌకర్యం అభించక పోవటం, ఒక వేళ అటువంటి కాలవ ఉన్నప్పుటికి ఆ కాలవ ద్వారా నీరు రాకుండాపోవటం జరిగింది అయితే ఆ చిన్న రైతులకు అడ్డంకు చేసుకొనే దానికి—చట్టం క్రింద అడ్డంకు పుసుకోవాలి? ఎవరికి పోయి అడ్డంకు చేసుకోవాలి అన్నది తెలియలేదు. ఇటువంటి ఘట్టాలలో చిన్న రైతుల యొక్క హక్కులను ఏవిధంగా రక్షించడానికి వీలుంటుందో ప్రతిపక్షం వారిని చెప్పవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఎన్నోసార్లు ఇటువంటి క్లిష్ట పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. ఎకరా, రెండు ఎకరాలు, పావు ఎకరా ఉన్నటువంటి ప్రతిఒక్క ఆయకట్టుదారు ఒక చట్టం క్రింద (ఇప్పుడు కొత్తగా రాబోతున్నది) షార్ట్ మెంటరీ రైట్ ఆఫ్ చాల్డర్ ఫ్లో ఉంటే ఒక వేళ నాకి హక్కు ఉన్నది — అని కోర్టును పోయి ఏర్పాటు చేసుకోగలడు. ఇప్పుడు కొత్తగా నిర్మాణము అవుతున్నటువంటి ఆయకట్టు లోపైన ఉన్నటువంటి ఖామి వాడు, వాచేలోనుండి కాలవను పోనివ్వను, ఒక వేళ పోచిచ్చినా, నేను పూడ్చేస్తాను; అంటే చిన్న రైతులకు సివిల్ కోర్టుకు పోయే దానికి కూడా వీల్లేనటువంటి దుస్థితి యీ వాడు ఉంది, కాని, మూడవ సెక్షన్ లో ప్రతి ఒక బ్లాకులో కూడా 100 ఎకరాలు ఉన్న బ్లాకులలో ఏ ఆయకట్టుదారు అయినా కాని, సబబు అయినటువంటి న్యాయమైనటువంటి కాలువలు, నీటి పారుదల ఏర్పాటు చేసే దానికి ప్లానుకు ఏర్పాటు చేసి, ఇరిగేషన్ అఫీసర్ కు చూపించి,

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

అతనిద్వారా అటువంటి కాలవను ఏర్పాటు చేసుకొనేదానికి సక్రమమైన హక్కు కలుగజేశారు. ఇరిగేషన్ ఆఫీసర్ దానిని వల్లమ్ చేయాలి. ఆక్షేపణలన్నీ వినాలి. ఒక తీర్మానం చేయాలి. ఎవరైనా ఒకరిద్దరు రైతులు ఒడ్డంవచ్చి నిరంకుశంగా ప్రవర్తిస్తే వారి నిరంకుశత్వాన్ని త్రోసిపెట్టేదానికి అతడికి లాండ్ ఎక్సిజిషన్ పవర్స్ కూడా ఉన్నవి. దానిమీద జిల్లా కలెక్టర్ కు కూడా పవర్ ఉంది. ఇలాంటి సబ్జెక్టులన్నీ, ఎంతో అవసరమైన చట్టాన్ని తీసుకువస్తే ఏదో రైతాంగంపైన పెద్ద భారాన్ని వహింపజేస్తున్నారు; రైతులపైన కొత్తరకం పన్నులు ప్రవేశపెడుతున్నారు అని చెప్పటము సబబుకాదు. నీటి పారుదల సౌకర్యాన్ని కలుగజేసేదానికోసం అలాంటి సౌకర్యాన్ని పొందటంకోసం, రైతులు చిన్న చిన్న కాలవలు త్రొప్పుకోటానికి, కాలువలు మెయిన్ లైన్స్ చేసుకొనేదానికి అయ్యే ఖర్చును ఏ మూత్రం వెనుదీయకుండా భరించగలరు అవి పి. డబ్ల్యు. డి. వారే చేసి, వాటిని మెయిన్ లైన్స్ చేయాలంటే, అది ఎప్పటికీ సాధ్యమయ్యే పని కాదు. పి. డబ్ల్యు. డి. డిపార్ట్ మెంట్ వారిపైననే ఆధారపడి, వారు వచ్చి మెయిన్ లైన్స్ చేయాలి. ఆ ఖర్చంతా వారే పెట్టాలి అంటే, అది కాంక్షన్ అయి, ఎస్టిమేట్స్ అయి, దాని విధానం పూర్తి కావటానికి చాలా కాలం పడుతుంది. అటువంటి జాప్యానికి అవకాశం లేకుండా, యీ చట్టం వల్ల ప్రతి ఒకరైతూ వెంటనే ఇరిగేషన్ ఆఫీసర్ దగ్గరకుపోయి, తనయొక్క అప్లికేషన్ ఇచ్చి, తద్వారా తగినటువంటి నీటి వనరులు కలుగజేసుకొనటానికి ఎంతో వీలుగా ఉన్నది. ఈ చట్టాన్ని నేను సంపూర్ణంగా బలపరుస్తూ, దీనికి వచ్చిన ఆక్షేపణలు నిరాధారమైనవని, నిర్దేశితమైనవని, యీ చట్టాన్ని సరిగా పరిశీలించకుండా ప్రచారనిమిత్తం చేస్తున్నటువంటి పని అని నేను చెప్పగలను.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:—అధ్యక్షా, గౌ. అయ్యప్ప రెడ్డిగారి వాదన సహేతుకంగా లేదని చెప్పదలచుకొన్నాను. ఏ ప్రాజెక్టు కట్టాలని ప్రభుత్వం ఎంచుకొన్నప్పటికీ, ఎస్టిమేట్స్ వేసిన తర్వాత, బోడెలు త్రవ్వేది కూడా—ఆ పని ప్రభుత్వమే తీసుకోవాలి...

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—అధ్యక్షా. వారు మాట్లాడారు.

శ్రీ ఎం. రాంగోపాలరెడ్డి:—అధ్యక్షా, నేను కమ్యూనిస్టుపార్టీ సభ్యుడిని కాదు, ఇకముందు అవాలనే కుతూహలం కూడా లేదు. అయినాగాని నేను

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

యీ బిల్లును వ్యతిరేకిస్తున్నాను. ఇది కేవలం కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారే వ్యతిరేకిస్తున్నారని ఇప్పుడు ఏదైతే ఆరోపణ చేయబడిందో, అది నిజమైన మాట కాదు. అది నేనుకూడ వ్యతిరేకిస్తున్నాను. కారణమేమంటే—ఇది రైతులపైన అదనంగా భారం మోపుతున్నది. రైతులకు రక్షణ కల్పిస్తామంటే, హక్కులు కల్పిస్తామంటే, వారికి కెనాల్స్ ఇతర భూములలోనుండి తీసుకుపోవటానికి రక్షణ కల్పిస్తామంటే ఎవరికి ఏమీ ఆశేపణ లేదు. కాని, అందుకు అయ్యేఖర్చు—రైతుల దగ్గరనుండి వైకం అడగకుండా అవసరాలు చేయండి అని నేను అడుగుతున్నాను. ఎంత సేవటికీ ఇది ఫైనాన్సుబిల్లు కాదని అంటున్నారు. ఫైనాన్స్ బిల్లు అంటే ఏమిటి? వైకం వసూలు చేయుట, ఖజానాకు తీసుకుపోవుట; అందులో నుండి ఖర్చు చెట్టుట. ఈ బిల్లు ద్వారా కూడ రైతులనుండి వైకం తీసుకొంటారు. ఆ కెనాల్స్ కోసం, వాటి మెయిన్ టెనెన్స్ కోసం ఖర్చు పెడతారు. అయితే యీ నాడు గ్రామాలలో రైతులకు ఏ చిన్న పని కావాలన్నా వారిదగ్గర నుండి ప్రభుత్వం వైకం కావాలంటున్నది. చిన్న రోడ్ కావాలన్నా, చిన్న స్కూలు కావాలన్నా దానికి కంట్రీబ్యూషన్ కావాలి. ఇప్పుడు చిన్న కెనాల్ ప్రవాహాలన్నా దానికి వైకము కావాలంటున్నారు. ఈ విధంగా రైతులనుండి వైకం లాగేస్తుంటే, వారి పరిస్థితి ఏమవుతుంది? రైతుల పరిస్థితి మేము లెక్క చేయము అని అంటే, లెక్క చేయకపోండి. కాని రైతుల పరిస్థితి ఊహించినాడు మన ఆహార ఉత్పత్తి తగ్గిపోతుంది. దానికి నిదర్శనం—మొన్న నాలుగు దినాలు ఆహార సమస్యపై నో-కాన్ ఫిడెన్స్ మోషన్ మీద జరిగిన చర్చలు. ఈ వాడు రైతులయొక్క పరిస్థితి ఊహించింది. వారు వ్యవసాయంపై వైకం ఇన్ వెస్ట్ మెంట్ చేయలేకపోతున్నారు. అందువల్ల ఉత్పత్తి తగ్గిపోతున్నది. ఈ నో-కాన్ ఫిడెన్స్ తీర్మానంపై చర్చలు జరిగిన మరునాడే ప్రభుత్వం యీ బిల్లు తెచ్చి రైతులవద్ద కాస్తోకూస్తో ఉన్న డబ్బు కూడ లాగేస్తామంటున్నారు. దానివల్ల ఇంకా మన ఆహారోత్పత్తి తగ్గి, ఇంకా కరువు కాటకాలు ఏర్పడతాయి అని మనవి చేస్తున్నాను. నిజాంసాగర్ ప్రాంతం అనుభవం ఉంది. ఆ ప్రాంతాన్నిండి భూమి డెవలప్ కావాలంటే 80 సంవత్సరాలు పట్టింది. అక్కడ రైతులనుండి డెవలప్ మెంట్ కు వైకం తీసుకోలేదు. అక్కడ కాలవలు రిపేరుచేయటానికి వారి నుండి వైకము తీసుకోలేదు. అఖర్చులేమీ వారివద్దనుండి తీసుకోకపోయినా ఆ ప్రాంతాన్నిండి డెవలప్ కావటానికి 80 సంవత్సరాలు పట్టింది. ఈ కెనాలు డెవలప్ మెంట్ కు కారకు—అని రైతులనుండి వైకం తీసికొనే ప్రయోజనం లేదు.

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

చిన్న కోడిపిల్లను మనం వాడుకొంటే ఎట్లాగైతే ఏమీ రుచి, లాభం ఉండదో, ఆ విధంగా రైతులదగ్గరనుండి ఈ విధంగా డబ్బు లాగివేస్తే పంట అభివృద్ధి కాదు కాబట్టి, వాటర్ సోర్సెస్ నిర్మాణం మెయిన్ టెనెన్స్ లకు అయ్యే ఖర్చు ఆ రైతుల దగ్గర తీసుకొంటామని ఉన్న క్లాజు ఉపసంహరించుకొంటే యీ బిల్లు లాభదాయకం అవుతుంది, లేకపోతే దేశంలో అనర్థం ఏర్పడుతుంది; దేశంలో ఉత్పత్తి తగ్గుతుంది. మనకు అన్ని విధాల హాగులు ఉండకూడ మనం సరిగా పంటలు. పండించుకోలేని స్థితిలో ఉన్నామని ఇతర దేశాలచే హేళన చేయబడుతున్నాము. కాబట్టి ప్రభుత్వము యీ బిల్లును మరొకసారి సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించి, దానిని తుణ్ణంగా విచారణచేసి—ఏదైతే రైతులనుండి వైకం వసూలు చేసే క్లాజు ఉన్నదో ఆ క్లాజును డిల్ట్ చేసినట్లయితే—అది అంగీకార యోగ్యం అవుతుందని మనవి చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటేశ్వరరావు:—అధ్యక్ష. అయ్యపురెడ్డిగారి వాదన విన్న తదుపరి నాకు మాట్లాడవలెననే సంకల్పం కలిగింది. వారేదో చిన్న చిన్న రైతులపక్షాన నిలబడి—అసలు రైతులకు మేలు చేయడము కొరకే యీ బిల్లు తీసుకువస్తున్నామని; కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేవలము ప్రచారము నిమిత్తము యీ బిల్లును వ్యతిరేకిస్తున్నదని చెప్పటం—అది సహజము కాదు.

కీ ఎకరాలు, 4 ఎకరాలకు రైతులకు నీరు యివ్వవద్దు అని కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఎన్నడూ ఆనలేదు. ఆ బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. Financial liability లేకుండా యిప్పించాలని కమ్యూనిస్టుపార్టీ చెబుతున్నది. ఇంతవరకు తెలంగాణాలో ఎక్కడా కూడ, ఏ చెరువు క్రింద, ఏ కుంటలో కూడ ప్రభుత్వం తన బాధ్యతను పూర్తిగా నిర్వర్తించింది. చిన్న రైతులుగాని, పెద్ద రైతులుగాని చాళ్ళమీద ఇటు వంటి ఖర్చులు, మొదలైన వన్నీ వేయలేదు. వసూలు చేయలేదు అనేది ఆసుభ వంలో ఉన్నది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం తీసుకు వచ్చివటువంటి చట్టంలో తరతరాల నుంచి వస్తున్నటువంటి ఈజ్ మెంటరీ రైట్స్ ను కూడ తీసి పారేసిన క్లాజు చివరలో ఉన్నది. శ్రీ అయ్యపురెడ్డిగారిని చూడమని మనవి చేస్తున్నాను. The provisions of this Act shall have effect notwithstanding anything inconsistent therewith in any other law, custom, usage, or agreement for the time being in force or any decree or order of a court, Tribunal or other authority. ఎక్కడైనా తగాదాలు వడి

Government Bill
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964 as Reported
by the Regional Committee.

కోర్టులో ఏదైనా హక్కులు సంరక్షించుకుంటే వాటిని కూడ మీరు ఈ చట్టం ద్వారా తీసి పారేస్తున్నారు. చిన్న రైతులు పెద్దవిరగతి రైతులు, వర్షపుర గతి రైతులకు ఏవో కొన్ని హక్కులు సంపాదించకన్నా వాటిని కూడ ఈ చట్టం వమ్ము చేస్తున్నదనే సంగతి మనకు స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. కాబట్టి చాలా ప్రతి irrigation work having Ayacut more than 2000 areas అని ఉంటే ఇప్పుడు ఈ చట్టమును అన్నిటికీ వర్తించే వ్యవస్థలో తీసుకు వస్తున్నారు. ఈ రకంగా provisions యివ్వడం వచ్చినట్లుగా మీరు తీసుకు వస్తున్నప్పుడు దానిని వ్యతిరేకించకుండా ఉంటే అది పరకంగా సహేతుకంగా ఉంటుంది కేవలం ఈ ప్రచారం నిమిత్తం కమ్యూనిస్టు పార్టీ వ్యతిరేకిస్తున్నది. కాంగ్రెసు వైపునుంచి చెప్పడం యిందులో ఉన్నటువంటి వాస్తవాలను మరచి పోయినట్లే అవుతుంది. నీళ్లు పుచ్చుకున్నందుకు charges వేస్తున్నారు. అంటే అది కొంత పరకు సహేతుకం అనుకొందాము. నీళ్లు discharge అవుతూ ఉంటే, surplus గా water పోతూ ఉంటే వాటికి కూడ ఈ రైలే భరించాలి అనే నిబంధనలు కూడ యిది పరకు పాత Act లో లేవు ఇది క్రొత్తగా పొందుపరచి తీసుకు వస్తున్నారు. ఈ రకంగా discharge అయ్యే water surplus గా పోయే water రైతు ఎట్లా ఆప గలుగుతాడు. వాటియొక్క ఖర్చును ఎంతవరకు భరించ గలుగుతాడు, ఎంత విపరీతంగా ఖర్చు పెరుగుతుంది దానికి ఏమైనా అంచనా ఉన్నదా? ఈ పరిస్థితులన్నీ ఉన్నాయి. క్లాజువారి discussion వచ్చినప్పుడు ఆ వివరాలన్నీ చెప్పడం జరుగుతుంది. కాబట్టి వారు యిది చెప్పడం సరైనది కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. అయ్యపురెడ్డి: వెంటే శ్వరరావుగారు Clause 15 చదివే— not withstanding anything inconsistent therewith in any other law, custom, usage, or agreement for the time being in force or any decree or order of a court, Tribunal or other authority అని చెప్పారు. నేను ప్రత్యక్షంగా చూచిన విషయం వారికి చెప్పుతాను. దాని యొక్క సౌలభ్యం అర్థం అవుతుంది. క్రొత్తగా K. C. Canal క్రింద ఒక రైతు ఎకరా భూమికి నీరు పారించుకున్నాడు అని దరఖాస్తు పెట్టుకొన్నాడు. Irrigation Channel కూడ వచ్చింది. వైన ఉన్నటువంటి భూస్వామి ఆతేవని చేశాడు. ఆతేవని చేసిన తరువాత కోర్టుకు పోయి decree కూడ తీసుకున్నాడు. Irrigation యిచ్చాడు దానియొక్క భూమికి పారుదల లేకుండా చేశాడు. ఆ విధంగా దానికి గత 7, 8 సంవత్సరాలముంచి నీరు లేకుండా వట్టిగా పెట్టు

కున్నాడు. High Court కు వెడితే కూడ injunction యివ్వలేదు. వాని favour లో ఆ decree finalise అయిన తరువాత యింక వానికి మోక్షమే లేదు. ఈ section క్రింద application పెట్టుకొని not withstanding any provision— అని over right చేసుకోవడం వల్ల వారికి benefit ఉంటుంది గాని కష్టం ఏమీ ఉండదు. వారు చెప్పే ఆక్షేపణ అంతా Clause 3 కి 100 ఎకరాలు ఉన్నటువంటి block లో ఈ water channels వాటియొక్క maintenance రైతు భరించాలనేది ఒకే చాల భారంగా కనబడుతున్నది గాని మిగతా Clauses కు ఆక్షేపణ లేదు అనుకుంటాను. ప్రభుత్వమే భరించాలి అనేటట్లయితే మిగతా provision of the Act కు ఏ మాత్రం ఆక్షేపణ ఉండదు అనుకుంటాను. ఆ 100 ఎకరాలలో ఉన్న water courses maintenance ఆయకట్టుదారు భరించాలి అనే ఆక్షేపణకు నేను తరువాత క్లాజువారీ చర్చ వచ్చినప్పుడు సంజాయిషీ చెప్పగలను.

శ్రీ జి. నీ. వెంకన్న (ఉరవకొండ) :— అధ్యక్షా మంత్రి రామచంద్రారెడ్డి గారు అసెంబ్లీ ప్రారంభంనుంచి యిప్పటి వరకు పన్ను వేయడం తప్ప వేరే ఏమీ కనబడడం లేదు. అదృష్ట వశాత్తు ఆనంతపురం జిల్లాలో High Level Canal వచ్చింది అనుకోండి. High Level Canal క్రింద, Low Level Canal క్రింద చాలమంది భూములు నీరు పారుతున్నప్పటికైనా రైతాంగం ఆర్థిక స్థోమత లేక cultivation చేయలేకుండా పోతున్నారు. రైతు ప్రతి సంవత్సరం పంటలు లేనందువల్ల కరువులకు గురై ప్రతి సంవత్సరం ఎక్కువ శాకిలకు గురి అవుతూ ఆర్థిక స్థోమతలేకుండా సేద్యంచేసే దానికి అవకాశంలేకుండా వుండేవరిస్థితులలో యిటువంటి చట్టాన్ని తీసుకు వచ్చి ఇప్పుడు క్రొత్తగా High Level Canal క్రింద వచ్చే భూములకు బోరెలు చేసుకొనే దానికి అటు తరువాత పారించుకొనే దానికి వాళ్లు స్వంతగా చేసుకొంటేనే పంట పండించుకోడానికి అస్కారం వస్తుంది. ఇదంతా వాళ్ళకు కష్టంగా ఉంటుంది. కాబట్టి కనీసం ఆ drought affected areas, famine areas లో ఉండే ఈ జిల్లాలను అయినా, ఈ చట్టము నకు గురికాకుండా తొలగిస్తారేమోనని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఈ బిల్లును తీసుకువచ్చి రైతులమీద మరొకసారి పన్ను వేయడానికి పూనుకొన్నారు. అయ్యపురెడ్డిగారు తన అనుభవం చెప్పారు. K. C. Canal ఒక ఎకరాకు నీళ్లు రావాలంటే High Court కు వెళ్ళారు అని ఒక instant కూడ యిచ్చారు. K. C. Canal విషయం

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

అనుభవం అలా ఉన్నది. అదేకాదు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు క్రింద ఉండి High Level Channel గాని, Low Level Channel లో గాని యింత వరకు సాగు కాలేదు. కారణాలు ఏమిటి అని కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిశీలించింది. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా పరిశీలించింది. అక్కడ భూమి సాగు కానిపోవడానికి కారణాలు ఏమిటి అంటే—పెద్ద కాలువలు ప్రవీణస్థితికి కూడా చిన్న కాలువలు ప్రవృత్తమవుతున్నాయి. అందువల్ల అను ప్రభుత్వం అనుచు 20 ఎకరాలకు కూడా ప్రభుత్వ కోటీడు రాబట్టి ఈ భూమి అంతా సాగు కావడం లేదు. అనుకోన్నట్టువంటి మూడు లక్షల ఎకరాలు target మనం reach కాలేకపోయాము. కాబట్టి కాలవలన్నీ ప్రభుత్వమే త్రవ్వాలి అని నిర్ణయం తీసుకొని ఆ విధంగా చేసిన తరువాతనే ఎక్కువ భూమి సాగులోకి వచ్చిందని అయ్యివుండేదానికూ మరచిపోవడం అనుకుంటాను. వారికి గుర్తు ఉన్నదనుకుంటాను. వారి జిల్లాలో గతంలో కూడా ఇదే అనుభవం ఉన్నది. K. C. Canal గాని, తుంగభద్ర channel లో గాని భూములు సాగు కానిపోవడానికి కారణం చిన్న కాలువలు ప్రవీణ స్థితి అందజేయడంలో ప్రభుత్వ విభాగం విఫలం అయిందని మన అందరకు తెలుసు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఈ నాడు మళ్ళీ 100 ఎకరాల వరకు తీసుకు వచ్చి నైనులు ప్రభుత్వకోవాలని వాళ్ళరు యిక మీద పన్ను వేస్తాము అని అంటే ఇది అదనంగా పన్నుగాక మరేమిటి అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఒక ప్రకృత ప్రభుత్వం అనేక projects కడుతున్నది. ఇవన్నీ మెట్ట ప్రాంతాలకు ఉపయోగపడే ప్రాజెక్టుల అక్కడ యిదవరకే drought లో బాధ పడుతున్నారు. వాళ్ళ పైన betterment tax అని యింకా అనేక రూపాలలో పన్నులు వేయడం జరుగుతున్నది. దానితోపాటు అదనంగా కాలువలు మీరే త్రవ్వకోవాలని అంటే సాధ్యం అవుతుందా అనేది ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. కోర్టుకు వెళ్ళిన రకం ఉదాహరణ చెప్పారు. అక్కడ ప్రభుత్వమే కాలవలు త్రవ్వే వుంటే ఆయన కోర్టుకు వెళ్ళాల్సిన అవసరం లేదు. ఆ బాధ్యత తీసుకోవలసిన అవసరం లేదు. తప్పకుండా ప్రభుత్వం త్రవ్వాలని నా అభిప్రాయం. ఒక ఎకరంగాని రెండు ఎకరాలుగాని ఎవరైనా వరే ఆ రైతులు అభ్యంతరం చెట్టినప్పుడు ప్రభుత్వం ఆ బాధ్యత తీసుకొని త్రవ్వడానికి పూనుకొన్నప్పుడు కోర్టుకు వెళ్ళే ప్రమాదం ఉంది. అలా కాకుండా మీరే త్రవ్వకోవాలని అనే టప్పుడు అటువంటి వాడికి ఈ క్లాజ్ న రైతు చేయాలని ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకోవలసిందిగా అర్జీ కావడం లేదు. అటువంటి వాడు ఆ రైతు application పెట్టడం application పెట్టాడు కాబట్టి మొత్తం కారం రైతు మీద పడటం

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

ప్రమాదం ఈ Act వల్ల వస్తుందనే అనుమానం కూడ ఉన్నది. అది కాదని మంత్రిగారుగాని, వారు గాని విశదీకరించ వలసిన అవసరం ఉన్నది. క్రింది రైతులకు వైరైతులు సామాన్యంగా నీళ్లు రానీయకుండా అభ్యంతరం పెట్టిన సమయాలు ఉన్నాయి. వారంతా ప్రభుత్వానికి report చేయాలి. R. D. O.కు గాని Assistant Engineer కు తెలియపరచినప్పుడుగాని suo motoగా గాని వారు తమంతట తాముగా పరిశీలించి estimate చేస్తారు. ఆ estimate cost అంతా వాళ్లు భరించినప్పుడే ఆ కాలువ త్రవ్వడం జరుగుతుందని, ఆ రూపంలో పెట్టడం జరిగితే ఇది సాధ్యమయ్యేదా? మన ప్రభుత్వం estimates మనకు తెలుసు. ప్రభుత్వం వేసినటువంటి కాలవ ఖర్చులు, దాని supervising ఖర్చులు, maintenance ఖర్చులు యివన్నీ వేసినప్పుడు అది పెరిగిపోతుంది. ఆ estimate అంతా రైతులు భరించ గలుగుతారా? ఒక్కొక్క ఎకరానికి ఎంత అవుతుంది? వీటన్నిటినికూడ అలోచించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. అవిధంగా చూసినప్పుడు నూతనంగా ప్రాజెక్టులు కట్టే ప్రాంతంలో యిదివరకు వేసిన ఖర్చులు గాక ఇది మరొక అదనపు ఖర్చు అంటే పెద్ద అతిశయోక్తి ఏమీ కాదు. ఈ చట్టంలో మరొక రూపంలో త్రవ్వకం అనే పేరుతో వన్ను వేయడం జరుగుతుంది. తెలంగాణాలో అలాంటిది ఉన్నదని మంత్రిగారు వదేవడే చెబుతూ వచ్చారు. తెలంగాణాలో ఏ ప్రాంతంలో అలాంటిది యిటువంటిది ఆములు జరిపారు అవి ప్రశ్నిస్తున్నాను. నా అనుభవంలో తెలంగాణాలో ఎక్కడా లేదు. సర్కారుజిల్లాలో ఎక్కడా లేదు. తెలంగాణాలో కూడ బహుశః చట్టం కాగితం మీద ఉన్నదేమో కాని గ్రామ సమితిలో దీనిని వర్తించినట్లుగా ఏ రైతు ఎప్పుడూ చెప్పలేదు. ఇక్కడ ఉన్న శాసన సభ్యులు ఎవరూ కూడ తమ అనుభవం ఉన్నంతవరకు చెప్పడం జరగలేదు. బహుశః మంత్రిగారు కూడ ఈ చట్టాన్ని అనుభవంలో చూచి ఉండరేమో! కాగితం మీద ఉద్యోగస్థులు దృష్టికి తీసుకు వచ్చినప్పుడు చూసి ఉండవచ్చు. వారు అనుభవంలో చూసి వుండరు. ఇటువంటి చట్టాన్ని ఈ నాడు తీసుకు రావడం అంటే అదనంగా వన్ను వేయడం తప్ప మరేమీ కాదు. ఒకచేత ఉండవచ్చుగాని తెలంగాణాలో ఉన్నటువంటిది ఆంధ్రకు వర్తింప చేయాల్సిన అవసరం ఈనాడు ఏమీ వచ్చింది? ఈనాడు భూమినంతా సాగులోకి తీసుకు రావడానికి ప్రయత్నం చేసే యీ సమయములో కాల్యట శ్రవ్వి వీరు పారుదల చేసుకోవడానికి కూడా దానివై మరొక వన్ను వేయడం న్యాయంకాదని మనవిచేస్తున్నాను. దీనిని ప్రభుత్వం ఉపసంహరించుకోవడం న్యాయమని, లేకపోతే రైతులకు చాలా యిబ్బంది కలుగుతుందని ప్రభుత్వ

Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.

దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. ఇంకొక వాదం ఏమిటంటే—నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టుకు ఖర్చులన్నీ పెరిగి పోతున్నాయి కాబట్టి, దానిని తగ్గించుకోడానికి యిది ఒక అవకాశం అంటున్నారు. అది సరియైన వాదమా? అని నేను ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ప్రాజెక్టు ఖర్చుల దృష్ట్యా పన్నులను పెంచుకుంటూ పోవడం ఏ మాత్రం కూడా న్యాయం కాదని మరొకసారి చెబుతున్నాను. ప్రాజెక్టులు అవసరమే కావాలనే కోరుతున్నాము. కాని రైతులపై అదనంగా పన్ను వేస్తూ యిబ్బంది కలిగించడం అధికోత్పత్తి దృష్ట్యా కూడా న్యాయం కాదని దీనిని ఉపసంహరించుకోడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతూ నేను సెలవు తీసు కొంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు యొక్క ముఖ్యోద్దేశాలను ఇదివరకే, బిల్లు ప్రవేశపెట్టినప్పుడే మనవిచేశాను. తరువాత యీ బిల్లును సెలెక్టు కమిటీకి పంపించడం సెలెక్టు కమిటీ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత రీవీన్డ్ కమిటీవారు చర్చించడం కూడ జరిగినది. సెలెక్టు కమిటీకి పోకముందుకూడ ఎవోడిషన్ సభ్యులతో చర్చించడం కూడ జరిగింది. అయితే ఇప్పుడు మాట్లాడిన గౌరవ సభ్యులు ఏదో అడిషన్ టాక్సేషన్ అని చెప్పడం మాత్రం న్యాయంకాదని మాత్రం మనవి జేస్తున్నాను. దీనిలో అడిషన్ టాక్సేషన్ మాత్రం ఏమీ లేదు. ఈ బిల్లు తీసుకురావడానికి ముఖ్యంగా—తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఇగ్రికేషన్ అక్టు 1857 ఫస్ థిని అనుసరించి పట్టేదార్లు ఆ సోర్సెస్ ను మెయిన్ టెయిన్ చేసుకొనడానికి అవకాశమున్నది: కాని ఆంధ్రప్రాంతములో మాత్రం అటువంటి అవకాశం లేదు. దానిని అనుసరించి ఉభయ ప్రాంతాలలో యీ చట్టాన్ని సమన్వయం చేయడానికి గాను యీ బిల్లు ఉద్దేశించబడుతున్నది. అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా డెవలప్ మెంటర్ యాక్టివిటీస్ వచ్చిన తరువాత కొత్త కొత్త ప్రాజెక్టులు అనేకం కడు తున్నాము, కొత్త కొత్త ప్రాజెక్టులు కడుతున్నప్పుడు అందుకు మనం చాలాదబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నాము. దబ్బు ఖర్చు పెట్టిన తరువాత కూడా ఆయకట్టులన్నీ సక్రమంగా డెవలప్ కావడంలేదు, ఇగ్రికేషన్ పొటెన్షియాలిటీ క్రియేట్ చేయబడిన తరువాత దాని యుటిలైజేషన్ సక్రమంగా జరగడం లేదని మన అనుభవం చెబుతున్నది. ఇతర రాష్ట్రాలలో కూడ ఇదే అనుభవం వచ్చింది. యితర రాష్ట్రాలలో కూడ అనేక చోట్ల యీ చట్టము చేయబడినది. వారు దానిని అమలుజేస్తున్నారు. పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు కట్టిన తరువాత యుటిలైజేషన్ మాత్రం సక్రమంగా జరగకపోతే

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

మన ఎకానమీ కూడా సక్రమంగా జరగడానికి వీలులేదు. ఇతర దేశాలనుండి కావలసినంత డబ్బు అప్పుతెచ్చుకుంటున్నాం. దానికి ఇంటరెస్టు ఇవ్వవలసిన అవసరముంటుంది. పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు కట్టుకున్న తరువాత ఆయకట్టులు డెవలప్ కాకుండా వుంటే ప్రభుత్వానికి ఎంతో నష్టం వస్తుంది. ఆహార సమస్య పరిష్కారంలో ఎంతో ఇబ్బంది కలుగుతుంది. ఇన్ఫ్రిగేషన్ పొచ్చెన్నియాలిటీ క్రియేట్ చేసిన తరువాత వాటి యుటిలైజేషన్ సక్రమంగా జరుగకపోతే ఏవిధ మైన చర్యలు మనం గైకొనాలి? ఇందులో చాలా ఇబ్బందులున్నాయి. ఆయకట్టు డెవలప్ చేసుకునే విమిత్తం ప్రభుత్వం లోన్స్ యిస్తున్నది. అయితే ఇప్పుడు 20 లక్షల ఎకరాలు నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద మనం సేద్యానికి తీసుకొన్నప్పుడు ఆ 20 లక్షల ఎకరాలకు మీరే బోడె చానెల్స్, కెనాల్స్ త్రవ్వకోండని చెప్పడం లేదు. దానిలో ఒక లిమిటేషన్ మాత్రం పెట్టాము. అన్ని విషయాలు దృష్టిలో పెట్టుకుని వంద ఎకరాలకు లిమిట్ పెట్టాము. తెలంగాణాలో ఇదివరకు అవిధంగా చేశాము. ఎక్కడ కెనాల్స్ కారీయింగ్ కెపాసిటీ మూడు క్యూసిక్కు కంటే తక్కువ వుంటాయో అక్కడ ఆయకట్టుదారులు మెయిన్ టెయిన్ చేసుకోవాలని యిదివరకు అక్టులో కూడ వున్నది. దానిని అనుసరించి తెలంగాణా గ్రామాలలో లేదని కొంతమంది గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. కాని, నేను ఇదివరకు తెలంగాణా రీజిస్ట్రేషన్ కమిటీలో కూడా మనవిచేశాను. అటువంటి కాంట్రీట్ కేసెస్ అక్కడక్కడ వున్నవని నేను వారికి చెప్పాను, రైతులు సామాన్యంగా ఎకరం ఒక్కంటికి ఒక రూపాయో, అర్థ రూపాయో, గరికో, కుంచెడో ధాన్యం తీసుకుని ఆ కెనాల్స్ అన్నీ క్లీన్ చేసుకొని మెయిన్ టెయిన్ చేసుకోవడం జరుగుతుంది. ఆ విధంగా చేసుకొనకపోతే నష్టం జరుగుతుంది. వాటర్ సప్లయ్ సక్రమంగా జరగదు. ఇదివరకు దస్టబిల్ సిస్టమ్ వుండేది. అది పోయిన తరువాత సామాన్యంగా రైతులు మెయిన్ టెయిన్ చేసుకుంటూనే వున్నారు. మూడు క్యూ సిక్కు అంటే మూడు వందల ఎకరాలకు వర్తిస్తుంది. అది ఇప్పుడు వంద ఎకరాలకు దింపాము. ఆంధ్రప్రాంతంలో మాత్రం ఇదివరకు ఎక్స్టిజిషన్ కు ఆ విధంగా వుండేది: 150 ఎకరాలవరకు. దానిని మాత్రం వంద చేయడం జరిగింది. కాబట్టి యీ రెంటిని సమన్వయం చేయాలని యీ వంద అనేదానిని లిమిట్ గా పెట్టాము. ప్రభుత్వం పెద్ద పెద్ద కాల్వలు ఎక్కడ త్రవ్విస్తుందో అక్కడ పిల్లి కాల్వలు, పిట్టి చానెల్స్ వారినే త్రవ్వకోండని చెప్పడం జరుగుతున్నది. ఇందులో ఎక్కువగా వున్నది క్రమదానం మాత్రమే. రామగోపాల

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

రెడ్డిగారు చెప్పారు. శ్రమదానం—అంటే పీపుల్స్ పార్టీని పేషన్—గనుక వుంటే ఆయా కార్యక్రమాలలోని మంచి చెడ్డలను గమనించి చేసుకోవడానికి అవకాశ ముంటుంది. అయితే ఇందులో ప్రత్యక్షంగా వచ్చే ఇబ్బందులను గూర్చి ఆయ్యపు రెడ్డిగారు చెప్పారు. ఎలైన్ మెంట్ విషయంలోను, యిర్రీగేషన్ చిన్న రైతులకు చాలా ఇబ్బంది కలుగుతుందని గౌరవ సభ్యులు రమణగారు సెలెక్షన్ చేశారు. మొత్తం కాల్యలు రైతులే తీర్చుకోవలసి ఉన్నదని చెప్పడంకూడ సరికాదు. పంట యొక్క ఎత్తు, వొంపు, పల్లిం, మట్ట మొదలైన విషయాలన్నీ చూసిన పరువాత ఎలైన్ మెంట్ జరుగుతుంది. ఆ పరువార వంద ఎకరాల లోపలవున్న బ్లాక్కు మాత్రం రైతులను మీరే ప్రవ్యక్తం చేసి చెప్పడం జరుగుతున్నది. అయితే సీలింగు అట్టగాని ఇతర అట్టలు వచ్చినప్పుడు కన్సాలిడేషన్ ప్రాగ్ మెంట్ పుష్ వచ్చి నప్పుడు ఏమంటున్నారు? చిన్న రైతులు ఎక్కువమంది ఉన్నారు. మూడు, నాలుగు, అయిదేకరాలు గల రైతులు ఎక్కువగా ఉంటున్నారు అనే విషయం విజమే. చిన్న హోల్డింగు ఎక్కువగా వున్నది. పిల్ల కాల్యలను ప్రవ్యక్తున్నట్లయితే చాలా ఉపయోగకరంగా వుంటుంది. దానికి సంబంధించి మూలమే యిది తీసుకురావడం జరుగుతున్నది. ఇదేమీ కొత్త విషయంకాదు. ఇంతవరకు తెలిం గాదాలో జరుగుతున్న వ్యవహారమే. కేవలం రైతులపై ఎక్కువభారం పెయ్యాలని ఉద్దేశంకాదు. క్రియేట్ చేయబడిన పొత్తున్నీయాలిటీ యొక్క యుటిలిటీ షేషన్ కొరకు వుద్దేశంపడినది లెట్లు. చాలా రాష్ట్రాలలో యిది అమలు జరుగుతున్నది. ఇంకా రాని రాష్ట్రాలు దీనికొరకు ప్రయత్నిస్తున్నవి. ఇదివరకు భాక్రానంగల్ మొదలైన ప్రాజెక్టులు కట్టినప్పుడు కలిగిన అనుభవం కూడ కేంద్రంలో సమావేశం జరిగినప్పుడు తెలియవచ్చింది. యుటిలిటీ షేషన్ సక్రమంగా జరగడంలేదనే ఇబ్బంది వున్నది. దానికి కొంత డబ్బు లేకపోవడమనే ఇబ్బంది వుండవచ్చు. పీరిజన్ వున్నా, మేజర్ రీజన్ మాత్రం పిల్ల కాల్యలు తీసుకోకపోవడం వలన యీ ఇబ్బం దులు వచ్చాయి.

ముందు ముందు కట్టబోయే ప్రాజెక్టులు తొందరగా రావాలి. తొందరగా ఫుడ్ ప్రాజెక్ట్ సాల్వ్ కావాలి, అధికోత్పత్తి చేయాలి అనుకున్నప్పుడు వెంటనే డెవలప్ మెంట్ రావడానికి అవకాశాలు కలుగజేయాలి. డెవలప్ మెంట్ లోన్స్ యిస్తున్నాము. అవి యథాతథంగా ఇవ్వబడుతూనే వుంటాయి. అవి ఇచ్చినప్పుడు కెనాల్స్ శ్రవ్యకపోతే ఇబ్బంది పొచ్చు అవుతుంది కనుక పిల్ల కాలవలు శ్రవ్యకో నునే చెప్పి అట్లా శ్రవ్యకపోతే ప్రభుత్వమే శ్రవించి కాస్ట్ లికవర్ చేయడానికి

ప్రయత్నం చేస్తుంది కాని, మొదటనే త్రవ్వేసి, డబ్బంతా వారినుంచి వసూలు చేస్తామనికాదు. అలైన్ మెంటు ప్రకారం కాలవలు త్రవ్వి వుంటే, ప్రాజెక్టు తయారు కాగానే నైమల్టేనియస్ గా డెవలప్ అయితే ఇరిగేషను పొటెన్షియాలిటీ ఎక్కువ అవుతుందని యీ బిల్లు ఉద్దేశం అంతే కాని, పన్నులు వేయాలని కాదు. దీనివల్ల ప్రభుత్వానికి వచ్చేదేమీ లేదు. ఇది పన్ను కాదు. ఇది కేవలం డెవలప్ మెంట్ యాక్టివిటీ అని మనవిచేస్తున్నాను. రైతుకు అధికభారం అవుతుందని, ప్రభుత్వం దివాళా తీసిందా అని నిన్న కొంతమంది అన్నారు, అది దీనికి సంబంధించినది కాదు.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:—ఎందుకు కాదు ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—అయితే ఇక పన్నులు కూడా తీసేయవలసిందే. ప్రభుత్వానికి వేరే ఖజానా ఎక్కడైనా వుందా ? లాండ్ రెవిన్యూ, అన్నీ తీసేయండి. ఏ డెవలప్ మెంటూ కూడా అక్కరలేదంటే...

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:—ఇది పన్నుల చట్టమని మంత్రిగారు ఒప్పుకోవాలి. ఇది రైతులమీద ఇండై రెక్యుగా పన్ను అని చెప్పివేస్తే నేను అంగీకరిస్తాను కాని పన్ను లేదని చెప్పి పన్ను వేయడమంత మోసం మరొకటిలేదు.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— ఇందుతో మోసమేమీలేదు, పన్నుకాదని స్పష్టంగా మనవి చేస్తున్నాను. నగ్నంగానే వున్నది. ఎవరికాలవ వారు త్రవ్వకోవాలని చెబుతుంటే ఇది పన్ను అని వ్యాఖ్యానం చేయడం వాస్తవం కాదు. మొత్తం కాలవలన్నీ మీరే త్రవ్వకోండి అని చెప్పడానికి వీలులేకుండానా ? ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసి, అలైన్ మెంటు ప్రకారం వంద ఎకరాలు వుంటే ప్రభుత్వం త్రవ్వి పెట్టుతుంది. మిగతా పిల్ల కాలవలు అక్కడివారు త్రవ్వకుంటే తొందరగా అమల్లోకి వస్తుందని మనవిచేస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:—ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం రాలేదు. ఇరిగేషను వర్కుకు ఒక డెఫినిషను ఇచ్చారు. డెఫినిషనులో బిల్డింగు, మెషినరీ, ఫెన్సెవ్, గేట్స్, రోడ్లు—ఇవన్నీ యిచ్చాల్సింది.

Government Bill
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964 as Reported
by the Regional Committee.

“Irrigation work” includes—

x

x

x

all buildings, machinery, fences, gates, roads and other erections occupied by, or belonging to, the Government and connected with an irrigation work; which are owned, maintained or controlled by the Government.”

ఆ డెఫినిషను బ్రహ్మాండమైనట్టిది. అందులో ప్రపంచంలో రానటువంటి వస్తువేమీలేదు. ఇవన్నీ రైతులమీద వేయాలని వుద్దేశమా? దీనినివ్వడం ఎందుకు? రైతులు భరించాలని చెప్పడం ఎందుకు? రైతుకు అయ్యే ఖర్చు అంచనా లేకుండా చట్టం చేస్తున్నారా?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రారెడ్డి:—కొత్త డెఫినిషను కాదు. ప్రారాబాదు ఇరిగేషను ఆక్టులో యీ డిఫినిషను వున్నది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—తెలంగాణా పరియాలలో నుయో మోటు అని పెట్టారు. అటువంటిది ఎక్కడైనా చేసినది వున్నదా? అవి చేయ నందువల్ల, ప్రభుత్వం యిదివరకు శీసుకొని చేసినదా? అవి ప్లాట్టుటరిగా చేసి తీరాలనీ, లేకపోతే ప్రభుత్వం చేస్తుందనీ అన్నారు. తెలంగాణాలో ఏ సంవత్సరంలో ఎన్ని ఎకరాలలో చేశారు, ఎంతదబ్బు వసూలు చేశారు?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రారెడ్డి:—వారే మెయిన్ టెయిన్ చేసుకోవటన్నారు. యిప్పుడు యిక్కడ కూడ మెయిన్ టెయిన్ చేసుకోవానికి అవకాశం వున్నది కదా. సాంప్రదాయ పూర్వంగా జరుగుతోంది. చేయకపోతేనే ప్రభుత్వం ప్లాన్ ఇన్ అవుతుందిగాని లేకపోతే లేదు.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:—ఇరిగేషను వర్క్ మెయిన్ టెయిన్ కూడ రైతులు భరించాలి...

“The owner or owners of land which receive or discharge water through a water-course shall be bound—

(a) to maintain the water-course in a fit state of repair;

(b) to maintain all works necessary for the passage across the water-course of any public road or irrigation or drainage work in use at the time of its construction....” etc. You please see clause 12 (b), and irrigation work has been defined at great length. I want to know how a person is capable of maintaining all the work. Did you at any time estimate what its cost is going to be on an average per acre either in Rayalseema or under the Nagarjunasagar Project or under the Kadam Project?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—ఇదివరకు కన్స్ట్రక్షన్ చేసినవాటికి ఎంత అవుతుందంటే చెప్పవచ్చుగాని చేయబోయేది...

It is not uniform. it depends upon an area. ఇదివరకు జరిగినది ఏదైనా చెప్పమంటే చెప్పతాను. తుంగభద్రలో లెవెల్ కనాల్లో ఎంత అయిందంటే చెబుతాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—ఏవరేజీన, ఎవరకు ఎంత వడింది?

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి:— తుంగభద్ర — ఎక్స్-ప్రేషను ఆఫ్ ఫీల్డ్ ఛార్జ్స్—అంతా కలిపి మొత్తం 20 లక్షలు అయింది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—ఆ 20 లక్షలు ప్రభుత్వం భరించలేక ఇతరులను భరించమని అడుగుతున్నారని అనుకోమంటారా? ఇట్ యాక్ ఏ ఛెంట్రాస్టిక్ థింగ్.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి:— ఎవరి కాలవ వారిని త్రవ్వకోమంటే బడ్జెట్ ఎట్లా అవుతుంది?

Sri E. Ayyapu Reddy:— Mr. Nagi Reddy referred to Clause 12 and also referred to the definition of irrigation work. I do not find the use of the words ‘irrigation work’ in clause 12 at all. Kindly read it.

Government Bill :
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.

Sri T. Nagi Reddy:—I am reading it; Clause 12 (b) says; "to maintain all works necessary for the passage across the water-cours of any public road or irrigation or drainage work. When it is a question of 'irrigation or drainage work' I want to know how 'irrigation' has been defined anywhere here. Sri Ayyapu Reddy is a lawyer and I am not a lawyer. If it is not the definition given on page 2, what else is the definition of Government?

Sri E. Ayyapu Reddy:— It is 'irrigation or drainage work'.

Sri T. Nagi Reddy:— In simple language it means irrigation work or drainage. Sri Ayyapu Reddy is a lawyer and argues cases; I only argue peoples' cases.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—ఒక క్లారిఫికేషను కావాలి. ఒక చెరువుకు తూము వుంది. ఆ తూము దగ్గరనుంచి వున్న ఫీల్డు ఛానెల్స్ రైతులు మెయిన్ తుయిన్ చేసుకోవాలనేది అక్టోబర్ 1964 వుంది. 300-400 ఎకరాలుంటే—ఇంతకుముందునుంచి ప్రభుత్వం—పి. డబ్ల్యు. డి. హిందోవర్ చేసుకుంటూ వదిలేసినవి రైతులు చేసుకుంటే చేసుకోవడం, లేకపోతే మూనేయడం—వంద ఎకరాలు ఒక బ్లాకుగా పెట్టి రైతులు చేసుకోవాలంటారా? ప్రభుత్వం హిందోవర్ చేసుకున్నా చేసుకోకపోయినా మరమ్మత్తు చేసే అవకాశం కలుగుతుందా?

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి:—క్రొత్తవి ఏమీ వస్తాయి? బ్లాక్కు ఇదివరకే ఏర్పడి ఉంటాయి కదా! క్రొత్తవాటికి blocks ఏర్పడిన తరువాత excavation ప్రశ్న వస్తుంది. పాతవాటికి ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—ఎస్టేటులోని కొన్ని ఛానెల్స్ P. W. D. వారు సరిగా hand over చేసుకోలేదు.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి:—చేసుకోకపోతే చేసుకుంటాము. చేసుకున్న తరువాత వస్తుంది. దానికి కూడా main Channel అని ఏల్లకాలవలని ఉంటాయి కదా.

*Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

4th December, 1964

569

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—తూముదగ్గరనుంచి మీరే త్రవ్వకోవాలని ఇందులో కవిపిస్తోంది.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—ఈ బిల్లులో 100 acres block అని ఉన్నది కదా !

Mr. Speaker:—There are two amendments given notice of by Shri T. Nagi Reddy and Shri A. Venkateswara Rao. The first one is “that the Bill referred to a Joint Select Committee” and the second one is “That the Bill be circulated to elicit public opinion”. Both of them are disallowed under Rule 128. At this stage the only amendment that can be considered is under Rule 128-E (2), namely:

“When the member-in-charge moves that the Bill as reported by the Regional Committee be taken into consideration, any member may move, as an amendment, that the Bill be re-committed to the regional committee.”

Sri T. Nagi Reddy:—Because it has come back from the Regional Committee, it may be recommitted to the Regional Committee, but generally any bill which has come from a Select Committee can be re-committed to a Select Committee if the House thinks so.

Mr. Speaker:—There is no rule to say that a Bill which has come from the Regional Committee can be re-committed to a Select Committee.

Sri T. Viswanatham:—It is a general rule and it is an accepted rule.

Mr. Speaker:—Can you show the rule under which it can be sent to a Select Committee?

*Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

Sri T. Viswanatham:—Where is such a rule that it cannot be sent back?

Mr. Speaker:—Once it comes back from the Regional Committee, the rule says that the amendment can only be moved that it may be re-committed to the Regional Committee. There is no rule that any member can move an amendment that it may be re-committed to a Select Committee.

రీజియన్ కమిటీకి బిల్లు వెళ్లలేదు అనుకోండి, సెలెక్టు కమిటీకి వెళ్లింది అనుకోండి. It is a fundamental right of the House to recommit the Bill to the select Committee.

It is the fundamental right of the House to commit it.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Rule 174 (iv) says that it may be moved “that the Bill as reported by the Select Committee be circulated or re-circulated, as the case may be, for the purpose of obtaining opinion or further opinion thereon”.

Mr. Speaker:—Once it comes from the Select Committee any member can move for re-committing it, but once a Bill goes to the Regional Committee there is no scope for committing it to a Select Committee. Under Rule 127 (2):

“If the member-in-charge moves that the Bill as reported by the Select Committee be read a second time, any member may move as an amendment that the Bill be re-committed or be circulated or re-circulated for the purpose of obtaining opinion or further opinion thereon.”

Sri T. Viswanatham:—That is the general rule.

Mr. Speaker:—But that stage has gone.

Sri T. Viswanatham:—The rules for Regional Bills do not wipe out the general rules.

Mr. Speaker:—The same point was raised earlier by Sri Vavilala Gopalakrishnayya and I gave a ruling.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఒక చోట నెలక్టు కమిటీకి సంపన్ను నని ఉంది; ఒకచోట సంపకూడదని ఉంది, ఆ Conflict ఉంది; రీజనియల్ కమిటీ నెల్లెంది కాబట్టి రాష్ట్రపతి రూల్స్ క్రింద అది పనిచేస్తుంది కాబట్టి We will accept them అనుకున్నాము. Conflict మాత్రం ఉంది.

Mr. Speaker:—We shall try to rectify them.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—వారు రాష్ట్రపతి రూల్స్ implications అర్థం చేసుకోకుండా వ్రాయడం జరిగింది. వాటికి మనం mandatory గా build అయినాయి. మనకు conflict వచ్చినపుడు ఆ special rules ఒప్పుకుంటే పని పోయింది అనుకున్నాను.

Mr. Speaker:—I agree with you. Even after it is received from the Regional Committee, the House should have the right to re-commit it to a Select Committee.

Sri T. Nagi Reddy:—Anyway, since we are constituting a Rules Committee, we shall go into the matter.

Mr. Speaker:—Yes.

(Pause)

Another amendment given notice of by Sri T. Nagi Reddy and Sri A. Venkateswara Rao is that the Bill may be re-committed to the Regional Committee. This is perfectly in order.

*Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

The question is:

“That the Bill may be re-committed to the Regional Committee.”

The motion was declared negatived.

Sri T. Nagi Reddy.—I demand a division.

The House then divided.

Ayes...36; Noes...68; Neutrals...Nil.

The motion was negatived.

Mr. Speaker—The question is:

“That the Andhra Pradesh Irrigation (Construction and Maintenance of Water Courses) Bill, 1964 (As reported by the Regional Committee) be read a second time”

The motion was adopted.

CLAUSE 3.

Sri T. Nagi Reddy.—I beg to move:

1. “In clause 3 for the words ‘one hundred acres’ substitute the words ‘twenty-five acres’.”
2. “In clause 3 for the words ‘one hundred acres’ substitute the words ‘fifty acres’.”
3. “In clause 3 for the words ‘one hundred acres’ substitute the words ‘seventy-five acres’.”
4. “In clause 3 delete the words ‘and for the discharge of waste or surplus water from those lands in accordance with such directions as may be issued by the Irrigation Officer’.”

5: "Add the following at the end of clause 3:

"This Act will apply only to those constructions which are constructed after commencement of this Act."

Mr. Speaker-Amendments moved.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—ఇదివరలో కొన్ని objections చెబితే వారు ఏమి చెబుతున్నారంటే development కావాలంటే ఈ సెక్షను కావాలన్నారు. డెవలప్ మెంట్ కావడానికి ఈ సెక్షను ఎందుకో చెప్పరు. ప్లానింగు కమిషను వారు పొటెన్షియల్ సరిగా యుటిలైజ్ కాకపోవడానికి కారణం field channels లేకపోవడంవల్ల అని వారు అంటే చెప్పారు కాని field channels రైతులే త్రవ్వితే కాని ఇండియా డెవలప్ కాదని ప్లానింగు కమిషన్ వారు చెప్పారా? మాట్లాడితే ప్లానింగు కమిషను అని వారు అంటూవుంటారు. ఒక తెరక్రింద వేసుకుని ఇక్కడవున్న question field channels ఎవరు త్రవ్వకోవాలని. ఇప్పుడున్న high taxation తో highest condition తో field channels ఎవరు త్రవ్వాలని ప్రశ్న. ఇండియాలో development potential అంతా field channels రైతులు త్రవ్వకపోతే ఆగిపోతుందని చెప్పడం చాలా అశ్రద్ధగా ఉంది. Field channels త్రవ్వాలి అసలు కావలసినదది. ఇన్నాళ్ళూ field channels 25 ఎకరాలకంటే తక్కువ ఉన్నదానిలో వీరికి అట్టే పెట్టారు. ఇప్పుడు Blocks చేస్తున్నారు. అసలు ఈ బ్లాండ్లు అన్నీ కూడ నిర్దుష్టంగా ప్రతిదానికి సర్వే నెంబరుతో ప్రతిదీ publish అయిఉన్నాయా? Arrangement చేస్తున్నారా? ఈ బ్లాక్కు 100 ఎకరాలున్న బ్లాక్కు రైతులను త్రవ్వకోమంటున్నారు. దానికి proper alignment publish చేసి ఉన్నారా? ఎక్కడ alignment వేస్తున్నారు? ఎవరైనా application పెట్టుకుంటే అక్కడ ఆలోచిస్తాం అంటున్నారు. ఎవరు అప్లికేషను పెట్టుకోవాలి? వారు ఈ స్కీము ప్రాస్తున్నప్పుడు నాగార్జునసాగర్ తీసుకోండి మరొకటి తీసుకోండి. వారు 100 ఎకరాలు అంటున్నారు. మేము 25 ఎకరాలు అంటున్నాము. ఏదయినాసరే రైతుమీద liability వేస్తామన్నారు. "నువ్వు త్రవ్వకోవాలి నువ్వు fail అయిపోతే మేము దానిక్రింద ఖర్చుపెట్టి మీమీద చెడకాం" అన్నారు. బాగానే ఉంది. అసలు controversy ఎక్కడ వచ్చింది అంటే రైతు త్రవ్వకోవాలా? గవర్నమెంటు త్రవ్వాలా? ఇప్పుడున్నటువంటి economic conditions లో యింత high taxation ఉన్నప్పుడు Land taxation, water rates

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

యంత బాగా యిండియాలో ఎక్కడా లేనంత హెచ్చుగా ఉన్న సమయంలో ఈ బరువుకూడా రైతుపైనే మోపాలా అనేటటువంటిది ముఖ్యమైన ప్రశ్న. అయితే రైతులు త్రవ్వకోసం క్కరలేదు. లేకపోతే చెడిపోతారనికాదు. లేకపోతే ఎవడో ఒకడు త్రవ్వకోనివ్వడనికాదు. Right of distribution గవర్నమెంటుకి ఉన్నది. 'కె. సి. కెనాల్'లో ఒక చానా వచ్చిందని చెప్పారు. అది ఏ circumstances లో వచ్చిందో తెలియదు. కాని కె. సి. కెనాలు, గవర్నమెంటు ప్రాప్టి, వాటరు డిస్ట్రిబ్యూషను రైటు కంప్లీటుగా గవర్నమెంటులో ఉంది. రెండోవాడు ఎలా అడ్డ గలిగాడో తెలియదు. Facts of the case చాలా different గా ఉండి ఉంటాయి. Particular case చెప్పలేం. Right of distribution గవర్నమెంటు చేతిలో ఉన్నప్పుడు మరొకడువచ్చి అడ్డటం ఎట్లా జరిగింది? జరగడానికి అవకాశం లేదు. ఇదివరకున్న standing orders లోకూడా K.C. Canals విషయమై అయితేనేం మిగిలిన irrigation విషయంలోనైతేనేం ఎవడైనా అప్లికేషను పెట్టుకుంటే field channels కి త్రోసి రావడంలేదని చెప్పినట్లయితే వెంటనే తహసీల్దారుపోతూ ఉంటాడు. చూస్తూ వుంటాడు, alignment ఇస్తాడు లేకపోతే తెలిసో తెలియకో అడ్డితే ఆ అడ్డు తప్పిస్తూ ఉంటాడు. దీనిలో ప్రైవేట్టుకి వెళ్ళడానికి యిదివరకు అస్కారంలేదు, Statutory గా గవర్నమెంటుకు right of distribution ఉంది. ఇప్పుడున్న real point మనం miss అయి పోకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది కేవలం గవర్నమెంటు పెడుతున్న బిల్లు అపోజిషను అపోజి చేస్తున్న బిల్లుకింద ఆలోచించకూడదు. ఇండియా డెవలప్ కావాలి డెవలప్ మెంట్ పొటెన్షియల్ కంప్లీటుగా యుటిలైజ్ కావాలి. దాని కోసం యిప్పుడు general bill చేశారు. ఆ చేయడంలో 25 ఎకరాలు, 20 ఎకరాలు యిదివరకున్నది 100 కి హెచ్చించారు. ఎక్కడో 800 ల నుంచి తగ్గించారు. ఇక్కడ 20 నుంచి 100 కి పెంచారు. 100 ఎకరాల బ్లాకు అనుకుంటే మొట్టమొదట కంప్లీటుగా contours ను బట్టి alignment వేసి ఉంచా సిద్ధముగా? ఉన్నట్లయితే ఆ 100 ఎకరాలులో నాకు ఉన్నది నాలుగు ఎకరాలు ఉంది అనుకొందాం. ముందు పదిమంది తాలూకు భూములు అడ్డంగా ఉన్నాయి, పెద్ద distributory కి వెళ్ళడానికి ఈ distributory కి యింతవరకు నీరు తీసుకు వచ్చేది ఎవరు తీసుకువస్తారు. నేను చివరన ఉన్నాను. ఈ పది ఎకరాలకి నీడు ఎలా తీసుకువస్తాడు. నేను మనవిచేసేది ఇదిఒక impracticable measure తీసుకు వచ్చారు. గవర్నమెంటువారు తీసుకోండి, పన్నులు యిస్తూనే వున్నాం. పన్నులు

పాడుచేసినా తక్కువచేసినా అడ్డినా అడ్డకపోయినా ఎలాగూ వసూలుచేస్తూనే ఉన్నారు. ఇది పేపరుమీద project cost కాస్త తగ్గిందని చెప్పడంకోసం చూపడం కోసం చేస్తున్నారు. Project cost పాచ్చినా నేషన్ pay చేస్తుంది, project cost తగ్గినప్పటికీ నేషన్ pay చేస్తుంది. రైతు field channel శ్రవ్యలేక. పోయినా గవర్నమెంటు ఎలాగూ శ్రవ్యతూనే ఉన్నారు. శ్రవ్యైన cost వసూలు చేసుకోదలచు కొన్నారు. ఇండియా దేశంలో వాటరు ఎదురుగుండా తీసుకువస్తే field కి తీసుకొని వెళ్ళడానికి అంగీకారంలేనిరైతు ఇండియాలో ఎవడుంటాడు? ఎప్పుడు శ్రవ్యతాడు? వశం తప్పిపోయినప్పుడు పెద్ద కాలవ చాలాదూరం అయినప్పుడు వారి contours allow కానప్పుడు దానికి ఒక నిర్దిష్టమైన ప్లాను ఏదీకూడా గవర్నమెంటు యివ్వక పోవడంవల్ల ఆ జ్ఞాకుజ్ఞాకులాగా ఉండిపోయింది రైతులు చేసుకోలేదనేమాట ఉంది. రైతులుచేసుకోనిమాట fact మాపించి కారణాలు ఏమిటో పరిగణించకుండా ప్లానింగు కమీషను చెప్పవచ్చు. ఇంకోరు చెప్పారంటే వారికి వెళ్ళిన information బట్టి వాళ్ళు చెప్పి ఉంటారు? ఎందుచేత? గట్టిగా ఉత్తరం వ్రాస్తున్నారు, ఎందుచేత తుంగభద్ర కెనాల్ పొటెన్షియల్ డెవలప్ కాలేదు అని, వ్రాస్తే మాగ్రాట్టుటి fail అయిపోయామని ఇంజనీర్లు చెబుతారా? మా duty fail అయిపోయామని రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు చెబుతారా? వారూ చెప్పరు, వీరూ చెప్పరు. వెంటనే ఏమి వ్రాశారు? Field channels లేక రైతులు దున్నుకోలేదని ఉత్తరం వ్రాశారు. అయితే field channels శ్రవ్యకోమని ఉత్తరం వ్రాశారు. జరిగింది అంతకు తప్ప పాచ్చు ఏమీలేదు. మనం duty fail అయిపోయి cover up చేసుకొనడంకోసంకొత్తగా బిల్లుతీసుకొని వచ్చారు మైసూరువారు ఒప్పుకొన్నట్లు కనిపించలేదు. మైసూరు వారు చేయము అని ఉత్తరం వ్రాశారు, ఎందుచేతనంటే ఒక విధముగా impractical గా ఉంది. ఒక విధముగా అన్యాయంగాకూడా ఉంది. కొన్నాళ్ళ క్రిందట అటువంటి measure ఉన్నా land tax incidence తక్కువగా ఉన్నా రాష్ట్రం మొత్తంమీద per capita income sustaining power రైతుకుఇచ్చి ఉన్నా subsidiary industries ఉండి staying powers ఉన్నవాడైనప్పటికీ ఆ రైతు పెట్టుకోమంటే ఎంతవరకు పెట్టుకోమన్నారు? అసలు practicability నాకు చెప్పండి. 100 ఎకరాలున్నాయి. నేను ఆరోవాడినో ఏడోవాడినో ఉన్నాను. ఆ contour level అవన్నీ ఎక్కడ వ్రాశారు. నా field కి వెళ్ళే channel శ్రవ్యకుంటూ అంటాను. మిగిలిన దానిని పెట్టుకోమని అన్నారు. ఆ ఉద్దేశ్యం

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

లేదు అంటారు. మంత్రిగారి ఉద్దేశ్యం 100 ఎకరాల block కి నీరువచ్చే మోస్తరుగా పెద్ద కాలువ పెట్టుకుని తనదానికి పిల్లకాలువ వీడు ప్రవ్వాలని అభిప్రాయం కాదని ఒప్పుకున్నాము. కాని Act లో వ్రాసిలేదే. అలా వ్రాయడానికి వీలు లేదు. ఉన్న బాధే అది. Field మీదికి చెక్కేసరికి practical realities different అవుతాయి.

100 ఎకరాలబ్లాకుకు హెచ్చుఅయిపోతే, పెద్ద కాల్వకిగాని, distribution గాని alignment మనము చేయడమే కాకుండా, గవర్నమెంటే ప్రవ్వించినట్లయితే మొత్తము రైతులే ఇచ్చుకొంటారు. చేశములోవున్న taxes 75% of the population ఇచ్చుకొంటున్నారు. వారు ఇవ్వరని అనుకోవద్దు, plan cost, project cost తగ్గుతుందని చెబుతున్నారితప్ప ఇందులో వేరేమీలేదు. National cost చూడండి. National point of view నుంచి చూడండి చూసినట్లయితే గవర్నమెంటు ప్రవ్వించినా వీరు ప్రవ్వినా ఒకటే, field దగ్గరకు వచ్చిన తరువాత రైతులే maintain చేసుకొంటారు. అందుచేత నాగి రెడ్డిగారు చెప్పిన విధముగా గవర్నమెంటు under take చేస్తే బాగుంటుంది. Potential develop కాలేదన్నట్లయితే గవర్నమెంటు బాధ్యత. గవర్నమెంటు ఇప్పుడు ఏమి చేసినది, రైతు మీద తోసేస్తున్నది. అందులో పేద రైతులుంటారు. ఒక్కొక్కరి చేతులో 300, 400 ఎకరాలున్నట్లయితే తప్పకుండా" మీరు ప్రవ్వకోండి, ఇంతంత అస్తి వున్నవారు" అని చెప్పినా బాగుంటుంది. Fragmentation అయిపోయింది కాంటూర్స్ పెర్మిట్ చేయకే వారంతటవారు తీసుకొని వెళ్లడములేదు. 100 ఎకరాల బ్లాకులో గవర్నమెంటు "మేము చేయము అన్నట్లయితే మీరు అనుకొన్న purpose serve కాదుకదా ఇంతకన్న అలస్యమవుతుంది. 25 ఎకరాల వరకు కాల్వలు గవర్నమెంటు ప్రవ్వకుంది అని చెప్పిన కోజిలలోనే potential develop కాలేదు. ఇప్పుడు అసలు develop కాదు 25 ఎకరాలలోనే వచ్చే obstructions వచ్చే litigations ఇప్పుడు 100 ఎకరాల వరకు extend అవుతాయి. నేను కాలువ ప్రవ్వితే రెండవవారు అడ్డవచ్చు. "ఇది నా field submerge అవుతుంది" అని అడుగుతాడు ఇది వరకు 25 ఎకరాలలోనే ఇటువంటి scope of litigation వుండేది. ఇప్పుడు 100 ఎకరాల వరకు వెడుతుంది. అందువల్ల గవర్నమెంటే right of distribution వుంచుకొని alignment ప్రకారము చేసిన డబ్బు వస్తుల దూపముగా వసూలు చేస్తారు. అప్పులు తీసుకొని వచ్చినపుడు తిరిగి ప్రజలు అప్పులు ఇస్తావుంటారు. Project develop కాలాల్నట్లయితే ఇదివరకువున్న practicesని

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

అమలులో పెట్టండి, లేకపోతే 20 ఎకరాలకు తగ్గించండి. చిన్నపరియా అవుతుంది. ఎప్పుడైతే ఆ scope తగ్గుతుందో ఆ ఇబ్బంది అంతా తగ్గుతుంది. Potential develop చేయడానికి potential develop కాని క్లాజు వాళ్ళారు. 100 ఎకరాల వరకు రైతులనే develop చేయమంటే చేయలేదు. స్టామకు వున్న రైతులు ఎంతమంది వుంటారు, వారందరూ కలుసుకోలేరు. అప్పుడు వేరే అప్లికేషన్స్ పెట్టమంటున్నారు. అప్పుడు వెళ్లి వారి objections invite చేయమంటున్నారు. కొన్ని Complications create చేయడము తప్ప Potential development సాధ్యము కాదు కాబట్టి వారి మనస్సులో వున్న object మాది కూడ potential తొందరగా develop కావాలనే దానికి పద్ధతి ఇది కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, మేము ఇచ్చిన ఆమెండుమెంటు చాల సహేతుకముగా వున్నవి. మంత్రిగారు ఏ ఆమెండుమెంటు ఒప్పుకొంటారో తెలియదు కాని మేము మొత్తము క్లాజును వ్యతిరేకిస్తున్నాము. మేము వ్యతిరేకించినప్పటికీ వారు అంగీకరిస్తారని అనుకోవడములేదు. Construction of Clause చూస్తే 100 ఎకరాలు యొక్క alignment చేయడము జరుగుతుంది అన్నారు. ఆ 100 ఎకరాల యొక్క alignment ఏ పద్ధతులలో, ఎటువంటి పరిస్థితులలో చేయడము జరుగుతుంది అనేది ప్రాయడం జరగలేదు. ఈ section ఇలావుంది “The owners of all lands within each distinct block of such extent not exceeding one hundred acres...” district block అనేది that will be decided by the competent authority. Competent authority 100 ఎకరాల plot కన్న తక్కువ చేయరు అని వుంది. దానికి కావలసిన ఆమెండుమెంటు 4వ క్లాజులో ఇచ్చాము. ఏమి అంటే it should ordinarily be more than 100 acres.

కాని plot conditions కనుక అట్లా allow చేయకపోతే 100 ఎకరాల లోపు block చేయాలని వుంది. అవదజాలం లేకపోతే ప్రభుత్వమువారు సర్వాధికారాలు తీసుకొని ప్రతీది 100 ఎకరాలలోపు చేసినట్లయితే దాని ఖాద్యత ప్రభుత్వము వదులుకొని రైతులపైన చేయడము జరుగుతుంది. ఇప్పుడే వికృత నాథంగా చెప్పారు, 100 ఎకరాల ప్లాటులో వున్న రైతులందరిమీద ఖాద్యత చేయాలంటే సాధ్యముకాదు. ఇందులో కి రకాలైన ఆమెండుమెంటు ఇవ్వడము జరిగింది. ఆ plots 25 ఎకరాలైనా చేయండి అది అంగీకరించకపోతే 50 ఎకరాల వరకు తగ్గించండి, అప్పటికి అంగీకరించకపోతే 75 ఎకరాల block అయినా

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

చేయాలని ఆమెండు మెంటు ఇవ్వడము జరిగింది. రైతుమీద పడే ఖర్చులన్నీ ప్రభుత్వము స్వీకరించి తగ్గించాలని మొదటి పాయింటునీరు పుచ్చుకొన్నందుకు శాధ్యతలన్నీ స్వీకరించండి అని వ్రాశారు కాగా గమనించాలి. ఎలా సాధ్యమవుతుందో, ఎట్లా అంచనా వేస్తారో ఆలోచించండి. దీనిలో ఏమి వ్రాశారంటే - The wordings may be taken into consideration. "The owners of all lands within each distinct block of such extent not exceeding one hundred acres as may be prescribed, in the ayacut of an irrigation work shall be liable to construct and maintain, at their own cost, Water-courses required for the supply of water to their lands from the distributaries of the irrigation work for irrigation purposes... అంతవరకు చూద్దామనుకోండి వ్యతిరేకిస్తూన్నా మనుకోకండి. అంత మాత్రము చేత అంగీకరించడంకాదు and for the discharge of waste or surplus water from those lands in accordance with such directions as may be issued by the Irrigation Officer. నీరు వస్తూ వుంటుంది ఒక పొలములోని నీరు ఇంకొక పొలము మీదుగా పోతూ ఉంటుంది. Surplus water పోతూవుంటుంది. గండ్లు పడినపుడు నీరంతా discharge అవుతూవుంటుంది, వీటన్నింటినీ రైతులే భరించాలి అంటే అక్కడ డామ్ కట్టాలో. మామూలే పెట్టాలో ఏమీ చెప్పలేదు. ఒక పొలములోని నీరు ఇంకొక పొలము మీదుగా పోతుంది. లేక ప్రక్కనవున్న చాగులలోకి పోతుంది. సహజము. Maintain చేయడము, construction చేయడము అనేదిపోను surplus water శాధ్యత రైతుల మీద వుంటుందని చెప్పడము ఎంత సబబో, న్యాయమో, ఏ రకముగా చేయడము జరుగుతుందో అర్థము కావడములేదు. ఈ చట్టము అన్ని irrigation works కి apply అయ్యేటట్లుగా చెప్పారు. ఇదివరకు అయిన irrigation works కి ముందు కాబోయే irrigation works కి ఈ చట్టము వర్తిస్తుంది తెలంగాణాలో 2000 and above acres వుంటేనే వర్తించాలని వుంది ఆ క్లాజును తీసివేసి అన్నింటికీ వర్తింపేటట్లు చేశారు. కావాలంటే ఆ సెక్షన్ చదివి వినిపిస్తారు. Irrigation work as defined అని దానితో వుంది; it applies to only 2000 acres అని దీనిలో వుంది. This Act shall apply to all new irrigation works that have been constructed in 1314 Fasli, their ayacuts and to all other irrigation works of 2000 acres and more of the ayacuts irrigation work అంటే 1314 ఫసలి అని కూడ ఇవ్వడము జరిగింది

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

"and to all other irrigation works of 2000 acres and more of the ayacuts" అంటే 2 వేల ఎకరాలలోపు ఆయకట్టు ఖాద్యత. అంతా ప్రభుత్వమే ఇది వరకు స్వీకరించినది. మంత్రిగారు తెలంగాణాలో ఈ ఆచారము వుంది అని చెప్పారు. అది తప్పు 2 వేల ఎకరాల ఆయకట్టు లోవున్నవన్నీకానికి ప్రభుత్వమే ఖాద్యత వహించినది. చిన్న కాల్వలు త్రవ్వడము తూములు అమర్చడము ప్రభుత్వమే చేస్తూవుండేది. ఇప్పుడు వాటిని కూడ వదులుకొనడం జరిగింది. ఏ ఆమెండుమెంటును ఒప్పుకొంటారో తెలియదు, అందువల్ల దీర్ఘముగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:- మొన్న మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ తెలంగాణా ఆక్టులో వున్న దానిని ఇక్కడ వర్తింప చేయడానికి ఈ చట్టము చేశాము అన్నారు. మంచిని విడిచి చెడును వర్తింప చేయడము ప్రభుత్వానికి ఎప్పుడూ అలవాటుయిపోయింది. అని అప్పుడే చెప్పాను, తెలంగాణాలో ఆక్టులో వున్న సౌకర్యాన్ని దీనిలో తీసివేశారు. దీనిలో ఏమి చెప్పారంటే subject to rules made in this behalf Irrigation Officers may construct water courses for the pattedar and other occupiers of land from the provision of the taccavi loans advanced for this purpose by the Revenue Department. మెంటు చేయబడిన పడదు. రైతులకు తక్కువలోన్న ఇచ్చి ప్రభుత్వమే కట్టి తక్కువలోన్న ప్రకారము 10 సంవత్సరాలలోనో, 20 సంవత్సరాలలోనో వసూలు చేసుకొంటాము అని ఒక సౌకర్యము చేశారు. ఆ సౌకర్యాన్ని వదిలి పెట్టారు ఏదో వుంది. అదివుందో లేదో పూర్తిగా చదవలేదనుకోండి.

అంటే immediateగా రైతులు మీద పడదు తవ్వాలి లోన్సురూపంలో డబ్బు advance చేసి, 10 లేక 20 instalmentsలో వసూలు చేస్తారు. అంద్ర దేశంలోనిరైతాంగంమీద ఈ అదనపు భారాన్ని వేస్తున్నారు. ఈ మనస్తత్వానికి విచారపడుతున్నాను. తెలంగాణ రైతాంగానికి ఉన్న సహ్యేన్ని మీకు సంఘతాము కాని వారికి ఉన్న లాభాన్ని పంచిపెట్టము అని చెప్పడమే మీమనస్తత్వం తక్కువలోన్న సంగతి మాట్లాడాను. 2 వేల ఎకరాలకుపై బడినటువంటి పెద్ద పెద్ద irrigation sowers మీద తీసేశారు. చిన్న విల్లకాల్వలు మొదలు పెద్ద నాగార్జునసాగర్ వరకు మేము దీనిని అమలు చేస్తామని ఈ విధమైన ditismal sowers తీసుకుని రైతాంగంమీద భారం వేయడమనేది చాలతప్పు ప్రభుత్వం

Government Bill
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964 as Reported
by the Regional Committee.

ఇప్పటికే వా సరే దీనిలో ఉన్న మంచిని అందులో పంచడానికి ప్రయత్నం చేయాలి, లేకపోతే ఈ clause ను in to so oppose చేయవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, మద్రాస్ ప్లేట్ లో 50 ఎకరాలకు పరిమితం చేశారు. ఆంధ్రప్రాంతంలో ఇదివరకే సాంప్రదాయ సిద్ధంగా శ్రవ్వు కుంటున్నారని చెప్పారు. ఇటువంటి చిన్న dispute వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం వారిని ఎట్లా బాధ పెట్టినది చెబుతాను. ఒక కాలవ శ్రవ్వించు కున్నారు. దానికి ఖర్చులు రాసుకున్నారు. అట్లావీలులేదు. నాకు డబ్బు ఇమ్మని ప్రభుత్వం అన్నది. దానికి order Memo No. 1085/- dated 20th July.

Ref. Petition from a candidate;

From Collector, Krishna;

From Board of Revenue;

From Collector Krishna;

From Board of Revenue.

Government have carefully examined the matter and they consider that in the absence of entry in the M. Books and in the absence of the check measurement of the work, the payment of the amount cannot be made as recommended. Therefore the application is rejected."

ఇది 1956లో విధించారు సంతాకాలతోట దానిలో ఉన్నటువంటి supervisor

1956 : The check measurements were entered from 12 to 17 pages of M. Book No. 1/54. On 21-6-56 the check measurement was made by the estate manager,

1957 . On 5-7-57 the measurements were entered by the Vijayawada M.I. supervisor from 18 to 20 pages in M. Book No. 1/54 M. As the measurements were made by the supervisor, there is no necessity for check measurement.

1958 : On 2-7-58 the measurements were entered in M. Book No. 1/54 between pages 21 and 23. On 4-7-58 the

hecc measurement was made by the M.I. Supervisor, Vijaya-wada.

ఇది provisional, కలెక్టరు, రెవిన్యూజోధు, రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు ఒప్పుకోవాలి. కాని maintenance వాళ్లకు ఇస్తారట. The ayacut of irrigation work shall be liable to construct and maintain వారు maintain చేసి లెక్కలు వ్రాస్తే వీళ్లు ఒప్పుకోరు. కాము చేసినటువంటి లెక్కలు పంచమంటారు. ఇది అంతా కుంభకోణంలా ఉంది. దీనిని actual గా అమలు జరిపేటప్పటికి రైతులు బాధపడతారు. ఈ విధంగా రైతులు మరమ్మతులు చేసుకొనే విషయం మద్రాసు లోవలే 50 ఎకరాలకు పరిమితం చేయమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:-కొత్త విషయాలు ఏమీ చెప్పలేదండి. శ్రీ విశ్వనాథంగారు Planning Commission మాత్రం ఈ విధంగా develop చేయమని సూచన ఇచ్చినారు కాని cost మాత్రం recover చేయమని చెప్పలేదని వారు సెలవిచ్చారు. Planning Commission వారు suggestionను అన్ని stages కు పంపించారు. ఎక్కడెక్కడైతే develop కాలేదో అక్కడ ఈ విధంగా potential uplift చేసుకోడానికి చర్య తీసుకోమని వారు సూచన ఇచ్చారు. మన పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకొని మన Irrigation చేసుకోవాలనే దృష్టితో ఈ విధంగా ఏర్పాటు చేసుకున్నాము.

Mr. Speaker:-There are only two points raised - one by Sri Tanneti Viswanatham.

వారు చెప్పినది ప్రభుత్వంవారు ఈపిల్ల కాల్యలు తవ్వించి నీటి పన్ను రైతుల దగ్గర వసూలు చేస్తున్నారు కాబట్టి వీటిని maintain చేసే బాధ్యత కూడ ప్రభుత్వమే వహించాలని.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:-Land revenue వసూలు చేస్తున్నారు కాన అన్నీ చేయాలి అంటారు.

మిష్టర్ స్పీకర్:-100 ఎకరాలు అని చెప్పేటప్పటికి వాళ్ళు చేసుకోలేరు కాబట్టి ప్రభుత్వం చేసినప్పుడు ఆ costs వారి వద్దనుంచి recover చేస్తున్నారు. ఇది ఇంకా భారం అవుతుంది కాబట్టి ఈ బాధ్యత మీరే తీసుకోమని అంటున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:- 25 ఎకరాలు చేసినా 50 ఎకరాలు చేసినా ఈ ఇబ్బంది ఉంటుంది. That has already been brought down. In Telangana it was 300 then ; it is brought down to 100 now.

Government Bill :
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.

Mr. Speaker:—This is my suggestion please consider.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— It will be proportionate 100 ఎకరాలు ఉంటే వాటికి సంబంధించిన వారు, 50 ఎకరాలు ఉంటే వాటికి సంబంధించినవారు ఉంటారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఇప్పుడు ఒక suggestion మీరు consider చేస్తే పరిష్కారమందనుకుంటాను. అది via media suggestion. Block 50 ఎకరాలకు మద్రాస్ రాష్ట్రంలో వలె తగ్గిస్తే సాకర్యంగా ఉంటుందని అన్నారు. ఆ విధంగా చేస్తే బాగుంటుందేమో.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— మద్రాసులో ఉన్నట్లుగా మాకు తెలియదండి.

Mr. Speaker:—He is reading it from Madras Act.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—అందరు uniform గా పెట్టాలని Planning Commission యొక్క suggestion కాదు. ఏ state కి అనుకూలంగా ఉన్నది వాళ్ళు పెడతారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—50 acres ఒక బ్లాకుగా పెడితే బాగుంటుందా ? responsibility of digging the other small channels and then keeping them in good repair—if it is there in Madras, I think we too can consider.

Sri N. Ramachandra Reddy:—No, Sir, it is not possible.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:—కువకు పనికిరానివన్నీ ఎవరు చెప్పినా అంగీకరిస్తాము. ముఖ్యంగా రైతులమీద పడే మంచినీ అంగీకరించు కదా ?

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—Field channels త్రవ్వకున్నచోట, త్రవ్వకానిచోట ఒకే water rate నమూనాచేస్తున్నారు. ఈ స్కిము ప్రకారంగా water rate లో rebate కూడలేదు. మీరు తల్చినచోట water rate 10-80, 12

Government Bill :
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.

4th December, 1964 583

వసూలు చేస్తున్నారు. water rate ఎలాగూ వసూలు చేస్తున్నారు కాబట్టి ఏదైనా ఖర్చు అయితే అలాగే వసూలు చేయవచ్చుకదా? ఆ విధంగాచేస్తే potential develop చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— ఆ విధంగాచేస్తే develop కాలేదు కనుక ఈ పరిస్థితి వచ్చింది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—Public works Department, Revenue Department Co ordination లేకనే ఇంత ఆలస్యం అయింది.

Mr. Speaker.—The question is.

“In clause 3 for the words ‘one hundred acres’ substitute the words ‘twenty-five acres.’”

The amendment was declared negatived.

A poll was demanded and the House divided.

Ayes 35; Noes 72; Neutrals Nil,

The amendment was negatived.

Mr. Speaker.—The question is.

“In clause 3 for the words ‘one hundred acres’ substitute the words ‘fifty acres.’”

“In clause 3 for the words ‘one hundred acres’ substitute the words ‘seventy-five acres’”

“In clause 3 delete the words ‘and for the discharge of waste or surplus water from those lands in accordance with such directions as may be issued by the Irrigation Officer.’”

The amendment was negatived.

Mr. Speaker.—The question is.

“Add the following at the end of clause 3:

“This Act will apply only to those constructions which are constructed after commencement of this Act.”

The amendment was declared negatived.

A poll was demanded and the House divided.

Ayes 35; Noes... 73 Neutrals Nil.

The amendment was negatived.

*Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

Mr. Speaker.—The question is;

“That Clause 3 do stand part of the Bill.”

The motion was declared adopted.

A poll was demanded and the House divided.

Ayes...73; Noes ... 35 Nustrals...Nil.

The motion was adopted.

CLAUSE 4.

Sri A. Venkateswara Rao.—Sir, I beg to move.

“Add the following at the end of sub-clause (1) of Clause 4:

‘However the suitable alignment shall not ordinarily be less than hundred acres. Only in exceptional cases where such alignment cannot be made due to physical conditions of the spot, the ayacutdars may be required to bear one-fourth expenses of construction within an ayacut of less than hundred acres.’”

Mr. Speaker.—Amendment moved.

Sri T. Nagi Reddy.—Sir, I beg to move:

“In sub-clause (2) (a) of clause 4 for the words ‘thirty days’ substitute the words “sixty days.”

“In sub-clause (3) of clause 4 after the words ‘owner of’ insert the words ‘or interested in’.”

Mr. Speaker.—Amendments moved.

Mr. Speaker.—I think the Minister has gone through the amendments. Let us see if he is going to agree or not. Are you agreeing to any of the amendments, Mr. Ramachandra Reddy? I don't think they will agree.

Sri T. Nagi Reddy.—There is only one explanation which is necessary. This clause says that there is complete

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

power to an Irrigation Officer to decide the ayacut as he likes.

Mr. Speaker.—Mr. Nagi Reddy, it is difficult to convince persons who are not prepared to be convinced.

Sri T. Nagi Reddy.—At least now that the Chief Minister has come, I am a bit hopeful that he may also hear our arguments.

Mr. Speaker.—I don't think the Chief Minister knows anything about the amendments to the clause.

Sri T. Nagi Reddy.—Our amendment says "However the suitable alignment shall not ordinarily be less than hundred acres."

100 ఎకరాలను వ్యతిరేకించినవారు ఇది ఎందుకు పెట్టారనవచ్చు. ఒక చోట 5 ఎకరాలు, ఒక చోట 25 ఎకరాలు ఒక చోట 50 ఎకరాలు, ఇంకో చోట 100 ఎకరాలు, ఇష్టం వచ్చినట్లు చేయడానికి officers కు అవకాశం ఇచ్చినట్లయితే ఉన్నవాడికే అనుకూలంగా ఉంటుంది. అటువంటి సెషం ప్రభుత్వం మీద లేకుండా ఏదో ఒక చెడు చేయదలచుకున్నప్పుడు అది అందరికీ ఉండనీయి. కొందరికి మేలు, కొందరికి కీడు ఎందుకు? 100 ఎకరాలకు తక్కువ aligning ఉండకూడదని పెట్టాము.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—అటువంటి discrimination ఎవీ జరగదు. terrain ను బట్టి, నీటిసరఫరాను బట్టి ల్యాక్సు నిర్ణయిస్తారు Government.

Sri T. Nagi Reddy :—Who is the Government?

Sri N. Ramachandra Reddy :—Government is the Government.

Sri T. Nagi Reddy :—No, we do not agree.

Government Bill :
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.

Mr. Speaker:—The question is:

“Add the following at the end of sub-clause (1) of Clause 4 :—

“However the suitable alignment shall not ordinarily be less than hundred acres. Only in exceptional cases where such alignment cannot be made due to physical conditions of the spot, the ayacutdars may be required to bear one-fourth expenses of construction within an ayacut of less than hundred acres.” The amendment was negatived.

శ్రీ ఎ వెంకటేశ్వరరావు :— 30 రోజులు అనేదాని బదులు 60 days అనేది ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎ.కె. రామచంద్రారెడ్డి :—60 రోజు లంటే ఇంకా ఆలస్యం జరుగుతుంది. He is not prepared to accept any one of the amendments.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— గెజిట్ నోటిఫికేషన్ వచ్చేటప్పటికి 2 నెలలు పడుతుంది.

Mr. Speaker:—The question is :

“In sub-clause (2) (a) of clause 4 for the words “thirty days” substitute the words “sixty days”

“In sub-clause (3) of clause 4 after the words “owner of” insert the words “or interested in”.

The amendments were negatived.

Mr. Speaker :—The question is ;

“That Clause 4 do stand part of the Bill.

The motion was adopted and Clause 4 was added to the Bill.

Clause 5.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah :—Sir, I beg to move;

“In clause 5 for the words “District Gazette” substitute word “Gazette” wherever it occurs.”

“In sub-clause (3) of clause 5 delete the words “as he thinks fit.”

Mr. Speaker :—Amendments moved.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఏ గెజిట్ అనేది స్పష్టంచేయాలి. జిల్లా గెజిట్, స్టేట్ గెజిట్.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు :—As he thinks fit అనేదానికంటే according to the provisions of the Act అని ఉంటే బాగుంటుంది.

Mr. Speaker :—As he considers fit అని వ్రాయండి.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వంవారు ఎంత ఎక్కువ అధికారం తీసుకోడానికి సాధ్యం అయితే అంతా తీసుకొంటున్నారు కాబట్టి ఆయన ఇష్టం వచ్చినట్లు చేయనివ్వడని వ్రాశారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—As he thinks fit తీసివేస్తే such కి అర్థం లేదు. “He will pass necessary orders” అని వుండాలి.

Mr. Speaker :—That means that: that wording is unnecessary. They are expected to pass just orders. (To the Minister for Revenue) If it is not going to affect you can agree for the amendment.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—District Gazette అనేచోట District and State Gazettes అంటే District Gazette ఉన్నచోట ప్రచురిస్తారు, లేని చోట్ల State Gazette లో ప్రచురిస్తారు.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—అదిచేసేవారు అది చేస్తారు, ఇది చేసేవాళ్ళు ఇది చేస్తారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—8 నెలలు అయినది. ఇంతవరకు గుంటూరు జిల్లా గెజిట్ లో రాలేదు.

Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.

శ్రీ తన్నేటి విశ్వనాథం :—District Gazette అనేది municipal notice boards లాంటివి. ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజిట్ లో కొంత ప్రశస్తిమైనవి. దానిలో వేస్తే మంచిది,

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజిట్ లో అని పెట్టండి. నాకు అభ్యంతరంలేదు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—రెండు గెజిట్స్ లో అని పెడితే మంచిది.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—మీరే unanimous గా లేరు. ఒకరు ఉండాలంటారు, ఒకరు ఆక్కరలేదంటారు.

Mr. Speaker.—Have only one gazette—District gazette or Andhra Pradesh Gazette.

Sri T. Nagi Reddy.—We will have 'Andhra Pradesh Gazette.

Mr. Speaker: There is one amendment by the Minister for Revenue.

Sri N. Ramachandra Reddy:—Sir, I beg to move:

In Clause 5 for the words "District Gazette" substitute the words "Andhra Pradesh Gazette" wherever they occur.

Mr. Speaker:—Amendment moved.

(Pause)

Mr. Speaker:—The question is:

In Clause 5 for the words "District Gazette" substitute the words "Andhra Pradesh Gazette" wherever they occur.

The amendment was adopted

Mr. Speaker:—The question is:

In sub-clause (3) of clause 5 delete the words “as he thinks fit.”

The amendment was adopted.

Mr. Speaker:—The question is:

“That Clause 5, as amended, do stand part of the Bill.”

The motion was adopted and Clause 5, as amended, was added to the Bill.

Clause 6

Mr. Speaker:—The question is:

“That Clause 6 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted and Clause 6 was added to the Bill.

Clause 7

Mr. Speaker:—For Clause 7, 6 amendments are there.

The first one is by *Sarvasri T. Nagi Reddy* and *A. Venkateswara Rao*.

Sri A. Venkateswara Rao :—Sir, I beg to move

“Delete sub-clause (i) (i) of clause 7”

Mr. Speaker:—Amendment moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—Sir, I beg to move :

“Delete sub-clause (i) (ii) of clause 7.”

Mr. Speaker :—Amendment moved.

Mr. Speaker :—Amendment No. 23 given notice of by *Sri T. Nagi Reddy*, *Sri A. Venkateswara Rao*, *Sri Vavilala Gopalakrishnayya*.

*Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

Sri A. Venkateswara Rao :—Sir, I beg to move:

"Delete sub-clause (i) (iii) of clause 7".

Mr. Speaker :—Amendment moved.

Mr. Speaker :—Amendment No. 24 given notice of by *Sri A. Venkateswara Rao*.

Sri A. Venkateswara Rao :—Sir, I beg to move :

"Insert the words "One-fourth of" at the beginning of sub-clause (2) of clause 7".

Mr. Speaker :—Amendment moved.

Mr. Speaker :—Amendment No. 25 given notice of by *Sri A. Venkateswara Rao*.

Sri A. Venkateswara Rao :—Sir, I beg to move :

"Insert the words "One-half of" at the beginning of sub-clause 2 of clause 7".

Mr. Speaker :—Amendment moved.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు :—Clauses 3, 4 లో ఇచ్చిన amendments ఏవీ ఒప్పుకోలేదు. అప్పుడు Chief Minister గారులేరు. ఇప్పుడు వారువచ్చారు. ఈ క్లాజుకు ఇచ్చిన amendments చాల న్యాయమైనటువంటివి. రైతులమీద భారం వేయడం జరుగుతున్నది. Cost of acquiring the land including the cost of special staff అనే విషయం కూడా వుంది. Special staff కు అయ్యే ఖర్చుకూడా రైతులే భరించాలి. Water courses పోతున్నప్పుడు దానికి అడ్డం వచ్చినట్లయితే, దానికి ఎక్కడైనా construction అవసరం అయితే రైతులే పెట్టుకోవాలి. ఈ విధంగా రైతులమీద హెచ్చుభారం వేస్తున్నారు. ఒక చెరువులో నుంచి నీటిని పొలాలకు మళ్ళించినట్లయితే దానికి కావలసిన ఖర్చులన్నీంటివి రైతుల మీదనే వేస్తున్నారు. ఇటువంటి ఖర్చులలో 1/4 వంతు మాత్రమే రైతులమీద వేయండి. అది అంగీకరించకపోతే 1/2 అయినా అంగీకరించండి. దీనిని గురించి

Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.

4th December, 1964

591

మూర్తిగారు ఆలోచించగోరుతాను. అసలు క్లాజును delete చేయడం మంచిది. కనీసం ఈ ఖర్చులనన్నా తగ్గించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం వారి ప్రత్యేకత దీనిలో ప్రస్తుతం కనబడుతున్నది. Cost of acquiring land మాత్రమే కాకుండా, staff కు అయ్యే ఖర్చుకూడా విధిస్తామంటున్నారు. ప్రభుత్వం వారు ఎన్నో schemes అమలు చేస్తున్నారు. చిన్నవి, పెద్దవి ప్రాజెక్టు కడుతున్నారు. రైతుల వల్ల కాలువలు తవ్వకోడం, drainage ఏర్పాటు చేసుకోవడం చేస్తున్నారు. Land acquisition ఖర్చులు భరిస్తున్నారు. అయితే ఇందుకు కావలసిన special staff ఖర్చులు, వారి T.A., D.A., లు పెట్టుకోవాలంటున్నారు. కనీసం అలాంటివైనా మానివేయడం మంచిది. ఇంత పెద్ద అధికారం కావాలని రామచంద్రారెడ్డిగారు అడుగుతున్నారు. అది న్యాయంకాదు.

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారాజు (తుని) :—అధ్యక్షా, staff ఖర్చు విషయంలో మేముకూడా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము. అది తప్పకుండా తగ్గించ వలసినదని.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అది మీరు చెప్పకపోతే ఒప్పుకునేవారు కాదేమో.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—Special Staff ఖర్చులు ఫీసివేస్తాము.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు :—Such other costs అనేది ఉంది. ఆ ఇతర ఖర్చులు ఏమిటో తెలియజేస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—అది enabling provision. If any confusion arises that can be met ప్రత్యేకంగా వేయాలని ఉద్దేశంకాదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇందులో ఆ contingencies యొక్క nature ఏమిటో చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—దానికోసం రూల్స్ ఏర్పాటు చేసి పశాన్ ముందు వస్తాయికదా ?

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—మరి ఇప్పుడు ఏమి చేయటానికి అది సాధ్యం ?

*Government Bill ;
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

Mr. Speaker:—I am told that there is some legal objection also for that Mr. Ramachandra Reddy. Please get it examined.

Sri N. Ramachandra Reddy:—What is the legal objection ?

Mr. Speaker:— In the decision of the Supreme Court, it says that such an omnibus clause should not be....

Sri N. Ramachandra Reddy:— That is only an enabling provision to make rule. In the rules everything will be specified and again it will come before the House.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—రూల్స్ ఎప్పుడు ఎలా వస్తున్నాయంటే మేము ముట్టుకోలేని స్థితిలో వస్తున్నాయి.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—వచ్చే సెషన్ లో రూల్స్ పెట్టాలి.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—రావడంలేదు. ఇప్పుడు too wide a discretion తీసుకొంటున్నారు. ఆ limits narrow చేయాలి. Limits define చేయకుండా 'such other costs' అంటే ఎలా ? ఇలాంటివి ఇప్పుడు వివరించడం కష్టం అనేది ఏదైనా instances రెండు, మూడు చెప్పగలిగితే తెలుస్తుంది. లేకపోతే అక్కరలేదు అన్నప్పుడు instunotious clause ఎందుకు ? ఏదీ define చేయడానికి చిలులేక 'such other costs' అన్నారో కొంచెం చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—ఇది enabling clause మాత్రమేగాని భారం వేదదికాదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—మీ work కు అవసరం అయినప్పుడు ఆ సెక్షన్ లో వచ్చుకుంటాము. అదేమీ కనబడనప్పుడు ఇప్పుడు దీనిని తీసివేయండి.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—ఇప్పుడు గనుక తీసివేస్తే మిగతా వచ్చే చట్టాల్లో కూడా తీసివేయ మంటారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఇటువంటి క్లాజ్ ఇదివరకు లేదనుకుంటాను.

*Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

4th December, 1964

593

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—రాబోయే బిల్లు జాయింటు పట్టాలకు సంబంధించిన దానిలో ఉన్నది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—Special Staff ఖర్చులు తీసేసినప్పుడు దానిలో associate అయివున్న ఈ wording—'such other costs అనేదికూడా తీసివేయాలి.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—అటువంటి specific భారం పడేది తీసేసినప్పుడు ఈ enabling ఏమి ఉన్నది?

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు :—Legislation లో ఇటువంటి powers ఇవ్వకూడదని.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నేను ఒకటి suggest చేస్తాను. 'incidental costs' అనవచ్చును. ఇప్పుడు ఏదైనా acquisition చేసినప్పుడు వారు కోర్టుకు పోతే ఆ ఖర్చులు ఎవరు పెట్టుకోవాలి? 'such other costs' అంటే ఏమిటి అని అంటున్నారుగదా? అందుకని 'incidental costs thereto' అంటే సరిపోతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—గౌరవనీయులు అనేది "Special Staff" కు అయ్యే ఖర్చులు వేయము అన్నప్పుడు ఇది ఎందుకని? There is some force in what Mr. Govindarao says. Now under this clause, even these costs which have been borne for the special staff, it may come under this and they are all incidental costs.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—Staff ఖర్చులు పడవు, దానికి ఒప్పుకున్నాము. కానీ దీనికి 'incidental' అనండి, ఏమైనా అనండి, రూల్స్ లో పెట్టినప్పుడు అక్షేపం ఉంటే చెప్పండి. అప్పుడు ఆలోచించి తీసేద్దాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—చీఫ్ మినిస్టర్ గారు "చెప్పిన తరువాత—the danger is more serious Sir.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—ఆ రూల్స్ కు effect ఇవ్వక పూర్వమే ఇక్కడ పెట్టే వారు చెప్పినమాట బాగుంటుంది. లేకపోతే 'such other costs' అంటే Special staff వలుగురు ట్రైవిస్ట్స్ ముఖ్యం అంటారు, వాడుగు చైర్స్ ముఖ్యం

Government Bill
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964 as Reported
by the Regional Committee.

అంటారు లేక అక్కడ over bridge ఇంకా పెంచి కట్టవలసి వచ్చిందంటారు. దీని: ఏమైనా లెక్క ఉన్నదా ? ఇంత wide description ఎందుకు ? గవర్నమెంటు చార్జి శాసనసభలో మెజారిటీతో వెళ్ళుతున్నప్పుడు ఎందుకు అనుమానం ? మీ వది కేమి ఇబ్బందిరాదు. ఇబ్బంది వచ్చినప్పుడు మీకు దానులమేకదా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మంత్రిగారికి వచ్చిన ఇబ్బంది—ఇప్పుడు దీనిలో తీసివేయడానికి సిద్ధమేగాని జాయింటు పట్టాల బిల్లువచ్చినప్పుడు ఒప్పుకోలేమోనని ?

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—అది వచ్చినప్పుడు దానిమెరిట్స్పైన చూద్దాము.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఇప్పుడు work out చేయడానికి వీలులేకపోతే enabling provision పెట్టాలి ; దానినిబట్టి చేసుకొంటాము.

Sri T. Nagi Reddy :—That is a specific thing wherein one can just understand the problem. Here it is not so specific as that. If there is any possibility of 'such other costs' coming, after all, an amendment can be passed in a month.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—ఇంత wide powers ఈ legislation చేస్తే ఎట్లా ? ఇది ఏమి legislation ? Drafting section కాగుండలేదు.

Sri N. Rāmāchandra Reddy :—It will not be misused.

Sri Tenneti Viswanadham :—It is not a question of misuse ఇంత wide discretion ఈ Act ఏమిటి ?

Mr. Speaker :—Please give an amendment to that effect that "cost of special staff" delete.

I am putting the amendments to the vote.

Mr. Speaker :—The question is :

"Delete sub-clause (i) (i) of clause 7"

The amendment was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

“Delete sub-clause (i) (ii) of clause 7”,

The amendment was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

“Delete sub-clause (i) (iii) of clause 7”.

The amendment was declared negatived

Sri A. Venkateswara Rao demanded a poll and the House divided.

Ayes : 35 Noes : 65 Neutrals : Nil.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

“Insert the words “One-fourth of” at the beginning of sub-clause (2) of clause 7”.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

“Insert the words “One-half of” at the beginning of sub-clause (2) of clause 7”.

The amendment was negatived.

Sri N. Ramachandra Reddy :—Sir, I beg to move :

In sub-clause (i) (i) of clause (7) delete the words “including the cost of special staff, if any employed for the purpose”.

Mr. Speaker :—Amendment moved.

(Pause)

*Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Constuction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

Mr. Speaker:—The question is :

In sub-clause (i) (i) of clause (7) delete the words “including the cost of special staff, if any, employed for the purpose”.

The amendment was adopted.

Mr. Speaker:—The question is :

“That Clause 7, as amended, do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 7 as amended was added to the Bill.

Clause 8

Mr. Speaker:—The question is :

“That Clause 8 do stand part of the Bill”.

The motion was adopted.

Clause 8 was added to the Bill.

Clause 9

Mr. Speaker:—There are two amendments.

Sri T. Nagi Reddy: Sir, I move :

Add the words “in ten annual and equal instalments” at the end of sub-clause (1) of clause 9.

Delete sub-clause (2) of clause 9.

Mr. Speaker:—Amendments moved

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు వేసినటువంటి యీ ఖర్చు లన్నీ లాండ్ రెవిన్యూ ఎరియర్స్ గా వసూలు చేయడానికి ఇందులో పోలింగ్

పెట్టడం జరిగింది. “in ten annual and equal instalments” these costs may be recovered. అని మా సవరణ పెట్టాము. తెలంగాణాయాక్తుతో యీ ఖర్చులన్నీ కూడ—మీరు ఏదైతే తక్కువీ ఇస్తుంటారో, ఆ తక్కువనుండి ఖర్చు పెట్టాలనివుంది. కాని దీనిలో ఆ మాత్రంకూడలేదు. ఈనాడు ఒక్క సారి, లాండ్ రెవిన్యూ ఎరియర్స్ గా వసూలుచేయడానికి యీరకంగా తీసుకు రావడం జరిగింది. కాబట్టి ప్రభుత్వం నా సవరణ అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఆ ఉద్దేశంతో అంగీకరిస్తున్నాము.

It will be prescribed in the rules as to how many instalments will be granted. That will be prescribed in the rules.

Sri A. Venkateswararao :— There is no such enabling provision here. We decided any way against our wish or whatever it is, when the House has decided that the costes be recovered from the peasant. Would it not be better that we just enumerate here that it will be recovered in a matter of ten years.

Sri T. Nagi Reddy :— We decided any way, against our wish or whatever it is, when the House has decided that the costs be recovered from the peasant, would it not be better that we just enumerate here that it will be recovered in a matter of ten years.

Mr. Speaker :— What the Minister says is “we think of it by providing instalments basis in the rules”.

Sri T. Nagi Reddy :— Instead the Act of the Telangana has provided for it in the Act itself. What is the difficulty of the Government to provide it in the Act. There would not be much difficulty in it. After all, Telangana Act has provided.

Sri N. Ramachandra Reddy :— I have already assured hat it will be recovered in instalments and not in a lumpsum.

Government Bill :
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.

Sri T. Nagi Reddy:—That is true. Let us have it in the Act itself. Mr. Ramachandra Reddy may not be the Minister tomorrow. You might go to some other department and somebody else might come.

Sri N. Ramachandra Reddy:—You may also come. What is the guarantee.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:—క్లాజు 9 లో 'as provided in the rules' అని ఏమీ లేదండి. దానిపైన ఎట్లా రూల్స్ చేస్తారు?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—"as provided" అని పెట్టమంటే పెడతాళ్లు.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:—పెట్టి తీరాలి, లేకపోతే మీరు రూల్స్ చేయతారు.

Sri N. Ramachandra Reddy:—Sir, I move:

Add the following at the end of sub-clause (1) of Clause 9 "as provided under the rules".

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:—అధ్యక్షా, వారు తెలంగాణామంత్రిగదా; తెలంగాణా సౌకర్యాలు మాకు ఇస్తారని చెప్పి నేను అంతగా అడిగితే—తెలంగాణాలో ఉన్న చట్టాన్ని మాకు పెట్టడానికి వారికి భయం ఏమిటండీ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—రాజగోపాలనాయుడుగారు చెప్పినట్లు "as provided" అని వ్రాస్తున్నాము.

Mr. Deputy Speaker:—The question is:

Add the following at the end of sub-clause (1) of clause 9. "as provided under the rules".

The amendment was adopted.

Sri T. Nagi Reddy:—I withdraw my amendments.

The amendments, were, by leave of the House, withdrawn.

*Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee,*

4th December, 1964

599

Mr. Deputy Speaker :- The question is :

That Clause 9, as amended, do stand part of the Bill.

The motion was adopted and Clause 9 was added to the Bill.

Clause 10

Mr. Speaker:- There are 4 amendments to clause 10.

Sri T. Nagi Reddy:- Sir, I move :

Delete Clause 10.

In sub-clause (1) of clause 10 for the words "1st day of April 1964" substitute the words "1st day of May 1964."

In sub-clause (2) of clause 10 for the words "thirty days" substitute the words "sixty days".

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: Sir, I move :

In sub-clause (2) of clause 10 for the words "to the District Collector whose decision thereon shall be final" substitute the words "to the District Collector on whose decision the party may appeal to the Government whose decision thereon shall be final."

Mr. Speaker:- Amendments moved.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, గత సంవత్సరం కట్టినవాట్లన్నీంటి కూడ దీనిక్రింద ఖర్చులు వేసి వసూలుచేయుటకొరకు ఇందులో ఒక క్లాజు పెట్టడం జరిగింది.

"Where any water-course is constructed by the Government at their cost on or after the 1st day of April 1964.....

మేము రిజిస్టర్ కమిటీలో "యా విల్లులో ఉన్న రీజి అన్నది అవలె ఎత్తి వేయాలని, యా యాక్ట్ వచ్చినప్పటినుండి చేయాలని" మేము అంటే, ఇప్పుడు రీజి ను తీసివేసి 64 అని పెట్టారు. అందువల్ల 64 ఏప్రిల్ నుండి అయినటువంటి

*Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

వాటికి కూడా యీ రెతులపైన వేసివసూలు చేయాలనడం న్యాయంకాదు. కనీసం యీ చట్టం వచ్చినప్పటినుండి వసూలు చేయండి అని పెట్టుకోండిగాని—అంతకు ముందు అయిన వాటి ఖర్చుకూడా ఇప్పుడు మీరు రైతులమీద వేయడం ఏమాత్రం న్యాయంకాదని మనవిచేస్తున్నాను. రెట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫ్ఫెక్ట్ అమలుజరుప వద్దని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :— నేను అంగీకరిస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—ఆ డేట్ మార్చాలి.

Sri N. Ramachendra Reddy:—I am accepting the amendment;

Mr. Speaker:—So instead of 1st April 1964, you have 1st May. Your amendment “when the Act comes into force” does not bring out the spirit. Let us say “on or after the commencement of the Act.” Please give an amendment to that effect.

Mr. Ramachandra Reddy:— Sir, I move.

Delete the words “1st day of April 1964” in clause 10 (1) and substitute the following :

“on or after the commencement of the Act”.

Mr. Speaker :—Amendment moved.

(Pause)

Mr. Speaker :— The question is :

Delete the words “1st day of April 1964” in clause 10 (1) and substitute the following ;

“on or after the commencement of the Act.”

The amendment was adopted.

Sri T. Nagi Reddy:— We are not pressing our amendments. We withdraw our amendments.

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

The amendments were, by leave of the House, withdrawn

Mr. Speaker :— Now there is the amendment of Sri Vavi-
lala Gopalakrishnayya.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, దానిలో ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, ఇప్పుడు డిప్యూటీ కలెక్టర్ కు ఇచ్చారు. గవర్నమెంట్ కు కూడా అవీలు ఇస్తే ఉపయోగంగా ఉంటుంది. అక్కడ ఉన్నటువంటి పరిస్థితిలో కొద్దిగా objective గా చూడటానికి కష్టం అవుతుంది.

“to the District Collector on whose decision the party may appeal to the Government whose decision thereon shall be final”.

అనేది add చేయాలి.

Mr. Speaker :—You have got confidence in the Government.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అఫీసర్స్ కన్నా వారేషయం, ఎప్పుడూ యీ గవర్నమెంటే ఉంటుందని నమ్మకం ఏమిటి ?

Mr. Speaker :—When you have no confidence in the Government, what is the point in having a provision like that. As long as there is this Government, there is no point in having that amendment. If there is a change in the Government, you can certainly do it yourself.

Sri Tenneti Viswanatham :—We have got confidence in the Government—an orderly Government and all that. The Act is for all Governments.

Mr. Speaker :—No no. You all will have power to amend those Acts when your Government comes into power.

I am putting your amendment to the vote of the House.

The question is :

In sub-clause (2) of clause 10 for the words “to the District Collector whose decision thereon shall be final” sub-

*Government Bill :
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

stitute the words "to the District Collector on whose decision the party may appeal to the Government whose decision thereon shall be final,"

The amendment was adopted.

Mr. Speaker:—The question is :

That Clause 10, as amended, do stand part of the Bill.

The motion was adopted and Clause 10 as amended was added to the Bill.

Clause 11

Mr. Speaker:—There are no amendments to clause 11.

The question is :

"That Clause 11 do stand part of the Bill."

The motion was adopted and Clause 11 was added to the Bill.

Clause 12

Sri T. Nagi Reddy:— Sir, I move :

Delete clause 12.

Delete sub-clause (1)(b) of clause 12.

Add the following as sub-clause (4) of clause 12.

"This section does not apply to the owners of the land not exceeding ten acres".

Add the following as sub-clause (4) of clause 12.

"This section does not apply to the owners of the land not exceeding five acres".

Mr. Speaker:—Amendments moved.

*Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

4th December, 1964 603

(శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, ఇదివరకు “కన్స్ట్రక్షన్స్” అన్నింటికీ కూడ చేశారు అన్నమాట. ఇప్పుడు మెయిన్ టెనెన్స్ ఖర్చులు కూడ పెట్టుకోవా లంటున్నారు.

“to maintain all works necessary for the passage across the water-course of any public road or irrigation or drainage work in use at the time of its construction and of the drainage intercepted by it.”

డిస్చార్జి అయిన వాటర్స్ కూడ పెట్టుకోవాలి అంటున్నారు. ఇరిగేషన్ వర్క్ అంటే, బిల్డింగ్స్, మెషిన్స్ ఇవన్నీ అందులో వస్తున్నాయి. వీటన్నింటికీ కూడ రైతులపైన వేస్తున్నారు. అదే ప్రకారం The owner or owners of land which receive or discharge water through the water-courses shall be bound:—

(a) to maintain the water course in a fit state of repair;

(b) to maintain all works necessary for the passage across the water-course of any public road irrigation or drainage work in use at the time of its construction and of the drainage intercepted by it.

(2) Where one or some of the owners carry out the obligations imposed under this section...

అది ఎవరైనా ఒకరు అంగీకరించకపోయినట్లయితే మిగతావారందరిపైన వేసేటట్లుగా ఉంది. రైతులపైన బరువుభావం ఇదివరకే అయింది. కాబట్టి పది ఎకరాలు ఉన్న రైతులను యీ బిల్లునుండి మినహాయించాలని నేనొక అమెండ్ మెంట్ యివ్వటం జరిగింది, ప్రభుత్వం పది ఎకరాల రైతులను మినహాయించక పోతే, కనీసం ఐదు ఎకరాలు ఉన్న రైతులపైన యీ బిల్లునుండి మినహాయించాలని నేను అమెండ్ మెంట్ ఇచ్చాను. ప్రభుత్వం ఆ సవరణ అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ జి. అయ్యప్పారెడ్డి:— అధ్యక్షా, నేను ఇదివరకు మాట్లాడినప్పుడు నాగిరెడ్డి శారు క్లాసు 12 లో ఇరిగేషన్ వర్క్స్ అన్నది ఎక్కడా లేదని అంటే అవమానం

*The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

చేశారు ; నేను ఏదో లాయర్ యొక్క చాకచక్యాన్ని ఉపయోగించానని. క్లాజు 12—బి—చదవమని వారిని కోరితే అది చదవలేదు. To maintain all works necessary for the passage across the Water-course of any public road or irrigation or drainage work in use at the time of its construction and of the drainage intercepted by it.

It is the maintenance of the irrigation work, it is the maintenance of the drainage work which is going to be intercepted by it that is required to be maintained by the ryot and not the irrigation work. లేకపోతే “intercepted by it” అన్నదానికి అర్థమనేది లేదు. కాబట్టి అది క్లీయర్ గా ఉన్నది.

చిన్న పరమాణువును కూడ వర్వతంగా చిత్రించడం అటు తరువాత నన్ను ఎంతో చాకచక్యంగా చేశారు అని చెప్పడం వారియొక్క అలవాటై పోయింది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— మూడవ సెక్షన్ లో ఆ liability ఉన్నది. Irrigation work చేయడమే కాకుండా దానిని maintain చేయవలసినటువంటి general liability ఉన్నది, అందుకోసమనే వారు చెప్పుతున్నారు. వారే maintain చేయాలి. అందులోనే వచ్చాయి యంత్రాలు buildings అన్నీ.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—మాట్లాడుతూ ఉంటే ఒక్కొక్కసారి పొరపాటు పడుతున్నానేమో అనిపించేది గాని మరొకతూరి అయ్యపురెడ్డిగారిని ఈ definitions అన్నీ చదవమని కోరుతున్నాను. Irrigation work అంటే అన్ని water courses గురించి చెప్పారు. Canals, channels, drainage channels అన్నీ చెప్పారు. దానికోడు all buildings అన్నారు. ఈ clause వచ్చేదిప్పటికీ water courses అన్నారు. Irrigation and drainage work అన్నారు.

As a matter of fact they want to limit themselves only on the basis of roads. They can say the roads that are crossing or criss-crossing the water course or the drainage course would have been enough. If he wants to maintain only to that effect, but when they say an irrigation work for which the definition is very funny. So far as I can

understand, the definition of irrigation is not the definition of any irrigation of that nature anywhere in the world except in the minds of the Revenue Department.

అయ్యప్ప రెడ్డిగారికి అది ఎందుకు అట్లా అర్థంకాలేదో నాకు తెలియదు.

It is in the nature that we begin to argue the case from all ends, but I would like to see it from the people's end. Here if it is so, I would like the Minister to understand this problem and stop at this. "To maintain all works necessary for the passage across the water-course of any public road or drainage work"

అనిపెట్టి irrigation తీసివేస్తే అప్పుడు రోడ్డుకు మాత్రమే imply అవుతుంది మిగతావాటికి, implication రాదు. అప్పుడు ఈ clause perfectగా ఉంటుంది. Then Mr. Ayyapu Reddy cannot go and speak. Other wise, when it comes to this position in a court of law.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—దీనికంటే ముందు clause 10 వదలైతే చేసి నామో అది అవసరంలేదేమో ననుకుంటాను. I think that has to be consequential because wherever any water course is constructed by the Government at their own cost అని ఉన్నది. Commencement of the Act అని మనం పెట్టుకున్నాము. ఈ clause 10 delete చేయవలసి యుంటుంది. Clause 10 to be deleted and the other clauses renumbered.

Mr. Speaker:—That will be done. So far as clause 12 is concerned...

Sri N. Ramachandra Reddy:— Clause 12 also is very clear.

Mr. Speaker:—So far as renumbering is concerned, that will be done.

*Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—అంతకంటే మొదలే ఉన్నది. ఇది మరచిపోతూ రేమోనని చెబుతున్నాను. Clause 12 also is very clear.

Mr. Speaker:—Renumbering of the clause will be done.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:—Clause 10 ఉండాలని మనవి చేస్తున్నాను if it is deleted completely, it will apply to all the works constructed earlier and which are constructed afterwards. అది స్వీప్‌గా ఉంటుంది.

Mr. Speaker:—There is no harm in having that clause as amended. It will be clear.

Sri N. Ramachandra Reddy:—The intention is very clear.

Mr. Speaker:—Whatever it may be, there is no harm in having it. Renumbering will be done by us.

The question of renumbering also does not arise if the clause is there.

Sri N. Ramachandra Reddy:—To maintain all works necessary for the passage across the water-course of any public road or irrigation or drainage work in use at the time of its construction and the drainage intercepted by it. What is the difficulty I do not follow.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—Irrigation అనేది తీసివేస్తే నష్టం ఏమిఉన్నది? ఎట్లాగైనా public road కే గదా? యిదంతా వర్తిస్తూఉంది, ఈ public road అనేది water course, drainage work మీద పోతుంది. పోయినప్పుడు దానిని maintain చేయాలి అనే అర్థం వచ్చినప్పుడు ఆ irrigation అనేమాట ఎందుకు ఉండాలి అని అయ్యపురెడ్డిగారు యిచ్చిన అర్థం మీద నాకు బోధ పడుతున్నది. 'Irrigation' తీసివేయండి అని కోరుతున్నాను.

Sri N. Ramachandra Reddy:—Public road irrigation అంటే there might be another irrigation work also.

Sri T. Nagi Reddy:—Other than drainage and water-course what is the irrigation that you are going to have there.

Sri N. Ramachandra Reddy:—If there is any need.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—అయోమయ పరిస్థితిలో ఎందుకు? Let us be clear and definite.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—దీనికి objection ఎందుకు వస్తున్నది? What is the objection?

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—ఈ clause ఒక omnibus clause అయి “maintain all workers necessary for the passage across the water course of any public road”—అని పెట్టినవరక వాత irrigation and drainage work అని చెడితే it does not imply only the question of the public road but other than the public road also, maintenance other than the public road also.

When it is a question of maintenance of other than the public road, in the definition of irrigation you have given in this particular Act which implies so many other things. Then you can go and say to the peasant that since my Act implies so many definitions of irrigation and buildings also are a part and parcel of it and since it is there on the lands in which you are cultivating and being used for irrigation purposes, you must maintain that. I do not want that position at any time to be accepted. If that is so, then you please remove the word “irrigation” and then every thing will be O.K. Wide private roads will be there. It is only public road that is specified there.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—తరువాత ఉన్నది చదవండి. “drainage work in use at the time of its construction”. Do you contemplate that there will be private roads and it will have to be maintained. If any irrigation or drainage work is in

*Government Bill:
The Andhra Pradesh Irrigation
(Construction and Maintenance of
Water Courses) Bill, 1964, as Reported
by the Regional Committee.*

existence then only this question will arise. Otherwise it does not arise because the road which goes across the drainage or water-course is more than enough.

Sri T. Nagi Reddy:—“Irrigation or drainage work in use” అని చెప్పిన తరువాత it does not imply only the question of the public road — When you have already talked about the road across the water-course, where is the irrigation ?

Mr. Speaker:— Please get along. We must finish this Bill. I am putting amendment No. 33 to the vote of the House.

The question is :

Delete sub-clause (1) (b) of clause 12.

The amendment was declared negatived.

Sri T. Nagireddy pressed for a division.

The House divided thus :

Ayes : 36. Noes : 56.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker: The question is :

Add the following as sub-clause (4) of clause 12.

“This section does not apply to the owners of the land not exceeding ten acres.”

The amendment was negatived.

Mr. Speaker:— The question is :

Add the following as sub-clause (4) of clause 12.

This section does not apply to the owners of the land not exceeding five acres.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

Delete clause 12.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

That Clause 12, as amended, do stand part of the Bill.

The motion was adopted and Clause 12 was added to the Bill.

The House adjourned for lunch till 3-30 P.M. to-day.

The House re-assembled at Half past There of the clock.

(*Sri B. Sreeramamurthy in the Chair*)

NON-OFFICIAL BILLS.

The Disclosure of Assets of the Members of Legislature Bill, 1964.

Sri A. Sarveswara Rao :—Sir, I beg leave to introduce the Disclosure of Assets of the Members of Legislature Bill, 1964.

Temporary Chairman :—Motion moved.

శ్రీ ఎ. ఎస్వరరావు :—అధ్యక్షా, ఈ బిల్లుకు ప్రవేశానుమతి కోరుతూ, 4 మాటలు చెప్పదలచుకొన్నాను. ఇది ఏనాడో రావలసిన బిల్లు. ప్రభుత్వం తనంత తానుగా తీసుకొని రావాలి. కాని ఇంతవరకు తీసుకొని రాకపోవడంవల్ల non-official bill గా తీసుకొని వచ్చి ప్రవేశానుమతి కోరినందుకు ప్రభుత్వము నన్ను అభినందింప వలసి వస్తుంది. వారు బిల్లును తీసుకొని రావడంలో కొన్ని ఇబ్బందులున్నవి. ఆ ఇబ్బంది లేకుండా నా అంతట నేను తీసుకొని రావడం ఒక రకముగా సహాయపడ్డట్లు అయినది. దీని ఉద్దేశ్యమేమిటో స్పష్టముగా చెప్పాము. Socialistic pattern of society ని నిర్మించడము భారత ప్రభుత్వపు లక్ష్యముగా కనిపిస్తున్నది. మనము ఉన్న సమాజము బూర్జువా సమాజము. దీనిలో అనేక

లోపాలు, ఆకర్షణలు ఇబ్బందులు కనిపిస్తున్నవి. పైగా తిండి పున్నా, లేక పోయినా ప్రతి ఒక్కరు ఎవరిని పడితే వారిని ఇష్టము వచ్చినట్లు మాట్లాడడానికి అవకాశము వుండి లేనిపోని అపోహలు కలగడానికి అవకాశము కలుగుతున్నది శాసనసభ సభ్యులైనా కౌన్సిల్ సభ్యులైనా మనుష్యులే. మానవ బలహీనతలు వేరే చెప్పవలసిన అవసరం లేదు సామాన్య లోకము సహజముగా అవాడుక మాటలతో బలహీనతను అందరికీ అంటు కట్టడానికి అవకాశము ఉంది. ఏమైనా మంత్రులకుగాని, శాసనసభ్యులకుగాని ఒక ప్రత్యేకమైన శాధ్యత ఉండాలి ఉంది. పరివాలన చేస్తున్నప్పుడు official గానో, non-official గానో మనమంతా అధినేతలమయి కూర్చుంటున్నాము. శాధ్యమైనంతవరకు కౌన్సిల్ పరిమితులు, గీతలు గీచుకొని జాగ్రత్తగా వుండడానికి ప్రయత్నము చేయాలి మనకు మనముగా ఒక discipline కి కట్టుబడి వుండడానికి, ఇతరులకు అదర్శముగా వుండడానికి ఈ బిల్లు ఉద్దేశించబడింది ఇందులో ప్రత్యేకమైన నిషేధాలు లేవు. న్యాయశాఖామూల్యముల సరసులు, ఇలాంటి వాటిని తిరస్కరించే స్వభావము వుండదు. దీని contents కు అనుకూలము అనే తెలుసు. అయినప్పటికీ కేంద్రములో ఇటువంటి బిల్లు వుండి కదా. రేపో మాపో రావచ్చు నందాగారు ఇదివరకే తయారు చేశారు అని వారు చెప్పినా చెప్పనవచ్చు అయితే నందాగారు పంపించినది code of conduct. ప్రత్యేకముగా మంత్రులకు సంబంధించిన వ్యవహారము దానిలో వుంది. నా బిల్లు అట్లా కాదు. ఇవి శాసనసభ్యులందరికీ వర్తిస్తుంది. కౌన్సిల్ సభ్యులందరికీ వర్తిస్తుంది. అందరిని నేను సమానముగా చూస్తున్నాను. ఎవరు, ఏ స్థానములో ఎలా వున్నప్పటికీ, ఏమి చేసినప్పటికీ అంతా పంచుకోవలసి వుంటుంది. అందుచేత ఆ బిల్లుకు దీనికి వ్యత్యాసము వుంది. మంత్రులు ఎవరైనా కూడా ఆస్తిపాస్తులు ఎంత ఉన్నవి ఏమి వ్యాపారాలు వున్నవి ఈ వివరాలన్నీ మంత్రి అవడముతోనే ఇవ్వాలని చెప్పాడు. ఆ ఇవ్వడము కూడ కేంద్ర మంత్రులందు ప్రధాన మంత్రికి, రాష్ట్ర మంత్రులయితే ఇక్కడి ముఖ్యమంత్రి, ప్రధాన మంత్రి, హోం మంత్రి కలిసి చూస్తారు అయితే ఇది ఒక రకముగా వారి వ్యవహారముగా కనిపిస్తున్నది. ఎవరికి ఏ ఆస్తులున్నవి తెలుపాలని ఇదివరకు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు కోరితే అలా పంపించినవి చాల తక్కువ అన్నమాట. ఈనాడు పార్లమెంటు అక్కడి సభ్యుల కోర్కెలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఒక code of conduct ని తయారు చేసినది. దానిని వాచా ముఖ్యమంత్రులందరూ ఢిల్లీలో అంగీకరించారు. వాటి కాపీలు ఇక్కడకు పంపించారు. అది ఒక రకముగా పై స్థాయిలో వ్యవహారము చేసుకోవలసి వుంటుంది. ఇక్కడ ప్రతి సభ్యుడు తన ధర్మాన్ని నెరవేరుస్తూ, ఏమి చేస్తున్నదీ ప్రెస్సుతోనే వుంటుంది అందులో ప్రధాన మంత్రికి, ముఖ్యమంత్రికి చెప్పవలసిన అవసరం

రము వుంది. ఇక్కడ మన శాసనసభ అధ్యక్షులకే ఇవ్వవలసి వుంది. సభాపతికి ఇవ్వడములో ఒక రకమైన వుదాత్తత వుంటుంది. ప్రతి సభ్యుడు ఆ రకముగా చేయవలసి వుంటుంది. అనేక developmental schemes లో అనేక మందికి అనేక సదుపాయాలు కలగడానికి అవకాశాలున్నవి. పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందడము మరొకటి, మరొకటి అనేక స్కీములు వున్నవి. సభ్యునిగా ఎన్నికయిన తరువాత ప్రతి సభ్యుడు ప్రతి సంవత్సరము ఒక స్టేటుమెంటు ఇచ్చినట్లయితే ప్రతి ఒక్కరికి తెలుస్తుంది. ఫలానా ఆయన ఈ పరిశ్రమ develop చేస్తున్నాడు. పారిశ్రామికముగా అభివృద్ధి చెందడానికి మన సభ్యులు ఏ విధముగా తోడ్పడుతున్నాడో తెలుసుకోడానికి తోడ్పడుతుంది. ప్రజలకు సమాధానము చెప్పకొనే స్థితిలో వుంటాము. అందుచేత M. L. A. గా విలబడి గెలిచిన తరువాత తన అస్తిపాస్తుల వివరాలు చెప్పమన్నాము. అస్తి అనేది నిర్వచనము ఇక్కడ చేశాము. దీనిలో మరొక అంశము వున్నది. కేంద్రానికి, మనకు మరొక తేడా వుంది. దీనిలో ఎవరైన ఉద్దేశ పూర్వకముగా తన అస్తిపాస్తుల వివరాలను చెప్పక పోయినట్లయితే 2 సంవత్సరాల శిక్షవుండాలని నా ఉద్దేశ్యము. ఎందుచేతనంటే శాసన కర్తలము అవుతున్నాము, నిర్వాహకము అవుతున్నాము. అందరిని నేర్చుకోమని చెబుతున్నాము. ముందు మనము జాగ్రత్తగా వుంటే బాగుంటుంది. అటువంటి కట్టుదిట్టము చేసుకోవాలి. అంతేకాకుండా ఎవరైనా ఫాల్స్ స్టేటుమెంట్ ఇచ్చినా, ఫెలిక్స్ చేసినా ఐ. పి. సి. ప్రకారం శిక్షించాలన్నారు. అదికూడా పెద్ద శిక్షకాదు. తప్పు చేస్తే, అది రుజువు అయితే మూడు సంవత్సరాలు వుంటుంది. ఫైన్ కూడా ఉండవచ్చు. అటువంటి కట్టుదిట్టాలతో మనం బిల్లు ఏర్పాటు చేసుకొంటున్నాము. ఆయనకు ఇన్ని లక్షలు వున్నాయి, ఇన్నికోట్లు సంపాదించాడని ప్రతికట వ్రాస్తాయి. అటువంటప్పుడు బాధ వుండదు. ప్రెస్ కు ఫాల్స్ వ్యవహారం లేకుండా పోతుంది. ఏదైనా అనుమానం వచ్చినప్పుడు ఆ పేపర్ ఎడిటర్ కు వ్రాస్తారు. దానికి కావలసిన ఫీస్ నిర్ణయిస్తే, అది కడితే కాపి మనకు ఇస్తాడు. సంవత్సరానికి ఒకసారి రిటరన్స్ వస్తే సభ ముందు పెట్టటానికి దీనిలో అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఈ వ్యవహారం అంతా పబ్లిక్ డాక్యుమెంట్ గానే సాఫీగా పోవటానికి అవకాశం ఉంది. ఈ బిల్లు లక్ష్యాలు చూసినా మన కర్తవ్యం, ప్రజాస్వామ్యంలో మనం చేయవలసిన పనులు అపోహలను తొలగించి చేయటానికి వీలున్నట్లు కన్పిస్తుంది. ఈ బిల్లు ఉచిత మైనది; సమయానికి వచ్చింది. దీనితో ఏకీకరించక పోవటానికి కారణం కనుపించదు. సరసులవటం చేత మరిత్రుగారు ఒక మాతన సాంప్రదాయాన్ని ప్రవేశ పెట్టాలి. కనుక దీనికి ప్రవేశానుమతితో బాటు ముందుకు పోవటానికి అవకాశం కలుగ చేస్తారని నమ్ముతూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

Temporary Chairman :— Are you opposing it?

Sri P. V. Narasimha Rao :— Yes.

Sri Tenneti Viswanatham :— In closing his speech Sri A. Sarveswara Rao said that it is not good tradition to oppose leave for introduction of the bill. We are in a democratic Assembly, and even after 15 years of our Republic we are not able to set up a good parliamentary tradition. It is rather unfortunate for democracy. I have stated this on previous occasions. I am asking, when will they begin to learn good traditions. It is never too late.

శ్రీ వి. వత్సనారాయణ:-పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్, మనం సహజంగా పార్లమెంటులో అనుసరించే విధానాన్నే అనుసరిస్తున్నాము. మన పార్లమెంటు లో అనఫిషియల్ బిల్లులు మూవ్ చేసినప్పుడు ముందు మూవ్ చేయటం, తరువాత సర్ క్యులేషన్ కు సంపించటం జరుగుతుంది. తరువాత చర్చకు తీసుకోవటం జరుగుతుంది. మనకు ప్రైయింట్ బాడి పార్లమెంటు కనుక అక్కడి ప్రాక్టీస్టును అనుసరిస్తే బాగుంటుంది. గతంలో అనుసరించాము, కనుక ఆ విషయంలో తమరు రూలింగ్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

తెలంగాణ చైర్మన్ :-ఇది మూవ్ చేయటానికి వర్తింపనే అడగటం జరిగింది. దానికి ప్రభుత్వం తాళాకు అభిప్రాయం తెలుసుకొన్న తరువాత ఏమి చేయాలనేది అప్పుడు నిర్ణయించవలసిన విషయం. మంత్రులు తమ అభిప్రాయాలు తెలియ చేస్తారు. అప్రోప్రీట్ చేస్తుంటే అప్రోప్రీట్ చేయటానికి కారణాలను వారు చెప్పిన తరువాత ఇంకేదైనా అవసరమయిన అభిప్రాయాన్ని సేకరించటానికి అడిగితే అది వేరే విషయం. ముందు వారికి వున్న అభ్యంతరం గురించి వారిని చెప్పనివ్వండి. మూవ్ చేయటంను ఏ కారణాల వల్ల ప్రతిఘటనపడుతోందో లా మినిష్టరుగారు ప్రభుత్వం తరపున తెలియచేస్తారు కనుక ముందు వారిని మాట్లాడవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Sri Tenneti Viswanatham :—Excuse me. On merits they might have good grounds and they may even go to the extent of saying that this Legislature is not competent and the matter does not come under any of the entries in the Three List;

they may say so on merits and we can argue. I am on another point altogether; when leave is sought to introduce a bill, they ought not to oppose it; there will come a time when they will oppose it on merits.

ఔంపొరరి చైర్మన్:- అప్పీక్ చేయటామా, లేదా అని నిర్ణయించుకోవలసింది ప్రభుత్వం. అప్పీక్ చేయటానికి వారు నిర్ణయించుకొంటే అప్పీక్ చేయటానికి అవకాశం ఇవ్వాలా లేదా అని నిర్ణయించటం మాత్రం నాది.

Sri Tenneti Viswanatham:-I am not suggesting that they are prevented from opposing. I am only saying that it is not good for them to oppose and from the Chair you may also give them the same good advice.

ఔంపొరరి చైర్మన్:- అప్పీక్ చేయకుండా వుండటం ఎంత మంచిదో వారు చెప్పారు. మీరు చేసిన విజ్ఞప్తిని మంత్రిగారు ఆలోచించవలసివుంది. వారి అభిప్రాయం వారి సమాధానంవల్ల విడితం అవుతుంది.

శ్రీ వి. వి. నరసింహారావు:-అధ్యక్షా, ఈ మధ్య ఒకటి పరిపాటి అయినది, ఏది రూల్స్ లో కవర్ కాదో దానిని ప్రెడిషన్ గా ప్రారంభించాలని ఎప్పీల్ చేయటం రూల్ లో లేకపోయినా దీనిని సాంప్రదాయంగా తీసుకొందామని చెప్పటం అనేది, అయినా నాకు అశ్చ్యంతరం లేదు, ఇటువంటి ప్రెడిషన్ ఎక్కడ కాని వున్నట్లయితే పార్లమెంటులో కాని, ఇతర లెజిస్లేచర్స్ లో కాని...

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:-పార్లమెంటులో నూటికి 99 బిల్లులు ఇంట్రొడక్షన్ కు వచ్చి నప్పుడు అప్పీక్ చేయటం అనేది ప్రభుత్వం వైపునుండిలేదు. అది ఇమీడియట్ గా ఇంట్రూడ్యూస్ అవుతుంది, తక్షణం ప్రింట్ అవుతుంది, సర్క్యులేట్ చేస్తారు. బ్యాల్ ఎట్ ప్రకారం చర్చకు వస్తుంది. అప్పుడు ప్రభుత్వం అప్పీక్ చేస్తుంది.

శ్రీ వి. వి. నరసింహారావు:-నూటికి 99 అన్నారు కాబట్టి ఆ ఒక్క సేఫ్టీ వార్వవుంది. ఆసలు ఒక విషయం ఇది మనకు కాంపెటెన్సీలో వున్నదా లేదా అనేది సంశయాత్మకంగావుంది. ఎంట్రీ 99 లో పవర్స్, ప్రివిలేజెస్, ఎమ్యూనిటీస్ ఆఫ్ ది లెజిస్లేచర్ అనేది వుంది, అప్పుడు పవర్స్, ప్రివిలేజెస్, ఎమ్యూనిటీస్ అనే సమస్యలేదు. ఈ మూడూ కాకుండా వారి మీద చేయబడే బాధ్యతల క్రింద ఈ ప్రొవిజన్ చేయటం ఎంతవరకు మన కాంపెటెన్సీలో వున్నదో? బహుశా వున్న

*Non-official Bill :
The Disclosure of Assets of the
Members of Legislature Bill, 1964.*

దనటానికి, లేదనటానికి కూడా అవకాశం వుండేమో దానిని క్షుణ్ణంగా, ఇంకా ఎక్కువగా పరిశీలన చేయవలసివుంది. ఈ బిల్లు ఉద్దేశాలలో ప్రభుత్వం తేడాభిప్రాయాలు కలిగిలేదు. మినిష్టర్స్ కు సంబంధించినంతవరకు నందాగారు పంపించిన కోడ్ ఆఫ్ కాండక్ట్ ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది. కొద్ది రోజుల్లో బహుశా నెక్స్ట్ మీటింగ్ ఆఫ్ కాబినెట్ లో దానిని ఎప్రూవ్ చేయటం జరుగుతుంది. మినిష్టర్స్ కు సంబంధించినంతవరకు ఇంక ఎలాటి ఇబ్బంది లేకుండా వారి ఎసెట్స్, లయబిలిటీస్ కాకుండా ఇంకా వారు ఈ మధ్య చేసిన బిజినెస్ కాని, వారి కుటుంబంలోని సభ్యులకు సంబంధించిన బిజినెస్ కాని అన్ని భోగట్టాలు సేకరించి ఇవ్వవలసిన తాద్యత వారి మీద పెట్టటం జరిగింది. అది అమలు లోనికి వచ్చిన తరువాత మినిష్టర్స్ ఎసెట్స్, లయబిలిటీస్ మీద వున్న ఆపోహలను తొలగించటానికి కాని, వున్న విషయాలను తెలుసుకోటానికి కాని ఇబ్బంది వుండబోదు. దానినే శాసనసభ్యులకు కూడ వర్తింపజేయటంలో ఇబ్బందిలేదు. కాని కాంపిటెన్స్ గురించి పరిశీలన చేయవలసివుంది. ఈ బిల్లులో వున్న విషయాలను పూర్తిగా పరిశీలన జరిపించి మంచి ఫారమ్ లోనికి తీసుకురావటానికి ఎంతవరకు అవకాశం వుంటుందో పరిశీలించవలసివుంది. ఆ వివరాలన్నీ ప్రభుత్వం పరిశీలించి అవసరమైన చర్యలు తీసుకొంటుంది కనుక దీనిని ఇప్పుడు 'ప్రెస్' చేయవద్దని గౌరవసభ్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి: — మంత్రిగారు 2,3 పాయింట్స్ చెప్పారు, రూల్స్ లో లేకపోయినా మేము త్రెడిషన్ అనే పేరుతో తీసుకువస్తామని, అసలు డెమోక్రసీయే త్రెడిషన్ వైదుయు ఫర్ గెట్ డట్? పార్లమెంటుకు, లెజిస్లేచర్స్ కు సంబంధించి రెండు రకాలైన రూల్స్ వున్నాయి. ఒకటి, రిమెన్ రూల్స్. రిమెన్ రూల్స్ ను ఇంప్లిమెంట్ చేసే టప్పుడు త్రెడిషన్ అనేది ఎవార్స్ అవుతుంది. ఈ రెండూ కలిపితేనే రూల్ అవుతుంది. కాని వ్రాసిన దానినే అంటిపెట్టుకొని కూర్చుని త్రెడిషన్ అనేది ఎవార్స్ చేయటంలేదంటే దురదృష్టవశాత్తూ మన గవర్నమెంటు రాంగ్ త్రెడిషన్ మీద నిలబడుతున్నారు. ఏమిటా రాంగ్ త్రెడిషన్? ఇప్పుడు సర్వైల్లరరావు గారు అడిగింది తమిళం ఈ బిల్లును చర్చించి టటుకు పెట్టమని కాదే, ఆయన అడుగుతున్నది ఈ బిల్లును ఇంట్రడ్యూస్ చేస్తారు. అంగీకరించి, ఈ బిల్లును పబ్లిష్ చేసి సర్క్యులేట్ చేయండి, మళ్ళీ పచ్చేటప్పటికి తమ దగ్గరలేని విషయాలను సేకరించి మెటీరియల్ తీసుకురండి, అప్పుడు డిస్కంపెన్ అడుగుతుంది, ఆ డిస్కంపెన్స్ కు అవకాశం ఇవ్వండి అని కోరుతున్నారు. ఇప్పుడే ఇవ్వమని కోరలేదే? ఇంట్రడక్షన్ ఆఫ్ ది బిల్ వారు అడుగుతున్నది కాని డిస్కంపెన్

షన్ ఆఫ్ ది బిల్ కాదు. ఇక్కడ ప్రెడిమిన్ కనే నాయిట్ వచ్చింది, పార్లమెంటులో ఏ బిల్లునైనా ఇంట్రడక్షన్ కు తీసుకు వచ్చినప్పుడు దానిని డిస్ ఎలా చేయలేదు.

పెంపొరరి చైర్మన్:-నూటికి 99 అని మీరే చెప్పారు.

శ్రీ టి. నాగి రెడ్డి:-నా పార్లమెంటు జీవితంలో 5 సంవత్సరాలలో ఒక్క బిల్లు కూడా రెఫ్యూజ్ చేయలేదు. దేనికైనా మంచిదని 99 అని అన్నాను. నా 5 సంవత్సరాల పార్లమెంట్ లైఫ్ లో ఒక్క బిల్లు కూడా ఇంట్రడ్యూస్ చేయటానికి రెఫ్యూజ్ చేయలేదు. నేనే కేథలిక్స్ మీద ఒక బిల్లు పెట్టినప్పుడు ఆ బిల్లు యాట్ నూటికో గా in a matter of 2 minutes it was allowed to be introduced; it was printed and circulated. అని చర్చకు వచ్చినప్పుడు ముత్రిగారు వ్యతిరేకించారు. ఉడించారు That is a different matter. Therefore, the point here is a matter of tradition.

ఈ ప్రెడిమిన్ ఎందుకు కాదంటున్నారో నాకు అర్థం కావటంలేదు. You come on with all your material in the next session when we are going to discuss it. From the point of view of tradition, from the point of view of Bill circulation, what the Minister said is wrong. We are not asking for discussion now; we are asking for the introduction of the Bill. Please accept it.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:-ఇంట్రడక్షన్ అట్లా వుంచి అసలు లీగల్ కాంపెటెన్స్ సంగతి చెప్పండి.

Sri T. Nagi Reddy:-What is the legal competence for this Assembly not to discuss? I am not saying not to pass, not to discuss the Bill. You might or might not accept the opinion of this Assembly that the members of this Assembly should give out their assets either to the Speaker or to whosoever it is. Discuss it or reject it tomorrow; that is a different matter.

దురదృష్టవశాత్తూ ఈ ప్రభుత్వానికి ఒక అధికారం వచ్చింది. ఎప్పుడైనా ఈ ప్రభుత్వం ఒక ప్రైవేటు బిల్లును ఇక్కడ ఇంట్రడ్యూస్ చేయటానికి అంగీకరిం

చారా ఆసలు నూటికి ఒకటి ఇక్కడ ఎలా చేస్తే నూటికి 99 అక్కడ ఎలా చేస్తారు. రియల్ డెమోక్రటిక్ - అది ప్రొటెరియన్ డిస్టెటర్షివ్ కాదని నిన్ను మంత్రిగారు అన్నారు

I am talking of bourgeois democracy.

బ్రిటన్ లో పార్లమెంటువుంది, డెల్లిలో పార్లమెంటువుంది. ఎన్నో ఎసెంబ్లీలు వున్నాయి. ఈ ఎసెంబ్లీలో వచ్చింది మేము ఎలా చేయము అంటున్నారు.

We won't allow you to discuss; that is the point. That is very wrong. I protest against it. It is wrong tradition. I think if the Government is not thinking in terms of this protest, I must tell them that this method of tradition, evolving of tradition, is very dangerous for the very democracy of our State.

శ్రీ వీ. రాజగోపాలనాయుడు:— ఇక్కడ రెండు పాయింట్స్ వున్నాయి. ఇంట్రడ్యూస్ చేయటానికి లీవ్ అడుగుతున్నారు. దానికి ఆక్షేపణలేదు. కాని మంత్రిగారు చెప్పేది మేము ఆలోచిస్తాము, ఆలోచించిన తరువాత తీసుకురావటానికి ప్రయత్నిస్తామని చెప్పారు. ఆ పాయింట్ మీద చెప్పడలచుకొన్నాను. అయినా ఇప్పుడు ఇంట్రడ్యూస్ చేయటంవల్ల వారు బిల్లును తీసుకురావటానికి అభ్యంతరం లేదు. ఇంట్రడ్యూస్ ఆయోక ప్రింట్ ఆయిస్కోక్యులేట్ అవుతుంది. దానిగురించి అందరూ ఆలోచిస్తారు. సజెషన్స్ వస్తాయి. ప్రశ్నకే మైన బిల్లు తీసుకురావటానికి ఈ బిల్లు అడ్డంకం కాదు. గవర్నమెంటు సైడ్ నుండి బిల్లు వస్తే దీనిని విట్ డ్రా చేసుకోవచ్చు కాబట్టి Where is the difficulty for him to say that he has no objection for the introduction of the Bill ?

శ్రీ వీ. వి. నరసింహారావు:— అధ్యక్షా, దీనిని ప్రెడిషన్ యొక్క సజ్జెట్టు చేయకూడదంటున్నాను. రాంగ్ ప్రెడిషన్ మేమూ విలువలేదు, రైట్ ప్రెడిషన్ కావాలని వారూ కోరిన సరిస్థితిలేదు. This is not a matter of tradition at all. It is a matter which has to depend on the merits of each Bill, merits of each case. ఈ విషయంలో మెరిట్స్ మీద మాకు అభ్యంతరం లేదు, మినిష్టర్స్ కు సంబంధించినంతవరకు నిర్ణయం తీసుకోబోతున్నాము. తక్కినవి అనతికాలంలోనే తుణ్ణంగా ఆలోచిస్తామని చెప్పాను. కాన్స్టిట్యూషనల్ గా ఎంతవరకు కాన్సిట్యూషన్ లోకి వస్తుందనేది ముందు ఆలోచించడం

మంచిది. ఇన్ కాంపిలెన్స్ గా వున్నది ప్రవేశ పెట్టడం ఎంతవరకు సబబుగా ఉంటుందనే విషయం ఆలోచించడం అవసరం. ఇన్ కాంపిలెంట్ అనికూడా నేను చెప్పడం లేదు. అసలు కాంపిలెన్స్ గురించినాకు సందేహంగా వుంది. దానిని ఊర్ణంగా ఆలోచించాలి. ఇట్టి పరిస్థితిలో దీనికి వెంటనే ప్రవేశార్హత కల్పించడం సబబుగా వుండదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— కాంపిలెన్స్ మీద అనుమానంగా వుందన్నారు. ఏ పాయింట్ మీద అనుమానంగా వుంది ?

శ్రీ వి. వి. నరసింహారావు :— ఎంట్రీ 39 లో పవర్స్, ప్రీవిలేజ్స్, ఎమ్మ్యూనిటీస్ మాత్రమే వున్నాయి. ఈ బిల్లులో కొన్ని శాధ్యతలు వారిమీద మోపబోతున్నాము. ఆ శాధ్యతలను వారు పాటించని పక్షంలో పెనాల్టీ వేయబోతున్నాము. అది ఎంతవరకు జాగుంటుంది? అటువంటి శాధ్యతలు రిప్రజెంటేషన్ ఆఫ్ పీపుల్స్ యాక్టులో కాండిడేట్స్ తాలూకూ... వారు ఎన్నిక అయిన తరువాత ఏమి చేయాలనేవి మోడబడ్డాయి. అవి మన కాంపిలెన్స్ లో లేవేమోనని నాకు సందేహంగా వుంది. అయినా కాదని నేను చెప్పడంలేదు. It requires further examination

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— కాంపిలెన్స్ విషయంలో doubt ఉన్నప్పుడు ఈ స్టేజీలో అడ్డుపెట్టడం ఎందుకు? ఇప్పుడు లీవ్ చేసినంత మాత్రమున అభ్యంతరం ఏమిటి?

తుంపరలీ చైరమన్ :— ఎసంబ్లి కే కాంపిలెన్స్ లేదనుకొంటే బిల్లు ప్రవేశ పెట్టడంలో సబబులేదు. అలాకాక కాంపిలెన్స్ లో ఉందంటే ఎందుకు ఉన్నదో ఆ వివరాలు చెబితే బహుళ చర్యకు తీసుకోవచ్చు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— కాంపిలెన్స్ లేదనేది వారి ఫరమ్ ఓపీనియన్ కానప్పుడు ఇంట్రడ్యూస్ చేయడంలో అభ్యంతరం ఏమిటి? కాంపిలెన్స్ వున్నదో లేదో మంత్రిగారికి క్లియర్ గా తెలియనప్పుడు దీనిని అభ్యంతర పెట్టకుండా లీవ్ ఆఫ్ ది హౌస్ ఇవ్వవచ్చుకదా. ఇతర ప్రెసిడెంట్స్ ఉన్నాయి.

శ్రీ వి. వి. నరసింహారావు :— పార్లమెంటులో హె. వి. కామత్ గారు ఇటువంటి బిల్లే పార్లమెంటు మెంబర్స్ కు సంబంధించి, మినిష్టర్స్ కు సంబంధించి ఒక నాన్ ఆఫీసియల్ బిల్లు తీసుకువస్తే పార్లమెంటు ఒప్పుకోలేదు. చర్చించిన తరువాత ఇంట్రడ్యూస్ జరిగిందని నేను అనుకోను. అక్కడకూడా కాంపిలెన్స్

చతుస్ర వచ్చినట్లువుంది. అయినా వారు ప్రెస్ చేసినట్లున్నారు, దానిని ఓడించడం జరిగింది. బిల్ ఇవ్వలేదు. కాంపెయిన్స్, ఇతర విషయాలు ఆలోచించ వలసివుంది. ఈ బిల్లుకు సంబంధించి ఎన్నికల రేంజీ, అభిప్రాయభేదంలేదు, అయినా అనేక విషయాలు పరిశీలించాలి కనుక ఇంట్రడ్యూస్ చేయాలనే పట్టుదల ఇప్పుడు అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి :—కామత్ గారు తెచ్చినది పార్లమెంటులో వ్యతిరేకించా రన్నమాట నిజమే, ఇంట్రడక్షన్ కే వ్యతిరేకించారా? ఇలాంటి బిల్స్, మెంబర్స్ యొక్క ఎనెక్ట్స్, లైబిటీస్ కు సంబంధించిన బిల్స్ చాలా పార్లమెంటులో చర్చకు వచ్చాయి. రాజ్యాపథలో వచ్చాయి. కానీ అక్కడమనం ఇక్కడ చేసి నట్లు చేయరు. బిల్లు వచ్చినప్పుడు యాటోమాటిక్ గా సభ్యులు ఏమి ఆ చట్టం అనుకూలమేనోలే ఇంట్రడక్షన్ కు బిల్ ఇస్తారు. అప్పుడు చర్చలు జరగవు మంత్రి గారు చర్చ జరిగిందంటే I am sure that the bill was introduced, it was published, it was circulated, it was discussed and later defeated.

తెంపూరీ చైర్మన్ :—నాగిరెడ్డిగారు, బిల్లు తాలుకు మంచిచెడ్డలు గురించి చర్చ జరగటమేము. ఇంట్రడ్యూస్ చేయటానికి బిల్ ఇవ్వటమేనా లేదా అన్న విషయంపై దిస్కషన్ జరుగుతున్నది. కనుక సాంప్రదాయం గురించి తక్కువ చర్చిస్తే మంచిచెడ్డ దీనిమీద హౌస్ కు కాంపెయిన్స్ వున్నదా లేదా అనేదాని గురించి చెప్పండి.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి :—కాంపెయిన్స్ లేదని ఎందుకు అంటున్నారో నాకు అర్థం కావటంలేదు. దేశంలోవుండే ఇతరుల సంగతి అడగటంలేదు. ఎక్కడిలోని సభ్యులు ఎంప్రెసులు వీరికి సంబంధించిన చట్టం తీసుకువస్తున్నాము. ఎన్నిసార్లో బిల్లు ఇంట్రడ్యూస్ అయిన తరువాత దిస్కషన్ కు వచ్చినప్పుడు కాంపెయిన్స్ లేదని వ్యతిరేకించడం జరిగేది. అప్పజిమన్ ఎప్పుడూ ఇంట్రడక్షన్ సమయంలో వ్యతిరేకించలేదు ఒకేఒక్కసారి రిభ్యూత్వం తెచ్చినదానిని అప్పజిమన్ బిడర్ గారు వ్యతిరేకించడం జరిగింది. అది మన పార్లమెంటు చరిత్రలోవున్న పి. డి. యాక్టు. దానికితప్ప ఎప్పుడూ వ్యతిరేకించలేదు. ఇక్కడ ఏ చట్టం తెచ్చినా కాంపెయిన్స్ మీద చర్చించడం అలవాటు. అదికూడా ఇంట్రడక్షన్ కు రానివ్వండి. Why are you so much bothered trying to dissuade everybody that it should not be even introduced. I do not understand this mentality.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ ఈ House కు competence లేదని చెప్పలేదు. ఉన్నదోలేదో అలోచిస్తామని చెప్పారు. ఒక ప్రక్క మంత్రుల విషయంలో సందాగారు చెప్పిన విషయం Cabinet లో మేము నిర్ణయించ బోతున్నామని చెప్పారు. దానిని బట్టి competence లేదని ఎక్కడా చెప్పలేదు.

పెంపొరరి చైర్మన్ :—Competence లేదని స్పష్టంగా అనకపోవచ్చు. అందుచేతనే competence ఉన్నదని అర్థం చేసుకోవచ్చునా అని అడుగుతున్నాను. అది అవిధంగా pressure చేయలేము. Competence గురించి వివరంగా మాట్లాడుకోవడం మంచిది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—లేదని అనుకున్నప్పుడు నిర్ణయం తీసుకోవచ్చు. కాని ఇక్కడలేదు.

పెంపొరరి చైర్మన్ :—లేదనిగాని, ఉన్నదనిగాని స్పష్టం చేయాలి. అందువల్ల దానిని గురించి చర్చ వాయిదా వేయటం మంచిది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—రెండు విషయాలు మనవిచేస్తాను. ఆలోచించండి మనం citizens యొక్క property ని declare చేయవలసిందని law చేయడానికి competence ఉన్నదా లేదా అనే point కదాయింది. Citizens లో భాగం కదామనం. Citizens యొక్క property declare చేయాలని మనం law pass చేశాము, ఎవరెవరికి ఎంత భూమి ఉన్నదో చెప్పాలని అన్నారు. Central Government Wealth Act క్రింద complete declaration ఇవ్వాలన్నాము మనం కూడా competence తో Government Servants property ని ప్రతి సంవత్సరం declare చేయాలని చెప్పాము. వాళ్ళు declare చేయాలని చెప్పడానికి మనకు అధికారం ఉన్నట్లయితే మెంబర్ల కాలూకు property ని declare చేయడానికి అధికారం లేదని మనం ఎందుకు అనుకోవాలి. ఇక్కడ democracy అన్నప్పుడు ఉన్నదని భావించి తరువాత ఆలోచించండి. లేదని ఎందుకనుకోవాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు leave of the House అడిగాము, Law Department ఇది ముట్టుకోడానికి వీలులేదని చెప్పారా? అది discuss చేయకూడదు, మనం ఇది తేకూడదని సలహా ఇచ్చారా?

శ్రీ వి. వి. నరసింహారావు :—ఇది Law Department పైన ఉండేటటువంటి Law Minister చెబుతున్నమాట.

Sri T. Nagi Reddy ;—Parleament లో leave యిస్తారు

శ్రీ వీ. వి. నరసింహారావు :—చరచాలేదు. మీకు సంస్కృప్తి కాకపోతే The Attorney General is not less than you. If you are not satisfied, if the House is not satisfied and if it is found necessary to call the Advocate General, there is no difficulty about that. Law Department పమిచెప్పినది, Deputy Secretary పమిచెప్పారు. Assistance Secretary పమిచెప్పారని కాదు. యిది ఆలోచించాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వారు పమి చెప్పారనికాదు. Procedure ను వారు చెబుతున్నారు. Non Official Bill వచ్చినప్పుడు Law Department competence ఉన్నదోలేదో పరిశీలిస్తుంది. Permission యివ్వడానికి వీలవుతే గవర్నరుకు పంపుతుంది, లేక అవసరమైతే Central Government కు పంపుతుంది అట్లాంటిది ఏమైనా జరిగినదా?

శ్రీ వీ. వి. నరసింహారావు :—Law Department వారు చెప్పినది అందరము ఒప్పుకుంటే బాగానే ఉంటుంది. ఇది వస్తే 99వ entry క్రిందనే రావలసి ఉంటుందని Law Department వారు అన్నారు. నాకుకూడా కొద్దిగా సందేహం గానేవుంది. Entry No. 39 క్లావుంది. Powers and Privileges and immunities of the Legislative Assembly and of the members and the committees thereof and if there is a Legislative Council of the members and the committees thereof ఈ రిజల్యూషన్ యొక్క subject ఇందులో ఉన్నటువంటి ఏ అంశం క్రిందకు రాదని prima facie మనకు తెలుస్తున్నది. ఇంకా ఏ entry క్రిందకైనా తేవడానికి అవకాశం ఉన్నదా అంటే Law Department వాళ్లు దీనిక్రిందనే రావాలి అన్నారు. ఇది రావడంలేదు. కాబట్టి సందేహాస్పదంగా ఉంది. రాదని నేను ఖచ్చితంగా చెప్పలేనుకాని ఉన్నటువంటి according ను బట్టి వస్తుందని తేలిన దానికన్నా రాదనేదే స్పష్టమౌతున్నది. అయినా దీనిని తేవాలనే ప్రయత్నం ఉంది. ఇంకా పరిశీలన చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. అడిగాక introduction అప్పుడే ఎందుకు. ఇది చేస్తారు అంటే మనకు competence లేనటువంటి resolution ను మనం introduce చేయడం దానికి leave ఇవ్వడంకూడా ఏమంత ఎలిగెంట్ గావులదదు. It will not refund to the credit of the Assembly. ఈ విషయాన్ని పూర్తిగా పరిశీలించి కావలసినస్తే ఒక via media కూడా మేము suggest చేస్తాము. ప్రస్తుతానికి దీనిని వాయిదావేయండి. Next Session లో దీనిని

తుట్టగా పరిశీలించి ఒక వేళ competence అయినట్లయితే దానిని అప్పుడు take up చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు :—On a point of order Sir. ఇప్పుడు competence అవునా కాదా అనే విషయం వచ్చింది. అసలు ఈ బిల్లు ఇక్కడ introduce చేయడానికి competence ఉన్నదా లేదా అనే ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు introduce చేయాలనుకున్నాము. ఆ stage లో competence ఉంటేనే introduce చేయాలి అని ఏమైనా ఉన్నదా లేదా అనేది మీరు రూలింగ్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—ఇప్పుడు leave అడిగారు. Leave వ్యతిరేకించడం జరిగింది. వ్యతిరేకించినపుడు చేయవలసిన పని దానిమీద vote తీసుకోవడం మాత్రమే. అయితే oppose చేయడానికి ఉన్న కారణం ఏమిటో వారు తెలియపరచినారు. Competence కాదనేది ఒక కారణం. ఇంకేవో ఉన్నాయని మీరు అంటున్నారు. ఏమైనప్పటికీ వ్యతిరేకించడానికి ఉన్నటువంటి ప్రధానమైన కారణం వారు చెప్పినది competence లేదు కాబట్టి. మీరు dispose చేయవచ్చు. తప్పని సరి అయితే మనకున్న procedure దీనిమీద vote తీసుకోవడం మాత్రమే. వారు ఇంకొక విషయం తెలియపరిచారు. వారు తిరిగి consider చేయవచ్చు వాయిదా వేస్తే బాగుంటుందని దానికి move of the resolution అంగీకరిస్తే ఇంకో అవకాశం మనకు వచ్చినట్లవుతుంది. కాబట్టి వారి అభిప్రాయం ఆడుగు తున్నాను.

శ్రీ కె ఎల్. నరసింహారావు :—దీనిని వాయిదా వేయండి, వచ్చే సెషన్ లో competent అయితే దీనిని తీసుకుందామని మినిస్టర్ గారు అన్నారు. దీనిని వాయిదా వేయడానికి మన rules permit చేస్తున్నాయా?

Temporary Chairman :—Now, Mr. Sarveswara Rao may move a motion that the Bill be taken up at the next sitting of the non-official day.

Sri A. Sarveswara Rao :—Sir, I beg to move :

“That leave be granted to take up the Disclosure of Assets of the Members of Legislature Bill, 1964, at the next sitting of the non-official day.”

*Non-official Bill :
The Hyderabad Municipal Corporation
(Amendment) Bill, 1964.*

Temporary Chairman : Motion moved.

(Pause)

Temporary Chairman :— The question is :

“That leave be granted to take up the Disclosure of Assets of the Members of Legislature Bill, 1964, at the next sitting of the non-official day.”

The motion was adopted.

*The Hyderabad Municipal Corporation (Amendment)
Bill 1964.*

Sri Tanneti Viswanatham : Sir, I beg leave to introduce the Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1964.

Temporary Chairman :— Motion moved.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— నా పేరన ఉన్న బిల్లును introduce చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు Hyderabad లో octroi, duties ఉన్నాయి. octroi duties అనేటటు వంటివి పూర్వకాలంలో 1788 లగాయితు ఉన్నాయి 1:28 తరువాత మన భాగం లో తీసివేశారు. బ్రిటిష్ వారు occupy చేసినటువంటి అన్ని provinces లో octroi తీసివేశారు. అయితే సంస్థానములలో మైసూరు, బీరోడా, హైదరాబాదు వంటి వాటిలో ఒక సర్ వైసర్ గా ఇన్నాళ్ళ వరకు ఉంది ఈ octroi duties చాల harassing గా ఉన్నవి. పూర్వకాలంనుంచి మ్యునిసిపాలిటీస్ లో ప్రావర్టీ ట్యాక్సెస్ లేకపోవడం వలన octroi duty పేనే ఆదాయం వస్తుందని ఆశించేది. ఇప్పుడు అంథ్రాప్రెజ్ లో వర్పడిన తరువాత హైదరాబాదులో property tax పొచ్చుగానే వస్తున్నారు. కనుక octroi వల్ల వచ్చే రాబడి పోతుందని, ఇప్పుడు చెప్ప నక్కరలేదు. నేనుఒకసారి రోడ్డుమీద ప్రయాణం చేస్తున్నప్పుడు ప్రత్యేకంగా అది ఈ octroi వసూళ్ళు చూశాను దానివల్ల ప్రజలు బాధ పడుతున్నారు. డబ్బు ఉన్నవారు డబ్బు ఉన్నది గనుక బాధ పడుతున్నారు; డబ్బులేనివారు లేదు కాబట్టి ఇవ్వలేక బాధ పడుతున్నారు. అవినీతికి టాడ కారణం అవుతుంది. మా ప్రాంతంలో ఇదే కారణం వల్ల దానిని abolish చేశారు. tolls కన్న పొచ్చు harassment ఈ octroi వసూళ్ళలో ఉన్నది ఇది తీసేసి మరొక మోస్తరుగా డబ్బు వసూలు చేసుకోండి. property tax పొచ్చు చేయండి. Sales tax మొదలీ మార్గం ఉంటే చేయించండి ప్రతిది — అమ్మకానికి షాపులో వస్తుంది కాబట్టి

పదైనా ఇంకొక మార్గంగా ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసుకోండి. కాని ఈ octroi వల్ల city entrances లో అనేక శాధలు వడుతున్నారు. 0-1-0 octroi వేస్తే 0-3-0 ధర ఎక్కువ పెరుగుతోంది. ఇది పురాతన పద్ధతి—రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

మైదరాబాదు కార్పొరేషన్ లో వేస్తున్న octroi duties రద్దు చేయవలసి నదని కోరుతున్నాను. తమకు కూడ తెలుసు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- దీనికి ఎప్పడో assurance దొరికింది కదా?

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :- Assurance ఇచ్చారు, అందువల్ల చే బిల్లు పెట్టాను. ఇది వ్యవస్థాపక బాగుంటుంది. ఈ చట్టంతో (ఒక సెక్షను,) పెడ్యూలు లో ఒక భాగం రద్దు చేయాలి—ఆ ముక్కలు రెండూ తీసేస్తే చాలు ఇది జన సమ్మతం అయినది కాబట్టి, మంత్రి సమ్మతం అయినది కాబట్టి, సభా సమ్మతం అయినది కాబట్టి వచ్చుకోవాలని కోరుతున్నాను. దీనిని oppose చేయకపోతే జరిగేది ఏమీ లేదు, ఇది అచ్చు అవుతుంది, మళ్ళీ డిస్కషన్ కు వస్తుంది.

శ్రీ వీ. వి. నరసింహారావు:- నేను oppose చేయడానికిగాని, వచ్చుకొనడానికి గాని తొందరపడే ఆలవాటు లేదు. ఇది చాల చిన్న బిల్లు. ఒకేపదం ఉన్నటు వంటిది—కాని దీని value చూస్తే దీని ఖరీదు ఎంత అవుతుందో ఇంక దేని ఖరీదు అంత కాదనుకుంటాను. ఇదివరకు octroi తీసి చేయాలని ఒక ఆలోచన ఉన్నది. దానిని గురించి కేబినెట్ సబ్ కమిటీ కూడ పరిశీలిస్తోంది; ఆ కమిటీ మీటింగ్ కూడ జరిగింది. దానిలో మరికొన్ని వివరాలు సేకరించాలని చెప్పాము. బహుశా చాల కొద్ది రోజులలో ఆ వివరాలు వచ్చిన తరువాత ఆ సబ్ కమిటీ మీటింగు జరిపి, చివరకు ఏమి చేయాలనేది చూస్తాము.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- Next session లో తెస్తారా?

శ్రీ వీ. వి. నరసింహారావు:- ఆ Minister concerned లేరు కాబట్టి చెబుతున్నాను. అందులో నేను కూడ ఒక మెంబరును. చాల తొందరలోనే ఈ సెలలోనే ఆ వివరాలు వస్తాయి. డిసెంబరులో ఆ మీటింగ్ చేసే ప్రయత్నం చేస్తాను. అయితే దానిమీద—opinion is equally divided. Octroi వల్ల మైదరాబాదు కార్పొరేషన్ కు 36 నుంచి 40 లక్షల వరకు ఆదాయం ఉంది, అది తీసేస్తే అటువంటి grow అయే flexible source ఇంకొకటి చూపించాల్సి

ఉంటుంది. వారికి octroi వల్ల గత 5 సంవత్సరములలో వచ్చిన ఆదాయం average లెక్కతీసి మేము 30 లక్షలు ఇస్తాము, లేకపోతే అటువంటి సోర్సు చూపిస్తామని చెప్పడం చాలదు. We have to show them a source which is both qualitatively and quantitatively equal to that source, i.e., it must have the future potential to grow. అటువంటి సోర్సు చూపించడానికి ప్రయత్నం చేయవలసి యుంటుంది. చూపిస్తేనే ఆ కార్పొరేషన్ run అవుతుంది. లేకపోతే ఒక ఇబ్బందిని తొలగించడానికి మరొక ఇబ్బందిని రోనుక్కొన్నట్లు అవుతుంది. కనుక ఈ విషయాన్ని ఢుణ్ణంగా పరిశీలించవలసి యున్నది. కేబినెట్ కూడ సానుభూతితో ఉన్నది. — octroi తీసివేయాలని. కాని వారి ఇబ్బందులు కూడ ఆలోచించి చేయాలనుకుంటున్నాము. ఇప్పుడు ఇది ఒకే శబ్దము లో, out and dry గా ఉన్న ఈ బిల్లు ఈ సందర్భములో ప్రవేశపెట్టడంగాని, వప్పకొనడంగాని వాగుండదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—అభిప్రాయభేదం అట్టే ఉన్నట్లులేదు. opinion is equally divided— అన్నారు. ఎక్కడ? కేబినెట్ లోనా?

Sri P. V. Narasimha Rao :— No, Sir, not in the cabinet, but in the country.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— Country లో ఎక్కడా భేదంలేదు. ప్రాదరా బాదు కార్పొరేషన్ లో ఉన్నదేమో. దేశంలో ఎక్కడా ఇది civilised duty అనుకోలేదు. ఇక్కడ కూడా ఇప్పుడు కార్పొరేషన్ వారు బడ్జెటు తయారు చేసుకునే సమయం వచ్చింది. మీరు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి announce చేస్తే వారు బడ్జెటులో మార్పు చేసుకొనుటకు వీలంటుంది. లేకపోతే ఏప్పుడో చూస్తాము— అంటే octroi అట్లాగే ఉంటుంది. అందుచేత ప్రభుత్వం వెంటనే చెబితే దాని ప్రకారం బడ్జెటు చేసుకొనే దానికి అవకాశం ఉంటుంది. Growing source కావాలని అడిగారు. విజయవాడలో taxation percentage ఎంత ఉన్నది? విశాఖ పట్టణంలో 27 1/2 వర్సంటు ఇస్తున్నారు. ప్రాదరాబాదులో property percentage ఎంత ఉన్నది? 1% పాచ్చు చేస్తే రెండు octroi duties వస్తాయి. మేమంతా property tax పొచ్చించుకుంటూంటే ఈ మహాపట్టణంలో నవాబులు లా ఉంటూ property tax వేసుకోరా?

Mr. Deputy Speaker :—For the information of the House, may say that they are going to raise it from 15 to 22. It is a proposal.

Sri Tenneti Viswanatham:- Still it is 5 1/2% less than our Vizag. మీరంతా సుఖంగా ఉంటున్నారు కాని కూర, పాలు, నెయ్యి అటువంటివి అమ్ముకునే చిన్న వారంతా check posts వద్ద అల్లరి పడుతున్నారు, కొట్టుతున్నారు కూడ మనుషులను, వారికి అక్కడ దిక్కు మొక్కులేదు. మను అను కొట్టి వన్నులు వసూలు చేసే పద్ధతి తగ్గించాలి. దాని సంగతి పూర్వకాలం మా ప్రాంతంలో కనిపెట్టారు. మేము వదలి పెట్టాము. మమ్ములను వదులు కోమంటే మునిసిపల్ బిల్లుమీద డిస్కంప్స్ అయినప్పుడు తీసివేస్తామని మంత్రి గారు ఎప్పుకున్నారు, మీరు కూడ అదే అభిప్రాయంలో ఉన్నారు. వారికి alternate source ఎలా అంటారు. Alternate source లక్షించేవి దయవల్ల వస్తుంది. Property tax హెచ్చు చేసుకోవచ్చును. ఇప్పుడు మాట ఇస్తే కార్పొరేషన్ వారు దానినరుసరించి బడ్జెటు శయారు చేసుకుంటారు. మేము చెప్పిన దానికి agree అవుతారు. కాని బిల్లు తీసివేయండంటారు—మీనోటు మాత్రం మాకు వ్యతిరేకం.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:- ఆమరేమిటో చేసేముందు అది ఏమిటి అనేది ముందు నిర్ణయించాలి. ఇప్పుడు మేము ఒక్కమాట చెబితే—octroi తీసివేయ బోతున్నామనంటే వారికి బడ్జెటు అవసరంలేదు, కార్పొరేషన్ మేయర్ ఎవరూ అవసరంలేదు. ఏదీ అవసరంలేదు. They can wind up the show కనుక octroi తీసేసి ఫలాన పోర్సు చూపిస్తున్నాము అని అన్నీ పరిశీలించి చెబితే తప్ప వారికి ఇప్పుడు ఏమి చెప్పినా లాభంలేదు. అందువల్ల చాల తొందరగా చేయబోతున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:- సార్లు చెప్పాము. చెప్పలేదని వాదిస్తారేమిటి?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :- మరేమైనా అన్నారు. అంత loose గా చెప్పడానికి వీలులేదు. Property tax 1% హెచ్చు చేస్తే 30 లక్షలు వస్తుందని అన్నారు. అంటే దానికి పూర్తి property tax 30 కోట్లు ఉండాలి, ఆర్థికరీతి అరిక్ మెటిక్ ప్రకారం— Unless the property tax to be realised is of the order of Rs. 30 Crores per annum, an increase of one per cent will not amount to 30 lakhs. అంత లేదు. ఇది చాల fantastic గా ఉన్నది—ఆ figure గాని, ఆ percentage గాని—దేనినైనా శుద్ధంగా ఆలోచించ వలసి ఉంటుంది. 30 లక్షలు ఎక్కువ చేయాలంటే ఈ property tax పెంచాలా, లేక ఇంకేమైనా చేసుకొందామా? వారుకూడ అన్నారు—ఇంకేమైనా అని—ఆ 'ఇంకేమైనా' అనేది define చేయాలి. కాబట్టి దానికి time అవసరం.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :- ఇప్పుడు property tax ఎంత? ఈ ఊరులో built houses ఎన్ని? Property tax ఎంత ఇస్తున్నారు? figures ఉన్నవా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :- ఆ figures అన్నీ నూ ముందు పెట్టుకునే ఆలోచిస్తున్నాము. అవన్నీ ఆలోచించి నిర్ణయానికి వస్తాము. వారు చెప్పినట్లు 15 నుంచి 22 1/2% పెంచిరా ఎంత realise అవుతుందో చూడాలి.

Mr. Deputy Speaker :- It is only a proposal.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :- కార్పొరేషన్ కు వచ్చే ఆదాయంలో octroi వల్ల వచ్చేది చాల పెద్ద భాగం. most considerable portion అని చెప్ప వచ్చును. స్కిన్ వి అంత ఉన్నవో లేవో చెప్పడానికి మీలెదు. అది వెంటనే one stroke of pen తో తీసి వేయడానికి వీలులేదు. సొందరగానే నిర్ణయం తీసుకొంటాము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :- Property tax ఇంత వస్తుందని అనుకోవడానికి కారణం ఇదివరకు property tax percentage తో increase చేస్తున్నారు. ఇది వరకు ఉన్న 15% కు మరొక 7% లిపి తో ఇంత వస్తుందని లెక్క కట్టుతున్నారు. ఆ Land value, building value, సిటీ ప్లాన్ లో ఉన్నప్పుడు 15% అనేది ఆలోచించాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్ పర్యటన తరువాత property value 50 times, 60 times, కొన్నిచోట్ల 100 times కూడా పెరిగింది కాబట్టి వారనుకన్న 15% నికరమయినది కాదు. ఇప్పటి వాల్యూమీడ వేసుకుంటే నేను చెప్పిన 80 లక్షలు కాక పోయినా 29 శ్చ లక్షలు అయినా వస్తుంది. (నవ్వు.)

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) :- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సెలవిస్తూ ఇది వెంటనే ఒక్క స్ట్రోక్ తో కొట్టివేయడం ఎట్లా సాధ్యమని అంటున్నారు. ఇది ఈనాడు కొత్తగా వచ్చిన ప్రపోజల్ కాదని మనవి చేస్తున్నాను. సుమారు ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చిన ఏడేళ్ళనుండి యీ ఆక్టోరియస్ ను వేయటం అన్యాయమని ఇది రద్దు చేయాలని అడుగుతూనే ఉన్నాము. ఒకే రాష్ట్రంలో ఒక ఊరునుండి మరొక ఊరికి తీసుకువచ్చిన చెయ్యి, వెన్న, ఇతర ఆహార పదార్థాలు తమ స్వంతం కొరకు ఇంటి వాడుక కొరకు తెచ్చుకొన్నది కూడా ఎవరినో విధేకాలనుండి వచ్చినచునిటినీ చక్క చేసినట్లు - చక్కపోట్లలో ఒడ్డి, తవిణిచేసి ఆక్టోరియస్ వసూలుచేస్తున్నారు. నేను స్వయంగా రెండు మూడు కట్టి వున్నాను. ఒకసారి జీడిపప్పు యింటికి తెచ్చుకొనేట దానికి ఆక్టోరియస్ వసూలు అన్నారు. నన్ను అటకాయించారు. అవకాయకు కూడా వసూలుచేయటం జరిగింది. ఎక్కళ్లు తెచ్చుకొనేటానికి వీలులేదు. ఇదేమి

ఖర్చుం ? ఆఫీసర్స్ బట్టలపైటైలో తెచ్చుకొంటున్న ఘటనలు నేను ఎరుగుదును. కొందరు దొంగతనంగా వ్యవహారం చేయడం—ఎక్కడో విదేశాలనుండి, పాకిస్తాన్ నుండో, జపాన్ నుండో వచ్చినవారిలాగు, వీరిని చక్కచేసి వ్యవహారం చేయడం ఇక్కడ కాపురాలు ఉన్నవారికి బాగుగా లేదని ఏదేండ్లనుండి ఆందోళన ఉన్నది. ఏదేండ్లనుండి ఆలోచన చేస్తున్నామంటున్నారు. ఇప్పటికీ ఆలోచిస్తున్నామంటున్నారు. నాలుగవ ఐదవ వంచవర్ష ప్రణాళికలవాటికైనా యీ ఆలోచన పూర్తవుతుందా? అనే సందేహం కలుగుతున్నది. వెంటనే ఆలోచన పూర్తి చేసి, దాని విషయంలో స్థిరమైన నిర్ణయానికి వెంటనే వచ్చి, తరువాత దానికి లెక్కలు వేసుకోవటం చేయాలి. మీరే చెప్పండి అంటే—మీ రికార్డులు, ఆస్తిపాస్తులు, మాదగ్గర ఒక కమిటీవేసి ఏదేస్తే మేము రేపే చెప్పేస్తాము. మాదగ్గర ఏమీ పెట్టరు, అన్నీ మాదగ్గర ఉన్నాయి అంటారు. మీరుచెప్పండి అంటారు. చెప్పింది సరిలేదు అంటారు. కాగితాలు మీ దగ్గర ఉంటాయి. కబుర్లు మా దగ్గర ఉంటాయి. అందువల్ల అది చేసేదేదో తొందరగా చేస్తేనే మంచిదేమోనని నా మనవి.

శ్రీ వి. వి. నరసింహారావు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు అసలు యీ బిల్లు ఎందుకు వచ్చిందో అర్థం అయినది. లచ్చన్నగారికి ఇవ్వవలసి వచ్చింది కనుక, వెంటనే బిల్లు వచ్చింది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—మంత్రిగారు క్యాంప్ నుండి వచ్చేటప్పుడు ట్రాంక్ పెట్టె ఓపెన్ చేయకపోతే నేను చెప్పలేనుగాని—ట్రాంక్ పెట్టె ఓపెన్ చేస్తే—వారు కూడ ఇవ్వవలసివస్తుంది.

శ్రీ వి. వి. నరసింహారావు :—నాకు ఇవ్వవలసి వచ్చినా, నేను బిల్లు తేలేను. వారుఒకసారి ఇవ్వవలసివచ్చిందని వెంటనే బిల్లు తెచ్చారు మేము అందరముగ్గస్తూనే ఉన్నాము. ఇది ఇవ్వటానికి ఎవ్వరికీ ఎగ్జంప్లన్ లేదు. దాని పరిస్థితి ఏమిటో అందరికీ తెలుసు. దానివల్ల ఇబ్బందులు ఉన్నవని అందరికీ తెలుసు. ఇప్పుడు అది తీసివేస్తే, దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా మనం ఏమి ఇవ్వాలి అన్నది ప్రశ్న. తీసేయాలి అనేదానికి ఎవరికీ ఏమీలేదు. ఉత్తర భారతంలో ఉన్నటువంటి అన్ని స్టేట్సులో ఇప్పటికీ 60 పర్సెంట్ వరకు ఆక్టోయిలో రియలైజ్ అవుతున్న ఘట్టాలు ఉన్నవి. అయితే సిద్ధాంతరీత్యా అక్కడ వారు కూడా ఇబ్బందిపడుతూ ఉండవచ్చు. ఇదిలేక పోతే బాగుండును అనివారు భావించవచ్చును. కాని దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా ఇవ్వలేక, దానిని అక్కడ కంటియూ చేయడం జరిగింది. Opinion is divided అంటే దాని అర్థం అది. కొన్ని స్టేట్సులో తీయటానికి సుముఖంగా ఉన్నారు;

తీసివేస్తున్నారు కొన్ని స్టేట్స్‌లో సు ము ఖం గా ఉండికూడ తీయలేక పోతున్నారు. కాబట్టి ఇవన్నీ ఆలోచిస్తాము. చాలా తొందరగా ఆలోచిస్తామని చెబుతున్నాను. ఏడు సంవత్సరాలనుండి ఇంత తీవ్రంగా ఆలోచించలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఆలోచనలో చాలా తీవ్రత వచ్చింది అంతేగాక, యీ బిల్లువల్ల మరింత తీవ్రత వస్తుందనికూడ మనవిచేస్తున్నాను.

Sri Ramachandra Rao Deshpande:—Just now in connection with another Bill, we have just postponed the matter, saying that leave might be granted in the next session because they (Government) agreed to a certain extent and the question of competency also was there. But so far as this particular Bill is concerned, no question of competency has arisen; neither the Treasury Benches has said that there is any doubt about the introduction of the Bill. At least, there can be introduction at this stage, and subsequently when the question of having calculations etc. come up, the Treasury Benches may, if necessary, oppose it. But we are now at the stage of leave for introduction of the Bill, and this can be granted.

Mr. Deputy Speaker:—I think if a time limit is given, the member may withdraw the motion. He is insisting because there is no time-limit. Everytime, it appears we are postponing...

Sri P. V. Narasimha Rao:—It is not being postponed. I only wish to submit that we all share their anxiety; we are all equally anxious that this particular type of taxation should not continue; but the only difficulty now is, what should be the alternative.

Mr. Deputy Speaker:—That will be there all time to come...

Sri P. V. Narasimha Rao:—As regards competency or incompetency, I have not said anything. During the previous discussions, I submitted I am not prepared to concede that ~~this is a~~ matter for tradition, either way. To agree to leave

being granted or not to agree to leave being granted—neither of these can be taken as a matter of tradition. It should depend on the circumstances and merits of each case, and we are not going blindly to oppose it or allow leave being granted. Therefore, in this particular case, I have submitted that the matter is under very very active consideration of the Government, and, in view of this explanation, I hope the hon. Member will withdraw it.

Sri Tenneti Viswanadham:—I have no objection if the hon. Minister makes a promise or assures from that place that the Government is going to introduce the Bill, a Bill to amend the Corporation Act. We are meeting in February and let us have the Bill then.

Sri P. V. Narasimha Rao:—When we come to the conclusion that octroi should be removed, it should or could be done only by a Bill, and it will be done. But in February, during budget session, whether legislation could be taken up. Whether other legislation could be taken up during that session is not for me to decide; but I can say with full confidence that we hope to complete our deliberations to come to a decision by that time.

Mr. Deputy Speaker.—A passive assurance is given.

Sri Tenneti Viswanadham:—I want to make clear one thing. Mention has been made about the difficulty of our going through Bills in the Budget session. This year, we are meeting much earlier in order to transact some other business also. The Chief Minister said that we might transact some other business also. If the Minister says that he is going to introduce the Bill, as there is no difference of opinion about the subject matter, I will withdraw my Bill now, on his assurance. Let the Minister please come up with his assurance.

Sri P. V. Narasimha Rao.—The assurance given by me exactly fits in with my capacity to the extent to which I can

give an assurance. I cannot say anything regarding the coming session and what business is going to be transacted in that session. There is no doubt a proposal that we must meet a little earlier than the Budget session proper and transact some routine business. If that happens, perhaps this Bill may also come in that session. Suppose it does not happen for some reason or the other that is why, about legislative business, I am not going to vouch for.

What I am going to vouch for is that by that time we hope to complete the deliberations on behalf of the Government and come to a decision.

Sri Tenneti Viswanatham:—He is still saying “come to a decision”. What is that decision?

Sri P. V. Narasimha Rao:—“Come to a decision”, regarding the removal and the alternative to be provided. That is a decision to be arrived at.

Sri Tenneti Viswanatham:—In this Bill, you are not going to suggest an alternative. They have got several kinds of taxation.

Sri P. V. Narasimha Rao:—I said “only a decision”. I did not say “legislative enactment”. That will follow. But the decision necessarily has to be that along with the abolition of octroi, we are going to say such and such other alternative. That is a composite decision to which we have to come.

Mr. Deputy Speaker:—Abolition of octroi has become essential.

Sri P. Rajagopala Naidu:—Even in the statement of the Minister, there is some doubt. With regard to the decision—whether it will be positive towards our side, or...

Mr. Deputy Speaker:—That he has said. Removal of octroi is there. About alternative, he has to take a decision.

Sri Tenneti Viswanatham:—If they publish the Bill, it will be all right.

అయితే ఇప్పుడు డిస్కంపన్ మాటకదా—ఇప్పుడు మీకు టైమ్ ఉంటుందా. లేదా అని మీ డిఫికల్టీ, కనీసం యీ బిల్లు అప్పటికి పబ్లిష్ చేస్తారుకదా?

శ్రీ వి. వి. నరసింహారావు:—అనవసరమండి. మీరు యీ బిల్లు విట్ డ్రా చేసుకోండి. ఎందుకూ? నేను చెబుతున్నానుకదా. మీరు ఒకసారి పే చేశారేమో మేము పక్షేళ్లనుండి పే చేస్తున్నాము. మాకు కూడ ఇబ్బందిగా ఉన్నది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—నేను దమ్మిడి పే చేయలేదు.—నన్ను ఎవరూ అడుగలేదు గనుక.

Mr. Deputy Speaker:—Would you withdraw your Bill?

Sri K. Appa Rao:—During the budget session, Sir.....

Sri Tenneti Viswanatham:—I am not going to withdraw. We want to know that this Government has any mind of its own. You are not deciding upon the abolition of octroi at all. I do not understand your hesitation. It is only giving leave to introduce the Bill. You are not assenting to anything. I am really surprised at this attitude.

Sri K. Appa Rao:—During budget session, I remember that measure is to get revenue, not for losing it. Hon. Minister might be hesitating to say that.

Mr. Deputy Speaker:—That will not come into the State budget before us.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్ష, విశ్వనాథంగారు అంటున్నారు — కేవలం ఇది లీప్ కోసమేకదా ; ఎందుకు అశ్శంతరం పెట్టాలి అని. సరే, అశ్శంతరం పెట్టలేదని అనుకొందాము. అప్పుడు ఏమవుతుంది? లీప్ ఇచ్చిన తర్వాత డిస్కంపన్ జరగాలా? మానాలా? డిస్కంపన్ జరిగితే నిర్ణయం తీసుకోవాలా? అక్కరలేదా? గవర్నమెంట్ నిర్ణయం తీసుకొంటాము అంటున్నప్పుడు ఆ నిర్ణయంతో నిన్ని ఉండు లేకుండా మనం ఇక నిర్ణయం తీసుకోము అనే అభిప్రాయం

ఇప్పుడు విశ్వనాథంగారు సూచిస్తున్నారా? ఆ అభిప్రాయము మనకు కావాలంటే ఇప్పుడు ఇంట్రడక్షన్ ఇవ్వము; బిల్ ఇచ్చినా, లేకపోతే బిల్ ఇచ్చిన తరువాత వాయిదా తరువాత వేసుకొంటామని వారు అంగీకరించినా రెండూ ఒకటే అవుతుంది. అందుచేత వారు పదమీద ఆటే వట్టుదల వట్టుకుండా ఆసలు అభిప్రాయమీద థర్డ్ టికొంస్ అయినా ఏకత్వం ప్రధానంగా ఉండి అని ఆమోదించే- ఇది వాయిదా వేసుకోవటంకన్నా, దీని వాదనమెంచి, లేక, వోటింగ్ కావాలనేవరకు దీనిని దింపేశాన్నా ఇది విత్ డ్రా చేసుకొంటే మంచిదేమో తిరిగి వారు ఆలోచన చేస్తే బాగుంటుందని నామనవి.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు:—భాట్లం శ్రీరామమూర్తిగారు leave for introduction ఒప్పుకున్నట్లయితే వెంటనే చర్చ జరుగుతుంది అనే అభిప్రాయంలో వారు ఉన్నట్లు ఉన్నారు. అసలు సద్దశి అదికాదు. leave for introduction ఒప్పుకున్నట్లయితే గెజిట్ చేయడానికి పంపిస్తారు వచ్చే సమావేశంలో non-official day నాటికి వస్తుంది, రిప్రీజెంటేటివ్ ఇవ్వాలి వెంటనే discussion కు రావడం అనే సమస్య కాదు. వెంటనే నిరాకరించడం accept చేయడం ఆపేసమస్య లేనే లేదు, అందువల్ల leave for introduction ఒప్పుకుంటే అది publish చేసి గెజిట్ అయిన తరువాత మళ్ళీ మనదగ్గరకు చర్చకు వస్తుంది. దీనికి చాలా time ఉన్నది. ఈ రోజుల ప్రభుత్వం ఆలోచించుకోవచ్చు. Sub-Committee of the Cabinet ఒక decision కు రావచ్చు. Alternative చేసుకోవచ్చు. బిల్లు ఉన్నది కాబట్టి leave for introduction కు అభ్యంతరం చెప్పే అలవాటు ఏదైతే ఉన్నదో దానిని పదలుకోవడం బాగా ఉంటుందేమో ఆలోచించమని కోరుతున్నాను.

Sri T. Nagi Reddy:—I once again rise to plead with the Government that it is not proper to oppose at the time of asking for leave to introduce the Bill. We are not going to discuss it; we are only requesting the Government and the ruling party to agree that this Bill be published. We are not asking for anything else. That will come only at the time of discussion after introduction. By that time the country will know what the measure is; probably we shall receive a number of suggestions and the Government will be helped through them. All that will take place only after we introduce the Bill. I do not know why Government is so hesitant to give leave to introduce the Bill and publish it in the Gazette. All

the non-official bills which are to be discussed in the Parliament are published in the Gazette by the Government of India. This is the practice in Parliament. I do not know why Government are averse even to publish the Bill whether they accept it or not later on. Why should the Government vote it down now. I do not know what I should call it, but it is bad in a democratic set-up.

Mr. Deputy Speaker:—They say that they are themselves trying to bring in an amendment.

Sri T. Nagi Reddy:—Even in the Parliament when a non-official Bill is brought in, even though the Government tries to bring in their own Bill, the leave for introduction of the non-official bill is granted. When the Government brings in a Bill on its own, the non-official bill is automatically withdrawn. So, why should they be hesitant to give leave here? The ruling party should have greater sense of democracy. I only request the ruling party that the practice which is being followed by the Parliament should be followed here. That is the minimum we are asking for. At least this suggestion of a democratic procedure should be accepted.

Sri V. Sri Krishna:—Are you sure that the Minister has made up his mind that Octroi has to be given up and only alternative means are to be thought of?

Sri P. V. Narasimha Rao:—The decision of the Government should not be dissected like that. I said there is going to be a composite decision. While we have every sympathy that Octroi should be abolished, as practical mean we have to think of alternatives so that it is going to be a composite decision. What is the use of saying that we have made up our mind and whatever happens we are going to abolish it. In general we are in sympathy with the demand; we realise it should be abolished as soon as Practicable and at the same time we are seized of the matter. It is under very active

consideration. After saying all this what I have to commit I cannot understand.

Sri T. Nagi Reddy:—He is seized of the matter. Government is actively considering it. Government might probably take a decision within a matter of 10 days. All the same we are only asking, in parliamentary parlance, for the circulation of the Bill and for discussion later if it becomes necessary. What is wrong in that? In-between you might accept it or reject it, not the very leave to be given by the House. I want to know what exactly is wrong?

Sri P. V. Narasimha Rao:—I am not suggesting that anything is wrong. I am not going to dictate to the House whether to give leave or not to give leave. All I said was we are in agreement with the proposal, we are considering it and we shall come to a decision thereon. I have also submitted that the matter of leave being granted for introduction of the Bill cannot be accepted as a tradition either way. If the House wants to give leave, it may do so; but I am not going to agree that the leave should be granted.

Sri T. Nagi Reddy:—I am surprised at this. They must remember that it is the Government which is responsible for the democratic procedure of the House and that opposition to leave for introduction is by itself an undemocratic procedure. You might decide to remove Octroi and say that you would yourself introduce a Bill, but I would like to ask the Government 'if you want to oppose the introduction of a Bill, what is the democratic procedure you are allowing? That small scope which is being given in a democratic set up to the opposition members, especially to the national minority, is being denied by telling us that 'we are seized of the matter; we shall consider it' etc. If the Government bring in a Bill, our bill will be withdrawn. There is no contradiction in introducing our bill and your bringing in another bill. Again, in the interests of the Opposition and in the interests of all members of legis

lature who include your own members, I suggest that leave be granted. You say 'I do not want to dictate to the House' but you don't want to agree to the introduction. It is dictation to the party members. Without saying it is dictation, it is dictation. I think we will press the motion if the Minister is not going to agree to this simple demand.

శ్రీ వి. నల్లవారాచలం: మంత్రిగారు రెండు సందర్భాలలో రెండు విషయాలు చెప్పారు, Traditions మాత్రం అవడానికి వీలులేదు అన్నారు. మేము ఏదైనా బిల్లు move చేస్తే ఆ బిల్లులో ఉన్న contents లో వారు పూర్తిగా ఏకీకరించుకున్నారు. వారికి తోచినప్పుడు ఎప్పుడో తీసుకురాబోతున్నారు. ఏకీకరించనట్లుంటే బిల్లుకు leave అమోదించడం కోసం traditions వారు adopt చేయదలచుకోలేదు. వారు Leave ను వ్యతిరేకిస్తున్నారు. వారు అమోదించిన విషయానికి leave allow చేయకుండా ఉంటే traditions ను continue చేయదలచుకున్నారా? వారు ఒప్పుకున్నదే accept చేయడంలేదు, beginning లోనే వ్యతిరేకిస్తున్నారు. అసెంబ్లీ చరిత్రలో opposition నుంచి వచ్చే non-official bills కు కనీసం leave అమోదించనట్లుంటేది ఎక్కడైనా ఉంటుందా అని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:—The question is:

“That leave be granted to introduce the Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1964.”

The motion was negatived.

Sri T. Nagi Reddy:—Sir, I demand a division.

Sri Tenneti Viswanatham:— We want the names to be noted down. Members will give their names and they may be marked on the Division list.

Ayes

1. Sri T. Viswanatham
2. Sri P. Rajagopal Naidu
3. Sri G. Latchanna
4. Sri T. Nagi Reddy

5. Sri Ramchandra Rao Deshpande
6. Sri K. Raghavulu
7. Sri S. Vemayya
8. Sri Vavilala Gopalakrishnayya
9. Sai P. Narayana Reddy
10. Sri P. Satyanarayana
11. Sri N. Penchaliah
12. Sri S. Appala Naidu
13. Sri G. C. Venkanna
14. Sri V Srikrishna
15. Smt. A. Kamala Devi
16. Sri K. L. Narasimha Rao
17. Sri G. Bapanayya
18. Sri B. Dharmabiksham
19. Sri A. Ramchandra Reddy
20. Sri K. Ramchandra Reddy
21. Sri V. Satyanarayana
22. Sri Parvatha Reddy
23. Sri Peddayya
24. Sri P. Koteswara Rao
25. Sri V. Mohan Rao
26. Sri A. Venkateswara Rao
27. Sri P. Subbayya
28. Sri K. Venkateswara Rao
29. Sri N. Venkataswamy
30. Sri Chenchiah
31. Sri M. Pitchaiah
32. Sri C. K. Narayana Reddy
33. Sri Sarveswara Rao

Noes

1. Sri K. Brahmananda Reddy
2. Sri P. Thimma Reddy

3. Sri K. Apparao
4. Sri E. Basappa
5. Sri Peta Bapayya
6. Sri T. Balakrishniah
7. Sri M. Baga Reddy
8. Sri Damodhar Reddy
9. Sri N. Chenchurama Naidu
10. Sri T. V. S. Chalapathi Rao
11. Sri S. Bhim Rao
12. Sri Bhavanna Rao
13. Sri T. Hyagrivachari
14. Sri P. Gunnayya
15. Sri Ch. Ganji Shetty
16. Sri N. Ganeswara Rao
17. Sri G. Dharma Naidu
18. Sri A. Dasavatharam
19. Sri V. V. Krishnam Raju Bahadur
20. Sri Kwaja Mohinuddin
21. Sri Kesavanayakulu
22. Sri G. Kamayya
23. Sri G. Mahalakshmi
24. Sri T. Lakshmi Naidu
25. Sri A. Lakshmi Naidu
26. Sri V. Krishnamurthy Naidu
27. Sri V. Mutyala Rao
28. Sri M. Munuswamy
29. Sri Ch. Mallikarjuna
30. Sri G. Mallikarjuna Rao
31. Sri P. Mahendranath
32. Sri Dr. M. Chenna Reddy
33. Sri M.R. Appa Rao
34. Sri P. V. Narsimha Rao
35. Smt. T. N. Sada Laxmi

36. Sri A. Balarami Reddy
37. Sri B. V. Gurumurthy
38. Sri M. V. S. Subba Raju
39. Sri K. Narasiah
40. Sri R. Nathamuni Reddy
41. Sri K. Nanjappa
42. Sri R. Narasimha Ramiah
43. Sri J. Narsing Rao
44. Sri P. Pamideswara Rao
45. Sri Y. Penchaliah
46. Sri G. Rajaram
47. Sri M. Ramdev Reddy
48. Sri Ch. Ramiah Chowdary
49. Sri K. Ramiah Chowdary
50. Sri V. Rama Rao
51. Sri G. Ramaswamy Reddy
52. Sri A. Rama Sawmy
53. Sri B. Ramulu
54. Sri K. Ranga Dass
55. Sri A. Ranga Reddy
56. Sri T. Ranga Reddy
57. Sri M. A. Rasheed
58. Sri Ch. Rosiah Naidu
59. Sri A. Sanjeeva Reddy
60. Sri K. Santhayya
61. Sri T. Sanyasi Naidu
62. Sri Satyanarayana Raja
63. Sri K. Seethiah Gupta
64. Sri P. Siddiah Naidu
65. Sri B. Srinama Murthy
66. Sri G. Suryanarayana
67. Sri Thavetiah
68. Sri Y. Sivarama Prasad

69. Smt. S. L. Devi
70. Smt. B. Lakshminarayanamma.
71. Smt. B. Rukmini Devi
72. Smt. Shanta Bai
73. Sri A. Vasudev Rao
74. Sri P. Veerabhadra Rao
75. Sri J. Vengal Rao
76. Dr. K. V. Reddy
77. Sri P. Venkata Reddy
78. Sri K. Venkateswarlu
79. Sri N. Venkateswarlu
80. Sri D. Venkiah
81. Sri Vijaya Ranga Rao
82. Sri Yesu Padam
83. Sri P. Lakshmana Rao
84. Sri G. N. Pattabhi Reddy
85. Sri K. Appala Naidu
86. Sri K. Lakshmi Narasimha Rao

Ayes; 33; Noes: 86; Neutrals: Nil.

The motion was negatived.

Sri Tenneti Viswanatham:- This destroys the theory that evening sessions are not popular.

*Sri T. Nagi Reddy:-*For one thing, I am very glad that this procedure, I think, should be adopted also when the Government brings forward their own Bills for leave being granted.

*Mr. Deputy Speaker:-*It is on the merit of it...

*Sri Tenneti Viswanatham:-*It is making us familiar with the faces of all our friends. It is so good. All the officers also will come to know the names of the hon. members.

Mr. Deputy Speaker:—I mean, the procedure you are asking for.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—అనౌన్స్ మెంట్ అయిన తరువాత కామెంటరీస్ ఎందుకు?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—కౌంటింగ్ జరుగుతుండగా till the results are announced ఎవరూ సీట్స్ కదలకూడదు. అంటే లోపలకు రాకూడదు, బయటకు పోకూడదు, ఇంచాక్ వారు వెడుతుంటే నేను రెయిజ్ చేయకూడదు, కాబట్టి చేయలేదు.

If any body moves from his seat that vote will be invalidated. If you see the procedure any where that is there. No body can move. Please see that. If it is not today adopted, atleast in future...

Mr Deputy Speaker:—I will have to see the rules of procedure and then give ruling. Then you will have to raise a point of order. This is only a matter of observation.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—No, no. I am raising a point of order.

Sri T. Nagi Reddy.—As a matter of fact, Sir, it is expected that when votes are being counted, the doors are closed. When the bell is rung, the doors are kept open and doors are closed then till the voting is over and the result is announced. Then the doors are opened. But here we do not probably close the doors in the expectation that hon. members know the rules. Even if the hon. Chief Minister goes out, then what is to be done?

Mr. Deputy Speaker:—With the permission of the Chair. any body can take leave.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—No.

Mr. Deputy Speaker:—I will see into these things or you help me with what clause or section...

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—You see the Parliament or any where. When the counting starts and when the announcement takes place, if any body goes out his vote is being invalidated.

Mr. Deputy Speaker:—When any point of order comes, you see Mr. Gopalakrishnayya, you must tell me under what section. Only practices here and there...

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—That is the procedure; how can they go out?

Mr. Deputy Speaker:—Procedure must be accepted by the rules.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Will you allow me to speak in between? No. Because it is the order of the House. If the counting is disturbed by any body going out even with the permission of the Chair it is not good. I am here. You are counting here. I will go this way. Am I not obstructing the counting?

Mr. Deputy Speaker:—If you are not aware of it, now, you could give me the section and proceedings of it. Then we shall discuss.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—I raised a point of order, Sir.

Mr. Deputy Speaker:—That is all right. You please help me with the section. Then only we will discuss.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—You please refer any procedure of counting. It is not here, only.

Mr. Deputy Speaker:—It is all right. What hon. Sri Nagi Reddy said is correct, When the doors are closed, no body goes. But with the permission of the Chair...

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—There is no question of permission, Sir. You cannot give permission.

Mr. Deputy Speaker:—That is why we will have to follow exactly what the procedure is under the Rules.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—You have to show whether the permission can be given by the Speaker.

Mr. Deputy Speaker:—Any way we will follow some parliamentary procedure and then announce it.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—కావాలంటే ఏ procedure ను adopt చేయాలో ఆ procedure నే adopt చేసి మరొకసారి లెక్క పెట్టవచ్చును. అభ్యంతరంలేదు.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:— You please give the ruling.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఆ ప్రాసీజర్ చూచికేయాలి. ఇప్పుడే చేయడానికి కష్టం ఉన్నది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ఒక సామెత ఉన్నది—తుమ్మలు తప్పితే తంకేళ్ళు, తంకేళ్ళు తప్పితే తుమ్మలు అనీ, ఇక్కడ లేకపోతే ఎక్కడై నా ఉండేమో చూడాలి అంటున్నారు. మనవద్దవున్న రూల్స్ మనం follow అయితే బాగుంటుంది.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:— I take objection for the words used by the hon. Minister for Law, Sir.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—తెలంగాణాలో చాలా popular లోక్ సత్తా.

Mr. Deputy Speaker:— It is all right. Members are not serious possibly. It looks like it.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—తంకేడు ఎక్కడ—మా జిల్లాలో ఎక్కడో ఉంది. ఇది నాకు బోధపడలేదు. ఎక్కడ ఉన్నదో చెప్పమనండి లా మినిస్టరుగారివి ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నా point of order కు తరువాత చెబుతారా ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—తరువాత చెబుతాను.

(Pause)

I now request hon. Sri A. Venkateswara Rao to move for leave to introduce the Andhra Pradesh (Telangana Area) Abkari (Amendment) Bill 1964.

*The Andhra Pradesh (Telangana area) Abkari
(Amendment) Bill, 1964.*

Sri A. Venkateswara Rao :— I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh (Telangana Area) Abkari (Amendment) Bill, 1964.

Mr. Deputy Speaker :— Motion moved.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ఆక్టోబర్ యాక్టులో 1953 లో ఒక సవరణ తెచ్చారు, ఆ సవరణ ప్రకారం—

“The owner or any person entitled to the proprietary rights over trees yielding sendhi shall not interfere in the tapping of such trees unless he shall have expressed in writing to the Collector or any other officer empowered in this behalf within the period prescribed and notified by the Excise Commissioner to the effect that he is unwilling to have such trees tapped”.

సెక్షన్ 2 లో—

“The owners’ fee in respect of trees tapped shall be deposited in the Government treasury.”

అయితే trees tap చేయకుండా ఆవుకోడానికి పట్టాదారులకు రిజర్వేషను right ఇచ్చారు. మరొక వైపు trees tap చేస్తే ప్రతి tree కి రెండు రూపాయలు అదైన tree కి ఇవ్వడానికి కూడా provisions కలుగజేశారు. వాళ్ళే మూలి ఖాతా పేరుతో trees కి రెండు రూపాయలు పట్టాదారులకు ఇవ్వబడుతోంది.

ఇందులో అనేక దుబారాలు, అక్రమాలు జరుగుతున్నాయనేది వేరే point, క్లాజ్ 18 b ని పూర్తిగా delete చేయాలని ఇప్పుడు నా అమెండుమెంట్ ఉద్దేశం. పెద్ద పట్టాదారుల భూములలో తాడిచెట్లు ఎక్కువగా ఉన్నది. వారి tappers ను ఎన్నో విధాల harass చేయడానికి, అక్రమంగా డబ్బుతీసుకోడానికి, free of tax కల్లుఇవ్వాలని అడగడానికి అవకాశంగా ఉన్నది. ఇవి ఎన్నో జరుగుతున్నాయి. Tappers ఎదో ఒక రకంగా భావిస్తున్నారు, Political grounds కు ఈ మధ్య ఉపయోగించుకోవడం జరుగుతున్నది, పంచాయతీ కమిటీ ఎన్నికలలో tappers భూస్వాములు చెప్పినట్లుగా వోట్లు వేయకపోతే కలెక్టరువద్దకు వెళ్ళి ఈ చెట్లు గీయించుకోదలచుకోలేదని పిటిషన్ పెట్టుకోడం, దానితో కలెక్టర్లు వాటి రిజర్వ్ చేస్తున్నారు. దానివల్ల పట్టాదార్లకు రావలసిన రెండు రూపాయిల హక్కుమాలిఖానా రాకుండా పోతున్నది. గీచుకునేవారికి గీచుకునే హక్కు పోతున్నది. ప్రభుత్వానికి వచ్చే ఆదాయం నష్టపోతుంది. పట్టాదారులకు ఉండే హక్కులు హరింపజేయాలా అని అడుగవచ్చు. వారి rights ఏ రకంగా నిరోధింపబడవు. వారికి ఇచ్చే హక్కుమాలిఖానాలు ఇస్తూనే ఉన్నాము. రిజర్వ్ చేయించుకునే హక్కు 1953 లో ఏ ఉద్దేశంతో అయితే కల్పింపబడిందో ఇ ఉద్దేశానికి కాక tappers ను blackmail చేయడానికి అక్రమ లాభాలు సంపాదించడానికి ఎన్ని కలలో ఉపయోగించుకోడానికి అనేక విధాలుగా దుర్వినియోగం అవుతున్నది. ప్రభుత్వ ఆదాయం నష్టం అవుతున్నది. మాకు రెండు, మూడు ఉదాహరణలు వచ్చాయి. ఒకటి మక్తాగ్రామం, ఒకేమక్తాదాడు పేరవుంటుంది. ఆయన వారు అడిగిన డబ్బు ఇవ్వలేదనే కారణంమీద కలెక్టర్ వద్దకు వెళ్ళి పిటిషన్ పెట్టుకుని గ్రామంలోని తాడిచెట్లు అన్ని రిజర్వ్ చేయించివేశాడు. కనీసం తనకు హక్కు ఉన్నదా లేదా, tenants ఉన్నారు. పిక్చీదారులున్నారు. వారి హక్కులకు కూడా విచారణ చేయకుండా పట్టాదారు వచ్చాడు కాబట్టి పట్టాదారి certify చేశాడు. కాబట్టి చెట్లు రిజర్వ్ చేస్తున్నాం అన్నారు. కనీసం నెలకు మూడు వేలు రూపాయిలైనా ప్రభుత్వ ఆదాయం పోయింది ; tappers కు employment పోయింది. తరువరి agitation చేశారు అనుకోండి. గవర్నమెంట్ లెవెల్ లోనికి వచ్చిన తరువాత tenants, పిక్చీదారులు rights ఉన్నాయి కాబట్టి తిరిగి auction పెట్టారు. ఆరకంగా 3, 4 వేలు రావడం జరుగుతోంది. మాదన్న వేట గ్రామంలో గవర్నమెంట్ లాండ్స్ పట్టాకు యిచ్చారు. అక్కడ tappers సహకారసంఘం ఒకటి function చేస్తోంది. అది సరిగా function చేయకుండా ఉండడానికి కొంతమంది unsocial elements పట్టాదారులను తీసుకువెళ్ళి కలెక్టరువద్ద పిటిషను పెట్టించారు. గవర్నమెంట్ లాండ్స్ ఈమధ్య assign చేయడం

జరిగింది. Assign చేసినపుడు specific గా Government trees assign కూడా చేస్తే తప్ప ఆ trees మీద land holders కు హక్కులేదు. ఆ విధంగా specific గా assign చేయలేదు. పట్టాదారులుగా నమోదు అయినారు కాబట్టి నూపరిన్ లెన్ డెంటు రిజర్వు చేశాడు. ఆ సహకార సంఘానికికూడా information ఇవ్వలేదు. వారి objections అడుగలేదు. అప్పటికే tappers society వైపున tree tax deposit చేశారు. Tree tax చేసుకోకుండా ఉండే పరిస్థితి ఏర్పడింది. నేను ఒక ప్రశ్న పంపాను—తెలంగాణాలో ఎంతమందిపట్టాదారులు చెట్లు రిజర్వ్ చేయించుకున్నారు, దానివల్ల ప్రభుత్వానికి ఎంతనష్టం వచ్చిందని. Started question పంపాను. దానికి ఇంతవరకు సమాధానం రాలేదు. వచ్చివుంటే ప్రభుత్వానికి ఎంతనష్టం వచ్చిందో తెలిసేది. పట్టాదారుల హక్కులకు ఏ విధంగాను చెబ్బితీయకుండా, ఇచ్చిన హక్కు దుర్వినియోగం కాకుండా ఉండటానికి 13 b సెక్షన్ delete చేయాలని అమెండుమెంటు పెట్టాను. దానిని ఒప్పుకొని tappers కు రక్షణ కల్పించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. ధర్మబిడం (నల్గొండ):—అధ్యక్షా, ఇదివరకు అక్కారీ చట్టం తెచ్చిన పుడు రిజర్వేషన్ ప్రొవిజన్ ఎందుకు పెట్టామంటే tappers కు ఒక సౌకర్యం కల్పించినపుడు రైతులు తమ ఇష్టం వచ్చినపుడు ఉపయోగించుకునే పట్టా హక్కు ఉండాలని ఉద్దేశపడ్డాము. ఆచరణలో మనం చూస్తున్న పరిస్థితి మరొక విధంగా ఉంది. ఒక సంవత్సరం రిజర్వ్ చేస్తున్నారు, మరొక సంవత్సరం చెట్లను హారాజు పెట్టుకోడానికి అనుమతి ఇస్తున్నారు. ఇది ఒక ఆట మాదిరిగా తయారై నదితప్ప రిజర్వేషన్ ను పట్టాదారులు ఉపయోగించుకున్నట్లు కనబడదు. ఈ క్లాజ్ ఆలోచనలేకుండా పెట్టడం జరిగిందేమోనని అనుకుంటాను. దానివల్ల ఉపయోగం ఏమీ కనబడటంలేదు, దానివల్ల సొసైటీలు, దుకాణదారులు, కంట్రాక్టర్లు ఇబ్బందిపాలు అవుతున్నారు. మావద్ద ఎన్నో కేసులు రిప్రజెంటు చేయడం జరిగింది. సహకార సంఘాలు ఏర్పడ్డాయి. షేర్ హోల్డిర్లు వారితో ప్రకారంగా tappers societies నడుపుతూ వస్తున్నారు. కాని వారికి ఆక్రడ కంట్రాక్టర్లు దగ్గరనుంచి డబ్బు వడ్డీలకు తీసుకోలేదనే ప్రబ్లెమ్ముతో వారు చెప్పినట్లు వినడంలేదని మామూలు ప్రకారం చెట్లు ఇవ్వడంలేదనో పట్టాదారులు వారికి మామూలు ప్రకారం చెట్లను కేటాయించడం లేదనో ఈ కారణాలవల్ల రెండవ సంవత్సరం రిజర్వేషను చేస్తున్నారు. దీనివల్ల ఎన్నో కేసులు మంత్రిగారి దగ్గరకు తీసుకొని రావడం జరిగింది. ఏమంటే రిజర్వేషను చేయడం జరిగింది డబ్బు తగ్గిస్తారా చెట్టుకు సంబంధించినది అంటే మినహాయించబడిన చెట్లకి డబ్బుమూత్రం వసూలు చేయడం జరుగుతోంది. పున్న వాటిని

అట్లాగే వుంచడం జరిగింది. అంతే కాకుండా ప్రతి సంవత్సరం నూటికి 6 1/4 శాతపున tax మీద increment చేస్తున్నారు, ఎందుకంటే ప్రభుత్వ ఆలోచన విధానం ఎట్లా వుందంటే ఆ ఊర్లో ఏమి జరిగినప్పటికీ కంట్రాక్టు పెట్టుకున్నాం చెట్లు తరిగినానరే, పెరిగినానరే—తరిగితే మాత్రం సంబంధంలేదనే వుద్దేశ్యంతో వ్యవహరించడం జరుగుతున్నది. అప్పారావుగారు చాలా కాలంనుంచి cases చూస్తూనే వున్నారు. బహుశా file గనుక తెప్పించిచూస్తే అటువంటివి 60 % Co-operative Societies వచ్చిన complaints వున్నాయి. వాటిని అధిగమించాలంటే ఈ క్లాజును అంగీకరిస్తే మంచిగా వుంటుంది, మనం అంగీకరించిన కో—ఆపరేటివు సొసైటీలవరకైనా అమలులో పెట్టడానికి వీలులేకుండాపోతుంది. అట్లాగే గ్రామాలలో మాన్యులుకూడ చాలా ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. అందుకొరకు మంత్రిగారు ఆలోచించి దీనిని అంగీకరించాలని వారితో మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు :—వారు చెప్పిన complaints వచ్చినాయి కాని large scale లో జరుగుతున్నాయని అనుకోను. వచ్చిన కంప్లెయింట్సును adjust చేసి ఏదో చేస్తున్నాం. తరువాత ఇది Abkari (Government Revenue Act క్రింద right యిచ్చివున్నారు. Section 34 (1) Hyderabad Land Revenue Act క్రింద పట్టాదారుకి sendhi trees standing on his land planted before 1956 దానికి right యిచ్చి వున్నాడు, Fundamental గా owner కు చెట్టుమీద right వుంది. Restriction పెట్టవచ్చు, కాని compensation యివ్వకుండా compulsory గా చేయడానికి legal గా సావకాశంవుండదు. అందువల్ల దీనికి leave యివ్వడాన్ని oppose చేస్తున్నాను, తరువాత ఆలోచిస్తాం దీనికి ఏమయినా చేయవలసి వుంటే misuse చేస్తే ఏమాదిరి చేయాలి, legal ఏమాదిరి చేయాలని ఆలోచించవచ్చు, ఈ form లో fundamental rights Revenue Act కి వ్యతిరేకంగా వుందికాబట్టి oppose చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు :—Fundamental right కి అభ్యంతరం వస్తుందంటున్నారు, కాని చెట్టుకోసినప్పడల్లా రెండున్నర చెల్లిస్తున్నాం, హక్కుమాలిఖానా చెల్లిస్తున్నాం. అతనికి రావలసిన దానికి నష్టం ఏమీలేదు. ఎందుకు రిజర్వ్ చేయించాలి? చెట్లు కొట్టేయడానికి రిజర్వ్ చేయించడం, ఏమి లాభం చెట్లుకొట్టేస్తారు, Compensation యిచ్చిన పద్ధతిలోను ఆలోచిస్తాం అనిచెబితే బాగుంటుందికాని large scale లో లేవు; కొన్ని complaints వస్తున్నాయని అనడంవల్ల ప్రయోజనంలేదు, Co-operative Societies function కాకుండా

వుండే పరిస్థితులు కల్పించారు. వాళ్ళే పట్టాదార్లు, వాళ్ళే కంట్రాక్టర్స్ కావడం వల్ల ఇదంతా జరుగుతున్నది, దీనిగురించి చాలా serious గా ఆలోచించకపోతే రివిన్యూకి నష్టం అవుతుంది, unemployment పెరుగుతుంది అని గట్టిగా చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు:—వారు చెప్పిన విషయాలు కొంతవరకు ఒప్పుకుంటున్నాను. కాని ఈ form లో బాగులేదని Law Department వారు కూడా advise ఇచ్చారు. అందుచేత దీనిని withdraw చేస్తే తరువాత ఎలా వీలుందో ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:—వాయిదా వేద్దామా ?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు:—వాయిదా కాదు. దీనిని oppose చేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker;—You can withdraw the motion.

(The motion for leave to introduce the Andhra Pradesh (Telangana Area) Abkari (Amendment) Bill, 1964 was by leave of the House withdrawn.

The Andhra Pradesh Official Language Bill, 1964.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya;—Sir, I beg to move;

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Official Language Bill, 1964.”

Mr. Deputy Speaker;—Motion moved.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్ష, ఇప్పటికీ చాలామంది ఆరుమాట్లు ఈ బిల్లు నేను యిక్కడికి తీసుకువచ్చాను. ముందుగా ఒకమాట చెప్పవలసిన అవసరముంది. తెలుగుభాష యావత్ భారతదేశానికి కూడా అధికారభాషగా హిందీకంటే కూడా ప్రముఖంగా ఉపయోగపడుతుందని చెప్పినటువంటి ఒక మేధావి డాక్టర్ హోల్దేను చని విషయంలో వారికి నాయొక్క జోహార్లు మొట్టమొదట సమర్పిస్తున్నాను. వారు scientific గా ఏ language అయినా పనికి వస్తుందా అం చే ఇండియాలో చాలా

అందుబాటులో కలిగింది తెలుగు ఒక్కటే. తక్కిన వాటికి అవకాశం లేదని చెప్పారు అని ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రికలో వేశారు. దానిగురించి చర్చలు జరిగాయి. నైన్సులో ఆయన చాల గొప్ప ప్రముఖుడు. ఆయన గారు తెలుగును చాలా బలపరిచారు. నిన్నటిరోజున చచ్చిపోవడం చాలా విపాదముగా ఉంది. జోహార్లు అర్చిస్తున్నాను, తరువాత main subject లోకి వస్తున్నాను. ఈ బిల్లు క్రిందటి తడవ పచ్చినప్పుడు దీని అవసరం గురించి రెండు అభిప్రాయాలకు తావులేదని చెప్పారు. చాలా సంతోషించాము. తప్పకుండా రాబోయే శాసనసభ సమావేశంలో మేము బిల్లు తెస్తామని అన్నారు. నేను తేవలసిన అవసరం ఉండదు అనుకున్నాను. ఇంతవరకు అట్లాంటి బిల్లు ఏమీలేదు. మనకు మన official language గా ఇంగ్లీషుకి కూడా అవకాశం ఉండదు. ఎందుకంటే 1965 రేపు వచ్చే జనవరి 26 నుంచి హిందీ రావాలి, మాతృభాషలో అమలుచేయడానికి శాసనం రావాలి తప్ప రెండవది కాదు అని చెప్పినప్పుడు తప్పనిసరిగా సానుభూతేకాదు, ధృఢంగా బలపరిచారు. అనాడు విద్యా మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు మేము ఆ అభిప్రాయంతో ఉన్నాం. రెండో అభిప్రాయం లేదని తరువాత అరు నెలల్లో వస్తుంది తొందరపడనక్కర లేదని అన్నారు. వారు యిచ్చిన హామీతో ఉపసంహరించడం జరిగింది. వారు తెస్తామంటే నాకేమి తొందర అనుకున్నాను. శ్రీమతి సుచేతా. కృపలానీ U. P. Assembly లో మాట్లాడుతూ జనవరి 26 తారీఖునుంచి U. P. రాష్ట్రానికి మాతృభాషయిన హిందీలో రాజ్య పరిపాలన నడుపుతామని ప్రకటించారు. బహుశా తమరు చూచే ఉంటారు.

“Mrs. Sucheta Kripalani, Chief Minister yesterday announced that the State Government would switch over completely to Hindi in the official business from January 26.”

అంటే దీనిలో ఒకమాట రావచ్చును. Official language హిందీ అక్కడ రావచ్చును. ఇండియా మొత్తానికి official language హిందీ కాబట్టి అని అన్వయం చేశారు. ఆ అన్వయం నేను ఒప్పుకోవడం లేదు. వారి మాతృ భాష హిందీ అయినందువల్ల వారు అది చేశారు. దానితోపాటు నాగపూరులో మహారాష్ట్ర శాసనసభ సమావేశం జరుగుతున్నది, అక్కడ నిన్నటిరోజున...

“Nagpur ; December 2.

The Maharashtra State Legislative Assembly to-day passed a resolution seeking to introduce Marathi as the official

al language to be used for official purposes including State Legislature in stages."

అవి చెప్పారు. In the stages అనేటప్పటికల్లా అనవచ్చు stages అంటున్నారని. Enabling legislation లేకపోతే ఏ పని చేయడానికి వీలులేని స్థితిలో ఉన్నాం. అందువల్ల ప్రభుత్వానికి ఉన్న యిబ్బందులు యిదివరకే చెప్పారు. పార్టుహాండు, టైపు రైటింగు, పార్టుహాండు యిదివరకే తయారైనది. ఈరంకి సూర్యనారాయణగారు తయారుచేశారు. అది దాదాపు గవర్నమెంటుకూడా తీసుకుంటున్నారు. నాకు తెలుస్తున్నది ఏమిటంటే మన గవర్నమెంటు కూడా Short-hand Manual శ్రీనివాసరావు గారు వ్రాసినది మార్చి చాలా up-to-date గా తయారుచేస్తున్నారని. దీనిలో అభిప్రాయభేదం ఉండవచ్చు. కాని ఈరంకి సూర్యనారాయణగారిది ఎగ్జామినేషన్లు ఎన్నిటికీ standard గా తీసుకుంటారు. ఎవరు పాసయినప్పటికీ ఈరంకి సూర్యనారాయణ గారు వ్రాసినది standard గా తీసుకుంటున్నారు. ఆయనపేరుండాలని నా కోరిక కాదు. State తీసుకుంటే బాగా ఉంటుందని చెబుతున్నాను. అందువల్ల short-hand తీసుకోవడం అవసరం, తెలుగు టైపురైటరు గురించి మాటలాడినప్పుడు key పూర్తయినదని చెప్పారు.

శ్రీ వి. వి. నరసింహారావు:— ఇక్కడ పెట్టారు. తమరు చూడవచ్చు. It has been placed here so that hon. members may see it.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—కొంత ముందుగా చెబితే బాగుండేది. అది చూసి మాట్లాడే వాడను.

శ్రీ వి. వి. నరసింహారావు :—నా ఉపన్యాసంలో చెప్పాలి అనుకున్నాను. Sir, it has been brought here for hon. members to see.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— చాలా సంతోషం. మనం 1953 లో వచ్చాం. 1964 లో ఉన్నాం. 11 సంవత్సరాలకు కాంగ్రెసు పరిపాలనలో కష్టపడి ప్రసవం చేసి ఒక బిడ్డను యిచ్చినందుకు సంతోషం. ఆ బిడ్డ ఎట్లా ఉంటుందో తరువాత చూడాలి. తెలుగు కీ బోర్డు యిచ్చినందుకు చాలా సంతోషం. ఆయితే కీ బోర్డువల్ల సంశృప్తి పడమంటే కాదు. దానికి కావలసినవి వెంటనే టైపురైటర్లు కావాలి. టైపురైటర్లు ఇదివరకే చాలా కంపెనీస్ అడిగినాయి. Remington Rand అడిగారు. Haldex కంపెనీచూడు అడిగారు.

ఇతర దేశాలకు పంపించడమూ, ఇక్కడ చేయడమూ అంటే ఇందాక ముఖ్యమంత్రిగారు జవాబు చెప్పారు. తెలుగు లైపు రైటర్లు తయారు చేయడానికి ఇక్కడ అవకాశము ఇచ్చాము. వారు ఏమైనా చేసినట్లయితే బాగుంటుందేమో అన్నారు వారికి ఇస్తారో ఎవరికి ఇస్తారో నాకు సంబంధము లేదు. ఎవరికి ఇచ్చినా లైపు రైటర్లు రావాలని నా కోరిక. ఏ కంపెనీకి ఇచ్చినా నాకు ఫరవాలేదు. తెండర్లు పిలుస్తున్నాము అన్నారు. దీనిలో ఒక చిక్కు వుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వము foreign exchange ఇవ్వకపోతే కొన్ని చిక్కులు వస్తాయి. First peiority క్రింద వెంటనే తీసుకోవలసిన చాధ్యత మన ప్రభుత్వముపైన వుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వము కాదనడమకొంటాను. అది తెప్పించుకోవలసి వుంటుంది. రేపు జనవరినుంచి ఇంగ్లీషును యధాతథముగా వుంచుకొనడము. తప్ప తెలుగు చూట్టాడుకొనే యోగ్యత లేకుండా చేసుకొన్న వారము అవుతాము. క్రిందటిసారి Enabling Act తీసుకొని వచ్చారు. దానిలో మేము చెప్పాము మొత్తము switch on చేయడము కష్టము అవుతుంది. దాన్ని మార్చుకోవలసిన అవసరం వుంది. తప్పకుండా చేసుకోవాలి. జనవరి 28 వ తేదీనుంచి ఇంగ్లీషు ప్రాధాన్యత రెండవ స్థానముగా వస్తుంది. మన భాషకు ప్రాధాన్యత లేకుండా ఎన్నాళ్ళు వదులుకొన్నా ఇంగ్లీషును వుంచుతాము. లేకపోతే మనకు అన్వయముకాని హిందీకి తెచ్చిపెట్టడము కష్టమవుతుందనే అభిప్రాయముతో ఇంగ్లీషును వాడుకోదానికి 'may' అనే పదాన్ని చేర్చి Constitution ని మార్పుచేశారు. రేపు వచ్చే వాటిల్లో జనవరి 28 నాటికి తెలుగుకూడ official languageగా వుండడానికి వీలు వుంది. Enabling Act తెచ్చుకోకపోతే తరువాత చిక్కులలో పడతాము. హిందీ compulsoryగా తీసుకోవాలి, ఇంగ్లీషు కూడవుండవచ్చు. Constitution లో వచ్చిన సవరణవల్ల హిందీకివున్న ప్రాధాన్యత ఇంగ్లీషుకులేదు. Constitution లో ఉన్న provisions ప్రకారము రాష్ట్రాలు తమ భాషను నిర్ణయించవచ్చునని వుంది ఇప్పుడు ఒకమాట చెప్పవచ్చు. లైపురైటర్లకు ఆర్డరు ఇస్తున్నామని కలెక్టర్లు అభీనులకు కావల్సిన ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాము అని అన్నారు. ప్రభుత్వము ప్రయత్నము చేసినప్పటికీ enabling Act కనుక ప్రభుత్వాలలో లేకపోతే చేయడము సాధ్యము కాదు. Basic principle ని ప్రభుత్వము ఒప్పుకొన్నది. వెస్కిపోయారని అనుకోను. పోవలసిన అవసరము లేదు. ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. వచ్చే శాసనసభలోగా ప్రయత్నము చేస్తామని క్రిందటిసారి వాగ్దానం చేశారు. కావాలంటే proceedings చూడవచ్చు. రాబోయే శాసనసభలో గవర్నరు మెంటు బిల్లు తెలుస్తుంది అని చెప్పారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—రాబోయే శాసనసభలో అని చెప్పలేదు. ఇవన్నీ చేస్తున్నాము అని చెప్పాము. మరల ఇప్పుడు చెబుతాను. ఆ శాసనసభ సమావేశానికి ఈ శాసనసభ వమావేశానికి మధ్య జరిగిన కార్యక్రమము ఏమిటో చెబుతాను. As far as I remember there was no firm commitment that it was going to be brought in this session.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— Firm Commitment మన గవర్నమెంటు ఎన్నడూ చేయదు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ఎందుకు చేయదు, ఇప్పుడు చేస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—చేస్తాము అంటే సంతోషము. మన తెలుగు భాషలో అన్ని పదాలు ఉన్నవా? దానికి గాను మహారాష్ట్ర గవర్నమెంటు ఒకమాట చెప్పినది.

Shri Shantilal Shaw said it was necessary that Marathi should grow and enrich by borrowing words from other languages. Borrowing of words was not only good but it is necessary and there should not be any feeling of inferiority complex in doing so."

నేను వారితో సంపూర్ణముగా ఏకీభవిస్తున్నాను. మన భాషలో వున్న పదాలే ఉండాలి అని, తెలుగు నిఘంటువులో వాడిన పదాలే వుండాలనే వాకు లేదు. రేడియో అనివుంటే రేడియో అని వాడవచ్చు. ఇప్పుడు ప్రవహించిన కొద్ది భాష సజీవమవుతుంది. ఇంగ్లీషులో కూలి అనే పదమువుంది. ఇలాంటి పదాలు రావడము మంచిదే. కాశ్మీరరావుగారు ఇక్కడ అధ్యక్షులుగా వుండగా పద్దె ప్రయత్నముచేసి ఆంధ్ర ఛాంపియన్ గా నిలబడి పనిచేశారు. వారికి ఈ సందర్భములో మరొకసారి జోహార్లు చెప్పడము మనవిధి. వారు చేసిన పనివి continue చేయడానికి ప్రయత్నించండి. ఇంతవరకు manuals రావడములేదు. దానికోసము enabling Act ఎప్పుడు వస్తుందో అప్పుడే అది సాధ్యమవుతుంది. ఇంకొకమాట వారు చెప్పవచ్చు. వారు చెప్పిన తరువాత నేను తిరిగి జవాబు చెబుతాను అనుకోండి. మద్రాసు రాష్ట్రములో వుండగా వెంకటరావుగారు తిరుచ్చి, ఘార్కుగోదావరి జిల్లాలలో నడవడానికి ప్రయత్నింఛాము. అన్నాను. అది ఏమీ జరగజేదు. తరువాత impossible అవుతుందేమో అన్నారు. Impossible

ఎందుకు అవుతుంది. Where there is a will there is a way అన్నట్లు మనకు will వున్నప్పుడు దానికి కావలసిన ప్రాధాన్యత వస్తుంది. ఈ బిల్లుకు leave of the House అడుగుతున్నాను. బిల్లును ప్రకటిస్తారు అంటే ప్రభుత్వమువారు కూడ ఆలోచిస్తున్నారా అని ప్రజలు అనుకొంటారు. దానిని అమలుజరిపేటప్పుడు ఒకమాట రావచ్చు. గవర్న మెంటు బిల్లును తీసుకొనివస్తే ఏమిఅవుతుంది అని తమకు చెబుతాను, ఆంధ్రరాష్ట్రములో నేను ఆంధ్ర యూనివర్సిటీకి, రాయలసీమ యూనివర్సిటీకి సంబంధించిన ఒక బిల్లును తీసుకొని రావడము జరిగింది. Leave of the House ఇచ్చారు. అది publish అయినది. ప్రకాశముగారి టైములో leave of the House ఇవ్వడము ఒక సంప్రదాయముగా వుండేది. తరువాత బిల్లు వచ్చిన తరువాత ఓడించబడేది. అందువల్ల నా బిల్లు publish అయినది. అంతలోకి గవర్న మెంటు బిల్లువచ్చినది. దానిమీద constitutional పేచీ వచ్చినది ఏదీ ముందురావాలి, నాబిల్లు ముందు introduce చేయబడినది. వారి బిల్లు తరువాత వచ్చింది. ఎప్పుడైతే ప్రభుత్వము మా బిల్లుకు సమానమైన బిల్లు తీసుకొని వచ్చినదో అప్పుడు press చేయవలసిన అవసరము లేదు. నా బిల్లును నేను వత్తిడి చేయను గవర్న మెంటు బిల్లునే తీసుకొని రమ్మని అడిగాను. జనవరి 28వ తేదీనాడు హిందీ compulsory గా దేశముమీద పడుతున్న సందర్భములో ఈ లోగా మాతృభాషకు సంబంధించిన శాసనాన్ని గురించి ఆలోచించకపోతే ఇబ్బంది వస్తుంది. ప్రభుత్వమే 2, 3 రోజులలో బిల్లు తీసుకొని వస్తుంది అంటారా వాకు ఏమీ అశ్చ్యంతరం లేదు. ఆంధ్రదేశ గౌరవము కావాలి. ఏ వ్యక్తుల గౌరవము కాదు. మనము వుంటాము పోతాము. భాష సజీవము. ఉన్నతము, మహత్తరము. ప్రభుత్వ స్థాయిలోకి పోకపోతే సమగ్రస్థితి రాదు. అందువల్ల దానిని అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరం వుంది, అందువల్ల leave of the House ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యల్. లక్ష్మణదాసు (పాతవట్నం):—అధ్యక్షా, చాలా సంతోషమైన విషయము. తెలుగు భాషతో మన వ్యవహారాలు సాగించుకోవాలనేది నేను కూడ సమర్థిస్తున్నాను. ఇది కొత్తదికాదు. ఇంతకు ముందు 1955 లోనే ఇటువంటి తీర్మానము passed చేసుకొన్నాము. తెలుగుతో పరిపాలన చేయడానికి అవసరమైన విధానాలను కనిపెట్టవలసినదని ఒక అఫీసరును వేశారు, కాశేశ్వరరావుగారు స్పీకరుగా వున్నప్పుడు వారు ఒక కమిటీని appoint చేశారు. పార్లమెంటరీ లాంగ్వేజీని తెలుగులోకి తీసుకొని రావడానికి గ్లాసరీ కమిటీని. వేసే చాలా శ్రమ తీసికొని కార్యక్రమము సాగించారు. బాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలను సాధించు

కొన్న ఉద్దేశము మాత్రం భాష ద్వారానే పరిపాలన చేసుకోవాలని మన భాష ద్వారా మన పరిపాలన సాగించుకోవాలని ఉద్దేశ్యము లేనపుడు భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఆక్కరలేదు. Administrative Provinces ఏర్పాటు చేసుకొని ఉండే వారము కానీ మన ఉద్దేశ్యము అది కాదు. భాషను అభివృద్ధి చేసుకోవాలి. మాత్రం భాష ద్వారానే పరిపాలన సాగించుకోవాలి. ఇందుకోసమే భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలను సాధించుకొన్నాము. అందులో ఆంధ్రదేశం ఆ స్థానం ఆలంకరించి నందుకు ప్రతి ఆంధ్రుడు గర్వించాలి. శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారికి తెలుగు భాష పట్ల అపారమైన అభిమానం ఉంది. తెలుగు లైవ్ రైటర్ ను తయారు చేయించుటలో ప్రభుత్వం ప్రైవేట్ కేటగిరీలో శ్రద్ధ తీసుకొనినది. ఈనాడు గోపాల కృష్ణయ్యగారు తీసుకు వచ్చిన బిల్లును సమర్థించడం వ్యాయం. వీలైనంత త్వరలో ఈ బిల్లును ఆచరణలోనికి తీసుకొని రావడం అవసరం. మన భాషలో పరిపాలన సాగించుకోవాలనే ఉద్దేశ్యముతో ఈ బిల్లు తెచ్చుకుంటున్నాము. అంటే ఇతర భాషలపట్ల ద్వేషం ఉన్నదనికాని, ఇతర భాషలపట్ల శ్రద్ధ లేదనికాని భావించ రాదు. ఈనాడు మనం ఇంగ్లీషు భాషకు హెచ్చు ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నాము. ఇవ్వవలసిన అవసరము కూడ ఉన్నది. ఎందుకంటే ఈనాడు ప్రపంచం చాల చిన్నది. ప్రపంచములో మన వ్యవహారాలు సాగించు కోవాలంటే ఇంగ్లీషు ఎంతో ముఖ్యం. ఇతరులనుంచి మనం ఎంతో తెలుసు కోవలసి ఉంది. అయితే మన భాషలో పరిపాలన సాగించుకోవడం మూలంగా సామాన్య మానవునికి మన పరిపాలనా విధానాలు మన భాషలో స్పష్టంగా తెలుసుకోవడానికి మాత్రం భాషలో పరిపాలన సాగించడం అవసరం. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు కోరడంలో ముఖ్యోద్దేశం అదే. అయితే మనకు కొంత అల స్యమైనది. దానికి అనేక కారణాలున్నాయి. గ్రామసీమలోని వారికి అర్థంబు ఇంగ్లీషులో వంపిస్తే తెలుసుకోలేరు. మాత్రం భాషలోనే ఇటువంటివి వంపిస్తే ప్రజలు పరిపాలనా విధానములో శ్రద్ధ తీసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది, దీని వల్ల మన భాష అభివృద్ధి అవుతుంది, మన భాష గొప్ప భాష. దానిని అభివృద్ధి చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఇతర భాషలలోని పదాలు మన తెలుగు భాష లోకి రాకూడదని అనుకోవడం పొరబాటు. తెలుగు భాషలో ఎన్నో సంస్కృత పదాలున్నాయి. మన భాష చాల flexible భాష. ఇతర భాషలలో భాషలకు పిలుసుబట్టి తీసుకుంటే రాడింపు వస్తుంది. తెలుగు భాషకు అభివృద్ధి చేయవలసి ఉంది. అనాడు శ్రీకృష్ణదేవరాయలు ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోకపోతే ఇప్పటికి తెలుగు భాష ఎక్కడ ఉండేదో. ఈ విషయాన్ని జ్ఞాపకం ఉంచుకొని తెలుగు భాషను అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి, పరిపాలన తెలుగు భాష ద్వారా జరుపుకోవడానికి యత్నించ వలసి ఉంది. మనకు అస్థాన కవులున్నారు. వారివల్ల ఎక్కువ కార్య

క్రమాలు మనం సాధించుకోవడంలేదు. హెచ్చుమంది పండితులనువేసి వారిద్వారా మన భాషను అభివృద్ధి పరచుకోవడానికి యత్నించాలి. ఇతర భాషలలోని పదములను కూడా మనం తెచ్చుకోవచ్చు. ఇతర రాష్ట్రాలవారు మన భాషను అర్థం చేసుకొనేట్లుగా చేసుకోవాలి. మరొకసారి దీనిని సమర్థిస్తూ గోపాలకృష్ణయ్యగారికి అభినందనలు చెప్పేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :— అధ్యక్షా, ఒక విధంగా చూస్తే మన శాసనసభా చరిత్రలో ఇది చరిత్రాత్మకమైన రోజిని అభిప్రాయ పడుతున్నాను. Non-official day నాడు ప్రతిపక్షంవారు తెచ్చే బిల్లును అధికార పక్షంవారు నిరాకరిస్తూ ఉన్నారని, అందుచేత non-official day ఉపయోగించడం లేదని నిస్పృహ చెంద నవసరం లేదు. శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ official language bill ను ప్రభుత్వ పక్షంవారు బలపరుస్తున్నందున అలాంటి నిరుత్సాహానికి నిస్పృహకు అవకాశం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్ష తమకు తెలుసు ఏనాడో countries భాషా ప్రయత్న రాష్ట్రాలను ఆమోదించినది. పాను గంటి నారాయణగారు మద్రాసుకు ఒక మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఆంధ్ర యూనివర్సిటీని స్థాపించుకున్నాము. ఆంధ్రభాషను అభివృద్ధి పరుచుకుందామని. అది ఎంత వరకు జరిగినదనేది మరొక విషయం. కొంత అభివృద్ధి జరిగిన విషయం యధార్థం అలాగే అమరజీవి పొట్టి శ్రీరాములుగారు ఆత్మ బలిదానం చేసిన రి కారణాలలో ఇది ఒకటి. తెలుగు వారికి ప్రత్యేకంగా రాష్ట్రం రావడమే కాకుండా పరిపాలన అంతా తెలుగు భాషలోనే జరగాలని ఆయన అన్నారు. కర్నూలులో ఆంధ్ర శాసనసభ 1955వ సంవత్సరములో తీర్మానం చేశారు. ఇప్పుడు గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రవేశ పెట్టిన బిల్లును, కొంత అలస్యం అయినప్పటికీని, స్వాగతం చెప్పవలసి ఉంది. అయితే ఒక మాత్రం విచారం కలిగిస్తే కలిగించవచ్చును. భాషా ప్రయత్న రాష్ట్రాలలో మెట్టమొదలుగా ఏర్పడినది ఆంధ్రరాష్ట్రం. అయితే అన్ని రాష్ట్రాల వారు వారివారి భాషలలో పరిపాలన జరుపుకోవాలని ఇదివరకు శాసనాలు చేసుకున్నారు. అయితే మనకు అంత అభివృద్ధి కార్యక్రమంలో నష్టం లేనందువల్ల అలస్యం అయినదేమో. Better late than never తియనప్పటికి దీనిని బలపరుస్తూ మిత్రులు గోపాలకృష్ణయ్యగారికి హృదయపూర్వకమైన అభినందనలు చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. శేషావతారం (నరసాపురం) :—అధ్యక్షా, ఈ తెలుగు భాషా బిల్లును నేను హృదయ పూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. మన తెలుగు భాష ఎంతో తీయ

నిది. ఎంతో చక్కని భాష. ప్రజస్వామ్య వికేంద్రీకరణ జరుగుతున్న ఈరోజులలో ప్రతివారికి ఈ పరిపాలన అందుబాటులో ఉండాలంటే అధికార భాష తెనుగు అయి ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. తెనుగు భాష అధికార భాష కావాలనే దానిని గురించి ప్రత్యేకించి ఉపన్యాసాలు ఇవ్వనక్కర లేదు. సర్వేసర్వత్రా అంగీకరించిన విషయం ఇంత అలస్యం అవటానికి కారణం కూడా ఆ భాష యొక్క గొప్పతనమేనని మనవి చేస్తున్నాను ఇతర భాషలలోకన్న ఈ భాషలో ఉన్న అక్షరమాల, దీనికి ఉన్నటువంటి వత్తులు, ఏ విధంగా కావాలంటే ఆ విధంగా వ్రాయడానికి కావలసిన సర్వ సంపూర్ణమైన అవకాశాలు తెనుగు భాషలో ఉండడంచేత ఇవన్నీ చిన్నతెలుగు typewriter లో ఇమడ్చడంచాల క్లిష్టసమస్య కావడం వల్లనే ఎంత త్వరగా ఈ భాషకు అనుకూలమైన type writer తయారు చేదామని అనుకొన్నప్పటికీ, ఇంత ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పటికీ సాధ్యం కాకుండా పోవడం అనే కారణం ఆ భాషకు ఉన్న సంపూర్ణ సమగ్రత అని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వ వ్యవహారాలలో ఎక్కువ ఇంగ్లీషునే కాక, తెలుగు కూడా వీలైనంత వరకు ప్రోత్సహిస్తూ ఉండాలి. ప్రజలయొక్క దరఖాస్తులపై విచారణ తెలుగులో జరుగుతూ ఉండవలసినదిగా ఇదివరకే ఆర్డరున్నాయి. దీనికోసం అనేకమైన ప్రయత్నాలు జరిగినాయి. ఈ భాషయొక్క గొప్పదనం వల్ల ఇది ఎక్కువ అలస్యం అయిందని మనవి చేయక తప్పదు. కాని ఈనాటికైనా తెలుగు టైప్ రైటర్ మనకు ఏర్పడడం, సుళువుగా మన పరిపాలన వ్యవహారాలు, ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండే విధంగా సాగించుకోవడానికి త్వరగా ఈ సౌలభ్యం ఏర్పడిందనే సంగతి మనకు తెలుస్తూనే ఉన్నది. ఈసందర్భములో, నా కోరిక ప్రకారం, తెలుగు భాషను అధికార భాషగా జనపరిచివ తారీఖున, అది మనకు స్వతంత్రం వచ్చిన రోజు గనుక, అదేనాటికి, మన ఆంధ్ర దేశానికి తెలుగు భాష అధికార భాషగా చేసేటటువంటి ఏర్పాటుకూడా చేస్తే చాలా బాగుంటుందని నేను భావిస్తూ. ఈ భాషా బిల్లును ప్రవేశపెట్టినటువంటి, ముఖ్యంగా భాషా ప్రయుక్తంగా విభజన కోసం, ముఖ్యంగా ఆంధ్ర దేశం కోసంతను జీవితం యావత్తూ కూడా విశేషంగా కృషి చేస్తున్నటువంటి గోపాలకృష్ణయ్యగారిని, వారి జీవితాళయలలో ఇంకొకటి. ఈరోజు ఈరూపంగా నెరవేరుతున్నందుకు, దీనిని సర్వే సర్వత్రా అందరు సభ్యులు బలపరుస్తున్నందుకు. వారియొక్క ఘనతకు ఇది ఒక విదర్శన మని వారిని కొనియాడుతూ, ఈ అనధికార బిల్లును బలపరుస్తూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. రాంగోపాలరెడ్డి:— అధ్యక్షా ఇది అనధికార బిల్లు అయినా గానీ, దీనిని అధికార పక్షమువారు బలపరచడం చాలా సంతోషం. అయితే ఆంధ్రప్రాంత

ప్రజలు మనందరము, మన భాష ప్రకటనకోసం మని తెలుగు భాషను ఉపయోగిస్తున్నాము. తెలుగు భాష చాలా అభివృద్ధి అయింది. కాని ఇంకా ఎక్కువ అభివృద్ధి కావాలని అంటే, సామాన్య ప్రజలు అర్థం చేసుకునేది ఏమిటంటే ఇతర భాషలు నేర్వ కూడదు. ఇప్పుడు ఈ యునివర్సిటీకి పోయినా, ఎక్కడికి పోయినా, ఇంగ్లీషు సరిగా మాట్లాడే వారే కన్పడరు. ఇంగ్లీషులో B. A. pass అవుతాడు, హిందీలో కూడా pass అవుతాడు, కాని మాట్లాడడానికి పనికిరాకుండా అయిపోతున్నాడు. మనం ఇక్కడనుంచి ఇతర States పోతే, మన వెంట ఒక interpreter, కావలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. అందుకోసం, ఇప్పుడు ఇంగ్లీషు భాషనుగాని హిందీ భాషనుగాని, ఉర్దూ భాషను గాని నేర్చుకొందామనే ఉత్సాహం తగ్గిపోతున్నది. మనందరము తెలుగు మాట్లాడేవాళ్ళమే. తెలుగు ఇప్పుడు చాలా అభివృద్ధి అయింది. ఇప్పుడు ఇక్కడ ఆంధ్ర అభ్యుదయోత్సవాలు అటువంటి చోట పిల్లలు మాట్లాడుతూ వుంటే తెలంగాణా పిల్లలు ఆంధ్ర ప్రాంతము వాళ్ళకంటే మంచిగా మాట్లాడుతున్నారు. అందువల్ల, ఇంకా మనము ఎక్కువగా తెలుగు, తెలుగు అన్నట్లయితే, తక్కిన భాషలను neglect చేయడం అవుతుంది. ఇంగ్లీషు భాషను మనము నేర్చుకోకపోతే, ఇంగ్లీషు భాషకు ఒరిగేదేమీ లేదు. వాళ్ళకు ఏమీ ఒరిగేది లేదు. కాని మనకు ఇతర భాషలో ఉన్నటువంటి knowledge, అనుభవము science ఇవన్నీ కూడా మనకు అబ్బలేకపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అందు వలన ఇదినరకు నడుస్తున్న పద్ధతి ప్రకారమే నడచినట్లయితే చాలా బాగుంటుంది. మనము తెలుగు మీద చాలా వొత్తిడి చేస్తే, ఇతర భాషలు neglect అయిపోతున్నాయి. ఒక graduate వచ్చి నా ప్రక్కన కూర్చోంటే “బాబు ఇదరావ్” అని అంటే, వాడికి అర్థం కాదు. నాకు కోపం వస్తున్నది, ఏమిరా వీడికి చెప్తా ఏమి అని. ఉస్మానియా యునివర్సిటీలో pass అయిన graduate ను “ఇదరావ్, జరా హాత్ బతీవ్ మోటార్ మే బాజాకు బైట్ కర్” అని అంటే అతనికి అర్థంకాదు. అతడు తనకు ఒక Police Sub Inspector పని కావాలని వెంట తిరుగుతున్నాడు. అటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. అందుచేత చాలా వొత్తిడి చేయకుండా ఉంటే మంచిదని నా అభిప్రాయం. మన భాష బాగా అభివృద్ధి అయింది. మనందరము దాని అభివృద్ధి కొరకు ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. కాని ఇటువంటి బిల్లును తీసుకు వచ్చి చాలా వొత్తిడి చేసినట్లయితే, ఇతర languages ను neglect చేసినవారము అవుతాము. ఇంగ్లీషు అది పెద్ద stone house of all knowledges. ఘనాలో కూడా ఇంగ్లీషు ప్రతి మనిషికి వస్తుంది గాని అక్కడ grammar ఉండదు. అదే విధంగా మనకు కూడా పోసుపోసు ఇంగ్లీషు ఆ విధంగా తయారవుతుంది. ఇప్పుడు మన దేశంలో ఇంగ్లీషు నేర్చుకొన్న వాళ్ళ సంఖ్య చాలా అధికంగా ఉన్నది.

కాని ఇంగ్లీషు మాట్లాడే వారి సంఖ్య చాల తక్కువ. ఎవరైనా మాట్లాడితే, అర్థం చేసుకొనే వారుతక్కువ. అందువల్ల ఈవిధంగాచేసినట్లయితే. పూర్తిగామళ్లి ఒక State కుఇంకొక స్టేటుకుఇవి bordersగా తయారై పోతాయి. ఇప్పుడుతెలుగు భాష చాలా మంచిగా నడుస్తున్నది. మనందరముతెలుగులో మాట్లాడుతున్నాం. తెలుగులో చాలా మంచిగా dictation తీసుకొంటున్నారు. మన Press Reporters చాలా మంచిగా report చేస్తున్నారు. మనము తెలుగు భాషలో మాట్లాడితే, Press Reporters దానిని తప్పుగా report చేసినటువంటిది మనము ఎక్కడా చూడలేదు. అందువల్ల, ప్రస్తుతం మన పరిస్థితి బాగానే ఉన్నది. కనుక ఈ తెలుగు భాష మీద చాలా వొత్తడి గనుక చేసినట్లయితే, బాగా బంధూకం పట్టినట్లు ఉంది. ఇతర భాషలు నశించి పోతాయని, దానివల్ల మనకే నష్టమని విన్నవిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ కె. అప్పారావు (కైకలూరు):—అధ్యక్షా, శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఈ నాడు ఈ బిల్లు తీసుకురావడం చాలా ముదావహంగా ఉన్నది. ఈ సందర్భంలో నాకు 1955లోని ఒక సంఘటన గుర్తుకు వస్తున్నది. కర్నూలులో ఈ భాషకు సంబంధించినటువంటి తీర్మానం మనం చేయడం జరిగింది. అనాడు శ్రీకాళేశ్వరరావు గారు దీన్ని గురించి ఎంత తాపత్రయం పడినారో నాకు కళ్లకు కట్టినట్లు ఉన్నది. దేశభాషలలో తెలుగుతెన్న అని చెప్పిన కృష్ణదేవరాయల సూక్తి ఉన్నది. అనేకభాషలలో వాళ్ల కార్యక్రమాలు ఆయా ప్రభుత్వాలు చేసుకొంటూ ఉంటే, మనం ఈ నాటికి ఈ సంకల్పం కలిగి ఉండడం అయింది. సంకల్పమైతే లోగడే కలిగినది గాని ఆచరణలో దీనిని పెట్టలేదు. ఇంకా బాగా మనము ఈ విషయంలో ముందుకు పోవాలి అని గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఈ బిల్లును తీసుకువచ్చారు. అందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. అయితే ఇందులో ఒక సందర్భంచూస్తే కొంచెము ఆలోచించవలసిన విషయం ఉన్నది. దానికి తగినట్లుగానే, ఏయే కాలాలలో ఎప్పుడు ఇది పెట్టవలసివస్తుందో ఆ అవకాశము వారు ప్రభుత్వానికి కల్పించారు. దానికి కూడా చాలా సంతోషిస్తున్నాను. లేని పక్షములో చాలా చిక్కులు వస్తాయి. ముఖ్యంగా Courts ఉన్నాయి, Judgments అటువంటివి ఉన్నాయి. ఈ నాడు Judges అనేవారు అత్యున్నత న్యాయస్థానాలకు చెందినటువంటివారు. వారి మేధస్సు, వారి అనుభవము అదంతాకూడా ఈ నాడు వాడుతున్నటువంటి ఆంగ్లభాషలో వారు ప్రదర్శించినట్లుగా తెలుగు భాషలో ప్రదర్శించ లేకపోవచ్చును. నామట్టుకు, వేను B.A. వరకు చదువుకొని, అందులోకూడా I form నుంచి B.A. వరకు కూడా. ఒక్క తెలుగు

subject తప్ప మిగతా అన్ని subjects ఇంగ్లీషులోనే ఉన్నటువంటి సందర్భంలో ఈ నాడు ఇక్కడ పెడుతున్నటువంటి బిల్లు, చదవ వలసివస్తే, ఆ బిల్లును ఇంగ్లీషులోను, తెలుగులోను పెడుతున్నప్పటికీ, అదేవిధంగా దిన చర్యకార్యక్రమాలు కూడా తెలుగులో, ఇంగ్లీషులో అచ్చువేసి ఇస్తున్నప్పటికీ, కూడా, చిన్నవాటి నుంచి ఉన్నటువంటి అలవాటుచేత, ఆ తెలుగుభాషలో ఉన్నటువంటి తియ్యదనం, ఆ చూధుర్యం ఆ కమ్మదనం అంతా తెలియక కాదు, అయినప్పటికీకూడా, ఆ ఇంగ్లీషు బిల్లునేచూచి, ఆ ఇంగ్లీషు కాగితమే చూచి, ఆ ఇంగ్లీషు ప్రశ్నోత్తరాల్లో చదువుకొని దానినే follow అవుతూ ఉండేటటువంటి అలవాటు ఒకటి ఉన్నది. అంటే తెలుగుపట్ల బాధాసీన్యం కాదు. తెలుగుభాషను బాగా ప్రేమించేవాళ్లలో ఆ మధురాతి మధురమైనుటువంటి భాషను బాగా మధన చేసినటువంటి వాళ్లలో నేను ఒక్కడిని, అధ్యక్షా, అయినప్పటికీ చిన్నవాటినుండి ఉన్నటువంటి అలవాటుబట్టి, ఈ నాడు ఇంగ్లీషు కాగితమే చూస్తున్నాము. అయితే ఇంగ్లీషు మాట్లాడే అలవాటు లేకపోవడం చేత ఇంగ్లీషు నేను ఎక్కువగా మాట్లాడలేక పోయినా ఆచరణలో ఇంగ్లీషునే వాడుతున్నాము. అందుచేత నేను మనవి చేసేది ముఖ్యమైనటువంటి స్థానాలలో, Courtsలో కానివ్వండి. కొన్ని సందర్భాలలో శాస్త్ర పరిజ్ఞానంలో కొన్ని కొన్ని పదాలు చూస్తూ ఉంటే, అది Chemistry కానివ్వండి, physics కానివ్వండి, ఇతర Engineering కానివ్వండి; technology కానివ్వండి, ఆ శాస్త్రాలు చదువుతూ ఉంటే, కొన్ని కొన్ని పదాలు, ఇంగ్లీషులో ఉన్నటువంటి పదాలి ఒక రకంగా ఉంటుంది. దానిని అనుసరించేటప్పటికీ. చాలా కష్టంగా ఉంటుంది, అందులో కొన్ని సంస్కృతపదాలు కావలసి వస్తాయి. తెలుగులో అచ్చదనం పదాలు ఆచరణలో మనకు అది ఒక కొత్తదనం కలిగించేటటువంటి పదాలు కొన్ని ఉంటాయి. సుళువుగా ఉండేటటువంటి ఇంగ్లీషు పదాలు అతికఠినమై నటువంటి వీధో అచ్చ తెలుగు లేక సంస్కృతమో మరొకటో adopt చేసుకొని అది తెలుగు అనుకొనే దానికంటే, ఒక్కొక్క సందర్భంలో కొంచెము సడలింపు విధానము మనము అవలంబించడం మంచిది, ఉదాహరణకు రోడ్ అనే పదము ఉన్నది. రోడ్ అనేదానిని రోడ్ అనే వాడుకోవచ్చు. దానిని ఒక బాట అనో ఇంకొకటనో అన్నప్పటికీనీ, రోడ్ అనేది సాధరణంగా ప్రజానీకం వాడుతూ ఉంటుంది, అయితే కొన్ని కొన్ని ప్రదేశాలలో బాట అని కూడా వాడుతూ ఉంటారు. మొత్తంమీద, మనకు ఒక రకమైన సడలింపు కొన్ని కొన్ని సందర్భాలలో అవసరము. ముఖ్యంగా typewriterను ఏర్పాటు చేయడంలో ఉన్నటువంటి అలస్యం, ఇంకా press ను ఏర్పాటుచేయడం కానివ్వండి, ఇంకా ఇతర ఇబ్బందులు బట్టి మనము తెలుగు భాషను త్వరగా పెట్టుకో

లేక పోయాము. ప్రభుత్వానికి, శాసన సభ్యులకు కూడా ఆసక్తి ఉన్నది, ఎన్నో తీర్మానాలు చేసుకొన్నాము. అయినప్పటికీకూడా, అతి తొందరగా దీనిని ఏర్పాటుచేయాలనే విషయంగా గోపాలక్రిష్ణయ్యగారు ప్రదర్శించినటువంటి తొందర, కేవలం తొందరే అనను, ఇది ఏనాడో చేసుకోవలసింది. అధ్యక్షా, అయినప్పటికీ వారికి దానిమీద ఉన్నటువంటి ఆసక్తితో, అభిమానంతో నేను కూడా ఏకీభవిస్తున్నాను. వారిని ఇందుకు అభినందిస్తూ, నేను ఈ సలహాలు కస్తున్నాను Collegesలో కానివ్వండి, High Schoolsలో కానివ్వండి, పాఠ్యగ్రంథాలు తెలుగులో ఉండవలెను, ఇప్పుడు లేని పక్షములో, మన తరానికి ఏ ఇబ్బంది ఇందులో వచ్చిందో భావితరానికి కూడా అదే ఇబ్బంది వస్తుంది. అందుచేత మనతరము, ఈ ఇంగ్లీషు తెలుగు సమ్మేళనంలో మనం ఉన్నాము. రాను రాను తెలుగువైపు పోతున్నాము. భావితరము మట్టుకు పూర్తిగా తెలుగు వాడడం చాలా అవసరము, అందులో ఈనాడు ఈ పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ స్థాపనలో, వికేంద్రీకరణ వ్యవహారంలో అన్నీకూడా తెలుగులో చదవడము అత్యవశ్యకము. మంచి సమయంలో గోపాల క్రిష్ణయ్యగారు దీనిని తీసుకువచ్చారు. ఒక్కొక్క సందర్భంలో చూస్తే "President" అనేటటువంటిది ఈ నాడు గ్రామంలో ఇష్టమైనటువంటిది. పసిడెంటు కావడం, ప్రసిడెంటు అని అనిపించుకోవడం, దానికి ఎంతో తాపత్రయ పడడం ప్రజానీకానికి అది ఇష్టమైనటువంటి విషయం, అయితే "అధ్యక్షుడు" అనేటటువంటిది కూడా ఏమీ కొత్తది కాదు. అదికూడా ఆలవాటులో ఉండిపోయింది కాని ఈ రెండూకాకుండా "సర్ పంచ్" అనేది తీసుకువచ్చిపెట్టారు. అది నిజంగా కొన్నిచోట్ల చక్కని భాష. అది హిందీ వరవడిలో, హిందీ అభిమానంలోలేదు. మనం హిందీని కూడా అభిమానించాలి. ఇందులో మనము ఏ కాస్తానికి తీసిపోము. ఒక విధంగా హిందీని అభిమానించడంలో, దేశాన్ని ప్రేమించడంలో ఆంధ్రులు వెనుకాడరు మనముకూడా హిందీలోముందుకు పోతున్నాము. సర్ పంచ్ అంటే అది వెగటు అని అనను. వెగటు అంటే అధికతనమైన పదము. కాని ఈసర్ పంచ్ ఏమిటి, ప్రసిడెంటు అని అనకూడదా అనేటటువంటి అభిప్రాయము మన ప్రాంతాలలో ఉన్నది, అయితే ఒకటిఉన్నది. మనము పరిపత్తుకు Chairman అని అన్నాము, సమితులకు President అని అన్నాము, గ్రామాలకు వచ్చేటప్పటికి తేడా ఉండడానికి అధ్యక్షులను సర్ పంచ్ అని వాడుతున్నాము. ఇది ఎట్లా ఉన్నా, Courts విషయంలోగాని ఇతర సాంకేతిక పరిజ్ఞానం విషయంలో కాని మనము కొంచెము అందులో ఉన్నటువంటి పదాలను పాడితే, అది తప్పు అనిగాని దీనికి విరుద్ధంగా ఉంటుందని గాని, అది prestigeకు భంగంపడక ఉంటుందనిగాని ఎంచుకుండా, ఆ పదాలన్నీకూడా ఇందులోకి రానివ్వు, తెలుగును అన్ని కాటాలలోకి

బాగా ఇనుమడించేటటువంటి కార్యక్రమం ప్రభుత్వం చేపట్టాలని నేను కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా ఈనాడు ఈ కార్యక్రమం జరుగుతూ ఉంటే, స్వర్గీయ కాశేష్వరరావు పంతులుగారి ఆశ్చక్తు బాగా శాంతిలుగుతుంది. అటువంటి వార్యక్రమం ఈ నాడు గోపాల కృష్ణయ్యగారు మనముందు పెట్టినందుకు వారివి అభినందిస్తూ ఈ సలహా ప్రభుత్వం వారికి విన్న విస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:-అధ్యక్షా, ఉపన్యాసాలన్నీ చాలా చక్కగా చేశారు; గౌరవ సభ్యులందరు. గత సమావేశములో ఇది ఒక తీర్మానం రూపములో బహుళ శ్రీ వాలిలాల గోపాల కృష్ణయ్యగారే తీసుకు వచ్చారు. తరువాత English Language Continuation Bill సందర్భంలో ఈవ్యవహారమంతామనము ఊర్జుణంగా పరిశీలించుకోవడం జరిగింది. అప్పుడు ఈ సభలోను, ఎగువ సభలోను ఆ బిల్లును సభవారి యెదుట ఉంచే సందర్భంలో నేను మనవిచేశాను. అప్పటివరకు మనము అధికార భాషగా తెలుగును తీసుకురావడానికి చేసినటువంటి కార్యక్రమమంతాకూడా అప్పుడు వివరించాను. దానికి మళ్ళీ ఇప్పుడు పునశ్చరణ చేయవలసిన అవసరంలేదు. కాని ఈ మధ్యకాలంలో తీసుకొని నటువంటి చర్యలు గురించి చెప్పవలసి యున్నది. ఎందుకంటే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం కూడా ఎంత తొందరగా వీలైతే అంత తొందరగా తెలుగును అధికారభాషగా రూపొందించాలనే ఉద్దేశం కలిగి ఉన్నదనే విషయాన్ని గౌరవసభుల దృష్టికి తేవడానికి ఈ మధ్య కాలంలో తీసుకొనిన చర్యలను నేను క్లుప్తంగా వివరిస్తాను.

Typewriter ను గురించి అప్పుడే నేను మనవిచేశాను. దీంట్లో 2,4 models తెప్పించడము జరిగింది. ఏ ఒక్క model కూడా సంతృప్తికరంగా లేక పోయింది. మనకు ఒక ఆదర్శప్రాయమైనటువంటి model కావాలని ఒక Technical Committee పెట్టి, 4,5 modelsలో ఉన్నటువంటి మంచి విశేషాలన్నీ క్రోడీకరించి ఒక కొత్త model పాళ్లు create తెప్పించటం జరిగింది. ఏ ఒక్క model చేసి ఆ model ప్రకారంగా ఒక typewriter తయారు చేసినారు అని చెప్పడం జరిగింది. దాని manufactureకు చాలాకాలము పట్టింది, తెలుగులో ఉన్నటువంటి ఇబ్బందులు మనకు తెలుసు, ఈనాడు హిందీలో గాని, మరాఠీలో గాని వాళ్లు చేస్తున్నారంటే, 'ఆ' అనే ఒక అక్షరానికి గుడిపెట్టి దానిని "ఇ" అంటున్నారు, కొమ్ముపెట్టి దానిని "ఉ" అంటున్నారు. ఏత్వం పెట్టి "ఎ" అంటున్నారు, ఐత్వం పెట్టి "ఐ" అంటున్నారు. అంటే ఒక అచ్చుతోనే వాళ్లు 16 అచ్చుల సమస్యలను పూర్తిగా పరిష్కారం చేసుకొన్నారు. ఆ లిపిని దాదాపు

25 సంవత్సరముల క్రితమే గాంధీజీ ఉన్నప్పుడే, వార్ధావాళ్లు దానిని ప్రారంభించారు. ఆ విధంగా దానిని ప్రారంభించినప్పుడు, ఇతర orthodox పండితులు దానిని వ్యతిరేకించినప్పుడు, అనాడు గాంధీజీ యొక్క నాయకత్వంలో ఆయన guidance ద్వారా జరిగినటువంటి ఈ కొత్తలిపి యొక్క అవిష్కరణ అది ఈ నాడు ఎంతో ఉపకరిస్తోంది. అందరు దానికి అలవాటు పడిపోయినారు. 'ఇ' అనేది వేరే అక్షరం ఉన్నప్పటికీ మైపులోను, లేక ప్రింటులోను వచ్చేటప్పటికీ "అ" వ్రాసి, దానికి గుడి ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. కాని, అది మనముచేసుకొనే పరిస్థితిలేదు. మనకు ప్రత్యేకంగా 56 అక్షరాలకు 56 keys ఉండవలసిందే. ఏత్వానికి ఒకటి, ఐత్వానికి ఒకటి, గుడికి ఒకటి ఈ విధంగా ఈ vowels అన్నిటికీ అన్ని ఉండవలసివస్తున్నది. ఏదైనా అక్షరానికి తలకట్టు ఇవ్వాలంటే, ఉదాహరణకు "ప" అనే అక్షరం వ్రాయవలసివస్తే ఒకారానికి తలకట్టుఇస్తే "ప" అవుతుంది. వకారానికి గుడిఇస్తే "వి" అవుతుంది. అంటే "ఎ" (వకారము) వ్రాసిన తరువాత carriage ముందుకు అగిపోతుంది, మరల దానిని వెనుకకు జరపాలి. దానిని వెనుకకు జరపడానికి ఇంకొక key వోల్తాలన్నమాట. అది ఆ విధంగా వెనుకకు జరిగిన తరువాత, అప్పుడు మళ్ళీ తలకట్టుకొట్టాలన్నమాట అంటే "ప" అనే అక్షరము వ్రాయడానికి ఒకసారి ముందు, ఒకసారి వెనుక మళ్ళీ ఒకసారిముందు carriage జరగవలసియుంటుంది, "పు" వ్రాయాలంటే ఇంకా మరీ కష్టము. వకారంవ్రాసి, వెనుకకు తీసుకువచ్చే తలకట్టు ఇచ్చి, మళ్ళీ ఇంతలోపల అది ముందుకు జరిగిపోతుంది కాబట్టి మళ్ళీ దానిని వెనుకకు తీసుకువచ్చి అప్పుడు మళ్ళీ కొమ్ము ఇవ్వాలన్నమాట, ఈ విధానం వల్ల ఎంత time energy waste అవుతుందో, ఈ విధంగా type చేసేదానికంటే, చక్కగా చేతితో వ్రాసుకొంటే, దానికంటే సక్రమంగా జరుగుతుందనే టటువంటి పరిస్థితిలో ఇదివరకు మన Typewriter ఉండేది. కాని, ఇప్పుడు ఇందులో dead keys ను life keysను వేరే ఉంచి, వకారం వ్రాసేటప్పుడు తలకట్టుకొరకు ముందుకు వెనుకకు రాకుండా ఆ back spacerను (వెనుకకు తీసుకు వచ్చేటటువంటి keyను) మనము వత్తనవసరం లేకుండా అది ముందుకు జరగకుండా చేయాలి. అంటే దానిని dead key చేయాలన్నమాట. ఈ విధంగా ఇటువంటి features అన్ని పెట్టి చేయవలసిందని చెప్పడం వలన, దాంట్లో కొంత అలస్యం జరిగినమాట వాస్తవమే. కాని ఆ అలస్యమునకు మనమే పరమ బాధ్యులముకాము. మన భాషలో, మన పద్యమాలలో ఉన్నటువంటి ఇబ్బందివల్ల దానిని యాంత్రికంగా ఆ విధంగా రూపొందించేటటువంటి దాంట్లో ఉన్న ఇబ్బందివల్ల అలస్యం జరిగింది, చివరకు ఈ మధ్య

ఎన్నో తెలిగ్రాములు, trunk call కూడా చేసి, ఒక మనిషి ఇక్కడనుండి వెళ్లడము, వారిని పిలిపించి, వారితో సంప్రతించి, చాలా వృత్తి చేయడము ఇదంతా జరిగిన తరువాత ఒక Typewriter model, మనము చెప్పిన పద్ధతిలో వాళ్లు తయారుచేసి పెట్టారు. అది పంపించారు. అయితే, పనిఅదిగిపోదు, ఎందుకంటే ఆ typewriter పైన మళ్ళీ మనము trials తీసుకోవలసి యుంటుంది. ఒక 4, 5 గురు మంది Typistsను పెట్టి, 2, 3 మాసాలు వరకు వాళ్లు దాంట్లో practice చేసి ఎంత speed దాంట్లో attain చేస్తారు అనేది test చేయవలసి ఉంటుంది. లేకపోతే ఏమీ తెలియకుండా పైపురైటరును మార్కెటులోకి, ప్రభుత్వ రంగంలోకి తీసుకురావడం సరైనది కాదు. కొన్ని లక్షలు ఖర్చు అవుతుంది. అందువల్ల ఘట్టంగా పరిశీలించి చేయాలి. ఇప్పుడు వచ్చిన మాడల్ మెషిన్ ఇక్కడ సభాభవనంలో తెచ్చిపెట్టారు, గౌరవ సభ్యులు చూడవచ్చును. దీనిమీద గత రెండు మూడు నెలలుగా చేయడం జరిగింది. దాదాపు ఇంగ్లీషులో ఎంత స్పీడు రావడానికి అవకాశం ఉన్నదో, రమారమి అంత తెలుగులో ఈ పైపురైటరు మీద వచ్చింది. దాదాపు నిమిషానికి 37 శబ్దాలు చేస్తున్నారు. ఇంకొక రెండుమూడు నెలల వరకు practiceచేస్తే 40, 41 శబ్దాలవరకు చెయ్యవచ్చును. అదివస్తే అప్పుడు higher test ఉంటుంది; అప్పుడు తగినంత efficiency ఉన్నదనుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది—మొన్న కేబినెట్ మీటింగ్ లో ఈ పైపురైటరును ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం approve చేసింది. ఈ మోడల్ లో 150 పైపురైటరుకు అర్డరు ఇవ్వబోతున్నారు. Tender ద్వారా ఇవ్వవలసి యుంటుంది. ఈ features ఉన్న పైపురైటరు ఎంతకు ఇస్తారు అని tenders call for చేసి రెండు మూడు మాసాలు పైను ఇచ్చి పెండర్లు వచ్చిన తరువాత ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి మొదట 150 పైపురైటర్లు తెప్పించాలని, 100 పైపురైటర్లు ప్రత్యేకం పైపిస్టును train చేయడానికి వినియోగించాలని, తక్కిన 50 అక్కడక్కడ ముఖ్యమైన ఆఫీసులకు పంచిపెట్టాలని నిర్ణయించాము. ఇప్పుడు తెలుగును అధికార భాషగా చేస్తే వేలమంది పైపిస్టు కావలసి యుంటుంది. కొన్ని వేల సంఖ్యలో పైప్ రైటర్స్ కావలసి వుంటాయి. లేకపోతే ఆఫీసుపని కుంటుపడిపోతుంది; చిక్కులకు లోనుకావలసి వస్తుంది. మేము అనుకున్నది - బహుకాజూన్ జూలై వరకు వత్తిడి చేసి ఈ 150 మెషిన్లు మాన్యుఫాక్చరర్స్ తయారు చేయడానికి నిర్దేశితే వారిద్వారా ఇక తయారుచేయించి తెప్పించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. calculated గా చెబుతున్నాను. ఈ జూన్, జూలైలో వచ్చిన తరువాత మళ్ళీ రెండు మూడు మాసాలవరకు 100 మెషిన్లుమీద పైపిస్టుకు ట్రైనింగ్ ఇవ్వవలసి యుంటుంది. అదే విధంగా ఇప్పుడు short hand తయారై ఉన్నది. Key కూడ తయారుచేస్తున్నారు- technical education

వారు. అప్పుడు దాని ప్రతులు చాలా పెద్ద సంఖ్యలో ప్రింట్ చేయవలసి యుంటుంది. ఇవన్నీ చేసిన తరువాత అప్పుడు మన పరిపాలనలో తెలుగుకు ప్రవేశపెట్టడం ఆచరణయోగ్యంగా ఉంటుంది. అంతవరకు మనం ఏ శాసనం చేసినా ఆచరణలో మాత్రం దానిని సరిగా ప్రవేశపెట్టడమనేది ఈ సౌకర్యాలన్నీ చేసిన తరువాతనే జరుగుతుంది. ఇంకొకటి ఉన్నది. హిందీవారు (నేను అనకూడదు నాకు తెలుసును గనుక చెబుతున్నాను, this is no reflection on anybody). U.P. వారు, బీహారువారు హిందీ త్రైపురైటరుకు చేయవలసినది ఏమీ లేదు. కేంద్రప్రభుత్వం చేస్తున్నది. ఈ నాడు 3160 కేంద్ర చట్టాలు translate అయి ఉన్నవి. 3160 శాసనాలు translate అయి ఉన్న తరువాత ఈ నాడు హిందీని official language చేయబోతున్నామంటే అందులో ఘనమైన విషయం ఉన్నదని ఆనుకోము. మొన్నటివరకు వారి official Hindi ఎలా ఉన్నదంటే—వారు ఏదైనా amending Bill తెస్తే—ఫలానా సెక్షన్ లో ఈ క్రింది సవరణ చేయబడును—అవి ఆ సవరణ ఇంగ్లీషులోను. “చేయబడును” అనేది హిందీలోనూ ఉండేది. మేము హిందీ ప్రవేశపెట్టాము అని చెబితే అది గారడీయా, ఏమిటా, అని చివరకు తెలిసింది ఇది. తరువాత హిందీవారికి గాని, మహారాష్ట్రీలకుగాని నాగరి లిపి చాలు, బెంగాలి లిపికూడ దాదాపు వాగరిలిపిలో పోలి ఉంటుంది కాని తెలుగు, తమిళం, మళయాళం, కన్నడం—ఈ వాలుగు లిపిలు వేరు వేరుగా ఉన్నవి, తెలుగు, కన్నడముకు కలిపి ఒకే లిపి యుంటే బాగుంటుందని అభిప్రాయపడ్డారు. కాని ఎందుకు కలిపిరాలేదో తెలియదు. అలాగే తమిళము నకు, మళయాళానికి సామీప్యత ఉన్నది. వారి వండితులంతా కూర్చోని చేసుకొంటే బాగుంటుంది అటువంటిది జరగడంలేదు. కనుక ఏ భాషకు కావలసినది ఆ భాషలో చేసుకొనక తప్పదు. హిందీలో 3160 శాసనాలు తర్జుమా అయినవి. మనకు ఏమీ లేవు. కాని ఇక్కడకూడ నెలెక్టు కమిటీనులోను, శాసనసభలోను తెలుగు ట్రాన్స్ లేషన్లు ఇస్తున్నారు. కాని వీటిలో పూర్తిగా ఎంత సమర్థత అయితే తెలుగు భాషలో రావాలో అంత రాలేదు. మన తెలుగు భాష చాల చక్కనిభాష, చాలి తెన్ను అయిన భాష, కాని ప్రబంధాలకు, వ్యాసాలకు, పద్యాలకు, చాలి పెద్ద పెద్ద సమాసాలు మొదలైన వాటితో సంస్కృత భూయిష్టమైన భాష మళయాళం తరువాత తెలుగే. Official Language Commission లో కూర్చుంటే మన తెలుగు సభ్యుడు మాట్లాడేదానిలో సంస్కృత పదాలు విని తక్కినవారు, సంస్కృత వండితులు, విస్తుపోతూంటారు. కనుక సంస్కృత పదజాలం తీసుకొని ఇముడుకొనుటలో తెలుగు, మళయాళం, అన్ని భాషలకన్న మిన్న అని చెప్పవచ్చును. సంస్కృత భాషలోకి కూడ కొన్ని పెద్ద

ఇంతవరకు రాలేదు. సంస్కృత భాషలో legal concepts ఉన్నవి. మను స్మృతి, తరువాత స్మృతులు కొన్నింటిలో క్రిమినల్ లా, సివిల్ లా, పదాలు ఉన్నవి. మృచ్ఛకతికంలో circumstantial evidence విషయాలు ఉన్నవి. ధర్మశాస్త్రంలో కొంత తెర్మినాలజీ వచ్చింది. మనవారు తెచ్చిన conceptsకు, corresponding concepts ఆ ధర్మ శాస్త్రాలలో ఉన్నవి గనుక ఆ శబ్దాలు తీసుకుంటే బాగుంటుందా, అని కొందరు పండితులు అన్నారు. ఆ విధంగా కొన్ని తీసుకున్నారు. ఈ మధ్య మరిచిపోయి ఉండవచ్చును. ఒకప్పుడు కొన్ని శతాబ్దాలక్రిందట వాడుకలో ఉన్నవి. ఈ నాడు తీసుకొనుటలో తప్పులేదని కొన్ని టిని తీసుకున్నాను. అయితే ఎంతవరకు తీసుకుంటాము, దానికి పరిమితిఉన్నది. extreme stand తీసుకుంటే చాల బాధ అవుతుంది. మహారాష్ట్రంలో ఒకప్పుడు ఒక ఉద్యమం లేవదీశారు—మహా పండితులు. ఇంకొక భాషలో ఉన్న ఏ శబ్దమూ కూడ మనం తీసుకొనుటకు విలులేదన్నారు. రైల్వే స్టేషనుకు—అగ్నిరథ విక్రమ స్థానం అని, రైల్వే స్టేషను సిగ్నలుకు—అగ్ని రథ గమనా గమన లోహ సూచి వట్టిక అని తర్జుమా ఉన్నది. ఈ పదముల నుపయోగించే వారెవరు? ఇది మరి fanaticism గా ఉన్నది, మంచిది కాదు అన్నారు. ఇంకొక extremist చూడండి. రేడియో, హవుస్, రోడ్, ప్రాజెక్టు, ప్లాన్, గవర్నమెంట్, ఎస్టి మేషన్—ఇటువంటి ఇంగ్లీషు పదములన్నీ తెలుగులో కూడ ఇముడ్చుకోటానికి ప్రయత్నిస్తే—తెలుంగాణాలో ఉర్దూ పదాలన్నీ వాడి చివర కీర్తియమాత్రం తెలుగుపదం వాడినట్లు ఉంటుంది. “బరుఖద్దమి ముందరి ఔనదర్ గుజారిస్ ఇదిక దా” అంద్రులకు ఏమి అర్థమయినదో చెప్పండి. ఆ ఇది కదా—అనేది తప్ప తక్కినదంతా ఉర్దూ ఉర్దూకూడ కాదు; అచ్చమైన పార్శ్వ. దాని గ్రామయకూడ పార్శ్వయే. బరుఖద్దమిలో—బి—అన్నది పార్శ్వ అన్నమాట. వట్టి ఉర్దూ కూడా కాదు. అందుకని మనం ఏదైనా ఒక సిద్ధాంతంగా దీనిలో చెప్పటం అది సరైన విషయం కాదు. మన ఇంగ్లీషో రోమన్ రా వల్లనేమి, ఆ బూరిన్ ఫుడెన్స్ ఏ విధంగా వికసించిందో దానివల్లనేమి అనేక పదాలు వచ్చినవి. ప్రతిదానికి ఒక మీనింగ్ ఉంది. There is a separate meaning assigned to each word—profit—benefit—gain—advantage” అని నాలుగు concepts ఉన్నవి. ఇంగ్లీషులో యీ నాలుగు పేరుపేరుగా వాడుతున్నారు. They are not being confused with each other and they cannot be confused.

“ప్రాఫిట్” యొక్క కాన్ సెప్ట్ పేరు; బెనిఫిట్—యొక్క కాన్ సెప్ట్ పేరు గేమున్ యొక్క కాన్ సెప్ట్ పేరు; advance యొక్క కాన్ సెప్ట్ పేరు. And

still there is some element which is common to all these concepts.

ఈనాడు దీనిని ట్రాన్స్లేట్ చేయాలంటే, రెండరొజులు అఫీషియల్ లాంగ్వేజ్ కమిషన్ వారు తలలు బ్రద్దలు కొట్టుకొన్నప్పటికీ నాలుగు వేరు వేరు అయిన శబ్దాలు—హిందీ సంస్కృతంను కలియజెట్టి, రేన్ కాక్ చేసినప్పటికీ దొరక లేదు. చివరకు ఏవో కొన్ని ప్రత్యయములు అవీ ఇవీ కలిపి వారు నాలుగింటికి నాలుగు తయారుచేశారు, కాని మనం శాటిన్ పై కాలేదు. దానికి—ప్రొ-వో, సం-వో,—వి-వో—ఇటువంటివేవో జోడించి—అవి గెయిన్ అయితే ఇంకొకటి దాంట్లో సం-కలిపితే ప్రాఫిట్ అవుతుంది అంటే—అది కేవలం మనం ఆర్ బిట్ర రీగా అవటం—దానిని రూఢిలోకి తీసుకోవటము; ఆ విధంగా అందరు వాడటం అన్నది జరిగితే సూత్రం అది రూఢిలోకి వస్తుంది గాని—By the very word concept is not clear. ఈ పరిస్థితిలో ఉన్నాము. ఈ నాడు అసలు—లా—అనేదానికి అర్థం ఎవరైనా సరైన అనువాదం చెబుతారా? లా—కు మనం శాసనం అంటున్నాము. హిందీవారు విధి—అంటున్నారు. మరాఠీవారు—ఖాయిదా—అంటున్నారు. అది ఖాయిదానుకాదు; విధి కాదు; శాసనంకాదు. విధి కేవలం పాజిటివ్ అవుతుంది. నెగటివ్ కాదు. విధికి యాంటీనియమ్ నిషేధం కాబట్టి విధి—అంటే చాలదు. నీవు ఇదిచేయి—అన్నప్పుడు విధి అవుతుంది. విధిలో నిషేధం అన్నది ఇన్ క్లూడ్ కాదు. కాబట్టి లా—అన్నదానికి విధి అనే శబ్దము సంపూర్ణమైన అనువాదము కాదు. శాసనమన్నది—మనం ఒక అధికారంలో ఉండి, శాసించేది. ఈ పని చేయాల్సింది. అను శాసనం అంటే ఒక డిస్ ప్లేస్ ఆనేదాని క్రిందకు వస్తుంది. కాని మనం శాసించేది కాదు. మనం లెజిస్లేట్ చేసేటటు వంటిది—శాసనము—అంటేకూడ క రెక్ట్ కాదు. ఖాయిదా అంటే రూలు. లా కేవలము రూలే కాదు. Law is not just a rule. It is something more than a rule. కాబట్టి అదికూడా కాదు. అయితే మనం మూడు ప్రాంతాలలో మూడు వాడుకొంటున్నాము. దీనిని సులభంగా డిస్ పోజ్ ఆఫ్. చేయటానికి లేదు. కాబట్టి దానికి కొంతమంది వండితులు కూర్చుని యీ అన్నింటిని బాగా తరచితరచి ఆలోచన చేయవలసి ఉంటుంది. కేవలం వండితులు అయితేనే చాలదు; వారికి సంస్కృతము ఆంధ్రభాషలు వస్తేనే చాలదు. ఈ రెండిటితో యుక్తంగా వారికి లా—యొక్క పరిజ్ఞానము కూడ ఉండాలి; లేకపోతే ఆక్కడ ఇబ్బంది వస్తుంది. అలాంటి వారితో (ఏదో దొరికినంతవరకు) ఒక కమిటీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వేళాము. ఇంకా కొంతమందిని అందులో తీసుకోవటానికి పవర్స్ ఉన్నవి. ముఖ్యంగా వా అభిమతం ఏమిటంటే మన లెజిస్లేచర్ నుండి ఇద్దరు సభ్యులను

దానిలో తీసుకోవాలని; జర్నలిస్టులనుండి (పత్రికా ప్రతినిధులు, పత్రికా రచయితలలో నుండి) ఒకరిని తీసుకోవాలని. లా చేసేవారు మన శాసనసభ్యులు. అవి పత్రికలతో ఎక్కించేవారు జర్నలిస్టులు. వీరు, వారు కూడ అందులో రిప్రజెంట్ కావాలని నేను కోరుతున్నాను. ఈ కార్య రంగంలో ఇదివరకు పనిచేసినటువంటి అనధికార సభ్యులను ఇద్దరిని మేము వేసుకొన్నాము. కొందరు అధికారులు ఉన్నారు. ఈ ముగ్గురుతో దానిని పూర్తి చేయాలని అనుకుంటున్నాము. వారికి ఒక ప్రెయిరీటీ లిస్టుకూడ ఇచ్చివచ్చాము. ఏ ఏ శాసనాలు మీరు వెంటనే చేయవలసినది-మనకు వాడుకలో ఉన్న శాసనాలు, మునిసిపాలిటీస్ చట్టం, పంచాయితీబోర్డు చట్టం-ఇట్లాంటివి - వెంటనే చేయవలసినది - మనకు వాడుకలో రావలసినవి, వచ్చినవి-మనం రోజూ వాడేవాటిని వెంటనే మీరు చేయాలి అని చెప్పాము. ఆ కార్యక్రమంకూడ జరుగుతున్నది ఇందులో కృషిచేసి మనకు సహాయం చేయటానికి ఏ సభ్యుడైనా ఆఫర్ చేసినట్లయితే నేను వేసుకోడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. ఇందులో పార్టీ విచక్షణ మొదలైనదేదీ లేదు. ఇందులో కృషి చేయటానికి ఏ సభ్యుడైనా ఆఫర్ చేసినట్లయితే నేను వేసుకోటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. In fact, I am on the look out.

ఏదో అట్లా అట్లా మాస్త్రా ఉన్నాను. ఎవరైతే జాగుంటుంది అవి ఆలోచిస్తున్నాను; అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడు వల్లికోగా చెబుతున్నాను. ఎవరికైతే దానిలో అభినివేశము; ప్రవేశము, అభిరుచి చేయాలనే ఉత్సुकత ఉన్నదో వారు ఆఫర్ చేయవచ్చును; తప్పకుండా తీసుకోటానికి ప్రయత్నం చేస్తానని మనవి చేస్తున్నాను. “మేము లీప్ టు ఇంటర్డ్యూస్ అడిగితే మీరు ప్రతిదానికి సిరాక రిస్తున్నారు; ఆడి ప్రెడిషన్ కాదు” అని నాగిరెడ్డిగారు అన్నారు. అయితే, ప్రెడిషన్ అనేది మేము ఒప్పుకోక పోయినప్పటికీ మేము మెరిట్ పైన ఆలోచిస్తామని ఇదివరకే మనవిచేశాను. మెరిట్ పైన ఆలోచించటానికి మాకు అలవాటు ఉన్నదని చెప్పటానికి గాను, యీ విషయంలో మేముకూడ అంతే శ్రద్ధ వహిస్తున్నామనే విషయం ఋజువుచేయటానికి గాను, వారు అన్నారని కాదు: మేముకూడ కన్సెన్స్ అయి ఉన్నాముకాబట్టి, యీ బిల్లు రానివ్వండి-నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు ఈ బిల్లు మేము ప్రవేశపెట్టే ప్రయత్నం తప్పకుండా చేస్తాము. ఫలానా నాడు అవి చెప్పలేను ఇందులో ఉన్న సాధక బాధకాలు నేను వివరించాను. కాని, ఒక విషయం మాత్రం గా. సభ్యులు అంగీకరించక తప్పదు. ఈ బిల్లు మాసాలనుండి, గత సమావేశానికి, యీ సమావేశానికి మధ్యన మేము తీసుకొన్న చర్యలమొట్ట వారు మాయొక్క చిత్త శుద్ధిని-ఎంత తొందరగా చేస్తున్నామనేది-

శంకించరని నేను అశిస్తున్నాను. ఏదో నాలుగు మంచి మాటలు అయినా చెబితే బాగుండేది కాని-అవి రావు. అవి ఆ నోళ్ళనుండి రావు; పం చేస్తాము ? రాకున్నా ఫరవాలేదు. మెచ్చని పోచమ్మలు అని తెలంగాణాలో ఒక సామెత ఉంది. అంటే వెరీ హార్డ్ ప్లీజ్ - అన్నమాట. వారు ఏమి అన్నప్పటికీ, వారు దూషణభూషణలు ఏమి చేసినప్పటికీ దానితో, ప్రసక్తిలేకుండా “ఇది చాలా ముఖ్యమైన పని: అన్ని రాష్ట్రాలు చేస్తున్నాయి; మనంకూడ చేయవలసినదే” కాబట్టి, మనకు ఇబ్బందులు ఎక్కువ ఉన్నప్పటికీ, ఆ ఇబ్బందులు అధిగమించటానికి ప్రత్యేకమైన ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము గనుక, యీ బిల్లు ప్రవేశపెట్టేటటువంటి అనుమతి ఇవ్వటంలో నాకు ఎలాంటి ఆభ్యంతరం లేదని చెబుతున్నాను.

(హర్షధ్వనులు.)

Mr. Deputy Speaker:—Motion moved.

The question is :

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Language Bill 1964.”

The motion was adopted and leave granted to introduce the Bill.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—ఈవిధంగా మీరు ప్రతిసారి చేస్తే మేము ఎందుకు అభినందించము ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ప్రతిసారి-అనే త్రివిధం నేను ఒప్పుకోలేను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—అభినందనలు ఇటువైపునుండే హెచ్చుగా వచ్చాయి.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—మంత్రిగారు మేము ఎప్పుడూ మెచ్చలేదు అన్నారు. వారు 24 గంటలు ఇక్కడ కూర్చునివుంటే వారికి తెలుసును. ఎప్పుడు వారు మంచిచేసినా, సంతోషము అంటున్నాము ; కృతజ్ఞత అంటున్నాము : అభినందిస్తున్నాము. వారు ప్రొసీడింగ్స్ చూసినట్లయితే మేము వారిని మెచ్చుకోవి అకేషన్స్ కన్నా, మెచ్చుకొన్న అకేషన్స్ ఒకటి, రెండు హెచ్చుగానే వుంటాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అదృష్టా, అంధ్రరాష్ట్రం పాఠించిన పొట్టి శ్రీరాములుగారికి జోహార్లు సమర్పిస్తూ, తెలుగులివిసంస్కరణలో ప్రయత్నం చేసినటువంటి మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారికి జోహార్లు తెలియజేస్తూ, ఈ బిల్లును తాత్కాలికంగా ఇక్కడ ప్రవేశపెట్టడానికి అనుమతి ఇచ్చినందుకు ఛీఫ్ మినిస్టర్ గారికి, స్పీకర్ గారికి మంత్రిగారికి, ఈ ప్రభుత్వానికి శాధ్వంక్స్ చెబుతున్నాను.

Non-official Resolution

re: Immediate steps to Increase the D.A. linking it with the Cost of living index, payment of bonus to workers and etc.

Sri T. Chenchayya:— Sir, I move the following resolution.

“This Assembly recommends to Government to take immediate steps to increase the present quantum of D.A. linking D.A. with cost of living index, open cheap subsidised grainshops assuring the necessary quantity of foodstuffs to the family members of its own employees and workers; to force the private employers to supply foodgrains at cheap rates to link D.A. with living index and to implement all the tripartite decisions and payment of bonus to workers in Government and quasi Government undertakings in the State.”

శ్రీ టి. చంచయ్య (సంతనూతులపాడు) :—అధ్యక్షా, ఈ తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెడుతూ దీనిపై నేను మాట్లాడుతున్నాను. ప్రధానంగా యీ నాడు ఉన్న అధికధరలకు వేతనానికి మధ్యగల వ్యత్యాసాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవడానికే నేను ప్రయత్నం చేస్తాను. ధరలు ఇప్పుడు పెరిగిన మేరకు—ఇప్పుడు ప్రభుత్వం ఇస్తున్న టువంటి కరువుభత్యానికి ఎలాంటి పొందికాలేదు అనేది ప్రధానంగా గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. 1943, 1944 నుండి 1959 వరకు 100 పాయంట్నునుండి 199 పాయంట్స్—1964 లో అది 238 పాయంట్స్—అంటే, 38 రు. లు వీరికి కరువుభత్యం పెరిగితే తప్ప—లేకపోతే ఇప్పుడు పెరిగిన ధరల ప్రకారం ఇప్పుడు పెంచిన ఐదు రూపాయలు ఏరకంగా వారికి తోడ్పడుతుందో, మంత్రిగారు ప్రధానంగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

రెండవ విషయం, దీనికి ప్రభుత్వం యిచ్చే లెక్కలు చాల అవాస్తవికంగా సత్య దూరంగా ఉన్నవి. మార్కెట్ లో రేట్లు ఒక రకంగా ఉంటే ప్రభుత్వం చెప్పే లెక్కలు మరొక పద్ధతిలో ఉన్నాయి అనేది స్పష్టంగా లెక్కలపూర్వకంగా చూపిస్తాము. వీటినన్నింటిని ఆలోచించి యిప్పుడు యిచ్చేటటువంటి కరువుభత్యాన్ని రూపాయలనుంచి వారియొక్క జీవిత ప్రమాణం ఏ రకంగా పెరిగి పోతున్నదో దానిని దృష్టిలోపెట్టుకుని ప్రభుత్వ సిబ్బందికి అలాగే Municipality workers కు యింకా అనేక రంగాలలో ఉన్న సిబ్బందికి అందరికీ పెంచాలని మేము ప్రధానంగా కోరుతున్నాము. ఇదీనేను తీసుకువచ్చినటువంటి ఈ తీర్మా

Non-official Resolution :
re : immediate steps to increase the D. A.
linking it with the cost of living
index, payment of bonus to workers
and etc.

4th December, 1964 669

నంలో ముఖ్యమైన అంశం. కార్మిక నాయకులు, ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు, పాట్లరీ
 యజమానులు ముగ్గురు కలిసి, 1963 లో త్రై పాక్షిక సమావేశం ఢిల్లీలో జరిగింది.
 ఆ సమావేశంలో 300 కు పైన ఏ ఫాక్టరీలో పనిచేసినా వారికి చౌక డిపోపెట్టా
 లని, దానిద్వారా వారి పరిస్థితులన్నీ సక్రమంగా పరిష్కారం చేయాలని ప్రభు
 త్వము ప్రైవేటు యజమానులు యిద్దరు కలిసి చేసినటువంటి తీర్మానాన్ని ఈ
 రోజుకు అమలు జరపడంలేదు. గుంటూరులో 25 వేలమంది కార్మికులు ఉన్నారు.
 ఒంగోలులో యింకా అనేక ఫాక్టరీప్రాంతాలలో అనేకమంది కార్మికులు ఉన్నారు.
 కాని వారికి ఎక్కడా కూడా చౌక డిపోలు తెరవలేదు. ముగ్గురు కలిసి చేసు
 కొన్నటువంటి నిర్ణయాలను అమలు జరపకుండా ఉండడం సరైనదికాదని ప్రధా
 నంగా తెలియజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఏ రూపాయలనుంచి ఏ రూపాయలవరకు
 పెంచారు. 150 రూపాతాలలోపు గుమాస్తాలకు ఏ రూపాయలు పెంచారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, ఏదైనా నిర్ణయంతో పోయారా? ఎలా
 పోయారు? ఎవరూ లేరు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—తమరు ఏమంటారోననే అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—నిర్ణయం మాదిరివున్నది. ఎందుకంటే ఒక రేపున్నారు.
 వారుకూడా ఉండరేమోనని అనుమానంవచ్చి చెప్పుతున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—కోరం ఉన్నదిగదా?

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—అది న్యాయంగాలేదు. కాంగ్రెసు whip
 అందరిదగ్గరికి వెళ్ళి మీరు వెళ్ళండి అని చెప్పినట్లుగా కనబడుతున్నది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఇద్దరిని మాత్రం మంత్రులను మాలో ఉండమని మిగతా
 అందరినివైటికి లేపుకుపోతూవుంటే House కూర్చోని ప్రయోజనం ఏమివున్నది.
 ఎవరు వినడానికి, ఏమి చేయడానికి? అనధికార తీర్మానం అంటే—దానికి అట్లాంటి
 గౌరవంయిస్తే.

(Quorum bell was rung)

శ్రీ టి. చెంచయ్య :—ధరలు పెరుగుదల ఈ రకంగావున్నది. 1963 జన
 వరికి కిలో 50 nP. వుంటే 1963 వసంబరుకు 58 nP. వున్నది. 1964 జనవరికి

re : immediate steps to increase the D. A. linking it with the cost of living index, payment of bonus to workers and etc.

58 nP. వుంటే 1964 నవంబరుకు 67 nP. వున్నది. ధరలు యింకా పెరుగుతూ ఉన్నాయి, ఈ పెరిగేటటువంటి ధరలదృష్ట్యా వారికి పెంచినటువంటి ఈ కరువు భత్యం చాల స్వల్పంగా ఉన్నది. అందువల్ల కార్మికులు, N.G.Os. అందరుకూడ ఈ ప్రభుత్వంమీద చాల అసంతృప్తి, విశ్వాసం లేకుండా వున్నదని స్పష్టంగా అర్థం అవుతున్నది. వచ్చిన కరువు అందరికీ సమానంగా వస్తుంది. కొంతమందికి 6 రూపాయలు పెంచారు. కొంతమందికి 5 రూపాయలు పెంచారు. కొంతమందికి 3 రూపాయలు, 2 రూపాయలు పెంచారు. ఎందుకు ఈ తేడాలు చేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడ్డది. మార్కెట్ లో ఖరీదులు అందరికీ ఒకటిగా ఉంటాయి. జీతం వీరికి ఏ పద్ధతులతో నిర్ణయించినా కరువు భత్యాన్నిమాత్రం అందరికీ సమానంగా ఎందుకు పెంచడంలేదు అనేది ప్రశ్ననమైన విషయం. ఇందులో వివక్షత అనేది సరి కాదు. వీరందరికీ సమానంగా కరువు భత్యం ఉండాలి. ఈ నాడు పెరిగిన ధరల ప్రకారం కనీసం 20 రూపాయలు పెంచితేతప్ప వారు జీవించడం చాలకష్టం అవుతుంది. వారు ప్రభుత్వానికి wings లాంటివారు. అనేక కష్టనష్టాలకు గురై సాయంత్రం 5 గంటలదాకా ఆఫీసులలో ఉండి పనిచేయడం చిన్నవిషయంకాదు. ప్రభుత్వం అంతా వారిద్వారా నడుస్తున్నది. వారిలో ఎక్కువమంది town లో అనేక చోట్ల ఉంటారు. కాబట్టి వారికి అదనంగా పెంచాలనేది నా demand. N.G.Os. కు Consumer Co-operative Societies పెడతాము అని చెప్పారు. Hyderabad లో ఒకటి పెట్టారు. దీనిలో ధరలు ఎలా ఉన్నాయి అంటే—మంచి నూనె మార్కెట్ లో 2 1/2 రూపాయి ఉంటే సొసైటీలో 3 1/2 రూపాయి వున్నది. బజారు ధరలకన్న Co-operative Society లో అధికంగా ధరలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం ఏదృష్టితో అలోచిస్తున్నది. వారికి పౌకర్యం చేయడానికి ఆ సొసైటీలోనైనా కావలసినటువంటి బియ్యం అలాగే వారికి కావలసిన వస్తువులు సరకుమైన ధరలకు కనీసం వారితైనా అందచేయడంలో ప్రభుత్వం విఫలం అయిందనేది స్పష్టంగా అగుపడుతున్నది. 5 గంటలదాకా ఆఫీసులో పనిచేసి తిరిగి ఆ సొసైటీనికూడ ఇ నిబంధించే వచ్చి నడుపుకోవలసిన పరిస్థితి ఉన్నది. ఇది సరైన పద్ధతీకాదు. అందువల్ల ఈ సొసైటీలు ఎందుకాలని అనిపిస్తున్నాయి. N.G.Os.కు పెంచినటువంటి 5, 6 రూపాయలకూడ 1-4-64 నుండి అమలులోకి వచ్చినది.

Sri T. Nagi Reddy:—That is true. I must protest at the way in which the Government benches are emptied. After all, we have come to an agreement on an issue, and I do

*Non-official Resolution :
re : immediate steps to increase the
D.A. linking it with the cost of
living index, payment of bonus
to workers and etc.*

4th December, 1964 671

expect that they take certain responsibility to keep the House in order to the extent possible. Only three members, i.e. two Ministers and Chief Whip could not go out and they remain in the House. Then, I would as well say 'why have discussion now?; since the Government Whip and the Government leaders are incapable of making their members present in the House, with at least 20 or 30 members of their own, we can as well adjourn the House for today and have it as the first item tomorrow morning before bills are taken.

Mr. Deputy Speaker:—That we cannot arrange, so long as quorum is there.

Sri T. Nagi Reddy:—Is it the duty of the opposition to have the quorum?

Mr. Deputy Speaker:—I do not mean Opposition or Treasury Benches.

Sri T. Nagi Reddy:—We have come to an agreement; as a matter of fact, on that day Mr. Viswanatham under protest accepted to have the non-official business for the evening, and the Government knows it and the Chief Minister knows it and the Government Whip knows it. All the same, if I am presented with a House of only three members, two Ministers and the Government Whip, what should I think of the agreement that has been arrived at between us? Is the agreement fulfilled? Is it the way in which the House is to be carried on?

Mr. Deputy Speaker :—I also feel.

Dr. M. Chenna Reddy:—The position is, physically they may not be present but it does not mean that they are not participating or they are not here at all. Members come in and go out.

*Non-official Resolution :
re : immediate steps to increase the
D.A. linking it with the cost of
living index, payment of bonus
to workers and etc.*

Sri T. Nagi Reddy:—You are having only three members on your side.

Dr. M. Chenna Reddy:—Shall I have my say or not?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—రేపు ఆఫీషియల్ బిజినెస్ జరుగుతున్నప్పుడు మేము కూడా యిదే వద్దతి అవలంబిస్తే ఎలా వుంటుందో అలోచించండి ప్రభుత్వం యీ విషయంలో సీరియస్ గా వుండకపోవడం ఏ విధంగా సమంజసంగా వున్నదో తమరే అలోచించండి, మేము కూడా రేపు అదే వద్దతి అవలంబిస్తే ఏవిధంగా వుంటుంది. ఆ విషయాన్ని కూడా ప్రభుత్వం గుర్తించాలి.

Mr. Deputy Speaker:—It does not mean that all at a time should go. Appearance has come that way; I don't mean that is intentional.

Dr. M. Chenna Reddy:—In this way, if quorum is not found—

Mr. Deputy Speaker:—Quorum is there.

Dr. M. Chenna Reddy:—Mr. Dy. Speaker, Sir. it is not as if all the members are always in the House. Even when they are in the premises, they move about or sit in the lawn.

Sri T. Nagi Reddy:—I accept Dr. Chenna Reddy's argument, but the point is, it looks as though we only should be responsible for the quorum. My point is, if out of 70 we are able to present this much of appearance, out of 190 you are incapable of presenting even 20 on your side. Just now two more Ministers came. I would like to know what has been the attitude and what is actually the duty of the Chief Whip of the Government on the other side.

Mr. Dy. Speaker:—Any way we will continue.

Sri T Nagi Reddy:—I seriously object to the continuance of this procedure. I want this House to be adjourned. Other-

*Non-official Resolution :
re : immediate steps to increase the
D.A. linking it with the cost of
living index, payment of bonus
to workers and etc.*

4th December, 1964 673

wise I would also see that there is no quorum. It is very easy; we can go out.

Mr. Deputy Speaker:—It depends upon the Members of the House. Anyway, I wish the Members of the Treasury Benches present themselves in sufficient numbers and they don't keep up the appearance of having gone out at a time.

శ్రీ యం. వి. యస్. సుబ్బరాజు:—హౌస్ డ్యూటీనుండి యిలాగే కూర్చున్నాం.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—మేము కూడా హౌస్ డ్యూటీనుండి కూర్చున్నాం.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—ఇక్కడ కోరం ప్రశ్నకాదు, ప్రజా రాజ్యం ప్రజారాజ్యం అవి మన మంత్రులు ప్రతిరోజూ ఉపన్యాసాలు చేస్తూ వుంటారు. నారిప్పుడేమి ప్రజారాజ్యపద్ధతి అవలంబిస్తున్నారని,

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—అవును, అది జాగాలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—ఆ విషయం గట్టిగా చెప్పండి.

Mr. Deputy Speaker:—It has given the appearance that one by one almost all the members except the Ministers are not in the House, but as the Finance Minister says they may be in the lobbies.

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి:—కోరం లేకుండా తమరు కుర్చీలో కూర్చోవచ్చునా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—కోరం ఉన్నది.

Sri T. Nagi Reedy:—My point is, this opinion was expressed by the members of the Opposition in the Business Advisory Committee. Let me also make that clear. On that very day day itself when the non-official business was suggested by the Chief Minister and others for being taken up in the evening, we asked them how is it that we can function if there won't be any members from the Government side. We are afraid of it but they said there would be people. Our

*Non-official Resolution :
re : immediate steps to increase the
D.A. linking it with the cost of
living index, payment of bonus
to workers and etc.*

fears have been proved to be true. What is the use of this kind of method which is being adopted by them, I would say, consciously, by the very fact that all of them left this place immediately after the Bills were over. I would move a closure motion and immediately call for a division on this Resolution. What is the use of this method?

*Dr M. Chenna Reddy:—*Sir, just a little while ago, the hon. member paid compliments that in the evening meetings are dry or are not attended by the members. After all, members must have been tired and sitting somewhere.

*Sri T. Nagi Reddy:—*As if we are not tired. Of the 70 members here, we are more than 30. Are we not tired? We are extremely tired?

*Dr. M. Chenna Reddy:—*On this Resolution, it is not the Congress benches that have to make any speeches. One gentleman was making a speech and we can also take part later. I can appreciate the anxiety of the hon. member, but all the same, there is also another view that can be taken. After all, the debate is going on. Several members want to speak.

*Mr. Deputy Speaker:—*Some members have now come.

*Sri T. Nagi Reddy:—*Even with all that, they are only 8.

*Mr. Deputy Speaker .—*I can understand that.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—మెంబర్స్ explanation అనికాదు. ఆ తర్వాన్ని గూర్చి మాట్లాడుతున్నారు. మీరు గట్టిగా మందలించారు కాబట్టి కంటిన్యూచేస్తాం.

శ్రీ టి. చెంచయ్య :—అధ్యక్షా, ఈ అయిదురూపాయలు, ఆరు రూపాయలు కూడ 1-4-64 నుండి అమలు జరుగుతున్నది. ఎనిమిది రూపాయలు 1-9-64 నుండి అమలు జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా అయిదు రూపాయల కేడాగా ఫ్లోట్

*Non-official Resolution :
re : immediate steps to increase the
D.A. linking it with the cost of
living index, payment of bonus
to workers and etc.*

4th December, 1964 675

గవర్నమెంటు కరువు భత్యం యివ్వడం వలన వుద్యోగులకు ఎంతో నష్టం జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా చేయడం సరియైన పద్ధతికాదని మనవిజేస్తున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వం వారికి కరువు భత్యం సమానంగా యిచ్చింది. అదనంగా కూడా యిచ్చింది. ఆ ప్రకారంగా యిక్కడ అదనంగా కాక, సమానంగా కూడా యివ్వలేదు. ఈ పరిస్థితిని తీసుకురావడం మంచిదికాదు. మన రాష్ట్రానికి, మద్రాసు రాష్ట్రానికి పోల్చి చూచినప్పుడు సెకండరీ గ్రేడ్ టీచర్స్ విషయములో—మన రాష్ట్రములో 98 రూపాయలు యిస్తుంటే మద్రాసులో 115 రూపాయలు యిస్తున్నారు. 17 రూపాయలు తేడా వారికి, మనకి. యు.డి.సి. ల విషయంలో వది రూపాయలు తేడావున్నది. యల్.డి.సి. ల విషయంలో తొమ్మిది రూపాయల తేడావున్నది. జవాన్స్ విషయంలో 88 రూపాయలు మన రాష్ట్రంలో యిస్తుంటే 75 రూపాయలు మద్రాసు రాష్ట్రంలో యిస్తున్నారు. తొమ్మిది రూపాయలు తేడా. అక్కడ వున్నది కాంగ్రెస్ పార్టీ, యిక్కడ వున్నది కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీయే. అయిదప్పుడు ఎందువలన యీ విధమైన వ్యత్యాసం కనబడుతున్నది? అంతేగాక, యిక్కడమన-యన్.జీ.ఓ.న్ విషయంలో డిపార్టుమెంటుకు డిపార్టుమెంటుకు సుధ్యకూడా వ్యత్యాసం కనబడుతున్నది. అందువలననే ప్రదర్శనలు చేయడం జరుగుతున్నది ఈ రోజు మైన విచక్షణాయంతమైన పద్ధతిలో వేతనము, కరువు భత్యము కనుక యిస్తుంటే వారియొక్క మన్ననను, విశ్వాసమును పొందటం కష్టమైన పని అవుతుంది. ఈనాడు యీ కారణముల వలననే అన్ని రాష్ట్రాలలోను గవర్నమెంటు వుద్యోగులను బజారులోనికి వచ్చే పరిస్థితులను తీసుకొచ్చినదని నేను మనవిజేస్తున్నాను. ఇది దేశవ్యాప్తంగా జరిగింది. మహారాష్ట్ర బండ్ 12-8-64 జరిగింది. గుజరాత్ లో 5-8-64 న జరిగినది. ఉత్తర ప్రదేశ్ లో 31-7-64 న జరిగింది. బెంగాలులో 25-9-64 న జరిగింది, హైదరాబాదులో 25-9-64 న జరిగింది. ఆగస్టు తొమ్మిది, పదహారు తేదీలలో అన్ని ముఖ్య పట్టణాలలోను పెద్ద పెద్ద ఊరేగింపులు జరిగాయి. ఈ రకంగా యన్.జీ.ఓ.లు బజార్లోకి రావలసిన పరిస్థితి ఏర్పడినది, వదివేలమంది మొత్తం గవర్నమెంటు ఎంప్లాయిస్ 28-4-64 న నిరాహారదీక్షకు పూనుకొనవలసినవచ్చినది. యీ విచక్షణ మూలముగా ప్రదర్శనలు జరపవలసి వచ్చింది.

వారం రోజులు సమ్మె జరిగింది. ఆర్. టి. సి. వారు సమ్మె నోటీసు యిచ్చారు. తరువాత, వారెందుకు ఉపసంహరించుకున్నారంటే—మన రాష్ట్రంలో వరదలు విపరీతంగా రావడంవల్ల దేశంలో ఒక దుర్భరమైన పరిస్థితి ఏర్పడడంవల్ల

re : immediate steps to increase the D.A. linking it with the cost of living index, payment of bonus to workers and etc.

ప్రభుత్వం యిచ్చిన హామీలదృష్ట్యా ఉపసంహరించుకొని కార్యక్రమాలలో పాల్గొన్నారు. ఎవరు ఎన్ని చెప్పినా అగ్నిపర్యతంవంటి యీ ఆకలిమంటను ఆపడం కష్టం. ఇది ఎవ్వరూకూడ నిలువలేని పరిస్థితి. దీనికి కారకులు ప్రభుత్వంతప్ప మరెవ్వరూ కారని స్పష్టంగా తేలుతున్నది. వేజ్ బోర్డు వుంది. రాష్ట్ర వ్యాపితంగా అన్ని కేంద్రాలలోను బిడికార్మికులు, జూట్ మిల్లు కార్మికులు, కార్మిక నాయకులు—తెక్కలుకట్టి ధనం కాజేసి ఒక చట్టం చేశారు. అది యీనాటికి అనుగుణమైన చట్టం కాదు. అయినా ఎక్కడో పది, ఎన్నెడు ఫ్యాక్టరీలలో తప్ప ఎక్కడా అమలు జరగలేదు. మొన్న ప్రశ్నల సమయంలో రామచంద్రారెడ్డిగారు కనీస వేతనాల చట్టం ఏ డిపార్టుమెంటువారు అమలు చేయాలో తేలడంలేదని జవాబు చెప్పారు. గుంటూరులో జూట్ మిల్లు కార్మికులు దీర్ఘ కాలం సమ్మెచేశారు. రాజమండ్రిలో కూడ జూట్ మిల్లు కార్మికులు సమ్మెచేశారు, ఇట్లా సమ్మెలు జరగటానికి బాధ్యులు ఎవరు? ప్రతిపక్షాలు కాదు, వారివారిలో వుండే ఆందోళనే ప్రతి ఒక్కరినీ కదిలిస్తోంది. ప్రభుత్వ విధానాలే వారిని బయటకు తెస్తున్నాయి. నూటికి 50 మందివున్న వ్యవసాయ కార్మికుల సంగతి వదలి, ప్రభుత్వ ఆఫీసులలో పనిచేసే ఎస్.జి.ఓల కైనా రక్షణ కలిగించడానికి ఆలోచన రాకపోవడం పొరపాటు. కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ పది పాయింట్లు పెరిగితే రు. 10 కరువు భత్యం పెరగాలి. వంద రూపాయలు వుండే ప్రతి గుమాస్తాకు పది రూపాయల కరువుభత్యం యివ్వాలి. ఆ రేషియో ప్రకారం ప్రతి ఎస్.జి.ఓ. కు 20 రు. లు అయినా పెంచకపోతే బ్రతికే పరిస్థితిలేదు. గుమాస్తాలు చదువుకున్నవారు—బుక్స్ లో—వారు కాఫీ వంటివి త్రాగుతారు. వారి బిడ్డలను చదివించుకోవాలి. మొండివైఖరి తీసుకోవడం సరైనదికాదు. ఆకలితో కడుపుమాడ్చుకొని బల్లలమీద కూర్చుని పని చేస్తారనుకుంటే అది పొరపాటు. నేను ప్రధానంగా యీ విషయాలు చెప్పడానికే యీ తీర్మానం ప్రవేశ పెట్టాను. మంత్రిగారు ఇప్పుడైనా దీనిని గమనించి, తగిన న్యాయం కఠగజేయాలని కోరుతున్నాను. రెండవది, మునిసిపాలిటీ కార్మికులున్నారు. రాజకీయ బాధితులు—దేశసేవ చేశామని చెబుతారు. మలమూత్రాలను సైత్రిన పెట్టుకొని మోసేవారు—మునిసిపల్ కార్మికులున్నారు. ఇంతకంటే దేశసేవ ఏమిటి? ఇంతకంటే నిబ్బరమైన మనిషి ఎవరు? ఇంతకంటే దేశంకోసం కృషిచేసే మనుషులు లేరు. రాష్ట్రంలో లక్షమంది మునిసిపాలిటీ వర్కర్స్ వుంటే కనీసం వారు మనుషులుగా జీవిస్తున్నారా లేదా అనేది ఆలోచించడంలేదు. జిల్లా పరిషత్తులలోను, పంచాయితీ సమితులలోను అనేక స్కెచ్స్ లో ఎస్, జి, ఓస్

Non-official Resolution : 4th December, 1964 677
 re : immediate steps to increase the D. A.
 linking it with the cost of living
 index, payment of bonus to workers
 and etc.

ఉన్నారు, లేబరు మంత్రిగారు తక్షణ కర్తవ్యంగా తీసుకొని వేతనాలను సక్రమంగా అమలు జరుపుతారని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను,

శ్రీ వీ. సత్యనారాయణ (పాల్వంచ) :—అధ్యక్షా. ఇంతకుముందు ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పినట్లుగా ప్రభుత్వ టెంచీలు కాశీగావున్న పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం క్రింద పనిచేసే గుమాస్తాలు, ప్రభుత్వ పరిశ్రమలలో పనిచేసే చిన్నచిన్న ఉద్యోగుల, అనేకమంది కార్మికుల అత్యవసరమైన సమస్యలను చర్చించవలసిన అవసరం వచ్చింది ఇంచాక తెలుగుభాష గురించి వచ్చిన బిల్లును తీయి ఉపన్యాసాలతో ఆమోదించారు. అంతకుముందు వచ్చిన బిల్లు అక్రబాయి పన్నుకు సంబంధించినది కాబట్టి, రూపాయలకు సంబంధించినది కాబట్టి వద్దు అన్నారు. ఎక్కడైతే నా బావగాని, వంగతోట దగ్గర కాదు అన్న సామెతగావుంది. డబ్బుకు సంబంధించిన మాటతప్ప మిగతావన్నీ ఎన్నిఅయినా చెప్పండి, దేశభాషలందు తెలుగులెన్న— ఇటువంటి విషయాలు ముచ్చటించటానికి ఎలాంటి అభ్యంతరంలేదు. వేతనాల సమస్య వచ్చేటప్పటికి ప్రభుత్వ పక్షం చూపిస్తున్న నిర్లక్ష్య వైఖరేగాక, శాసన సభా వేదికమీద చారి సమస్యల గురించి మాట్లాడుతుంటే ప్రభుత్వం చూపిస్తున్న నిర్లక్ష్య వైఖరికి యిదొక నిదర్శనం, ఇది చాల విచారకరమైన విషయమని ముందుగా చెబుతున్నాను ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. ధరలు ఎంతెంత పెరిగాయో ఒక్కొక్క వస్తువే తీసుకొని నేనిప్పుడు చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ప్రభుత్వ సమాచారశాఖవారు, ప్లాటిస్ టికల్ శాఖవారు సేకరించి యిచ్చిన లెక్కలు చూచినట్లయితే తెలుస్తుంది. 1950 లో అల్ ఇండియా కన్ సూమర్స్ ఇండెక్స్ 101 పాయింట్లు ఉంటే 1964 ఆగస్టునాటికి 156 పాయింట్లు పెరిగింది ప్రత్యేకించి ఆహారధాన్యాల ఇండెక్స్ తీసుకుంటే 1950 లో 101 ఉంటే 1964 ఏప్రిల్ నాటికి 145 పాయింట్లు పెరిగింది. ఈ పది సంవత్సరాలకాలంలో 40-50 పాయింట్లు పెరిగింది, ఇది జనరలుగా దేశం మొత్తంమీద వున్న పరిస్థితి, మన రాష్ట్రంలో కొన్నిముఖ్యమైన కేంద్రాలలో ధరలు ఏ విధంగా పెరిగాయో చూచుకుంటే—వర్కింగ్ క్లాస్ కన్ సూమర్స్ ప్రైస్ ఇండెక్స్ హైదరాబాదులో 1948-44 నం, ఫేస్ యియర్ గా తీసుకుంటే 1963 లో 231 పాయింట్లు వుంది. 1964 జూన్ కు 250 పాయింట్లు అయింది, ఒక్క సంవత్సరంలోనే 19 పాయింట్లు పెరిగింది. వరదగల్ 1963 లో 241 పాయింట్లు వుంటే 64 జూన్ వాటికి 62 పాయింట్లు పెరిగి 373 పాయింట్లు అయింది. విజయవాడ 1963 లో 247

re : immediate steps to increase the D. A. linking it with the cost of living index, payment of bonus to workers and etc.

వుండేది. 64 జూన్ నాటికి 265 పాయింట్లకు పెరిగింది; వై జూన్ 48కి నుంచి 500 పాయింట్లకు, ఏలూరు 554 నుంచి 580 పాయింట్లకు పెరిగింది. మనరాష్ట్రంలోనే ముఖ్యమైన ట్రాడాలలో 20 నుంచి 60 పాయింట్లవరకు ప్రైవేట్ ఇండెక్స్-ధరలు పెరుగుతున్నాయనేది కనుపిస్తోంది. ఈ ధరల పెరుగుదల దుష్ఫలితం ఏమంటే—1861-1964 యీ మూడుపండ్లలో సమ్మెలు, లాక్ అవుట్స్-61 లో 49 అయితే 64 లో 93 సమ్మెలు అయినాయి.

ఈ సమ్మెలలోను lockout లోను ఇరుక్కున్నవారు 1961 లో 26 వేల మంది ఉంటే 1964 వ సంవత్సరంలో జూన్ నాటికే 64221 మంది అయినారు. 40 వేలమంది ఆదనంగా ఈ పోరాటంలో పాల్గొనవలసి వచ్చిందన్నమాట. 1961 లో 153963, 1963 లో 367089 పనిరోజులు సమ్మెలవల్ల నష్టపడడం జరిగింది. ఈ ధరల పెరుగుదలవల్ల దాని దుష్ఫలితం సమ్మెలు జరుగవలసి వచ్చింది. పని వారికి నష్టం, దేశ సంపదకు నష్టం, ఎన్నో విధాలనష్టం జరిగిందని మనం గమనించవలసి ఉంది. ధరల పెరుగుదలవల్ల కార్మికులలోను, ప్రభుత్వోద్యోగులలోను అసంతృప్తి కాకుండా వేతనాలమీద బ్రతికే వారి విజమైన వేతనం పడిపోయింది. ఏ మేరకు ధరలు పెరిగాయో ఆ మేరకు కరువు భత్యంకాని జీతాలుకావి revise చేయడం జరగకపోవడంవల్ల నిజమైన వేతనం పడిపోయింది. దానిపై రిజర్వ్ బ్యాంకువారు సర్వే చేయించారు. వారి రిపోర్టు పబ్లిష్ చేశారు, ఈ సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెలలో ఆ రిపోర్టును పబ్లిష్ చేశారు. అందులో

In the first place, though the average money wages for industrial workers have shown more or less continued rise since 1951 real wages per factory worker have fallen from year to year. Secondly, there was a decline in real wages for worker during the second plan period. In 1958/59 the latest year for which the relevant data are available wages were not linked with the consumer price index in the case of nearly 3/5th of factory workers. The following factors emphasised the urgent need for the stabilisation of prices of consumer goods at import industrial centres by opening fair price shops and undertaking other measures.

Non-official Resolution :
re : immediate steps to increase the D. A.
linking it with the cost of living
index, payment of bonus to workers
and etc.

4th December, 1964 679

రిజర్వ్ బ్యాంకువారు సర్వేచేసి ధరల పెరుగుదలవల్ల నిజమైన వేతనాలు పడిపోయాయని దానికి పరిష్కార మార్గంగా చౌక ధాన్యపు డిపోలు తెరవాలని ధరలు ఏ మేరకు పెరుగుతాయో ఆ మేరకు వారికి D.A. పెంచాలని రికమెండేషన్ చేయడం జరిగింది. ఇదే సందర్భంలో ఒక విషయం మనవిచేయాలి. ఈ ధరల పెరుగుదలను దృష్టిలో పెట్టుకుని 1957 లోనే Indian Labour Conference ఈ విషయం చర్చించింది. కార్మికుల ప్రతినిధులు, ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు Industrialists పాల్గొన్నారు. అనాడే, 7 సంవత్సరాల క్రితమే, ధరల పెరుగుదలను దృష్టిలో పెట్టుకుని, భారతదేశంలో ఒక industrial worker కనీసం మానవుడిగా జీవించాలంటే 125 రూపాయలు నెలకు జీతం ఇస్తేతప్ప బ్రతకలేరు అన్నారు. అది దేనిమీద ఆధారం చేసుకున్నారంటే శరీర శ్రమచేసే పనివారికి రోజుకు 2700 కేలరీల విలువగల ఆహారం ఇవ్వాలని. ఈ ఆహారం ఇవ్వాలంటే నెలకు రు. 125 ఇస్తేతప్ప బ్రతకలేడని చెప్పడం జరిగింది. ఏడు సంవత్సరాల క్రితమే ధరల పెరుగుదలను దృష్టిలో పెట్టుకుని D.A. ను Cost of living index link up చేయాలని చెప్పడం జరిగింది. ఏడు సంవత్సరాల తరువాత మన పరిస్థితి ఏమిటి? కనీస వేతనం ఈనాటికి అనేక చోట్ల ఒక రూపాయి, రూపాయిన్నర ఉంటున్నది. రు. 32 లు నుంచి రు. 41 లు వరకు కనీస జీతం ఉందికాని ఈ రికమెండేషన్ వచ్చిన ఏడు సంవత్సరాలకైనా...

Sri T. V. S. Chalapathi Rao:— Sir, there is no quorum in the House.

Sri T. Viswanatham:— I shall then move for closure.

(The quorum bell was rung and members were seen coming into the House).

Sri T. Viswanatham:— We move for a closure. We have been discussing and the members on the Treasury Benches are showing such an attitude that I do not want to say anything.

శ్రీ ఎన్. లక్ష్మణదాసు :—Point of Information, Sir. వారు ఏదో మాట్లాడుతున్నారని కూర్చున్నాము. కూర్చుంటే వారు మాట్లాడకుండా ఉన్నారని మామీద charge పెట్టి sudden గా అవకాశం తీసుకుని closure అంటే ఏమి స్వాయమో అలోచించండి.

re : immediate steps to increase the I.O.A. linking it with the cost of living index, payment of bonus to workers and etc.

Sri T. Viswanatham:— I am not yielding. I am moving for a closure;

Mr. Deputy Speaker :— What for ?

Sri T. Viswanatham:— We have been shouting a good deal and so I move for a closure.

Dr. M. Chenna Reddy:— Nobody has spoken from the Treasury Benches.

Sri T. Viswanatham:— We have to rise so many times to get their presence. What is the point in discussing? Let us close.

Mr. Deputy Speaker:— The proposer was there and the seconder was there.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— ఇప్పుడు ఎన్ని జర్నలిస్టులు నిలబడి బ్రతిమాలు కుంటే వారిని ఇక్కడకు తీసుకురావడం జరిగింది? మొదటనే బ్రతిమాలాము. Non-official Business సాయంత్రం వేయవద్దనలేదు అన్నారు. Under protest ఒప్పుకొన్నాము. Non-officials అంటే గౌరవం ఉండాలి కాని ఇంత రథన జరిగిన తరువాత రావడం ఏమి న్యాయం ?

Dr. M. Chenna Reddy:— Some members were engaged in a Committee which is going in the Committee Room and some of the members could not come. After all the members of the Opposition are speaking and I am yet to speak. So, let us not be so conscious about attendance in the House. Their points will always be taken note of.

Mr. Deputy Speaker:— I still feel there is no precedent for moving for a closure.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— మేము ప్రెసార్టీలో ఉన్నాము. మేము పెట్టిన వల్ల వారు ఒప్పుకుంటారని పాస్ చేస్తారని తెలు. మేము చెప్పింది అధికారి

*Non-official Resolution :
re : immediate steps to increase the
D.A. linking it with the cost of
living index, payment of bonus
to workers and etc.*

4th December, 1964 681

గౌరవంగా వింటారని ఉద్దేశం. ఎంతసేమైనా 3 గురు 4 గురు తప్పించి వారిని తీసుకురావడానికి వీలులేకపోయింది. గిరిశం చెప్పినట్లు పొలిమేరలకుపోయి డప్పు చేసి తీసుకువస్తే వచ్చేటట్లున్నది.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి:-విశ్వనాథంగారు చాలా నొచ్చుకున్నారు. వారు నొచ్చుకుంటే నాకు బాధ అనిపించింది. వారు తక్కువగా ఉన్నారని బాధకాదు. ఈ ప్రక్క తక్కువగా ఉన్నారని వారు బాధపడుతున్నారు, వారి పార్టీలో ఉన్నది వారొక్కరే; తక్కినవారెవరూ లేరు. దానికికూడా కాంగ్రెసుపార్టీ బాధ్యత వహించాలా? నాగిరెడ్డిపార్టీలో ఉన్నవారెందరు, ఇప్పుడు ఇక్కడ ఉన్నవారెందరు? మమ్మల్ని ఒక్కరనే ఎందుకు చెప్పాలి. మా శాలాకువారు చాలామంది ఇక్కడనే ఉన్నారు. నిజానికి వారికి కావలసినది మేము ఇక్కడ ఉండాలి వారు ఇట్లు తిట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. మేము లేకపోతే వారు కూడా లేరనే విషయం ఇప్పుడే రుజువు చేసుకున్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:-శ్రీరామమూర్తిగారు ఇంతకుముందు House లో లేరనుకుంటాను. అప్పుడు అపోజిషన్ మెంబర్లు, మిస్ట్రుగారు తప్ప ఒక సభ్యుడుకూడా ఇక్కడ లేకుండా, అందరు ఒకరివెంబడి ఒకరు వెళ్ళిపోవడం వల్ల వారికి ఇష్టంలేదనే appearance వచ్చేసింది. పైనాన్ను మినిష్టర్ గారు సమాధానం చెప్పారనుకోండి. అట్లా జరిగినది మాత్రం నిజం.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి:-ఒక్క విషయం చెప్పాలి, ఇదివరకు House లో ఆ ప్రక్క ప్రతిపక్షంలోనివారు ఎంతమంది ఉన్నారో చూచాను. మేమూ లేమని ఒప్పుకుంటాను, వారు కూడా చాలా తక్కువగా ఉన్నారని మరచిపోకూడదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:-అధ్యక్షా, I do not want a closure motion. Any way, I must say onething. మా వైపు తక్కువ ఉన్నాడని శ్రీరామ మూర్తిగారు చెప్పారు. ఒక విషయం అడుగుతున్నాను. రెండు కమ్యూనిస్టు పార్టీలు కలిసి మేము 55 మంది సభ్యులం ఉన్నాము. మా 55 మందిలో ఎంత మంది ఉన్నామో తెక్కపెట్టి చూడండి. ఇప్పటికైనా 80 మంది కంటే తక్కువ వగా లేము. రెండవది అపోజిషన్ మొత్తంగా తీసుకున్నా మా సంఖ్యలో మేము attend అయిన మెంబర్లుతో పోల్చినాస్తే మేమున్న proportion 6

re : immediate steps to increase the D.A. linking it with the cost of living index, payment of bonus to workers and etc.

వారు ఉంటే అభ్యంతరంలేదు. నేను point rise చేసినప్పుడు ఎట్లాఉంది? సరిగ్గా ముగ్గురే ముగ్గురు ఉన్నాడు మెంబర్లు అనేవారు లేరు, ఒక whip ఇద్దరు మినిస్టర్లు ఉన్నారు, అంతకుతప్ప ఇంకెవరూ లేరు. మర్యాదకు గాను అట్లాగే continue చేశాము. దాని సంగతి ఆలోచించకుండా యిప్పుడు దాదాపు closure motion వచ్చినప్పుడు vote లేసుకొనడానికి వచ్చినందుకై నా సంతోషం. ఆమాత్రం అభినందనలు అర్పించక తప్పదు. వోటింగు వేళకు తప్పకుండా వస్తారని రుజువైనది. అంతవరకు భాళిగా ఉంటాయి వారిసీట్లు. Voting bell కొట్టే సమయానికి మాత్రం వస్తారని రుజువైనందుకు సంతోషం. చర్చ continue చేయబడింది.

Mr. Deputy Speaker:—So, you are withdrawing your closure motion.

శ్రీ తెన్నేటి ఎళ్ళనాథం :—పోనీయండి. Continue చేయనీయండి.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—Continue చేయడానికి అభ్యంతరం లేదు. కానీ ఒక విషయం మాత్రం నాగిరెడ్డిగారు గమనించాలి. Closure motion, voting వస్తుందని మాత్రమే వారు వచ్చారంటున్నారు. Quorum లేకుండా meeting continue అయితే అటువంటి సందర్భంలో వోటింగు ఎట్లా తీసుకోవడం జరుగుతుందో అర్థం కాదు. Voting కోసం రావడంలేదు. అసెంబ్లీలో చర్చలకోసం వచ్చాము. వోటింగుకోసం కాదని వారు జ్ఞాపకం ఉంచుకోవాలి.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:—మా సభ్యులతోనే quorum ఉంది, కాబట్టి voting తప్పకుండా జరిగి ఉండేది.

శ్రీ వీ. నత్యనారాయణ :—అధ్యక్ష, నేను చెప్పవచ్చిన విషయం ఏమిటంటే ఏడు సంవత్సరాల క్రితమే భారతదేశం మొత్తం త్రైపాక్షిక సభవారు నిర్ణయించిన కనీసం 125 రూపాయలు ఒక industrial worker కు ఉండాలనే సూత్రము 7 సంవత్సరాల తరువాత కూడా ఈ మధ్యకాలములో అనేక పంచవర్ష ప్రణాళికలు జరిగిపోయిన తరువాత కూడాను రాష్ట్రంలో అమలులేదని చెబుతున్నాను. అయితే జనరలుగా యిప్పుడు మనం ధరల పెరుగుదల గురించి ఎక్కువ అందోళన పడుతున్నాం కాబట్టి పెరిగిన ధరలకు తగినట్లుగా పరిష్కార మార్గం ఏమిటి? ఉద్యోగం చేసుకుని బ్రతికేవారికి ఏవిధముగా యిబ్బందులు తొలగించాలని అన్న

*Non-official Resolution :
re : immediate steps to increase the
D.A. linking it with the cost of
living index, payment of bonus
to workers and etc.*

4th December, 1964 683

పప్పుడు అది కూడా అఖిలభారత స్థాయిలోనే నిర్ణయాలు జరిగాయి, త్రైపాక్షిక సమావేశాలలో. అదేమంటే 300 మందికంటే ఎక్కువ పనివారున్నచోట చౌక రేషను డిపోలు తెరవాలని దాని ప్రకారం ఆంధ్రరాష్ట్రంలో 34 factories లో మాత్రం Co operative stores తెరచారు. అదికూడా త్రైపాక్షిక సమావేశ నిర్ణయం ప్రకారం జరిగినది 16. అవి కో ఆపరేటివు సొసైటీస్టోర్సు, చౌక రేషను డిపోలు తెరచినవి అయితే ఆంధ్రదేశంలో దాదాపు 184 పరిశ్రమలు establishments ఉంటే మొత్తం అరు చోట్ల మాత్రం చౌక రేషను డిపోలు తెరవడం అనేది జరిగింది. అందువల్ల త్రైపాక్షిక సమావేశ నిర్ణయాలు చిత్తశుద్ధితో అమలుజరగలేదని రుజువైచింది. Private పరిశ్రమల యజమానులు అమలుజరుప లేకపోతే మేము ఏమిచేయాలని అనవచ్చు. దానికి నా సమాధానం ఏమిటంటే ప్రభుత్వం తానుగా అమలుచేయాలి, ప్రయివేటు యజమానులు అమలుచేయక పోతే అమలు జరిపించునట్లు చేయాలి. అందువల్ల త్రైపాక్షిక సమావేశ నిర్ణయాలు మూడు పక్షాలు ఎందుకంటే చిత్తశుద్ధితో అమలుజరిపించాలని, దానిని ఉల్లంఘించకుండా అమలుచేయించే బాధ్యత మన ప్రభుత్వమీద ఉంది. వారు ఆ బాధ్యతను ప్రయివేటు యజమానులచేత చేయించలేక పోగా స్వయముగా ప్రభుత్వం అమలుచేయలేదని ఈ మధ్య రెండు మూడు సందర్భాలలో ఇదే వేదిక నుంచి చెప్పాను.

శ్రీ బి.వి.గురుమూర్తి:-Wage Board Award implement అవుతున్నాయి.

శ్రీ పి. నత్యనారాయణ:-కొన్ని implement కావడంలేదు. Wage Board సమస్యకాదు. 300 కార్మికులున్న పరిశ్రమలలో యజమానులు చౌక రేషను డిపోలు తెరవాలనే అఖిలభారత స్థాయి త్రైపాక్షిక సమావేశం నిర్ణయించింది. అది అమలుజరగలేదని ప్రత్యేకించి ఈ సందర్భంలో మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి.వి. గురుమూర్తి :-Wage Board వరకు సక్రమంగా అమలు జరుగు తున్నాయని మనవిచేస్తున్నాను. నాలుగు ఇండస్ట్రీలున్నాయి. Jute Textile Cement and Sugar ఇవి By and large అన్నీ implement చేస్తున్నారు. Cost of living index ను అనుసరించి యిస్తూ ఉంటారు. నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ యిస్తున్నది. అజంజాహిమిల్సు కూడా యిస్తున్నది. బోధన్ యివ్వడంలేదు. అన్నీ ఇవ్వడంలేదనే మాట నిజం కాదు.

re : immediate steps to increase the D. A. linking it with the cost of living index, payment of bonus to workers and etc.

శ్రీ పి. నత్తనారాయణ :- అధ్యక్షా, శుభమింశాలి. రెండవపర్యాయం చెప్పిన తరువాత కూడా నా point ను catch చేయలేదు. మరొకసారి స్పష్టం చేస్తున్నాను. వేజీబోర్డు నిర్ణయాలు కొన్ని పరిశ్రమలు అమలు జరిపినవి. కొన్ని అమలు జరపలేదు. అది వేరు. వేజీబోర్డు విషయం కాదు. అఖిలభారత స్థాయిన ఒక నిర్ణయం జరిగింది. 1963 సంవత్సరంలో ఢిల్లీలో ఏ నిర్ణయం చేశారంటే ఏ industrial concern లో నై నా సరే 300 మంది పనిచారుంటే పరిశ్రమల యజమానులు చౌక రేషను డిపోలు తెరవాలని ఒక నిర్ణయం చేశారు. వాటిని అమలుజరపలేదు. ప్రయివేటు యజమానుల విషయం అటుంచండి. Government undertakings లోనై నా లేక departments లోనై నా దానిని అమలు జరిపారా అని అడుగుతున్నాను. వేజీబోర్డు ఎంత వేతనం నిర్ణయించింది. ఎంత D. A. నిర్ణయించింది. అది అమలుజరిగిందా లేదా అనే కాదు. చౌక రేషను దుకాణములను తెరవడం గురించి ఏమి చేశారు? ఆ విషయం అడుగు తున్నాను. దానికి మంత్రిగారు తీవ్రంగా ఆలోచించితే చేయలేక పోయినామని చెబుతారని నాకు నమ్మకం ఉంది. గతర్న మెంటు ఏ డిపార్టుమెంటులోనూ అమలుజరుప లేదని మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను. ధరలు ఏమాత్రం పెరుగుతున్నాయో సూచించడానికి cost of living index తయారుచేయాలని అనుకున్నారు. వారు తయారు చేస్తున్న ధరల సూచిక దేశంలో ఉన్న ధరల పెరుగుదలను వాస్తవంగా తెలియ చేయడంలేదు. తప్పుడు పద్ధతిలో తయారు చేయబడుతున్నాయి. వాస్తవ పరిస్థితి ఏ మేరకును ధరల సూచికలో reflect కావడంలేదు. అలా reflect కాక పోవడంవల్ల D. A. పొందే పనిచారికి ఎంత నష్టం జరుగుతున్నదో అనేక ఉదాహరణలు యిచ్చి రుజువు చేయడం జరిగింది ఈ విషయం కూడా కేంద్ర స్థాయిలో అంగీకరించారు. మహారాష్ట్రలో అంగీకరించారు. కార్మిక మంత్రిగారు అంగీకరించారు. కాని విచిత్రం ఏమిటంటే లెక్కలు తయారు చేయడంలో ఎంతలోపం ఉంది అంటే జనరలుగా 10-12 సంవత్సరాలుగా చూస్తున్నాం. ప్రతి సంవత్సరం ప్రతి నెల ధరలు పెరుగుతూనే ఉన్నాయి. ఇక 1964 సంవత్సరంలోనే జనవరికి అగస్టుకిని ఒక 16 points వరకు అదనంగా పెరిగాయని మనవి చేస్తున్నాను. Index తయారుచేసే ఈ పద్ధతిలో ఉన్నలోపం ఏమిటంటే. It is strange to find, for example, that the same price index went down between October 1962 (from 134) and May 1963 (to 132).

*Non-official Resolution :
re : immediate steps to increase the
D.A. linking it with the cost of
living index, payment of bonus
to workers and etc.*

4th December, 1964 685

1962 సంవత్సరం అక్టోబరులో 134 point సూచిస్తూ ఉంటే 1963 May లో 132 కి పోయింది 2 points తగ్గింది! ఇది దేశంలో ఎక్కడా జరగలేదు. రాష్ట్రంలో ఎక్కడా జరగలేదు. కారణం ఏమిటంటే index చేయడంలో చాలా లోపాలున్నాయి. పచ్చి మోసం అని చెప్పవచ్చు. ఈ మోసమును అనేక రాష్ట్రాలలో బట్టబయలుచేయడం జరిగింది. మోసం ఉందని ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. అనేక రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అంగీకరించాయి. దానినిగుర్తించబట్టే మనరాష్ట్రంలో కూడా కార్మికమంత్రిగారు ఒక కమిటీని నియమించారు index ను సరియైన పద్ధతిలో తయారుచేయాలని. ఏ విధముగా చేస్తున్నాలో ఏమో తెలియదుగాని నాకు అందిన సమాచారాన్ని బట్టి index తయారు చేయడంలో యిప్పుడు మన రాష్ట్రంలో నియమించిన కమిటీ తాతలనాటి standards తీసుకుని 20 సంవత్సరాలు 30 సంవత్సరాలు క్రితం గవర్న మెంటు ఉద్యోగస్థులుగా ఉన్న చిన్న ఉద్యోగస్థులు గాని కార్మికులు గాని 20-30 సంవత్సరాల క్రితం అలవాట్లను దృష్టిలో పెట్టుకుని index తయారుచేస్తున్నట్లుగా నాకు సమాచారం అందినది. ఉదాహరణకు హైదరాబాదులో ఇంటి అద్దె ఎంత ఉందని పరిశ్రమలలో పనిచేసేవారు కచేరీలలో పనిచేసే చిన్న చిన్న ఉద్యోగస్థులకు 20-30 రూపాయలు పెడితే తప్ప ఇంట్లు దొరకవు. Cost of living index తయారుచేసేవారు 2.87 వైసలకు ఇల్లు అద్దెకు దొరుకుతుందని అంచనాతోటి ఈ లెక్కలు తయారు చేస్తున్నారు. ఇది వాస్తవమా ?

శ్రీ బి. ఎ. గురుమూర్తి :—ఇప్పుడు రిపోర్టు తయారు చేస్తున్న కమిటీ గురించి చెబుతున్నారా ?

శ్రీ పి. నత్తనారాయణ :—మా information.

శ్రీ బి. ఎ. గురుమూర్తి :—మా information అంటే enquiry మీద పోతే ఎట్లా. వారు కూర్చుని data సేకరించి తయారుచేస్తూవుంటే అది చేయక ముందే వారు ఇట్లా చేస్తున్నారని ఉపాధిగానము చేస్తే బాగాలేదు.

శ్రీ పి. నత్తనారాయణ :—Final check up వచ్చినప్పుడు చూద్దాము. సరితోపము ఎక్కడ. రాష్ట్రములో ఏదో వచ్చిందని జోన్లము చెబుతారనికాదు.

re : immediate steps to increase the D.A. linking it with the cost of living index, payment of bonus to workers and etc.

N.G.Os. వారి ఆందోళనలో ఈ విషయాన్ని బయట పెట్టారు. మెమోరాండం ప్రభుత్వానికి ఇచ్చారు. కమిటీ పరిశీలన జరుపుతున్నది కాబట్టి అంతవరకు వేచి వుండడానికి నాకభ్యంతరములేదు. ఆచేక రాష్ట్రంలో జరిగిన అనుభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, అలాంటి పొరపాటు ఇక్కడకూడ జరుగకుండా చూడమని నా ఉద్దేశ్యము. 1944 సంవత్సరములో ఒక చీర ఖరీదు రు. 4.11 పై సలు. అది 1963 లో రు. 6.14 పై సలకు దొరుకుతున్నట్లు ఢిల్లీ ప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ అంచనాలవల్ల తేలినది. ఆ రాష్ట్రముకంటే మనము కొంచెము న్యాయముగా వుంటాము అని అంగీకరించినా వాదనకోసము. ఇంత భిన్నముగా పోతాము అని అనుకోను, అయితే ఎక్కడ వుండి ఈ లోపము ధరల సూచికను తయారుచేసిన వారికి ఇచ్చిన instructions లో లోపమువుంది. వారు తయారు చేసిన ప్రోఫారామాలో వుంది. 1963 లో చెప్పలు రు. 8/ ల చిల్లర దొరుకు తున్నవి అనుకొంటే ఇప్పుడు రు. 12 80 పై సలకు దొరుకుతున్నట్లు ఢిల్లీ రాష్ట్రము లో వేయబడిన index committee తయారుచేసిన లెక్క Entertainment విషయము మచ్చుకు కొన్ని విషయాలు మనవి చేస్తున్నాను. లోగడ సినిమాలలో తక్కువరేటు సీట్స్ ఎక్కువగా వుండేవి. ఇప్పుడు మారిపోయింది. తక్కువరేటు కుర్చీలు చాల తక్కువగా వుంటున్నవి, ఎక్కువరేటు seats కు పోవలసిన ఆవసరము ఏర్పడుతున్నది. ఇంకా విచిత్రమైన విషయము మంగలి ఖర్చు. ఢిల్లీ రాష్ట్రములో నెలకు పావలాతో ఊవరం చేయించుకోగలుగుతాడట. ఇక్కడ ఒకసారి గడ్డం గీయించుకొంటే పావలా తీసుకొంటారు. అది ఉత్తర హిందూ స్టాన్. చలి, చాలాసార్లు చేయించుకోలేమో. మన ఆంధ్ర దేశానికి, దానికి తేడావుందని అంగీకరించినా ఆచరణలో, అనుభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొన్నప్పుడు దానికి దీనికి పొంతన కుదరదు. 20, 30 సంవత్సరాల క్రితము ప్రజల జీవన స్థాయిని దృష్టిలో పెట్టుకొని index తయారు చేశారో అలాంటి సూత్రాలను, ప్రమాణాలను తీసుకొని ఇక్కడ పనిచేయవద్దు అని నా మనవి. పాత సూత్రాలను వదిలిపెట్టి, మామూలు ప్రజలస్థాయి, కార్మికుల, ఉద్యోగస్థుల స్థాయిని దృష్టిలో పెట్టుకొని సరియైన పద్ధతులలో index figures తయారు చేయించమని మనవి చేస్తున్నాను. జనరల్ గా index తయారుచేయుటలో ఇలా పొరపాట్లు జరుగుతున్నవని అందరూ అంగీకరించినదే. మన రాష్ట్రములోకూడ మనము చూడబోతున్నాము. గవర్నమెంటు ఇప్పటికీ ఇచ్చిన ధరలను చూచినప్పుడు అవి నిజముకావు అని నా అనుభవాన్నిబట్టి చెబుతున్నాను. ఇవ్వాళ మన రాష్ట్ర

*Non-official Resolution :
re : immediate steps to increase the
D.A. linking it with the cost of
living index, payment of bonus
to workers and etc.*

4th December, 1964 687

ములోని ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకుగాని, అనేక పరిశ్రమలలో పని చేస్తున్న కార్మికులకుగాని ఇస్తున్న కరువు భత్యము న్యాయమైన కరువు భత్యము కాదు, ఇది తప్పుడు లెక్కల ప్రకారముగా తయారుచేసినదే. పోనీ బొగ్గుగనులు, మరి కొన్ని పరిశ్రమలలో Cost of living index కి link up dearness allowance ఇస్తున్నారని అనుకొన్నప్పటికీ అసలు లెక్కలే తప్పు అయినప్పుడు, దానిమీద ఆధారపడి ఇచ్చే కరువు భత్యము ఎట్లా న్యాయముగా ఉంటుంది. అందువల్ల ధరల పెరుగుదలకు index figures కి సంబంధములేదు. Reserve Bank of India వారు సర్వే చేసి చెప్పిన ప్రకారము నిజమైన వేతనాలు పడిపోతున్నవనేది వాస్తవము, దానికోసము N.G.Os¹, Class 4 employees 2 1/2 లక్షలమంది అంటే 8 సంఘాలవారు ప్రభుత్వానికి విన్నవించుకొనడం జరిగింది. 2 1/2 లక్షలేకాదు అనేక పరిశ్రమలలో D.A. ఉంది. అక్కడ Wage Board recommendations అమలు జరుగుతున్నవి అని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. కొంతవరకు అంగీకరిస్తున్నా తప్పుడు అంకెలపైన ఆధారపడి తయారుచేసిన index వల్ల న్యాయముగా రావలసిన D.A. రావడములేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది దేశము మొత్తముమీద ఎలాంటి అశాంతిని కల్గిస్తున్నదో ఆలోచించాలి. ఇది మంత్రిగారు అంటున్నట్లుగా ఎవరో చెప్పగొడితే వచ్చేదికాదు. రు. 20/- లో రు. 30/- లో పెరగాలి. గవర్నమెంటు ప్రకటించిన న్యాయమైన లెక్కల ప్రకారముచూసినా అలా ఇవ్వాలి. కాని ప్రభుత్వము రు. 5/- లు కొంతమందికి రు. 6/- లు కొంతమందికి రు. 3/- లు కొంతమందికి increase చేసినది, వాస్తవ పరిస్థితులకు, ప్రభుత్వమిచ్చిన relief కి ఏమాత్రము సంబంధములేదు. వారికి రు. 20/- లు-రు. 30/- లు రావలసిఉన్నప్పటికీ తాత్కాలికముగా రు. 10/- లు సహాయము ఇవ్వాలని ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల సంఘాలు కోరినవి. అదికూడ ప్రభుత్వము ఆలోచించలేదు. కనుక చెంచయ్యగారు ప్రవేశపెట్టిన resolution ను బలపరుస్తూ ధరల సూచికను తయారుచేసే కమిటీ పనిని త్వరగా పూర్తి చేయించుమని, నిజమైన అంకెలు తెప్పించమని, ఈ లోగా తాత్కాలికముగా కొంత D.A. పెంచాలని, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులలో వున్న అసంతృప్తిని తొలగించడానికి కృషి చేస్తారని ఆశిస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ యల్. లక్ష్మణదాసు :—అధ్యక్షా, చెంచయ్యగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానము చదివితే చాలా అంధముగా వుంది. కాగానే వుంది అని ఇతరులకు నిరూపించ

re : immediate steps to increase the D.A. linking it with the cost of living index, payment of bonus to workers and etc.

దానికి తీసుకొని వచ్చిన తీర్మానము. నిజముగా వారికి తెలుసు. ఎందుకు తీసుకొని వచ్చారో తెలుసు. ప్రభుత్వము, ప్రభుత్వోద్యోగుల పట్ల హెచ్చుతగ్గు తీసుకొని ఎప్పటికప్పుడు వారి కష్టాలు తీర్చడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్న విషయము వారికి తెలుసు. ఇప్పుడు వే కమిషన్ ను appoint చేసిన సంగతి తెలుసు. ఇవన్నీ తెలిసిన తరువాత మనము ఇటువంటి ఒక తీర్మానము చేసి మన వత్తిడివల్ల ఇటువంటిది చేసినది అని చెప్పి ప్రభుత్వోద్యోగులకు నచ్చచెప్పడానికి తీసుకొని వచ్చిన తీర్మానము కావి మరొకటి కాదు. క్రిందటి ఏప్రిల్ లో రు. 5/- లు పెంచారు, అక్టోబరులో రు. 5/- లు పెంచారు. జిల్లా కేంద్రాలలో అక్కడ stores పెట్టి బియ్యాన్ని వాటిని సబ్సిడీ చేయాలని ప్రయత్నము చేస్తూవుంటే తననీబ్బందియొక్క బాగోగులను గురించి ప్రభుత్వానికి వున్న ప్రేమ—అప్పీటివన్ కు ఎక్కడైనా వుంటుందా? అయితే అక్కడ మాత్రము ఉంటుంది. రైతులపైన పన్నులు వేసినప్పుడు రైతులను ఎవరు కాపాడేవారంటే కమ్యూనిస్టులమే అన్నారు. వారి గురించి సత్యాగ్రహము చేశారు పన్నులు వేయకూడదు అన్నారు రైతుకు తెలుసు ఈ సంగతి. కమ్యూనిస్టులను రైతులు ఎప్పుడూ నమ్మరు. ఎందువల్ల అంటే రష్యాలో నమ్మించేడిపోయేరు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అవిశ్వాస తీర్మానంపై ఇచ్చే స్పీచ్ ఇస్తున్నారు మళ్ళీ. అవిశ్వాస తీర్మానం అయిపోయింది.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—నాకు తెలుసు. అవిశ్వాస తీర్మానం పోయినదనే ఇటువంటి తీర్మానం తయారుచేసుకున్నారు. రష్యాలో కూడా పెద్దలందరినీ పీకలు కోసేసిన తరువాత రైతులలో దూరి మీ గురించే మేము బ్రతుకున్నామని చెప్పి వారిని స్వాధీనం చేసుకొనివారు. రైతులలో conservati ఉన్నదని Communist party వారికి విశ్వాసంలేదు వాళ్ళమీద. Communist party literature చదివివే తెలుస్తుంది. రైతులు అమాయకంగా వారిని నమ్మిన తరువాత వాళ్ళకు vages లేదు, బ్రతుకులేదు, భూమిలేదు. అఖరుకు బానిసలుగా నెడర్లాగా వీధులలో ముగవలసిన భరిస్తీతి రష్యాలో చె నాలో వచ్చింది. ఇంకా చె నాలో భూ స్వాములు ఉంటున్నారంటున్నారు. ఇంకా నాటకాలు ఆడవలె ననుకుంటున్నారు. అందువల్లనే ఇటువంటి తీర్మానాలు చేసుకోవచ్చు. పోనీ తీర్మానం తీసుకోవచ్చు, వచ్చినట్లూడకపోతే మేము అటువల్ల కూర్చుని ఉంటే

*Non-official Resolution :
re : immediate steps to increase the D. A.
linking it with the cost of living
index, payment of bonus to workers
and etc.*

4th December, 1964 689

వీళ్ళకు ఏమీ శ్రద్ధలేదు. ముగ్గురు మంత్రులను కూర్చోపెట్టారు. వీళ్ళు ఎవరూ మాట్లాడలేదు అని చెప్పి ఆరంభించారు. ప్రజలగురించి, labour గురించి, ఉద్యోగుల గురించి మనం గమనించినట్లయితే ఎంతడబ్బు ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థుల గురించి వారు ఈనాడు బాధలు ఎన్ని పడుతున్నారని వారి జీతాలు ఏవిధంగా పెంచాలో, లేక ఆహారధాన్యాలు ఏవిధంగా supply చేయాలని ప్రభుత్వం యోచన చేయడమే కాకుండా తాత్కాలికంగా వారికి రు. 5/- లు 2 సార్లు ఇస్తూ ఒక Pay Commission కూడా appoint చేశారు. అయితే వారు కూడా వీరిని నమ్ముతారని వీళ్లు అనుకుంటున్నారే కానీ వారు నమ్మడంలేదు. వాళ్ళకు వీళ్ళ విషయం అంతా తెలుసు ప్రభుత్వమే ముందు చర్యలు తీసుకుంటున్నది. అయితే మా పార్టీకిని ఆ పార్టీకి ఏమీ తేడా ఉంది. ప్రభుత్వం ఏదైనా మంచి చేస్తున్నదని వాళ్ళు కొంచెం ముందుగా తెలుసుకొని ఇటువంటి తీర్మానాల రూపంలో దానిని ఏదోవిధంగా బయట పెడతారు. మేము అలాగ కాకుండా ఏలాగు చేస్తాము కదా. మా మంత్రులు, మా ప్రభుత్వం వారు చేస్తారుకదా అని ఊరుకుంటాము. అందువల్ల ఇదంతా మావల్ల వచ్చేసింది అంటారు. No confidence motion వైన మాట్లాడుతూ బంజర్ల పంపిణీ మావల్లనే వచ్చినదని చెప్పారు. ప్రభుత్వం బంజర్ల పంచాలని నిర్ణయం తీసుకున్న తరువాతనే వారు చెప్పారు జమీందారీ ఎటాబిష్మెంట్ ఈ కమ్యూనిస్టులు చేయాలని చెప్పారా కాంగ్రెస్ ఒక సిద్ధాంతం రాసుకొనినది ఆ ప్రకారం చేసింది. ఈ వాళ్ళ మేము ఒకటి చేయవలసి ఉంది. అది ఎప్పుడు చేస్తామో తెలియదు. ఈ కమ్యూనిస్టులను ఈ దేశంనుండి బయటకు పంపించేరోజు ఎప్పుడు వస్తుందో అది ఒకటే మా స్క్రీములో లేదు. ఈ నాడు మనం చాలా క్లిష్ట పరిస్థితిలో ఉన్నాము, మనకు 2 సంవత్సరాలలో ఎన్నికలు రాబోతున్నాయి. ఆహారసమస్యను ఒక క్లిష్ట సమస్యగా తీసుకొచ్చారు. అయితే అదృష్టవశాత్తు ఇక్కడ మంచి గవర్నమెంటు ఉన్నది. కాబట్టి అటువంటి సమస్యలకు తావులేకుండా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంది. అదోజడక చాటు ఏ తీర్మానం తీసుకొచ్చినా మేము కొట్టిపారేస్తామని కాదు. వానిలాల గోపాల కృష్ణయ్యగారు తీర్మానం తీసుకొచ్చినప్పుడు మేము బలవరీచాము. వాగిరెడ్డిగారు తీసుకొచ్చినా సంపూర్ణంగా అంగీకరించే వాళ్ళము. వాకు opposition వారిమీద కానీ ఇతరులమీద కానీ కోపం లేదు. ఈ నాడు దేశానికి మంచినీటి కరెన్సీ ప్రభుత్వం ఉండాలి. Opposition ఉండి బాగా నామక విన్నం ముచ్చడై ఉండాలి. వచ్చే

re : immediate steps to increase the D.A. linking it with the cost of living index, payment of bonus to workers and etc.

5 ఏళ్ళవరకై నా విశ్వనాథంగారిని నాయకత్వం, అపోజిషన్ కు, వహించమని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే ఈ దేశం యొక్క ఊమం గురించి, మన రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి, ముందుకు తీసుకొని పోవడానికి ఇది అవసరం. Administrative reforms గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. పెద్దలను దానిలో వేశామని అందరం కలిసి కూర్చోని ఈ రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకొని పోవడం ఏలాగు, ఈ క్లిష్ట సమస్యను ఏలా ఎదుర్కోవా లచేటటువంటి సమయంలో ఇటువంటి తీర్మానం తీసుకొనివస్తే సబబా అని అడుగుతున్నాను. వారి పత్రిక కూడా అలాగే ఉన్నది అధ్యక్షా. మా పత్రికలు మా పేర్లు రాయవు. opposition వాళ్లు ఏమీ చెప్పినా పెద్ద అక్షరాలలో రాస్తారు. విశాలాంధ్రలో మా పేర్లు తప్పుగా కూడా రాస్తారు.

(interruption)

నాగిరెడ్డిగారికి తెలుసు విశాలాంధ్ర కేవలం unlimited company అయిపోయింది. అందుచేత దానిలో ఏమీ రాయదు. ఇతర పత్రికలు కూడా opposition వాళ్ళు చెప్పినదే రాస్తూ ఉంటాయి. ఉద్యోగస్థులకూడా వాళ్ళ సమలే చేస్తూవుంటారు, వీళ్ళ జేదోకాస్త మంచిచేసుకుంటే మనమీద కాగితాలు రావని కాంగ్రెస్ వాళ్ళు మంత్రులకు జడిసో, పార్టీకి జడిసో వాళ్ళను ఏమీ అనరు. అందుచేత వీళ్ళకు జమీద చేయి వేసుకొని ఉండేటటువంటి జబ్బు ఉద్యోగస్తులలో ఏర్పడింది. ప్రభుత్వంలో ఉన్న పెద్దలకు ఒక విషయం చెబుతున్నాను. ఉద్యోగస్థులలో కాని ఇతరులలో కాని ఇటువంటి జబ్బు లేకుండా చూసుకోవాలి. ఇప్పుడు ఇంగ్లండులో కాని, అమెరికాలో కాని ఉన్న పరిస్థితి వేరు. మనదేశంలో ఉన్న పరిస్థితి వేరు. ఇంగ్లండులో ఈ మధ్య జరిగిన ఎన్నికలలో అప్పుడున్న ప్రభుత్వానికి 4 టెట్లు తక్కువ వస్తే ఇంకో ప్రభుత్వం వచ్చింది, ఈ దేశంలో అటువంటి పరిస్థితి లేదు. ఈ దేశంలో కాంగ్రెస్ పోయిన తరువాత ఇంక ఎవరై నా పరిపాలన చేసే అవకాశం ఇప్పుడు కాదుకదా ఇంకో 50 సంవత్సరాల వరకై నా కనిపించకుండా ఉంది. అందుచేత opposition కూడా కట్టుదిట్టంగా విఠ్యాకాత్మకమైన సూచనలు ప్రభుత్వాని కివ్వాలి. ప్రభుత్వం కూడా ఎప్పుడూ మంచిపనులు చేయటానికి సంసిద్ధంగా ఉన్న సమయంలో చారుకూడా మంచి సూచన లివ్వాలి. మన రాష్ట్రాన్ని అన్ని

*Non-official Resolution :
re : immediate steps to increase the
D.A. linking it with the cost of
living index, payment of bonus
to workers and etc.*

4th December, 1964 691

రాష్ట్రాలకంటే ముందుకు తీసుకొని పోవటానికి సూచనలు ఇవ్వండి. ఉద్యోగస్థుల విషయంలోనే కాదు, రైతులవిషయంలోనే కాదు.

(Interruption).

వారు ఎంతసేపు అన్నామేము కూర్చున్నాము. ఏదైనా కొంచెంవాళ్ళకు బాధాకరంగా ఉంటే సహించరు. Dictatorship వాళ్ళరక్తాల్లో ఇమిడివుంది. ఏమిచేస్తాము ఖర్చు.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి :—ఈ తీర్మానానికి సంబంధించిన విషయంపై మాట్లాడితే బాగుంటుంది. D.A. కి ఈ ఉపన్యాసానికి సంబంధము ఏమిటి ?

శ్రీ యల్. లక్ష్మణదాసు :—ఈ తీర్మానానికి ఉండే back ground చెప్పడం అవసరం. ఈ తీర్మానంలో ఉన్న అక్షరాలన్నీ పేపర్లలో పడతాయి, ఎందుకు ఈ తీర్మానం తీసుకొనిరావలసి వచ్చింది ? ప్రభుత్వం ఆశ్రద్ధ చేస్తూవుంటే తీసుకొచ్చారా ? ప్రభుత్వం తన ఉద్యోగస్థుల పట్లగాని, లేబర్ పట్లగాని ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకొని వారి బాగాగులు గమనించి వారి ఇబ్బందులు తీర్చడానికి సర్వ విధాల ప్రయత్న చేస్తున్న ఈ సమయంలో ఈ తీర్మానం తీసుకొని రావలసిన అవసరం ఏమని ప్రజానీకం, ప్రజాస్వామ్యాలపై విశ్వాసంఉన్న ప్రజానీకం తెలుసుకోవాలని చెబుతున్నాను. కమ్యూనిస్టులు మేము ఎన్నిచెప్పినా నమ్మరు. వాళ్ళ మీద విశ్వాసం ఉన్నవాళ్ళు అంతకన్నా నమ్మరు. వాళ్ళ గురించి నేను చెప్పడం లేదు. దేశంలో ఉన్న ప్రజానీకం తెలుసుకోవాలి. ఇక్కడ ప్రజాప్రతినిధులు కేవలం వ్యక్తిగతంగా లేరు. ఒక్కొక్కరు ఒక అక్షరవాణిగా ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు. 3 1/2 కోట్ల ప్రజలభవివ్యక్తును సరిదిద్దడానికి ఇక్కడ కూర్చున్నప్పుడు ఇక్కడ ఏదో కాలతేవం క్రింద చేయకూడదు. అత్యవశ్యాసంతో కార్యక్రమాలను నిర్వహించానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడు ప్రజానీకం ఈ తీర్మానంయొక్క back ground చెప్పకుండా ఉంటే ఏమనుకుంటారు. అందుచేత ఈ తీర్మానాన్ని withdraw చేసుకోవడంవ్యాయం. ప్రభుత్వం తన ఉద్యోగస్థులపట్ల, దేశంలో ఇతర ఉద్యోగస్థులపట్లకూడా ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకొని వారి బాగాగుల గురించి అనేక చర్యలు ఈ ప్రభుత్వం తీసుకున్నదో ఒకసారి గుండెపై చేయిపెసు

re : immediate steps to increase the D. A. linking it with the cost of living index, payment of bonus to workers and etc.

కొని చూడవలెనని అడుగుతున్నాను. గత 15 ఏళ్ళలో దేశంలో ఉన్న labour పరిస్థితులుగాని, ఉద్యోగస్థుల పరిస్థితులుగాని గమనించండి. దేశంలో కేవలం ఈ 2 1/2 లక్షల ప్రజలే ఉన్నారా? ఇంకా రైతులున్నారు. వారి జీతం చూసుకోవాలి. ఏ రైతులైతే దేశానికి వెన్నెముక అని మనం అనుకుంటున్నామో ఆ రైతుయొక్క బాగాదులు చూసుకోవలసిన పరిస్థితికూడా ఉన్నది.

The House then adjourned till Half past Eight of the Clock on Saturday, the 5th December, 1964.

